

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 68 korona. Félévre 34 korona.
Negyedévre 17 korona. Egy hónapra 8 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő: **Dr. PAP ZOLTÁN**
Szépirodalmi munkatárs: **EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 29.
TELEFON-SZÁM: 788.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Nehéz viszonyok.

Budapest, december 21.

A gazdasági állapotok félhivatalos világitótornyai — az osztrák-magyar bank és a többi bank-kolosszus — a legbiztosabb jeleket sugározzák szét az országba. Nyugodtan alhatunk, mert amire a nemzet klasszikus oszlopai föl vannak építve: az ország gazdasági helyzete, szilárd, biztos, viharokkal szembe nézni tudó. Sajnos, de ki kell mondanunk, hogy ezek a világitótornyok hamis jelzéseket adnak. Jobban hiszünk két látó szemünknek, mint azoknak a félhivatalos jelentéseknek. A szemünkkel pedig azt látjuk, hogy gazdasági világnunk csontjai soha annyira még összeroppanva nem voltak, mint mostan.

Nincs ma pont, melyen a szem nyugodtan megpihenhetné. Azaz egy mégis van . . . A politika karácsonya teljesen sikerült. Nem kívánhatunk olyasmit, mit Jézuska el nem fog hozni, vagy már el nem hozott. Ilyen gazdag, aranyos karácsonyfa nem lesz sehol, de talán nem is volt. A hadsereg sorai tömődtek: nincs rés bennük. A közös ügyek költségvetésének indemnitását megszavazták. Itthon is hat hónapig lehet az indemnitás esernyője alatt nyugodtan kormányozni. De mindez csak közönséges aranyos dió, mit akár melyik boltban lehet kapni. Az értékesebb holmik a karácsonyfa felsőbb ágain kapaszkodnak. Itt van az egyszakaszos kiegyezési

törvényjavaslat: ragyog, mint valami karabunkulus. Mindjárt mellette tündököl a kvóta: magas értékű kincsei szemképrázató fényt szórnak szerteszét. Még feljebb a reménységek csillognak-villognak. Közük legkevélyebb a hárszabályrevízió, mintha tudná, hogy tőle függ minden; ha őt elhozza Jézuska, a többi magától nő ki, mint eső után a gomba.

E derűs, világos képen kívül minden szomorú ebben az országban. Máskor, még most egy esztendeje is, karácsony táján szinte lázadóvá hánykolódott az élet ebben az országban. Élni, nőni, prosperálni, terjedni akart minden; a korlátok recsegték: annyira az égbe akart növekedni az előrehaladás. A nagy gazdasági válság egyetlen suhintással földre tiport mindent ebben a tökeszegény országban. Másutt — a hol a gazdasági struktúra erősebb — még szembe mertek nézni a vésszel, de itt lesütött szemekkel, meghajolt vállakkal fogadták a végzetet.

Ma, karácsony előtt néhány nappal, a villamos fényben uszó üzletekben a szomorúság ütött tanyát. Vevő csak ritkán fordul be az ajtón, a kereskedő pedig meredt szemekkel néz maga elé, mintha azt mondaná: nem értem, nem értem. Nem érti, hogy áru-piramisai nem akarnak fogyni; nem érti, hogy nincs friss levegő körülötte; s nem érti, hogy mindenfelé csak komor ábrázatokat lát. Épen fejlődésben lévő kereskedelmünket való-

sággal derékba suhintotta a krízis. Kereskedelmi üzletek, melyekről azt hitték, hogy az egyiptomi guláknál szilárdabban vannak megalapozva, egyszerre inogni kezdtek. Félelem fogott el mindenkit, senki sem hisz fülének és szemének.

A hitelválság földrengésszerű reperkussziói a legtávolabb eső rétegeket is megremegtették. Alig akad valaki, ki a válság fojtogató ölelése elől el tudott volna menekülni. Annyira jutottunk, hogy ma váltók be nem váltása alig támaszt feltűnést. Ezelőtt, ha egy kereskedő váltóját idején nem rendezte, kommerziális tisztessége és becsülete halálos dőfést szenvedett. Ma úgy tekintik azt, mint valamilyen kis balesetet, mintha rosszúl lépett volna a villamos kocsis lépcsőjéről.

A végére jutottunk-e már a bajnak vagy csak most gázoltunk bele? A politika-ekonomiai tudománya még nem fejlődött annyira, hogy segítségével e kérdésre pontos választ adni lehetne. Csak azt látjuk, hogy gazdaságok hullanak porba, gyönyörű reménységek semmisülnek meg, ekzisztenciák esnek el, mintha valamilyen népvándorló csorda robogott volna végig rajtuk körösztil. Az ország gazdasági életében csak ott pisálkol valami élet, ahova az állami támogatás injekciói eljutottak. De tudjuk, mennyit érnek az ilyen fecskendezések: hatásuk gyorsan muló, elenyésző.

Mikor ilyen — mondhatnók: fizikai — fenoméneket látunk szemünk előtt

Beatricze-baba és a többiek.

Irta: Szomaházy István.

(Utánnyomás tilos.)

Ahogy most a csinos ebédlőben a virágok, feketekávécsészék, japán gyorsforraló bizalmas milieujében együtt ültek, Talján mérnök — a szép özvegy legkitartóbb udvarlója — egyszerre ideges mozdulatot tett.

— Mi baja? — kérdezte tőle Szalayné mosolygva.

Talján keresztbe vetette a lábát — ezt a mozdulatot Nádaiktól tanulta a Nemzeti Színházban — s látható bosszankodással eképp szólott:

— Mi bajom? Az a bajom, hogy már torkig vagyok ezzel a mulatsággal. Szép asszony, maga szörnyen visszaél azzal a tudattal, hogy három év óta a hüségcsapó vagyok. Mit akar velem? Jól tudja, hogy az árnyéka sem lehet ragaszkodóbb magához s három év óta mégse tesz egyebet, mint hogy az orromnál fogva vezet. Miért nem mondja, hogy kotródjam innen? Kíméletből? Köszönöm az ilyen pokolnál kinosabb kíméletet. Ha szeretem is, utóvégre van bennem annyi férfiaság, hogy véget tudnék vetni ennek a siralmas állapotnak. Mondja, hogy közömbös irántam és én eltűnök, mint a cigarettám füstje. Vagy szeret? Akkor meg mi a célja ennek a gyerekes habozásnak? A jeremiádaimra csak kétféle választ adhat: igen-t, vagy nem-et, ahogy

saját maga jónak látja. De se igen-t, se nem-et — bocsánat, így csak a primaadonnák viselkednek, a bölcsek, a jogászok és a gyógyszerészeti hallgatók iránt. Gondolja meg, hogy miképp bánik velem három év óta! Ősszel azzal biztat, hogy Abbáziában mond feleletet, télen a májusi napokkal vigasztal, májusban pedig nagy kegyesen azzal a reménnyel bocsát el, hogy a fürdőn majd végképp határoz. Három tavasz, három nyár, három tél mult el és én még mindig ott tartok, ahol ismeretségünk elején. Meg fogja engedni, hogy van némi okom a panasza, mert, fájdalom, rég kinöttem abból a korból, mikor az ember egy kék szalaggal megelégszik. Mi a szándéka? Mit határozott? Mondja meg őszintén. Ha úgy kívánja: meg fogom csókolni a kis kezét és ezután épp úgy köszöntöm, mint a többi barát-nőjét, aki a zsurjain megfordul. Ha pedig azt hiszi, hogy nem lenne nagyon unalmas velem csavarogni az egész életen keresztül, hát holnap elmegyek az anyakönyvvezetőhöz. De vagy az egyiket, vagy a másikat, mert ezt az állapotot már igazán meguntam.

Szalayné kissé melankólikusan nézett az idegesen kipirult fiatal emberre, aztán szelid gúnyolódással kérdezte:

— A szerelmi vallomásoknál most ez a tónus van divatban?

— Csodálja, hogy nem vagyok türelmes? — szólott Talján gyerekes érzékenységgel. — Hi-

szén annyira szeretem, hogy már szinte magam előtt is szégyellem . . .

A szép asszony rózsás arcáról letűnt a gúnyolódó mosolygás, okos, aczélosan kék szemét megindulva szögezte Taljánra s most már ő is gyöngéden szólalt meg:

— Mit akar tudni? Azt, hogy a szerelmét viszonzom-e?

— Persze, hogy azt.

Az özvegy lehunyta a szemét és halkán kérdezte:

— Talján, hát nem látja . . . hát nem érzi?

A mérnök dobogó szívvel kapott a Szalayné keze után, de a szép asszony kissé szomorúan intett neki.

— Várjon, még nem mondtam el a többit . . . Szeretem . . . ez bizonyos . . . de ez nem minden . . . Hiszen három évvel ezelőtt épp úgy szerettem, mint ma . . . Akarja tudni, miért haboztam eddig a válaszszal? Nem szécsély volt, nem kegyetlenség, mint maga gondolja . . . Tartozom azzal, hogy a viselkedésemet megmagyarázzam . . . hallgasson hát meg, mielőtt ítéletet alkotna . . .

A fiatal ember égő szeme lázasan tapadt a szép asszony alakjára, melyet egy drágaköves öv még karcsubbá, kívánatosabbá tett. Szalayné pedig álmodozva folytatta:

— Talján . . . ne kacagjon ki . . . én azt hiszem, hogy nincsen is igazi boldogság . . . A

lejátszódni, vajjon mit érnek azok a viaszgáz-bulletinek, melyeket a bankok őrtonyaikból kegyeskednek szétröpíteni? Mit csináljon vele az a kereskedő, ki áruin nem képes tudni, de száz oldalról teregetik kötelezettségeinek teljesítésére? Mit csináljon vele a földbirtokos, ki, hitel híján, a legelemibb befektetéseket is kénytelen elhalsztani s ennek következtében leszorul a világverseny teréről? Mit az iparos, ki mozdulni nem képes, forgó tőke nélkül? S végre mit csináljon vele a latájner, kinek megszabott dotációját a körülmények százféleképen lefaragták?!... Ha tréfára állana kedvünk, borsosan lehetne felelni. De nincs senkinek kedve figurázni.

Ez az ország ma nyomorult. Nincs szerve, mely beteg ne lenne. S ahelyett, hogy segítségére sietnének, a pusztulás vizein uszó, hermeticze elzárt bank-bárkákból galambokat eresztenek szét, azzal az üzenettel, hogy all righth a... bárkában.

Budapest, december 21.

A miniszterelnök a királynál. Bécsből jelentik, hogy Wekerle Sándor miniszterelnököt a király ma délelőtt egy óra hosszáig tartó magánhallgatáson fogadta. A miniszterelnök a magyar politikai és parlamenti helyzetről és főleg ügyek elintézéséről tett jelentést az uralkodónak. Wekerle ez alkalommal közölhette az uralkodóval, hogy a kvóta elintézése újévig biztosítva van, úgy, hogy az egész kiegyezés újévkor életbe léphet. Délben a miniszterelnök újból megjelent a Burgban. A délelőtt folyamán Wekerle több látogatást is tett, így többek között megjelent az osztrák miniszterelnöknél is.

A „Budapesti Tudósító”-nak táviratozzák Bécsből: Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel 3/10 órakor, miután ő felsége Schönbrunnból megérkezett, a Hofburgba ment, ahol őt az uralkodó hosszabb magánhallgatáson fogadta. A miniszterelnök ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy kifejezze a magyar kormány szerencsekívánatait a felségnek, aki felgyógyulása óta ma először jelent meg a Burgban. A miniszterelnök azután jelentést tett ő felségének a politikai helyzetről. Magától értetődik, hogy a jelentés tartalmáról egyes lapokban foglalt közlemények tisztán találgatáson alapulnak.

boldogság csak a gyerekek képzelődése... A remény és a visszaemlékezés ad zománcot a multnak és a jövőnek... A jelen szürke és köznap... és minden csak akkor lesz poétikus, ha már elmúlt, vagy még csupán a fantáziánkban él... Mikor kisbaba-koromban bárányműben feküdtem, sokat beszéltek nekem egy aranyhajú báburól, melyet a felgyógyulásom napján kapni fogok... Lázálomban mindig csak ezt a bábút láttam... és boldogan szoritottam magamhoz a kicsi vánkost, mert az aranyhajú hercegisasszonyt láttam benne. Mindennap a bábu gondolatával aludtam el és a bábu gondolatával ébredtem... Egyszer aztán fölgyógyultam a betegségeből és a kékszemű tündért csakugyan elhozták... Teljes huszonnégy óráig boldog voltam, de aztán... aztán unalmasnak találtam a viaszkisasszonyt, aki mindig üveges mosolylyal nézett rám... Nem örültem többé neki... nem szerettem... nem dédelgettem... Egy napon azonban a bábuval baj történt... valami rossz cseléd ellopta... Édesanyám szörnyű haragra lobbant, az én szememet pedig elfutották a könnyek... Mily szépnék láttam megint a hűtelen hercegisasszonyt! Még tizenéves koromban is Beatrice-báburól beszéltem és ma is azt hiszem, hogy ez volt a legkedvesebb jószágom... Pedig akkor, ha őszinte akarok lenni... A bábu csak addig volt szép, amíg reménykedtem benne és csak azután, hogy a lompos Borcsa elvitte... Amíg meg volt, nem vettem rá

Lustkandl, Pliverics, Kmety.

Írta: Herczegh Mihály.

Mindhárman elismert tekintélyű közjogászok. Mindegyik a maga otthonában. Lustkandl Ausztriában, Pliverics Horvátországban, Kmety Magyarországon.

Lustkandl téves történelmi adatokkal és közjogi fejtegetésekkel azt a hamis osztrák elméletet állította föl, hogy Magyarország nem független, nem önálló állam. Csak egyik darabja, alkotórésze a nagy osztrák összbirodalomnak. Köztudomásu, hogy ezen elmélet alaptalan voltát Deák Ferencz kézzel foghatólag bizonyította be.

Pliverics felhasználva az 1868:XXX. törvénycikkben foglalt horvát egyezménynek végzetes hézagait: ennek szerencsétlen kézzel írott és jogfeladó intézkedéseiből vakmerően mindent kimagyarozott, amit jónak és alkalmasnak talált arra, hogy a magyar állami szupremáciát Horvátország fölött kétségbevonhassa.

Pliverics matematikai igazság gyanánt igyekszik feltüntetni, hogy Horvátország épp oly szerződési viszonyban áll Magyarországgal, mint Magyarország Ausztriával szemben. Pliverics halála után, a horvát állami különállás és függetlenség ezen utópiáját, most az ő tanítványai, a jelenlegi horvát vezérpolitikusok követik és hangoztatják.

Ezen két falsummal, hamis tanítással szemben erélyesen száll síkra és védi meg a magyar nemzeti érdekeket és szempontokat Kmety Károly országgyűlési képviselő, Budapestben a magyar közjognak egyetemi nyilvános rendes tanára. Kétségtelen tételekkel, mély alaposággal, teljes tájékozottsággal bizonyítja be a fiatal tudós a magyar állam szupremáciáját, fennhatóságát.

Bebizonyítja Kmety, hogy Magyarország Ausztriával szemben nincs szubordinálva, csak koordinálva, nincs alárendelve, csak mellérendelve. Mig ellenben Horvátország Magyarországgal szemben egyenesen szubordinálva és nem koordinálva van, alárendelt és nem mellérendelt viszonyban áll. Magyarország nincs alárendelve Ausztriának. De Horvátország igenis alá van rendelve Magyarországnak. Horvátor-

egy jó pillantást... És lássa, én azt hiszem, hogy minden földi dologgal csak úgy vagyunk, mint az én bársonyruhás Beatrice-ommal...

— Úgy beszél, mint egy északnémet filozófus, — vetette közbe kissé keserűen Talján.
A szép asszony elgondolkodva folytatta:

— Szalay egy margitszigeti majálison kért meg. Körülöttünk édes fenyőillat lebegett a tavaszos éjszakában... Ugy éreztem, hogy mindennek fenyőillata van... és az élet is olyan csillagosan bájos, mint a margitszigeti éjszaka... Menyasszony koromban elégedett és boldog voltam, mert úgy éreztem, hogy igazán szeretem őt... Mit vártam a jövőtől! Milyen szépnék láttam mindent! Azt hittem, hogy egy örökkévaló mesevilág borul rám... És lássa, mikor az olártól eljöttem és Velence misztikus csöndjében kőborogtunk, voltak perczek — miért ne vallanám még? — mikor a boldogságom is hétköznapi-nak tetszett... Más voltam-e, mint a többi öt-hetes asszony? A jó Isten tudja. És némelykor mindent oly szürkének találtam, a képtárat, a pinczereket, a lítes embert, az esőt, a lagunákat... És később se volt soha egy pillanatom, mikor zavartalanul boldog lettem volna... Igazi boldogság! Hol van az? Házasságom idejében ellágyulva gondoltam vissza a kékszemű Beatrice-ra, mert úgy rémlett, hogy csak ő velem voltam igazán boldog... És később, mikor a szegény uram mindörökre egyedül hagyott magányosságomban, nem a szürke órákra gondoltam

szágról nem lehet elmondani azt, amit Magyarországról, hogy önálló, szabad állam; semmi más államnak alávetve nincs. Horvátország csak kiegészítő egyik darabja, egyik alkotórésze, terri-toriuma, provinciája a magyar birodalomnak.

A horvátokat tehát úgy ezen államkapcsolat, mint a történelem és köztapasztalat, mint jól fel-fogott erkölcsi és anyagi főbb érdekeik is arra ösztönzik, hogy inkább a magyarokkal tartsanak együtt, mint az osztrákokkal, akik a haladást, felvilágosodást, szabadságot, demokratikus jogegyenlőséget minden téren, úgy a polgári, mint vallási és irodalmi téren is minden lehető eszközzel mindig megakadályozni iparkodtak. Éppen azért nem is tudjuk elhinni, hogy azok a horvát jó hazafiak feláldozzák Ausztria kedvéért azon államegységet, melyet Magyarország és Horvátország között a történelmi századok teremtettek meg. A horvátok csak Magyarország mellett őrizhetik meg nemzeti egyéniségüket, individualitásukat.

II. Magyarországnak állami szupremáciáját, Horvátországnak pedig alárendeltségét különben kétségtelenné teszik különösen a következő történelmi és közjogi tények:

Szalay László, híres magyar történetíró egy 1492-ből fennmaradt okmányt közöl a bécsi császári titkos levéltárból, melyben Horvát-, Szlavon- és Horvátországok bánja, grófjai, zászlósurai, összesen 63 névaláírással és pecséttel megerősítve kijelentik, hogy ők és ezen országok többi lakosai is Magyarországhoz és Magyarországnak szent koronájához tartoznak és ennek alávetve vannak.

Az 1889-iki horvát regnikoláris küldöttség észrevételei, mely szerint elismerik, hogy Horvát- és Szlavonországok évszázadokon át Magyarországgal állami közösségben éltek, melyet az 1868-iki kiegyezés megszilárdított és az ujkor követelményeinek megfelelőleg alakított.

Nevezetes, hogy maga az 1868-iki egyezmény is elsősorban, bevezető részének második bekezdésében határozottan ezen történelmi államkapocsra hivatkozik, midőn így szól: „Horvát- és Szlavonországok századok óta mind jogilag, mint tetteleg Szent István koronájához tartoztak és a szankcio pragmatikában

többé, hanem a Margitsziget csillagsugaras éjszakájára... És úgy rémlett, hogy egész házaskorom olyan illatos volt, mint az a leánykori majális... Ma is azt hiszem, hogy Velenczében voltam a legboldogabb... Pedig akkor, ha őszinte akarnék lenni... És úgy van, hogy nem hiszek többé a boldogságban... A boldogság csak gyermekeknek való mese; egy hazug álom a multból vagy a jövőből... Néha úgy rémlik, hogy boldogok leszünk valamikor, néha azt hisszük, hogy régente boldogok voltunk... De az a percz, amikor megtudjuk fogni a boldogságot, egész a sirunkig nem érkezik el...

A szép asszony könyes szemmel nézett a mindinkább leszálló alkonyatba s halkán, szomoruan susogta:

— Ezért félek attól a percztől, amikor egészen a magám leszek... Elérem-e azt a boldogságot, amiről annyi idő óta álmodom?... Vagy megint a mindennapi élet szürke prózája lesz-e a sorsom? Ha tudnám, Talján, ha tudnám, ha bizonyosan tudnám...

A fiatal ember kezére támasztotta a fejét és csöndesen mormolta:

— Engem épp oly kevésbé szeret, mint Miskát, vagy a gyerekkori bábuját... Ha szeretne nem kételkednék a jövőben... Mert egyedül a szerelem az a csoda, ami a tűnő perczben is boldogokká tesz bennünket...

is ki van mondva, hogy a magyar korona országai is elválaszthatlanok egymástól."

Ide járul még az 1868:XXX. t.-cikk több intézkedése, melyek világosan a magyar állam szupremáciájának s az egységes magyar állameszmének kidomborítására vallanak. Ilyen például a koronázási aktus egysége, a horvát bán függősége a magyar kormánytól, a horvát m. kir. miniszter közvetítő és ellenőrző szerepe a bán mellett, a magyar kormány végrehajtó hatalma Horvátországban, a címer és zászló kérdése, az autonóm kormány alárendelt viszonya a magyar kormányhoz.

Ugy nemkülönben az 1870:XIII. t.-cz., melynek indokolása szerint a Magyar- és Horvátország közt létrejött egyezség folytán a közös törvények a közös országgyűlésen hirdettetnek ki. Valamint az 1879:L. t.-cikk is, mely csak egyféle honosságot, csak egy és ugyanazon magyar állampolgárságot ismer. Horvát állampolgár nincs. Minden horvát polgár magyar állampolgár.

Az előadottak kétségtelenné teszik, hogy Horvátország alárendelt része a magyar koronának. Ezt mutatják a történelmi tények; így fogta azt föl az 1889-iki horvát regnikolaris küldöttség is.

Pliverics tehát és követői: a ma vezető horvát politikusok, midőn az 1868:XXX. t.-cikk hézagából és hibáiból Horvátország külön államiségára következtetnek és Horvátországot a magyar korona testéből kivágni akarják: a tudatos ferdítés félreismerhetlen szándokaival cselekszenek.

III. Ezt bizonyosan tudva és tapasztalva kárhuzatos gyöngeséget tanusítana a magyar kormány, ha a horvát túlkövetelések irányában engedékenységet tanusítana.

Megbocsáthatlan hiba lenne a magyar kormány részéről: a horvátországi államvasutaknak, mint a magyar állam magánvállalatainak magyar nyelvi jellegét elejteni; a magyar államvasutak horvátországi vonalain a horvát nyelv kizárólagosságát elirogadni. Mert ez nem lenne egyéb, mint a horvátországi magyar államvasutak elhorvátosodása.

Megbocsáthatlan hiba lenne, ha mint szándékoltatik, a központi magyar közös minisztériumok kebelében horvát-szlavon osztályok rendszeresítettének. Mert ez a központi kormány közös minisztériumainak bifurkálására, az egész vonalon külön magyar és külön horvát ügyosztályokra s végeredményében ismét az egységes magyar állameszme gyöngetésére vezetne. Ha ez a tervezettség megvalósulna, a Pliverics-féle elmélet minden Horvátországot érdeklő ügyet a horvát osztályok hatáskörébe vonna.

Megbocsáthatlan hiba, sőt már egyenesen bűn lenne, ha a magyar országgyűlésen a horvát nyelvnek a magyar államnyelvvél való egyenjogúságát, vagy annak tulterjengését, kihívó visszaéléseit tovább is eltűrnénk és a felülvilágított horvát obstrukciót minden törvényes és alkalmas eszközökkel letörni nem igyekeznénk.

A törvény azon intézkedése, hogy a magyar országgyűlésen a horvátok horvátul is beszélhetnek — én szerintem — már megszűnt. Megszűntette azt az országos szokás, melynek Verbőczy hármaskönyve szerint, különösen a közjogok terén, nemcsak törvénytalkáló vagy törvénytörő, de törvényrontó ereje is van. Az országos szokás hosszú idők folytán megszűnteti az olyan törvényt, mely a nép jellemével, a haladás, felvilágosodás, az igazság és méltányosság követelményeivel össze nem egyeztethető. A horvátok eddig azt 40 év alatt sohasem gyakorolták, figyelem és

ragaszkodás tárgyává nem tették, maguk is már rég elavultnak tekintették.

De még ha a törvényrontó szokás, vagy elavulás nem is szüntette volna meg a magyar országgyűlésen a horvát beszédeket: el kell azt törölnie már csak azon visszaélések miatt is, melyeket az országos érdekek nagy hátrányára a már hónapokig tartó horvát obstrukcióval elkövetnek és elkövettek.

A joggal való visszaélés a világon mindenütt jogfosztást von maga után.

A delegációk a királynál.

— Befejezték a munkájukat. —

Budapest, december 21.

A delegációk ma befejezték a munkájukat. Megszavazták a közös minisztériumoknak a kért három havi indemnitást és ma este már az egyeztető albizottságok is megállapították, hogy a magyar és az osztrák delegációk határozatait mindenben megegyezők.

Közben a király is fogadta a delegációkat. Előbb a magyar delegátusok járultak az uralkodó elé, utánuk pedig az osztrákok tisztelegtek. A magyar delegáció nevében Barabás Béla intézett rövid beszédet a királyhoz, amelyben kiemelte, hogy a véderő szükségleteit anyagi erőnk korlátai között készséggel állapítja meg a delegáció. Befejezésül annak az örömeinek adott kifejezést, hogy a király fölépült. A király válaszában utalt arra, hogy a külügyi viszonyok minden irányban örvendetesek maradtak és hangsúlyozta, hogy a hadsereg szükségleteinek emelésénél csak az elkerülhetetlenül szükséges mértékre szorítkozott a hadügyi kormány. Ezután még a király rövid cecelet tartott, amelyben csak Barabás Béla elnököt és gróf Zichy Tivadar alelnököt szólította meg.

A delegáció fogadása előtt és után Wekerle Sándor miniszterelnök jelent meg külön kihallgatáson a királynál.

Az osztrák delegáció fogadása hasonló külsőségek között folyt le. Fuchs elnök üdvözlésére a király ugyanazt a választ adta, amelyet a magyar delegáció előtt olvasott föl.

A mai eseményekről Bécsből a következőket jelentik:

A magyar delegáció.

A magyar országos bizottság délelőtt 9 órakor ülést tartott, amelyen elfogadta a három havi indemnitást.

Barabás Béla elnök bejelenti, hogy gróf Csáky Károly püspök betegség miatt bizottsági tagságáról lemondott és hogy helyette sorrend szerint gróf Zichy Béla hivatik be. Javasolja, hogy az egyeztető négyes albizottság jelentését a könyomtatás mellőzésével rögtön vegye a bizottság tárgyalás alá.

Holtly Pál elfogadásra ajánlta az albizottság javaslatát.

Medakovicz Bogdán horvátul, utána pedig Tomicsics György magyarul a következő nyilatkozatot olvassák fel:

Tisztelt országos bizottság! Alulírottak már a közös országgyűlésen az indemnitás ellen szavaztunk, melyben a közös minisztériumok költségeinek fedezete is benőglaltatik. Mint olyan képviselők, akiket Horvát- és Szlavonországok képviselésére választottak meg, ebben az országos bizottságban csak következetesek maradtunk, ha ezen közösfügyes indemnitási javaslat ellen adtuk szavazatunkat. Amidőn majd a közös minisztériumok költségvetését bocsátjuk tárgyalás alá, precizizozni és indokolni is fogjuk álláspontunkat az egyes minisztériumokkal szemben.

Ezután a bizottság a javaslatot a bizottságban elfogadja.

A részletes vitánál Kmety Károly azt indítványozza, hogy a „magyar korona országai“ helyett a szövegbe a „magyar szent korona országai“ kifejezés tétessék.

A bizottság erre a négyes albizottság javaslatát ezzel a változtatással részleteiben is elfogadta.

Elnök felhatalmazást kér arra, hogy ma este 9 órára összehívassa az egyeztető hetes albizottságot, amely a magyar és osztrák delegáció határozatait fogja összeegyeztetni.

A delegáció plenáris ülése után a magyar országos bizottság tagjai értekezletre gyűltek össze, melyen Barabás Béla elnök fölolvasta az uralkodóhoz intézendő beszédének szövegét. A beszéd, mely nyugodtságával és azzal tünt fel, hogy kerül minden irázist, a függetlenségi párt egyik tagja, midőn Barabás a szöveget fölolvasta, megjegyezte:

— A beszéd nagyon jó, mert kevés benne a politika.

Egy másik delegátus erre így replikázott:

— Éppen abban van a politika jelentősége!

A gyűlésen a delegáció tagjai már mind diszmagyarban voltak, mert 11 órára a Burgban kellett megjelenniük. A ülés végeztével aztán a delegátusok kocsikba ültek és a királyi palotába hajtottak.

A delegátusok a királynál.

A delegáció tagjainak fogadása 11 órára volt kitűzve. A király fogata pont 10 órakor fordult be a Burg udvarába, ahol az egybegyűlt nagy tömeg harsány hocholással fogadta. A király ezután rögtön visszavonult termeibe, ahol átöltözött. Kevéssel ezután a király egyidejűleg fogadta Wekerle Sándor és báró Beck Wladimir miniszterelnököket és báró Aehrenthal Lexa Alajos közös külügyminisztert. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök a kihallgatáson irakkban jelent meg. A Burgból azután visszahajtatott a magyar házba, diszmagyarba öltözött és az ott gyülekező magyar delegátusokkal együtt 11 óra előtt egy pár perczel a Burgba hajtatott fel. Az utvonalon, ahol a fogatok végighaladtak, nagy tömeg lepte el a gyalogjárókat, Bécs utcái egyébként már kora reggel igen mozgalmasak voltak, különösen a magyar Ház és a Burg környékén. A Bankgassei palota környékén nagy rendőri kirendeltség foglalt helyet, mert az a hír volt elterjedve, hogy a bécsiek tüntetésre készülnek a magyarok ellen.

A Burg udvarán összesereglett közönség érdeklődve nézte a magyar diszbe öltözött delegátusokat, akik hosszú kocsisorban érkeztek meg és kocsijukról leszállva, a márványterembe mentek. Gróf Kolonievsky főszertartásmester fogadta itt a delegátusokat, akiket azután a belső titkos tanácsosok termébe vezettek. Gróf Apponyi Sándor főkamaramester jelentést tett erre a királynak, aki a terembe lépett és a trónszék elé állott. A trón körül foglaltak állást gróf Apponyi Sándor magyar királyi főkamaramester, gróf Beck Ferdinánd, a darabont-testőrség kapitánya, báró Fejérváry Géza, a magyar királyi darabont testőrség kapitánya, gróf Paar Ede, a király főhadsegéde. A trón mellett állottak báró Aehrenthal-Lexa Alajos, Schönai Ferencz és báró Burián István közös miniszterek és dr. Wekerle Sándor miniszterelnök. A királyi trónnal szemközt állott Barabás Béla, a magyar delegáció elnöke és háta mögött félkörben csoportosultak a delegáció tagjai.

Barabás Béla a következő beszédet intézte a királyhoz:

Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk! A közösfügyi költségek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tagjai mély tisztelettel járulnak Felséged elé, hogy alattvalói hódolatuknak adjanak kifejezést. Hálás köszönetünk kíséri Felségednek népei javát munkáló legmagasabb törekvéseit, történelmi példaként tündöklő odaadó működését, a béke áldásainak biztosítására irányuló szakadatlan fáradozásait. Felséged ebbeli törekvéseinek egyik biztosítéka a véderő. Ezért anyagi erőnk korlátai között készséggel fogjuk annak szükségleteit megállapítani és a külállamokkal való barátságos viszony fönállását saját részünkről is gyámolítani. Amidőn immár eloszlott a felleg, amely Felséged betegsége alkalomával hazánk egére borult, őszinte örömlünk fejezzük ki, hogy a Gondviselés elhárította e veszedelmet és arra kérjük a Mindenhatót, áldja meg és a magyar szent korona országai hű népeinek igaz öröme soká, soká éltesse Felségedet!

A király erre az üdvöző beszédre a következőképp válaszolt:

Hü ragaszkodásuk biztosítása és fölépülésem való örömiük nyilvánítása őszinte megelégedéssel tölt el. Fogadják érte meleg köszönetemet.

Élénk elégtétellel hangoztatom, hogy az országos bizottságok utolsó ülése óta a monarchia külügyi viszonyai minden irányban örvendetesek maradtak. A nemzetközi helyzetben egyes ellentéteknek már a múltban észlelt enyhülése örömiünkre folyvást tart. Az összes hatalmak fázadósai arra irányulnak, hogy telhetőleg bizalomteljes kölcsönös érintkezést folytatva, a további megnyugtatóshoz és az általános béke megszilárdulásához hozzájáruljanak.

Politikánk kipróbált alapjához ragaszkodva és az összes hatalmakkal szemben továbbra is teljes nyomatékkal oda fogunk hatni, hogy a béke fennállását és ezzel egyszersmind a monarchia népei jólétének zavartalan fejlődését és előmozdítását biztosítsuk.

Hadügyi kormányzatom a hadsereg és a haditengerészet folyó szükségletei emelésénél az elkerülhetetlenül szükséges mértékre szorított. Épp úgy a rendkívüli katonai hitelekre vonatkozó szükséglet is jelentékenyen le van szállítva.

Bosznia és Hercegovina a jövő évben is saját bevételeikből fogják fedezhetni szükségleteiket.

A közigazgatási költségeknek a folytonos fejlődéssel járó rendes növekedésével fedezetképp az ország állandó gazdasági haladásából folyó nagyobb jövedelme áll szemben.

Meg lévén győződve, hogy a benyújtott előterjesztések megbírálásánál a szokott hazafias belátást és áldozatkészséget fogják tanúsítani, munkálkodásukat legjobb kívánataimmal kísérem szívvel és üdvözlőm önéket.

A király, miután felolvasta beszédét, amelyet halk éljenzés fogadott, kezébe vette kalpagját és megszólította a delegáció elnökét és alnökét. Különösen az elnökkel való beszélgetése nagyon élénk volt. A király örömet élt ki, hogy Barabást választották meg a delegáció elnökévé, a mire Barabás ezt felelte:

— Az egész politika nem ér semmit, ha nincsen egészség. Ezért hálát adunk Istennek azért, hogy Felsőgednek visszaadta egészségét.

— Sajátságos dolog, mondta erre a király, hogy még sohasem voltam beteg, csak most először, de hála Istennek, szerencsésen tustem rajta.

— Adja Isten, hogy Felsőged most már állandóan egészséges maradjon, felelte Barabás.

A beszélgetés ezután a politikai kérdésekre terelődött.

A király azt kérdezte, hogy folynak a delegáció tárgyalásai.

— A megalakulás formáival készek vagyunk — volt a válasz — és a költségvetési provizóriumot is elintéztük. Ma este már csak az indemnitási határozatok egybehangzását fogjuk konstatálni. A tárgyalásokat januárban folytatjuk.

— Remélem, hogy sikerrel — jegyezte meg az uralkodó, mire Barabás így válaszolt:

— Felsőged, mi mindent meg fogunk tenni, amit lehet, hogy felsőged kívánsága szerint és az ország javára a szükséges áldozatokat meg-hozzuk.

A király ezután ezt kérdezte:

— Önök ma délután haza utaznak?

— Igen, felsőged uram — felelte Barabás — sőt holnap már jelen kell lennünk Budapesten a képviselőháznak fontos ülésén.

— Tudom, tudom — felelte a király — nagyon fontos szavazás lesz, de remélem, hogy nem lesz komoly baj?

— Semmi esetre, felsőged uram — mondta Barabás — a szavazás eredménye az lesz, amit a kormány javasolni fog.

Ezzel véget ért a beszélgetés a király gróf Zichy Tivadar alelnökhöz fordult, akinek azt mondta, hogy nagyon örül, hogy újra látja a de-

legáció elnökségében. Azután megkérdezte tőle, hogy mely albizottságoknak az elnöke. A király azután jobbra-balra barátságosan köszönve, a delegátusok lelkes éljenzése közben távozott a teremből.

Az utolsó plenáris ülés.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság ma este 9 órakor ülést tartott. Az ülésen gróf Zichy Tivadar elnök, a jegyzőkönyvet pedig gróf Edelsheim-Gyula vezette. Jelen voltak a közös kormány részéről báró Burián István közös pénzügyminiszter, Hoffmann Hugó altábornagy, osztályfőnök a közös hadügyminiszterium, gróf Eszterházy Pál osztályfőnök a közös külügyminiszterium képviselőjében, Thallóczy Lajos osztályfőnök és báró Tallián Dénes udvari és miniszteri tanácsos.

Elnök jelenti, hogy az osztrák delegáció részéről átirat érkezett.

Gróf Edelsheim-Gyula Lipót jegyző felolvassa az átiratot, amelyben az osztrák országos bizottság a közös minisztérium felhatalmazási javaslatára hozott határozatok azonosságát konstatálja.

Elnök bejelenti, hogy ezt az átiratot a délelőtti ülésen nyert felhatalmazásnál fogva az egyeztető albizottsághoz utasította és felkéri annak előadóját, hogy terjessze elő jelentését.

Okolicsányi László előadó előterjeszti az egyeztető albizottság jelentését, amelyben a két delegáció határozatainak megegyezése alapján azt indítványozza, hogy a határozatot legfelsőbb jóváhagyás alá terjesszék.

A delegáció minden vita nélkül ily értelemben határoz, amiről az osztrák delegációt értesíteni fogják.

Elnök ezután felhatalmazást kért arra, hogy az esetleg beérkező albizottsági jelentéseket kinyomathassa, a delegáció tagjai között szétosztathassa és annak idején a legközelebbi ülésnek napirendjére ki-tűzhesse. Miután erre az elnököt felhatalmazták, hitelesítették a jegyzőkönyvet, mire az elnök a delegátusoknak boldog ünnepeket kívánva, azok éljenzése közt az ülést berekesztette.

A delegátusok visszaérkezése.

A delegáció üléseire Bécsbe érkezett magyar miniszterek és a delegátusok egy része ma délután hagyták el a császárvárost. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter és gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter a ma délután három órakor induló gyorsvonattal utaztak el. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és a delegátusok pedig a délután öt órakor induló vonattal tértek vissza Budapestre. A miniszterelnök kíséretében utaztak Ábrányi Kornél, miniszteri tanácsos, a sajtóiroda főnöke és dr. Bárczy István miniszteri fogalmazó. A vonat egy órai késéssel este tíz óra után érkezett Budapestre.

Az egyeztető albizottság ülése.

A magyar országos bizottság egyeztető albizottsága ma este fél kilenc órakor gróf Zichy Tivadar elnökkel ülést tartott, amelyen Okolicsányi László jelentést tett a két országos bizottság ama határozatairól, amelyek a közös minisztériumnak az 1908. év első három hónapjában fedezendő közös költségekre vonatkozó előterjesztésére vonatkoznak, amely határozatok megegyezők. A bizottsági jelentést nyomban azután a magyar országos bizottságnak este kilenc órakor tartandó harmadik teljes ülése elé terjesztették.

Az osztrák delegáció.

A magyar delegáció után az osztrákok járultak a király elé, akiknek fogadása szintén rövid ideig tartott. Amikor a király a terembe lépett, zajos hoch-, zsvi- és szlava-kiáltásokkal fogadták.

Fuchs elnök üdvöző beszédében megemlékezett az uralkodó szerencsés fölgyógyulásáról, akiben az egész civilizált világ a béke fenséges védelmezőjét, a törvények őret és a jóakarát és igazságosság minaképpét látja, hangoztatta a béke fentartását és áldásait, amelyek bizonyára a jövő számára is biztosítva vannak és megemlékezett a Magyarország való kiegyezés megkötéséről. Hangoztatta egy jól fegyverzett védőerő szükségességét, amely legfontosabb támasza a monarchiának a népek taná-

csában elfoglalt állása fönntartására s biztosította a tisztikart az anyagi lét föltételei megjavításával szemben táplált rokonérzésről. Az uralkodói jubileum alkalmából a delegáció nevében a legforróbb szerencse és áldás kívánságait hangoztatta.

Az uralkodó az osztrák delegáció elnökének beszédére a magyar delegáció elnökéhez intézett beszéddel azonosan hangzó választ adta. Cerclet nem tartott a király, de néhány delegátust megszólított. Fuchs elnöknek megköszönte a szívélyes hangu beszédét és különösen elismerően nyilatkozott a tisztikarról szóló részről. Fuchs megjegyezte, hogy éppen most kapott értesítést gróf Schönborn Frigyesnek, az osztrák közigazgatási bíróság elnökének haláláról. A király megindultan fogadta a halálhírt és Bacquehem márkhoz, a közigazgatási bíróság alelnökéhez fordulva, részvétét fejezte ki. Ezután még csak Madeyski delegátust szólította meg.

Az osztrák delegáció plenáris ülése.

Az osztrák delegáció ma este negyed nyolcz órakor teljes ülést tartott, amelyben elfogadták a közös minisztériumok budget-provizóriumát.

Fuchs elnök megnyitva az ülést, elparentálja a ma elhunyt Schönborn grófot, a delegáció tagját. Vácsolja az elhunyt életfolyását utal arra, hogy az elhunyt hosszú idő óta tagja a delegációnak és hogy fontos viták alkalmával ismételen felszólt, mely alkalmakkor kitünő hazaszeretete, meggyőződéséhez való ragaszkodás és nemes lénye kifejezést talált.

A delegáció elhatározta, hogy az elnök beszédét a mai ülés jegyzőkönyvébe iktatja. A beérkezett iratoknak, a magyar delegáció nuncziúmának és több interpellációnak felolvasása után a költségvetési provizóriumot tárgyalják.

Axmán előadó a provizórium megszavazásának szükségességét fejtegeti, mert a provizórium csak közigazgatási segédeszköz, amelynek megállapítása nem köt le, megjegyezvén, hogy a külügyi politika nem változott. Súlyt helyezünk a hármasszövetség fennmaradásához, mert az a világbéke legbiztosabb záloga (Helyeslés.)

Nemetz szociáldemokrata kijelenti, hogy pártja a delegációt nem tartja közjogi intézménynek, amennyiben abban a parlament költségvetési jogának csorbitását látja. Elvi álláspontjuk ellenkezik a militarizmussal, amelyben népellenes instituciót látnak, amely elsősorban arra szolgál, hogy a munkásságot a polgári osztály ellen folytatott gazdasági és politikai harcában lenyűgözze. Tekintettel arra, hogy a fenti intézményekkel összefüggő kérdéseket ellenezzük, megtagadjuk a kért hiteleket és a költségvetési provizórium ellen fogunk szavazni. Pártja fenntartja magának a jogot, hogy álláspontját az egyes kérdések tárgyalásánál precizizozza.

Glombinsky képviselő kijelenti, hogy a lengyel delegátusok megszavazzák a költségvetési provizóriumot, mert azt óhajtják, hogy a monarchia erős és szövetségeseinek megválasztásában szabad legyen.

Báró Aehrenthal külügyminiszter utal tegnapi kijelentésére, mely szerint a delegációnak január hóban bőséges alkalmá lesz behatóan foglalkozni a közös javaslatokkal.

Klofac csatlakozik Glombinsky tiltakozásához.

Hoffman-Wellenhoj határozottan állást foglal az ellen, hogy a delegáció beavatkozzék egy másik állam belső ügyeibe, nevezetesen olyan állam belügyeibe, amely mindenkor leglojálisabban és korrekten viselkedett velünk szemben, évtizedek óta leg-hívebb és legmegbízhatóbb szövetségeseink és lehetővé teszi, hogy a hármasszövetségben lássuk a béke legbiztosabb zálogát. Sikeres külügyi politikánk érdekében a németeknek a leghatározottabban vissza kell verniük minden oly mozzalmat, amely e politikát megakadályozni kívánja.

Kramarz elismeri a külügyminiszter által képviselt általános alapelveket. Nézete szerint a német birodalommal való szövetség érdekházasághoz hasonló. Teljesen értjük a lengyel testvéremzet érzéseit és amúdon elnyomása ellen tiltakozunk, nem a német nemzet elleni ellenséges érzés vezérel, hanem sajnáljuk, hogy oly ideális nép kezdeményezett oly politikát, amely modern jogi állapotunkat elálsni látszott.

Pachter konstatálja, hogy a csehek sohasem tekintették a Németországgal való viszonyt szívlyügnék. Hogy a németek annak tartják, az a német-osztrák történelem hagyománya. Egyebekben az idegen állam belügyeibe való ilyen beavatkozás teljesen lehetetlen.

Koslowsky visszautasítja a Poroszország és Gallicia viszonyai közti párhuzamot.

Axmán előadó szintén tiltakozik egy idegen állam belügyeibe való beavatkozás ellen, mire a költségvetési provizóriumot az összes olvasásokban elfogadják, mire az ülés véget ért.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottsága a teljes ülés előtt tanácskozást tartott, amelyen a hadügyi ordinárium referátumát Kodzlowsky, az extra-

ordináriusát Clam-Martinitz és a tengerészeti referátumot dr. Schlegelre bízták.

A delegáció tárgyalásainak folytatása.

A delegáció ma félbeszakított tárgyalásait január hónap második felében folytatják. Ezt megelőzőleg az osztrák és magyar delegáció tagjai valószínűleg kirándulást tesznek Fiuméba, Triesztbe és Pólába, ahol a hadi tengerészet intézeteit tekintik meg. Ez a kirándulás már a múlt évben a delegáció utolsó üléséhez alkalmazható volt tervbe véve. Fiumében megtekintik a Danubius-gyárat és az ott épülő torpedónaszádokat, Triesztben a Stabilimento Technico-t, ahol a haditengerészet részére hasonló torpedónaszádok készülnek, mint a Danubius-gyárban, Pólában pedig az iskolákat és az arzenált keresik fel.

A t. Házból.

I. Komprimált ügyek.

Ugy látszik, már kezd elmúlni az az idő, amikor parlamentárizmus alatt leginkább azt értették, hogy aki beszélni tud, beszéljen és aki nem is tud, az annál inkább beszéljen. A nagy részletességgel való tárgyalások kora lejárt. Amit az első obstrukció előtt Széll Kálmán csak óhajokban fejezett ki, hogy tudniillik költségvetési és hasonló ügyeknél nem kellene szaporítani a szót: az most lassanként megvalósul. Hány miniszterelnöknek kellett azóta letűnnie, hány izgalmas ülés és mennyivel több kétségbeejtő unalom szakadt rájuk! Leginkább pedig azért, mert régi divatokhoz ragaszkodunk, sok paragrafus-hoz és sok formalitáshoz s azt tartottuk legfontosabbnak, hogy a divatokon ne változtassunk. Széll Kálmán idejében történt, hogy egyetlen költségvetés tárgyalásával háromnegyed évet töltöttek el, mert mindenki, minden újdonsült képviselő akkor akarta kimutatni a maga zsenialitását, képzettségét és szónoki kiválóságát. Akkor csak azért könyörgött Wekerle, hogy az általános vitákat rövidítsék, hogy ne minden egyes tárgyalás legyen általános vitája, hanem csak az egész költségvetésnek egy általános vitájába szorítsák össze azt a szalmacséplést, amelynek tulajdonképpen reális kérdésekhöz semmi köze nincs. De persze akkor csak óhajítás volt, a teljesülés minden reménye nélkül.

Mily változása az időnek! A kiegyezés helyett, melyen akár egy évig is elragódhatnak, egy szakaszból álló javaslatot szavaznak meg. S míg a nyáron a remények rügyeztek, hogy ezt a kormányt könnyű szerrel meg lehet bukítani, mert a kiegyezési javaslatok tárgyalását januáron túl nyújthatják igen könnyű szerrel, megerősítés nélkül, ma egyszerre minden befagyott ama tálmány folytán, hogy a kompromisszumnál is fontosabb a komprimálás. Nem muszáj kompromisszumot csinálni a pártok között, hogy a beszélő kedvéket lekapiák a lábukról, hanem csak komprimálni kell a javaslatokat. És a horvát obstrukciónak hogy megörvendtek. Hogy tán ezzel lehet valami kárt csinálni. Pedig tiszta sor, hogy a horvát obstrukció éppen azért hasznos, mert a hazafiságra való hivatkozással ezen a réven meg lehetett akadályozni a magyar obstrukció keletkezését. Most aztán ott vagyunk, hogy a kis kiegyezést megszavazták baj nélkül és minden locsogás ellen kitalálták az orvosságot, hogy amit sürgősnek vélnek, azt komprimálják.

Amikor tehát annyira vagyunk, hogy a kis kiegyezés megszavaztatott és a kvóta általánoságban szintén szavazásra kerül, akkor már nincs gond amiatt, mert Bécsben delegacionális üléseket kell tartani.

Delegacionális ülések Bécsben! Ki emlékezik még az ily alkalmakra. Amikor hetekig konferáltak afelől, hogy kik legyenek a delegátusok

és amikor végre a választások megtörténtek, az előkező uraknak akkor is maradt annyí idejük, hogy a választások után a delegacionális ülések kezdéséig még volt idő egy-egy frakciónak az elkészítésére és diszmagyar kölcsönzésre az összes ékszerekkel és váltójótállásokkal. Némelyeknek még arra is került idejük, hogy a cerclére való kilátással németül megtanulják a hízogó és alázatos kifejezéseket. Aztán következtek a parádék. A különvonaton elhelyezkedtek az urak. Bécsben kellemes lakásokat rendeltek és ismeretéseket kötöttek. Némelyek felvitték a feleségüket, mások a szeretőjüket. És aztán programokat csináltak, multságokat rendeztek, ezenkívül pedig sétakocsizásokon megismerkedtek a császárváros nevezetességeivel. Az első hét után is vigan valának, szólván:

— Hol vagyunk még a tanácskozásoktól.

A második héten megkapták a Burgba való megívókat és az estélyekre vonatkozó kartonlapokat. Azután a zöld füzeteket a közös költségvetésről, amelyeket azonban csak Papp Géza olvasott, hogy sürgesse a külképviselet magyarságát. Két hét is beletelt, amíg tanácskozni kezdtek és másik két hét, amikor tényleg tanácskoztak. Az ötödik héten kezdtek határozatokat hozni és a hatodikban rendezték a záróüléseket.

Mily más világ van most, az ügyek komprimálásának idejében. Amikor a delegátusokat megválasztották, már tekintettel voltak rá, hogy olyakat válasszanak, akiknek frakciójuk is van, diszmagyarjuk is. Még az elnököt is úgy választották. Barabás Béla, aki annyiszor állott kacagányosan a tizenhárom vértanu emlékénel, a Habsburgok tetemrehívását, mint kielégítési végrehajtást eszközölve, bizonyára rendben tartja ezt a diszmagyart és felvonulhat vele Bécsben, kifejezni a magyar delegáció hódolatát a Burgban. S ime azon a napon, amikor a különvonat megérkezett Bécsbe, már meg is alakították a delegációt összes albizottságaival együtt és mindenkinek a kezében volt a program, a trónbeszédre a meghívó a szertartási renddel együtt, sőt már néhány határozatot megállapítottak. S alig nézték meg, hogy milyen az idő Bécsben éjjel s alig ébredtek fel reggel, már plenáris ülést tartottak. Pár percbe belefért három hétnek a munkája. A következő félórán már a király is megszólította a megszólítandókat. Egy óra egy hetet számított, egy beszéd harmincz beszédet, miként Japánban a halálraítelt úgy számítja a perczeket, mint hogy ha azok évek lennének és így hatvan percz alatt az akasztásig még hatvan esztendő is él.

Estére aztán már elindultak hazafelé, miután a király azt mondta:

— Holnap az uraknak ugyis szavazni kell a kvótában.

* * *

II. Más ügyek nyulnak...

Azonban nem minden komprimálható, ami ügy. vannak ügyek, amelyek nyulnak. Vegyünk például egy affairet, melyet politikai alaptól kiindulva, de lovagiasan kezelnek.

Ma az egész város Wekerléről és Polónyiról beszél. Meg a segédekről, hogy mikor tárgyalnak, miképpen tanácskoznak, mit proponálnak és minő esélyekkel oszlanak el. Prognózisokat állapítanak: pisztolypárbaj lesz golyókkal, avagy kardpárbaj pisztolylyal, esetleg pisztoly-párbaj golyók nélkül, sőt talán jegyzőkönyv parlamenti felszólalásokkal.

Ezt az ügyet pedig akár így, akár úgy, el lehetett volna intézni sokkal korábban, mint a drága delegációkat, a sok milliós közös költségeket, amelyek nőnek, mint az áradat és amelyeknek számsorai úgy nyulnak, miként ha az örökkévalóságot akarnák jelképezni velük. (Ha valamikor

ezeket is komprimálni tudnák, miként az országgyűlési vitákat, akkor ennek több haszna lenne, mint néhány esztendei parlamentárizmusnak.)

Egyelőre azonban a számsorok nyulnak és a lovagias tárgyalás is nyulik.

De igen jellemző, hogy a közös kiadások számsorának folytonos nyulása és nagyobbodása nem kelt akkora érdeklődést és szenzációt, mint az, hogy egy személyes affaire elintézése az ósdi formalitások miatt nyulik és késik.

Mindamellett egy kis türelmet kérünk. Holnap vasárnap lesz és képviselőházi ülés is lesz. A nagyok valamennyien megtalálhatók és hogyha nyilatkozatokra lesz szükség, azok miatt sem kell Bécsbe telefonálni.

És ha eljön karácsony, talán megszületik az általános béke, már tudniillik, hogy megszavazák a megszavazandókat és Polónyi marad Polónyinak, Wekerle marad Wekerlének.

Budapest, december 21.

A képviselőház holnap, vasárnap, délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen mindenekelőtt névszerint arról szavaz, elfogadja-e a kvótajavaslatot általánosságban vagy sem. A szavazás után a részletes tárgyalásra kerül a sor. A Ház minden valószínűség szerint holnap végez a részletekkel és így azután hétfőre a javaslat harmadszor való olvasása maradna.

Wekerle és Polónyi afférja. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök és Polónyi Géza volt igazságügyminiszter között a képviselőház csütörtöki ülésén történt összeütközésből származott lovagias ügyben ma délben kezdették meg az érdemleges tárgyalást a két fél megbízottai: Bolgár Ferencz honvédelmi államtitkár, Gulner Gyula Pestmegye főispánja, báró Kaas Ivor és Hencz Károly országos képviselő. A megbízottak ma délben találkoztak a képviselőház egyik termében. A kihívó fél dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, aki a volt igazságügyminiszternek azt a kifejezését „Ez becstelenség!” sérelmesnek találja és ezért elégtételt kért. A segédek mindenekelőtt a tényállást állapították meg és ezen az alapon indult azután meg a tárgyalás. A tanácskozás délután negyed három óráig tartott, amikor is közös megállapodásra a tárgyalást felfüggesztették. A megbízottak határozatokat hoztak a lovagias ügy elintézésére vonatkozólag, de ezek a határozatok közül csak az fog véglegesítetténi, amelyhez a miniszterelnök hozzájárulását adja. Bolgár Ferencz államtitkár már a délután folyamán telefonon érintkezett a miniszterelnökkel, este pedig, amikor Bécsből visszajött, a pályaudvaron várta. A megbízottak holnap délelőtt a képviselőházban fognak ismét találkozni.

Mint a késő éjjeli órákban értesülünk, Wekerle Sándor miniszterelnök, akinek Bolgár Ferencz államtitkár elmondotta a megbízottak megállapodásait, elfogadta a fegyveres elintézés feltételeit. A segédek tehát holnap jegyzőkönyvbe veszik ezeket a feltételeket és megállapítják a mérkőzés helyét és idejét. Hir szerint az ügyet kardpárbajjal intézik el, amelyet holnap délután fognak megvívni.

A horvátok támadása. Zágrábból jelentik, hogy a nemzeti párt vezérei tegnap a bannál konferenciát tartottak. Az értekezleten Tomasics, azután Chavrák és Spevec vettek részt. A tanácskozás eredménye az, hogy Tomasics, mint a nemzeti párt elnöke, a párt tagjait a hó 28-ára Zágrába, az országgyűlés kistermébe hivta össze. Dr. Rakodczay Sándor horvát bán tegnap Zágrábban beszélgetést folytatott egy újságíróval és részletesen nyilatkozott a személyéről és állása megrendüléséről keringő hírekről.

Az újságíró elmondta a bánknak, hogy Budapesten való tartózkodása alatt az a hír terjedt el, hogy a magyar kormány őt elejtette és távozása a báni székből már befejezett dolog.

A bán kijelentette, hogy tudja, micsoda forrásból származnak ezek a kósza hírek és éppen ezért

nem is foglalkozik velük. A múlt szombaton birókára utazott s vasárnap délelőtt távirati értesítést kapott, hogy kedden minisztertanács lesz. Minthogy tudta, hogy a miniszterelnök a delegációk megnyitására Bécsbe utazik s ezen alkalommal jelentést tesz a királynak, egész természetesnek tűnhetett volna fel, hogy ő Budapestre utazott, hogy résztvegyen a minisztertanácsban és jelentést tegyen a horvát kérdéssel, illetve a horvát tartománygyűlés feloszlása által támadt helyzetről. És minthogy ugyanakkor báró Rauch is Budapesten tartózkodott, benne pedig mindenki látni véli már Horvátország jövő bányát, a Zágrábra érkező kombinációk kezükre jártak azoknak, akik a bán-válságot tényként akarják feltüntetni.

— Most is csak azt mondhatom, amit már annyiszor ismételtel mondtam: Megmaradok állásomban mindaddig, amíg jó szolgálatot tehetek az ügynek. Ha esetleg bekövetkeznék, hogy a kibontakozásnak az én személyem áll útjában, természetesen távozzom és átadom a helyemet annak, aki többet használ, mint én.

— Igaz az, hogy excellenziádat a minisztertanács tejjáhatallal ruházta fel a rend helyreállítására és a zavargások elnyomása céljából?

— Természetes, de csak a törvény keretei között.

— Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök egy nyilatkozata után egyesek azt hiszik, hogy excellenziádat kivételes hatalommal ruházták fel, hogy a rezoluczionisták terrorizmusát megtörje és a sajtót megrendszabályozza.

— A törvények által megengedett eszközökkel természetesen mindent megkísérlek, hogy a túlzó elemeket elnémítsam, de arról szó sincs, hogy a sajtó jogait megnyirbáljam, vagy a sajtószabadságot korlátozzam. Törvénytelen elkobzásokkal és más hasonló üldözési módokkal csak felhívánk a tömeg figyelmét oly sajtótermékekre, amelyeket egyébként észre sem vesz és mártirokat teremtenék olyan emberekből, akik tulajdonképpen közmegegyezést érdemelnek.

— A lapok jelentése szerint a választásokat már január 21-én kiírják. Megfelel a valóságnak?

— A választások ideje még nincs megállapítva. Csak az bizonyos, hogy az országgyűlés március 12-re eltétlenül összeül, ahogy azt a törvény is előírja. A többi attól függ, milyen hatást tesz a programom publikálása. Ma a nemzeti párt vezető embereivel tanácskoztam, e hó 28-án pedig a pártot nagygyűlésre hívom össze, amelyen megismertetem Horvátországot a kormány teljes programjával. Remélem, hogy ezzel sikerül a pártot meghódítani és kiragadni a terrorizmus hatása alól.

A horvát jogpárt intéző bizottsága hétfőn délelőtt Zágrában értekezletet tart, melyen a pártnak a koalícióhoz való további viszonyára nézve fontos határozatokat fognak hozni. Az értekezleten ugyanis arról lesz szó, vajon a jogpárt tovább marad-e bent a koalícióban, vagy pedig lemondva a fumei rezolúció alajáról, visszatérjen-e 1894-ben elhatározott közjogi programhoz, amelynek alapján indulna a választási küzdelembe is. A pártnak ugyanis eddig két áramlat állott egymással szemben, melyek közül az egyik inkább a klerikális irányzat felé hajolt, míg a másik kulturális kérdésekben szabadelvűbb fel fogásnak hódolt és támogatta a rezolúciós politikát. Most tehát arról van szó, hogy a klerikális irányzat hívei kilépnek-e a jogpártból, hogy csatlakozzanak a keresztényszocialistákhoz és hogy a jogpárt zöme megmaradván a rezolúció alapján, továbbra is bennmarad a koalíció kötelékében. A kilépők számát, ha a szecsesszió tényleg bekövetkeznék, mindössze néhány főre teszik, amit a koalícióban is szívesen látnának, mert ilyképpen a horvát országgyűlésen konzervatív block alakulna, a liberálisabb fel fogású rezoluczionisták és a radikális Starcevic-párttal szemben. Azonban minden jel arra mutat, hogy ez a szecsesszió csak a választások után fog végbemenni és hogy a jogpárt hétfői konferenciájára is amellet fog határozni, hogy a koalíció az új választások utáni időig együttmaradjon.

Eszékről jelentik: A verőcevármezei választókerületekben eddig a következő jelölések kerültek nyilvánosságra. Nasicban gróf Pejacsevics Tivadar unionista valószínűleg ellenjelölt nélkül; Baljában dr. Maximovics Milán unionista, akivel dr. Novák radikális szerb és Popovics Sándor koalíciós fognak szemben állani. Ebben a kerületben valószínűleg a szocialisták is állítanak jelöltet. Szlatinában dr. Benák unionista, dr. Zvierovszki koalíciós, Dolnij-Miholjacban Chavrak unionista, dr. Papratovics koalíciós, dr. Poljak haladópartii. Djakovárban dr. Schwarzmajer unionista, dr. Carevics Starcevic-párti. Vajpovóban dr. Lorkovics haladópartii. Utóbbi kerületben a keresztényszocialisták is fognak jelöltet állítani.

Az árvaemegyel főispánság. Több lap ma azt írja, hogy Benizky Odón országgyűlési képviselő Arvayármegye főispániává nevezetett ki. Behogy Beniczky Odón országgyűlési képviselő Bud. Tud. t annak kijelentésére, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz.

A bírói kongresszus emlékirata. Az országos bírói kongresszus emlékiratát ma nyújtotta át dr. Greesák Károly kuriai bíró dr. Günther Antal igazságügyminiszternek. A miniszter az emlékirat átvétele alkalmával kijelentette, hogy rokonszenvvel és meleg érdeklődéssel kísérte a bírói és ügyészi karnak a kongresszuson kifejezésre jutott óhajait és kívánalmait és az emlékiratban foglalt törekvéseket és kívánásokat komoly megfontolás tárgyává tette, a maga részéről biztosítja a bírói és ügyészi kart, hogy annak jogos törekvéseit mindig támogatni fogja.

KÜLFÖLD.

Osztrák képviselőház. A képviselőház az összes olvasásokban nagy többséggel elfogadta a hat hónapi költségvetési provizoriumot és az 1908. évi költségvetést a költségvetési bizottság elé utalta.

Az ülés vége előtt az osztrák miniszterelnök Málk interpellációjára válaszul kijelentette, hogy Dalmácia a többi reichsrathban képviselt királyságokkal és tartományokkal egyetemben egészen azonos állami alapörvényeken nyugvó államot képez és hogy a birodalmi alaptörvény értelmében a reichsrath jóváhagyás nélkül a dalmáciai birodalmi képviselet az államterületől nem szakítható el.

Az urakháza ülése. Az urakháza ma esti ülésén hosszas vita után elfogadták a költségvetési provizoriumot. A pénzügyminiszter a rendes költségvetés elintézésének szükségességét hangoztatta utalással az ország pénzügyi helyzete megjavításának, a tisztí fizetések felemelésének, a legénység élelmézés megjavításának, a behívott tartalékosok kártalanításának, valamint az agkori és rokkantsági biztosítás elintézésének szükségességére.

Grabmayer utal arra, hogy a mai napon a van a decemberi alkotmány negyvenedik évfordulója. Elismeri a miniszterelnök, nagy érdemeit, amelyekkel ugy a választójog reformja, valamint a kiegyezés alkalmával tünt ki és azt kívánja, hogy a németek kibékítésének munkája sikerüljön.

Marschall látogatása Aehrenthalnál. Egy bécsi lapnak az a jelentése, — mint azt Konstantinápolyból jelentik — hogy Marschall báró Aehrenthal báróval Bécsben folytatott beszélgetésében a szultán kívánságára ennek véleményét érvényesítette a maczedoniai igazságügyi reform tárgyában teljesen alaptalan. Marschall báró bécsi tartózkodása alkalmával udvariassági látogatást tett Aehrenthal bárónál. Hogy ez alkalommal a maczedoniai reformpolitika egyes függő kérdései is a beszélgetés tárgyát képezte, az feltehető.

A birodalmi dumából. A dumában a jobboldali pártok legközelebbi szava fogják tenni a forradalmi terror következtében elítéltek és kárvallottak dolgát s törvényjavaslatot fognak benyújtani, hogy az állam adjon kártérítést a terrorista mozgalmak következtében károsult családoknak és az áldozatok hátramaradt árváinak és özvegyeinek.

A szerb szkupstina. A Novákovics testvérek ügyének folytatódásos vitája során Petrovics belügyminiszter felolvasta Milán Novákovicsnak barátaihoz intézett egyik levelét, a melynek birtokába a Novákovics fivérek halála után jutott és a melyből kitűnik, hogy a miniszter feltevése, hogy Novákovics Milannak forradalmi szándékai voltak, alapos volt. (Nevetés és ellenzék részéről.) Sztojanovics Liuba (ifjú-radikális) képviselő a parlament illetékességét hangoztatja politikai események megítélésére. Ha a korona a kormányt, amely a belügyminiszterrel szolidarisnak mondotta magát, azonnal elbocsátotta volna, akkor a szkupstina nem foglalt volna ezen események mellett állást. Az új regime legsúlyosabb csapása, hogy a régi regime eseményei ismétlődnek. (Taps a baloldalon.)

A skupszina ülésének további folyamán Joksimovics ifjuradikális kiemeli, hogy a kormány nem is tagadta, hogy a gyilkosságokat a Karagyorgyevics dinasztia érdekében követték el. Jovanovics elnök tagadja, hogy ily állítás felmerült volna. Joksimovics felolvassa ezután Lapásevics szocial-emokrata beszédét, amely azt mondja, hogy No-

vakovics Milánt, mint a dynasztia ellenségét Machiavelli rendszerű harcz után ölték meg. Napirendet ajánl végül elfogadásra, amely gyalázatosnak mondja a szeptember 29-i eseményt és elléli a kormányt, amely a tettet helyesli. Legközelebbi ülés hétfőn.

Harc a Kongo-állam körül. Hiresztelik, hogy mihelyt a parlament leszavazza a Kongo-javaslatot, a király megsemmisíti végrendeletét, amelyvel a Kongo-államot Belgiumra hagyta. A liberális párt ezt a hiresztelést akként magyarázza, hogy a király ily módon nyomást akar gyakorolni a parlamentre. A liberális párt nem hajlandó tagítani, annál is kevésbé, mert a végrendelet megsemmisítésével a király aláássa trónját, Belgium joga pedig a Kongo-államhoz érintetlen. Kétségtelen, hogy a képviselőház le fogja szavazni a javaslatot, mert a nagy többség és a közvélemény is helyesli a liberális párt álláspontját.

Felmerült az a terv, hogy rendezzenek népszavazást a Kongo-államnak Belgiumhoz való csatolásáról. Ezt az eszmét állítólag a király is helyesli. Azt is tervezik, hogy az állam adjon a királynak nemzeti ajándékot a gyarmatok körül szerzet érdemeiért és annak elismerésül, hogy a király a koronaadalmakat Belgiumnak ajándékozta.

Hát az sem jó.

Csak családost tisztviselőknél ad kamatmentes kölcsönt a főváros; a nőtleneknek nem ad. Ez sem tetszik — azt mondják, nem igazság, hogy az egyedülálló ne részesüljön abban a jótétteményben, melyben a családostok részesülnek.

Érthetetlen. A koldus-ipar egyik ága arra van alapítva, hogy az ember hamarabb gombolozik ki, ha asszonyról és gyerekekről hall beszélni. De nemcsak az alamiznaadásnál van ez így; hanem mindenféle adásnál — ha ugyan a szemérmes protekció aczélkaria félre nem tolja — az a szempont irányadó, hogy a családost előbbre való.

De a józan ész még ezt is kevésnek tartja. A törvény előtt való egynevezett egyenlőséget akarja megeztibálni: mert ez az egyenlőség igazságtalanságok kútforrása. Nem igazságos, hogy az ötgyermekes apa ugyanannyi fegyvergyakorlatot végezzen, mint a legényember; nem igazságos, hogy a nagycsaládost ugyanannyi adót fizessen, mint a nőtlen; nem igazságos, hogy a családapa vállára ugyanannyi teher nehezedjék, mint az agglégényére. Annaira magától értetődik mindez, hogy fölösleges rá több szót vesztegetni.

A legényember helyzete elképzelhetetlenül könnyebb, mint azé, ki családi terheket vállalt magára. Igaz, előfordul, hogy egyik-másik fiatalember az édesanyját, vagy az édesapját segíti; de eltekintve attól, hogy ez nem tulságosan gyakori eset: ez a teher csak csökkenhet, míg a családi terhek folyton növekedőben vannak.

A főváros tehát a józan ész első parancsának engedelmeskedett, mikor segítő kezét először családost tisztviselői felé nyújtotta. A legnagyobb hipokrizis ezen kivételalót keresni. Állam, társadalom egyébről sem gondolkozik, mint arról, miképpen lehetne megkönnyíteni a családalapítást; miként lehetne a fiatal emberek sokaságát családi tüzhelyhez segíteni. Világos, hogy a cél megvalósításához csak úgy lehet hozzáfogni, ha a legényember és a családost ember élete között lévő nagy aránytalanságot csökkentik. Minden eszköz — akármilyen vékony is — megbecsülendő. Csak természetes tehát, hogy ha a főváros nem dulszkodik segítő eszközökben, az elsőt annak adja oda, ki leginkább rászorult.

Sokat lehetne beszélni az egyedülálló hivatalnokok előnyeiről. Ezek ugyanannyi lakáspénzt kapnak, mint a familiával bírók — holott felnyire sincs szükségük. Ha áthelyezik őket egyik városból a másikba, az utiköltség azonagy, bárha a családost hurczkolódása huszszor annyiba kerül. Nem lehet hát panaszkodni a legényembereknek s éppenséggel nincs okuk arra, hogy irigyeljenek a boldog családapákat

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Restaurál a vármegye.

— Vármegyei tisztújítások. —

Csongrád megye ma tartotta tisztújító közgyűlését. Egy-két kivétellel a régi tisztviselőket választották meg. Alispán lett dr. Cicatricis Alajos, főjegyző Nagy Sándor, árvaszéki elnök Onody Géza, főügyész Soos Pál, főszolgabírók Gyárfás Géza, Tary István, Csucs János, árvaszéki ülnökök Zolnay Kálmán, Sulcz Lajos, Stammer Béla, első aljegyző Csergő Károly.

Nógrádmegyében ma volt az általános tisztújítás Prónay Mihály főispán elnöklése mellett. A régi tisztviselőket választották meg nagy lelkesedéssel. Alispán: Nagy Mihály, főjegyző: dr. Fáy Albert, I. oszt. aljegyzők: Rákóczy István, Pongrácz György, II. osztályú aljegyzők: Beke Lajos, Krudy István, III. oszt. aljegyzők: dr. Baross József, Krudy Ferencz, árvaszéki elnök: Hanzély Márton, árvaszéki ülnökök: Fülkel Károly, dr. Herman Károly, dr. Buday Plichta Barna, Kossack Emil, Kacsokovics Iván, főügyész: dr. Rosenbach Emil, alügyész: dr. Poltai Ernő, helyettes főügyész: Tersztyánszky István, a b-gyarmati járás főszolgabírója: Balázs Barna, a füleki járási: Báthly Béla, a nógrád járási: Scitovszky Béla, a szécsényi járási: Baross Árpád és a sziráki járási: Ivánka László lett. Azután megejtették a szolgabírók választását. Az új tisztviselőket letették az esküt, mire Török Zoltán üdvözölte az alispánt.

Fejér vármegye ma tartotta tisztújító közgyűlését, melyen gróf Széchényi Viktor főispán elnökölt, a régi tisztviselőket egyhangulag újra megválasztották. Alispán Szücs Jenő, főjegyző Balassa Sándor, I. aljegyző dr. Balassa Imre, II. aljegyző dr. Korniss Zoltán, III. aljegyző ifj. Havranek József, főügyész dr. Schlamadinger Jenő, árvaszéki elnök dr. Hattyúfi Dezső, ülnökök dr. Halász Kálmán, dr. Tóth Géza, dr. Fiáth György, dr. Kégl Károly és Apt Odön, árvaszéki jegyző Kukorelly Béla. Főszolgabírók az adonyi járásban Huszár Dezső, a moóriban Kovács Sándor, a sárbogárdiban Heltai Jenő, a székesfehérváriiban Kálmán Vincze és a váaliban Tarafás Béla. Szolgabírók: Demeter Géza, Korniss Boldizsár, Mészöly Áron, Meszlényi Béla, Balás Károly és Scherer Kamil.

Háromszékmegyében a tisztújítás a függetlenségi párt győzelmével végződött. Alispán dr. Király Aladár kézdívisárhelyi kir. ügyész, főjegyzővé dr. Beldi Pált, aljegyzőkké: dr. Demeter Gyulát, Pótsa Jánost és Sipos Dezsőt választották meg. Árvaszéki elnök lett Pávai Vajna István, ülnökké Kőnczey Benedek, Bálinth Dénes, főszolgabírákká: Úr András, Andrassy Albert, Koreh Dénes, Deák Vincze, Páll Sándor, Pethő Benedek, Gábor Pál, tiszti főügyész Kelemen Lajos választották meg.

Gyergyószentmiklós rendezett tanácsu város. A csikvármegyei Gyergyószentmiklós, a székelység egyik erős fészke, tegnap alakult át nagyközségből rendezett tanácsu várossá. Az átalakulás, amely a derék, hazafias város újabb fejlődését biztosítja, polgármesterré Orel Dezsőt, ügyészé Tiltsher Edét választották meg.

A vármegye hivatalos órája. A pomázi járás főszolgabírója Fazekas Agoston pest-vármegyei alispánnak azt az előterjesztést tette, hogy a vármegyei ügyviteli szabályzat 16. §-ában előírt 6 órai hivatalos idő ne megosztva délelőtt is és délután, hanem reggel 8 órától egyfolytában tartassék meg. Minthogy az alispán ezt a kérdést nemcsak a pomázi, hanem valamennyi járásra vonatkozólag tárgyalatni óhajtja, felhívja most a megye összes járási főszolgabíráit, hogy erre vonatkozólag tegyék meg indokolt javaslataikat.

TÁVIRATOK.

Az angol hajóliaj újabb beosztása.

London, december 21. A „Standard” szerint az admirális elhatározta, hogy egy Pacific- és egy észak-amerikai hajórajt létesít, a jelenlegi negyedik cirkáló hajórajtból és hat másik cirkálóból. Azt hiszik, hogy az Esquimaux-hajórajt legtöbb hajójával a tervet május havában fogják megvalósítani.

Perzsa zavargások.

London, december 21. Egy itteni lap jelel Teheránból a hó 20-áról: Tebrizből és Restből jelentések érkeztek be, hogy a két északi határtartomány határozottan vonakodik, hogy Muhamed Alit sahnak elismerje.

Közgazdasági táviratok.

New-York, decz. 21. Terménytőzsze. Gvapot. New-Yorkban 11.80, decz.-re 11.17 márc.-ra 10.71. New-Orleansban 11.80, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Cred-Balances of oil City 178.— Zsír Western Steam 8.50. Rohe testvérek 8.75. On 26.80—27.25 Réz 13.12—13.25. Csikagó, decz. 21. Gabon-tőzsze. Zárlat. Buza irányzata engedő, decz.-re 99.50—99.37 K., májusra 106.37—106.37 K. Tengeri engedő decz.-re 57.25—57.50 K. Csikagó, decz. 21. Terménytőzsze. Zsír januárra 7.77, tegnap 7.70. májusra 7.92, tegnap 7.85, Szalonna short clear 7.06, tegnap 7.06. Sertéshus májusra 12.22, tegnap 12.15.

Mozgó képek.

A gyémánt alkonya.

Meglepő hír érkezik Amerikából. Az óriási debacle egyik szomorú következménye, hogy a gyémánt teljesen elvesztette értékét. Kinek van most pénze gyémántra? És ahol nincs kereslet, ott sir a kínálat. (Egy szerencsétlen kollégám állítása szerint előbbi: kehes lett s az utóbbi: kin állat.)

A yankeek csak aranyért sirnak és olyan hangosan jajgatnak, mintha nem tudnák, hogy „a hallgatás arany”. Szegény milliárdosok már hajnalban a Broadway-n bolyongnak, de hiábavalónak bizonyul a koránkelés — aranyat nem lelnek.

A Central-park kanyargó mellékösvényei néptelenek, mindenki a közúton tolong. Hasztalan. Nem válik be arany közútnak.

Edison és állítólagos honfitársunk, Tesla Miklós hozsorkánykonyháján reggeltől estig folynak az alchimista kísérletek. Sőt abban fáradoznak, hogy a nap sugarából leszűrjék az aranyat. (Vesztükre éppen most örökösön ködbe van borulva az egész Hudson-mente.)

Rohannak minden csillogó, fényes pont felé. De ah! soha, sehol se volt olyan igaz az a közmondás: „Nem mind arany, ami fénylik.”

A miss-ek és mississ-ek már odaadták minden aranyhafoglalt ékszerüket, még a fogaik aranyplombiát is kiszedték és letették a business oltárára.

De mindez kevés. Az aranyéhes moloch gyomra korog, fogait dühösen vicsozítja, nagy száját fenyegetőleg tátogatja és irtózatossá szemforgatások közt új meg új tálalékkért bömböl.

Kínálják gyémánttal. Rá se hederít. Meszeszerű diadéme, boutonok, riviére-ek, csattok, karkötők kerülnek eléje. Semmi gusztsusa sincs rájuk. Mintha csupa fehérrepa főzelék lenne aulág nélkül.

Az ékszerészek hajukat tépik. Már nem is tépik, mert liedtükben az utolsó hajuk szála is kihullott. Üzleti kirakatukban ingerlő, csábító, vakító elrendezésben állítják ki briliánsaikat. Kék bársony, sárga szarvasbőr, rózsaszín atlasz párnákra. Az urak és dámaik közönyösen haladnak el mellettük.

Magasztalják:

- Akkora, mint egy mogyoró!
- Mogyoró? ... kérdezik mohón. Hol van mogyoró? Azt meglehet enni.
- Nézzék, milyen nagyszerű a tüze!
- A tüze? Be lehet fűteni vele?
- Ugy-e, milyen tiszta a vize!
- A vize? A szódavíz is drágább most.
- Hát még a foglalata!
- Jaj! Csak foglalásról ne beszéljen!
- Ez dodekaéder, az oktaéder, amaz tetraakishekszaéder ...

— Sajnálom szegény Éderéket.

A Manhattan-Operahouse balett-patkányai hátat fordítanak a Gouldoknak, Rockefellereknek, akik gyémánttal akarják egy faux pas de deux-re felhívni, de annak, aki egy szekér kőszénre való utalványt lobogtat feléjük, szó nélkül a karjaiba omolnak.

Szóval, senkinek se kell a gyémántkő. Ha ez így tart, úgy ma-holnap a Second Avenue és a Little Hungary gyalogjáróját gyémánttal fogják kövezni, hogy némi hasznát vegyék.

Még kevésse elzölött csodálattal emlegették az ismert óriás gyémántokat. Ma senkinek sem imponálnak.

— A Nagy mogul! A Régens!

— Régen se sokat törődtem vele, lát még most!

— A Kohinoor!

— Egy sárga czeruza is többet ér!

Szegény gyémánt! Ugy sajnálom, hogy szinte vérzik érte a szívem. És amilyen könnyörületes természetű vagyok, rögtön szabadságot kérek, hajó-jegyet váltok, átutazom Amerikába és annyi gyémántot mentek meg a közmegevetéstől, amennyit elbírok.

Rosta.

Köpenick Bécsben.

— Egy furfangos betörő. —

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, december 21.

Hallatlanul vakmerő szélhámosság történt ma délelőtt a bécsi arzenálban. Megjelent az őrségi szobában egy számvevő hadnagynak öltözött fiatal ember és azzal az ürügyvel, hogy revideálni fogja a felettes parancsnokság megbízásából a 42. tüzérezred pénztárát, az adjutánstól elkérte a pénztári szoba kulcsát.

Fellépése olyan biztos és katonás volt, hogy nem kellett gyanut, átadták neki a pénztári helyiség kulcsát, ahol az arzenálban állomásozó tüzérezredek és egyéb csapatok pénztárait őrzik. Az állítólagos számvevő hadnagy bement a kérdéses szobába, magára zárta az ajtót és a legnagyobb nyugalomban a magával hozott betörőszerszámokkal kinyitotta a 42. hadosztály-tüzérezred pénztárát, amelyből 28.000 koronát vitt magával készpénzben és egy 1500 koronás takarékpénztári könyvet is, aztán felüléne nélkül eltávozott.

A merész csíny a délelőtti órákban történt. Az állítólagos számvevő hadnagy egyfogotat bérkocsin jött s azt mondta az adjutánsnak, hogy pénztárvizsgálatot kell tartania és egyenesen a hadosztályparancsnokság küldte ki a revizióra, egyenruhája kifogástalan volt és legtávolabbról sem gyanakodtak benne, mert biztos volt a fellépése s azt is tudta, hogy a 42. hadosztály-tüzérezred parancsnokságában változás történt és a hadosztályparancsnokság utasítására neki jelentés kell tennie a pénztár állásáról az új parancsnoknak.

A szélhámos feszítővassal nyitotta föl a 42. tüzérezred pénztárát. Hamar végzett és éppen olyan biztos volt a fellépése távozásakor is. A pénztárban egy kötegbe volt csomagolva 28.000 korona, közte 1000 korona 20 koronás bankjegyekben és mellette egy takarékpénztári könyv 1500 koronáról. Kijövet a pénztári helyiséget a kulccsal bezárta és visszaadta a kulcsot az őrségi szobájában.

Nemsokára azután egy tisztből álló bizottság érkezett az arzenálba, hogy átvizsgálja a pénztárt. Így derült ki a szélhámosság. Azonnal jelentést tettek a rendőrségen és mozgósították az összes detektiveket. A csaló 28 évesnek látszik középtermetű, gyöngye testalkatu, haja sötétbarna és erős, tömört bajusza is barna. Orra görbült, tipusa határozottan zsidó.

Az álhadnagy szemtanuk állítása szerint czvikert viselt, de meglátszott rajta, hogy nem szokta meg. A rendőrség már nyomában van a tettesnek. G o l d s c h m i e d Lipótnak hívják.

A szélhámos álhadnagy vakmerő lopásáról még a következő részletek derültek ki:

Az arzenál I. épületében a főkaputól balra van a tiszti inspekciós szoba, mellette az a helyiség, amelyben a tüzérezredek pénztárait őrzik. Az arzenálban most a második hadtest-tüzérezred és a 42. hadosztály-tüzérezred állomásozik. Ezeknek pénztári kulcsait a tüzérségi szertár adjutánsa tartja szobájában.

Ma délelőtt tíz órakor megjelent ott egy szabályszerűen öltözött számvevőhadnagy s olyan ürüggyel, hogy Goglia ezredest a második hadtest-tüzérezredtől áthelyezték és más parancsnokot neveztek ki, elkérte a pénztárhelyiség kulcsát, hogy revideálja a pénztárt és jelentést tegyen róla az új parancsnoknak. Minden gyanakodás nélkül megkapta a kulcsot, fölnyitotta a helyiséget s így érkező a 42. hadosztály-tüzérezred pénztárához. Lehetséges, hogy munkájában valami neszt megzavarta, mert a többi pénztárhoz nem nyúlt.

Az álhadnagy ugyanazzal a bérkocsival távozott, amelyen jött. Dél tájban megjelent egy vizsgáló bizottság a második hadtest-tüzérezredtől hogy a pénztárt átvegye. Hamarosan kiderült a szélhámosság. Kétségtelen, hogy az álhadnagy ismerős volt az arzenálban uralkodó viszonyokkal, de az is bizonyos, hogy az adjutáns súlyos mulasztást követett el, mikor kiadta a kulcsot az állítólagos számvevőhadnagynak, aki előtte teljesen ismeretlen volt.

Minden jel arra vall, hogy a lopást az arzenálban az a Goldschmied Lipót egykori élelmezési tiszthelyettes követte el, aki az idén nyáron a Bécsben állomásozó hatodik tüzérezredtől 12.000 koronát sikkasztott és azóta körözik. Goldschmied tudta, hogy minden szombatn reggel 10 órakor az arzenálban lévő pénztárakat egy vizsgálóbizottság revizálja. Az eljárás ilyenkor az, hogy a vizsgálóbizottság legifjabb tagja megy be az adjutánshoz elkérni a kulcsot s a többi tiszt azalatt az udvaron várakozik.

Az álhadnagy reggel kilenc órakor állított be az adjutánshoz, előírás szerint bemutatkozott, elkérte és átvette a kulcsot, amelyről nyugtató irást adott át. Fél óra ideje volt a pénztár fel-feszítéséhez, mert 10 órakor tényleg megjelent a tiszti vizsgálóbizottság és észrevette a lopást.

Az arzenálból egyenesen az állampénztárhoz hajtattott a szélhámos és az 1500 koronás könyvre 1490 koronát vett föl.

UJDONSÁGOK.

Katonai oktatás az iskolában.

A vallás és közoktatásügyi miniszter tudva-felvéve azzal a tervvel foglalkozik, hogy a katonai nevelést bevigye az iskolába és e célból már egyik-másik intézetben próbaképpen megkezdtek a kiképzést.

Nem tudjuk még mily módon és mily mértékben fogják ezt a tervet megvalósítani, melynek ha beválik és általánosítva lesz, az egész vonalon kimondhatatlanul nagy a hordereje, Údvös hatása nemcsak ifjuságunk szervezetre fog kihatni, hanem a hadsereg szempontjából is megbecsülhetetlen értéket fog képviselni. Képzelnék csak el, hogy mily megkönnyítse volna az egyes önkéntes kiképzésnek az, ha a bevonuló fiatalok ugyszólván teljesen, vagy részben kiképzett elemekből állna. Mert hiszen tény, hogy az az egy év kevés arra, hogy kifogástalan tartalékos tiszteket nevelhessen. Az elméleti és gyakorlati kiképzés csak nagyon felületes lehet, ezt bizonyítja a gyakorlatokra bevonuló tartalékos tisztek teljes tájékozatlansága a katonai szolgálatban. Az a külső máz, mely rájuk ragad a rövid esztendő alatt, gyorsan lekopik a civiléletben. Mennyivel másképp lesz akkor, ha gyakorlati kiképzésüket már részben az iskolai években nyerik el, amikor sokkal fogékonyabbak az ugynevezett drill iránt. A katonai szolgálatra bevonult egyéves önkéntesek legtöbbje már kész ember, kiknek ez az év megszakítja karrierjét. Nagyon kevés van köztük olyan, ki kedvvel szedi magába a katonai tudományokat, hiszen vágyainak legnagyobbja az, minél gyorsabban lemorzsolni azt az egy esztendőt. A fiataloknak az iskola padjai közt még van fogékonyasága a fáradságos gyakorlatok iránt és jobban is bírja elsajátítani, mint az, akinek csontjai már nem oly hajlékonyak.

Egészen más az, ha majd kész katonák vonulnak be, kiket már ugyszólván csak elméletileg kell kiképezni. Gyakorlati értéke ennek különösen akkor lesz majd szembeötlő, ha ezek az ifjak tartalékos tiszti kötelezettségeiknek fognak eleget tenni. Amit egészen fiatal korukban, iskolás éveiken sajátítottak el, azt egyhamar nem felejtik el és háboru idejében is megbízható tisztek válnak belőlük.

Ezt az intézményt azonban amennyire lehet, általánosítani kellene az egész országban az egész fiatalságra.

Egészséges, testet és az iskolai tudományoktól celszigazott szellemet felrészitő új erő vonulna így be az iskolába, fiatalságunk testi és lelki erősödésére.

S - n.

Napirend. Napár. Vasárnap, december 22. — Római katolikus: F. 4. Zenó VI. — Protestáns: F. 4. Zenó. — Görög-ország: december 10. Memna. — Zsidó: Teb. 18. — A nap két reggel 7 óra 47 perczkor, nyugszik délután 4 óra 9 perczkor. — A hold két esti 6 óra 40 perczkor, nyugszik reggel 9 óra 40 perczkor. — A hold földtávolban délelőtt 10 órakor.

A miniszterek nem fogadtak. — Az Országos Magyar Szövetség közgyűlése délelőtt 11 órakor az Ujvárosban. — A Magyar Végzetési Gyűlésés Országos Egyesületének közgyűlése délelőtt 11 órakor az Ujvárosban. — Az Országos Izraelita Tanítóképző Intézet Önképzőkörének ülése Kiss József tiszteletére délután fél 4 órakor Wesselenyi-utca 44. szám alatt. — A Budapesti Gyűmölcskereskedők Egyesületének közgyűlése délután 3 órakor az Ujvárosban. — A 33-as Football Klub közgyűlése 9 órakor Fő-utca 83. szám alatt. — A Verő-féle leánynevelő-intézet előadása a Gyermekvédő Liga javára az Urániban délelőtt 10 órakor. — A Szent Imre Kör estélye a Katolikus Körben. — A Magyar Gazdaasszonyok Országos Egyesületének karácsonyfa-ünnepélye. — Az Országos Központi Katolikus Lányegyesület színelőadása esti 6 órakor. — A Budapesti (Budai) Iparosoké-Égyesületének színelőadása Iskola-utca 16. szám alatt. — A Budapesti Rámberk mérkőzése a millenárius pályán. — A Budapesti Athletikai Klub uszóversenye esti 6 órakor a Rudas-fürdőben. — A Magyar Turista-Egyesület kirándulása. — Az Embertisztelet fölruházó ünnepélye délelőtt fél 11 órakor Szabadság-ter 17-18. szám alatt. — A Kartács-utcai polgári leányiskola szeretet-ünnepélye és karácsonyi vására délután 3 órakor. — A Képzőművészeti Társulat téli kiállítása a Műcsarnokban nyitva 9-11-ig 1 korona, 1-3-ig 40 fillér és 7-11-ig setahánkereseny 1 korona belépődíjjal. — A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása naponta megtekinthető kök-wodnoineinETAIOHSNRDLE nyitva 9-12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-12-ig. — A Népművészeti Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-12-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-12-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10-12-ig. — Az Aquincumi Múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-12-ig. — A Pedagógiai Könyvtár és Tanszék-kiállítás nyitva 9-12-ig. — A többi múzeum és nyilvános könyvtár zárva.

Napár. Hétfő, december 23. — Római katolikus: Viktória sz. — Protestáns: Viktória. — Görög-ország: december 10. Memna. — Zsidó: Teb. 18. — A nap két reggel 7 óra 48 perczkor, nyugszik délután 4 óra 10 perczkor. — A hold két esti 7 óra 40 perczkor, nyugszik délelőtt 10 óra 17 perczkor. — A nap éjfel 1 óra 15 perczkor a bak jegybe lép.

— A király kikocsizott. Szinte ünnepszámba ment, hogy a király legutóbbi betegsége óta ma kocsizott ki először, hogy Schönbrunnból a Burgba hajtasson. Ezer, meg ezer ember tolongott az utcákon, hogy a betegségből teljesen felépült uralkodót üdvözölhesse. Sok egyesület zászlódszettel vonult ki és úgy várta a király megjelenését. A király Paar gróf főhadsegéddel kevéssel kilenc óra előtt hagyta el a schönbrunni kastélyt s az óriás közönség óriás lelkesedése mellett hajtattott be a városba. A Máriahilfstrasse erre az alkalomra ünnepi díszet öltött és az összes házak föl voltak lobogóva. A Burg előtt a bécsi községtanács foglalt állást. Ott volt a többi közt Lueger polgármester is, aki kényelmes zsölyeszéken ülve, várta a király megérkezését. Körülötte állott Bécs városának három alpolgármestere és valamennyi kerületi elöljáró. Háromnegyed tízkor viharos örömrivalgás jelentette a királyi fogat közeledését. A közönség lelkesedésében áttörte a rendőri kordont és betódult a Burg udvarába. Látni lehetett, amint a király a kocsinak intett, hogy állítsa meg a fogatot. A kocsi megállott s a király intett a legelső sorban levő polgármesternek, hogy hozzá közeledjék. Lueger odalépett a királyhoz s Bécs város

lakosságának örömet fejezte ki, hogy az uralkodó egészsége helyreállott s hogy ő felsége újra bevonulhat őseinek Burgjába. A király megkiszönte a bécsiek hódolását s kezével barátságosan intve, a tömeg lelkesedése közben folytatta útját a Burg kapujához. A király fél kettőkor hajtattott vissza Schönbrunnba, a közönségnek folytonosan megújuló örömrivalgása mellett.

— A kultuszminiszter audienciálája. Gróf Ap-ponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ez évben már nem tart több kihallgatást. A legközelebbi kihallgatás január 10-én délután négy órakor lesz.

— József főherceg bucsuja ezredétől. Közöltük, hogy József főherceg megvált az 1. sz. honvédhuszárezred parancsnoki állásától. A főherceg tegnap bucsuzott el az ezred Kecskeméti állomásozó legénységétől. Tegnap délután a félöt órai gyorsvonattal érkezett Kecskemétre. Az állomásról egyenesen a kaszárnyába hajtattott és a legénységtől elbucszva, királyhűsége és hazaszeretetre buzdította. A főherceg szavaira a huszárok nevében Sebestyén Sándor őrnagy osztályparancsnok válaszolt. Este bucsulakoma volt. A királyi herceg ma reggel négy órakor személyvonaton Fegyverháza utazott a honvédség megmentésére.

— Gróf Schönborn Frigyes meghalt. Gróf Schönborn Frigyes, az osztrák közigazgatási bíróság elnöke, mint Bécsből jelentik, ma meghalt. Gróf Schönborn Dlakovitzban, Csehországban született 1841-ben s a prágai egyetemen jogi tanulmányokat végzett. A politikában 1880-ban tette meg az első lépést: föllépett a pilseni kerületben, de elbukott a cseh ellenjelölttel szemben. A következő esztendőben Morvaország helytartója lett, 1884-ben a magyar-hradisi kerület képviselőjének választotta, mivel azonban utólagosan sok szabálytalanságot állapítottak meg a választás körül. Lemondott a mandátumáról. Mikor Prazsak igazságügyminiszter 1888-ban megbukott, egész Ausztria nagy meglepetésére gróf Schönborn lett az utódja. Első minisztersége nem tartott sokáig, de 1893-ban újra igazságügyminiszter lett a Windischgrätz koalíciós kormányában. A politikai életben folytonosan szerepelt, mindig első sorban, sok nagy afférnak volt a központjában, de bőven kijutott neki a kitüntetések közül és méltóságokból is. O is fölszólt a bécsi sajtóban Björnson magyarellenes támadásai ellen.

A király részvétét fejezte ki gróf Schönborn a közigazgatási bíróság elhunyt elnöke özvegyének. Levelében kiemeli az elhunyt kiváló szellemi képességét és jellemét, valamint odaadó tevékenységét és biztosítja özvegyét, hogy az elhunyt számos maradandó érdemeit tiszteletteljes hálás emlékezetben tartotta.

— Orvosi kinevezés. Fülepp Kálmán főpolgármester a pesti oldalon levő kórházakhoz a megfűresedett segédorvosi állásra dr. Drechsler Miklóst nevezte ki.

— Sikkasztó román képviselő. A párisi rendőrség letartóztatta tegnap Ravenner román képviselőt, aki a bukaresti bankból 21.000 frankot elikkasztott, azután megszökött.

— Stössel pöre. Stössel tábornok porének tárgyalása során annak a kérdésnek tisztázására került a sor, hogy miért nem kapta meg Smirnov tábornok Kuropatkin sürgönyét, melyben az őt Port-Arthur további parancsnokságával megbizta. Ennél a kérdésnél Golowar főhadnagy, Stössel volt szárnysegéde azt a szenzációs vallomást tette, hogy a sürgönyt ő vette át, azt ő adta át a vezérkar főnökének, aki viszont Stösselnek kézbesítette. Stössel azonban a sürgönyben érkezett parancsot figyelmen kívül hagyta és azt nem teljesítette. Annyi tény, hogy Smirnov tábornok a parancsot nem kapta meg s arról nem lett értesítve.

MOLL-féle SÓSBORSZESZ

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan háztiszta mindama gyomorhajókánál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keltekezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZÁM.

Videki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

— **Kütiintételek.** A király Dömötör Pál budapesti felső ipariskolai tanárnak, Stegmüller Károly budapesti felső építőiskolai tanárnak, Szegedi Árpád állami mechanikai és órásiipari szakiskolai igazgatóknak az ipari szakoktatás terén szerzett érdemeik elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, továbbá Kassalik Ferencz felső ipariskolai főművezetőnek az iparoktatás terén kifejtett buzgó tevékenységéért a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A király Joannovits Döme itélőtáblai bírói címmelel és jelleggel felruházott temesvári törvényszéki bírónak és törvényes utódainak, a bírói pályán eltöltött sokévi szolgálatában szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet „Szabadfalvi” előnévvel adományozta.

— **Bartók püspök ravatalon.** Bartók püspök ravatalát ma délelőtt a ref. theologiai fakultás dísztermében a küldöttségek egész sora kereste fel és helyezte el koszorúját. A küldöttségek megjelentek még a gyászoló családnál is, hol a részvételnilvánításokat az elhunyt György fia köszönte meg. Részvétüket fejezték ki a délelőtt folyamán gróf Bánffy György főispán vezetésével az igazgató tanács, a katolikus egyház küldöttsége dr. Hirschler kanonok vezetésével, a városi tanács küldöttsége Szvacsina polgármesterrel élén és a megye küldöttsége Dózsá alispán vezetésével. Részvétüket fejezték ki még az összes egyházak küldöttségei. A holnapi temetésre számos vidéki küldöttség érkezett.

— **A szász királyné hagyatéka.** Karola, özvegy királyné végrendeletében a királyra hagyta a Prellen-kastélyt és a rehfeldi vadász-kastélyt is, a királyi hercegeknek a készpénzt és ékszereket hagyományozta az elhunyt királyné. Két hatalmas házlatket egy gyermekmenedékhely alapítására szánta, vagyonának legnagyobb részét azonban jótékony intézeteknek, kórházaknak, agkok szinylőháznak juttatta az özvegy királyné.

— **A Harden-Moltke-pör.** Az országos törvényszéken ma délelőtt tíz óraker folytatták a zárt tárgyalást. Elsőnek gróf Moltke Kunót hallgatták ki, majd félóra múlva szünetet rendelt az elnök. Amikor kinyiták az ajtókat, gróf Moltke kijött a tereméből és a folyosóra meghitt barátával, Rippenhausen konzervatív képviselővel sétálgatott fel és alá. Mindjárt azután a folyosóra jött a gróf jogi képviselője, Sello igazságügyi tanácsos is és egy papírlapot nyújtott át Moltkenak. Bernstein is a folyosóra ment sétálni. A hírlapírók kérdésekkel ostromolták, de Harden védője csak ennyit válaszolt:

— A plaidoyer-k nyilvános ülésen lesznek, ha ugyan egyáltalán sorra kerülnek.

Ebből azt lehetett következtetni, hogy a felek között megint békéltető tárgyalások vannak. A szünet után 11 óraker folytatták a zárt tárgyalást és híresztelték, hogy a békéltetés nem sikerült. Elsőnek Elbenét szólította az elnök s férje az esküdtzéki terem ajtajáig kísérte. Egyidejűleg a szakértőket is behívták. A zárt tárgyaláson Elbené után Eulenburg herceget hallgatták ki, akit két fia kísért a terembe, majd ismét Moltke Kuno gróf vallomásra került a sor. A Harden-pör mai zárt tárgyalásáról alig szivárgott ki valami. Beszélük, hogy Hardenre nézve rossz fordulatot vett a pör, noha uemcsak az ügyész, de gróf Moltke Kuno is kijelentette, hogy jóhiszeműségében nem kételkednek. Eulenburg herceg kihallgatásának az volt a következménye, hogy a védelem újabb bizonyítékokat terjesztett elő és további tanuk megidézését kérte, mert noha Eulenburg herceg saját esküje szerint nem vétett a büntető törvénykönyv 175. §-a ellen, vallomása szerint más vétség felróható neki. Elbené nem olyan biztosan viselkedett most, mint az első pörben. A felek között újból megkísérelték a békéltetést, de eredmény nélkül. A kölcsönös nyilatkozatoknak az volna a czéljük, hogy Moltkét a császár előtt tisztára mossák. Jogászörökben általános az a vélemény, hogy Harden pénzbírsággal fogja sújtani a törvényszék. A mai tárgyalás vége felé Harden annyira kimerült, hogy elájult.

Még mielőtt orvost hívtak, gróf Moltke Kuno hozzásietett és szagoltatta vele üvegcséjét, amelynek átható illatától Harden magához tért. Elbené zokogva vonta vissza azokat a vádakat, amelyekkel az első tárgyaláson férjét illette. Olyan görcsösen sirt, hogy a zárt ajtókon át a folyosóra is kihallatszott sirása. A tárgyalást hétfőn folytatják. Harden ügye nagyon rosszul áll. Hétfőn már valószínűleg nyilvános lesz a tárgyalás.

— **Főri nász.** Gróf Széchenyi Bertalan felsősegesdi nagybirtokos, ma délben Budapesten házasságot kötött gróf Széchenyi-Andrássy Natáliával. Mint tanuk gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és gróf Széchenyi Géza szerepeltek. A házasságkötési aktus gróf Andrássy Gyula Margit-rakparti palotájában ment végbe.

— **Ünnepelt iskolaigazgató.** Besztercebányán Risányi József kereskedelmi iskolaigazgató 30 éves szolgálati jubileumát ma lelkes ünneptés keretében megtartották. A miniszter üdvözlő-levelének felolvasása után Schack főigazgató méltatta a jubiláns érdemeit. Este száz terítéki banket volt.

— **A király a szegényekért.** A király, mint minden esztendőben, ezidén sem feledkezett meg azokról a szegényekről, akik a kemény téli idő beálltával, fűtetlen szobában kénytelenek dideregni. Magánpénztárából tizenkétezer koronát utalt ki tüzelőanyagért a fővárosnak, hogy abból tüzelőanyagot szerezzen a szegényeknek.

— **Paniczák nyomában.** A bolgár katonaság, mint szófiai tudósítások hírtul hozzák a riloi erdők közelében, bolgár területen nyomára jött Panicza bandájának. A katonák körülzárták a bandát selkeseredett harcrot folytatnak ellene. A katonák azt a parancsot kapták, hogy Szandarszkyt és Paniczát élve kerítsék kezükre s ha ez nem lehetséges, löjék agyon.

— **Az amerikai bányarobbanás.** A pennszilvániai Dareminben még mindig folynak a mentési munkálatok. Semmi kilátás sincsen azonban arra, hogy a szerencsétlenül járt munkások közül csak egyet is megmentenek. Az alsó-aknában körülbelül kétszázötven ember pusztult el, legnagyobb részt magyar ember.

— **Kinevezések a redőrségen.** A belügyminiszter a főkapitány előterjesztésére kinevezte Eperjessy Károly rendőrfogalmazót címzetes rendőrkapitány-ná, Hübnér Kálmán rendőrség-fogalmazót rendőrfogalmazóvá, Katona Rezső címzetes segéd-fogalmazót valóságos segéd-fogalmazóvá, Pogonyi Bélát címzetes segéd-fogalmazóvá és Németh Lipót végzett joghallgatót rendőrgyakornokká.

— **Horvátok és lovaglasság.** Zágrábban minden farsangon nagyszabású mulatságot szokott rendezni a Szokol; a bál védőösszevona mindig a bálné volt. A horvát tornaegyüesület az idén is rendez mulatságot, amelyen be fogják mutatni az összes szláv tánczokat. A rendező-bizottság most folszólítja azokat, akik a tánczokban részt akarnak venni, hogy a próbákon jelenjenek meg. Hogy minél nagyobb legyen a multság sikere, már a báli meghívó hirdeti, hogy a tánczest védője nem Rakodczay bán felesége lesz, hanem az előbbi bálné, gróf Pejacevich Tivadarné. A horvátok tehát már az asszonyokat is bojkottálják azért, amit férjükben bűnnek látnak. Jó mulatságot kívánunk a lovagias horvátoknak.

— **Uniformis.** A posta- és táviróisztek mozgalmat indítottak meg abban az ügyben, hogy ezentul ne csak a hivatalban, hanem az utcán is hordhassák az uniformist. Nem hiságból kívánják, hogy esetleg katonáknak nézzék őket, hanem hogy anyagi tehertől szabaduljanak meg. Rájuk ugyanis a kétféle öltözködés kötelezettsége hárul a mostani rendszer mellett, holott más szolgálatban az egyenruhás tisztviselők akár egész életükben sem tudnak polgári szabószámláról. Ami a mai viszonyok között valóságos áldás. A postás-tisztek régi vágya most erősen megizmosodva lép előtérbe, s mindent megtesznek, hogy kívánságuk teljesüljön.

— **Összedült hajóhíd.** Arucicsár mellett Novohczában egy hajóhíd a rajta átvonuló néptömeg sulya Daczára a gyors segélynek, sokan a vízbe fulltak. alatt összetört és sok száz ember a vízbe zuhant.

— **Rejtélyes gyilkosság.** A róma-anconai gyorsvonat egyik elsőosztályu személykocsiján tegnap este egy férfi holttestét találták, akinek szemébe tör volt szurva. Rablógyilkosságot gyanítanak. A vizsgálatot megindították.

— **Szegény leányok karácsonya.** A Miskolci református női filéregylet hatvankét szegény leány részére karácsonyfa-ünnepélyt rendezett. Minden leány magavarrta meleg ruhát, egy pár csizmát és egész halmaz elemzésiát kapott az egylettől.

— **Angol hang a magyarokról és a nemzetiségekről.** Amióta divatba jött külföldön a magyarok lekicsinylése és megrágalmazása, (mely divatot itt élő elenségeink kezdték és folytatják) szinte elégtétel gyanánt szolgál egy elfogulatlan angol organumnak, a „The Daily News” tegnapelőtti számának egy közleménye, mely védelmébe vesz bennünket. Az idézett lap többek között így ír:

Az utolsó hét esztendő alatt sokat utaztam Magyarországon és ez idő alatt nem tapasztaltam azt, — amit ujabban a „The Daily News” bizonyára sugalmazott kézből eredve, irt, — hogy a magyarok elnyomják a tótokat és a többi nemzetiségeket, üldözik az anyanyelvüket és nem engedik meg, hogy iskoláikban anyanyelvükön tanulhassanak. Minden magyarországi alattvaló egyforma a törvény előtt, amelyet igazságosan és méltányosan kezelnek. A tól nemzetiség Magyarországnak meglehetősen kopár és terméketlen hegyei közt lakik és ezeken a helyeken nem ritka a rossz termés, úgy, hogy gyakran jutnak nyomorba egyes vidékek a silány termés miatt. A magyar kormány azonban mindig törekedett enyhíteni a lakók nyomorán és ki is dolgoztatott sokféle, költséges tervezetet a nyomor enyhítésére, amivel a nem magyar-ajku népesség nagy előnyökhöz, keresethez jutott. Hogy eddig a magyar kormány meg sem kísérel elnyomni a nemzetiségek anyanyelvét, arra a legfényesebb bizonyíték az, hogy még az államilag segélyezett nemzetiségi iskolákban is az oktatás nyelve német, román, szerb vagy tót, stb. Megkivánják azonban, hogy a többiek mellett a magyar nyelvet is előadják ezekben az iskolákban. Hiszen mi, angolok is hasonlóképpen járunk el Skótszországban, Walesben és Írországban és nálunk még se panaszkodik senki.

— **Népgyűlések Nasi ügyében.** Tegnap számunkban már közöltük, hogy az olasz kamara helybenhagyta Nasi fogvatartását. Rómában a Nasi érdekében működő bizottság ebből az alkalmából felhívást intézett a szicíliai összes községekhez, hogy vasárnap Nasi érdekében tiltakozó meetingeket tartsanak.

— **Nagybirtok és mezőgazdasági termelés.** A Társadalomtudományi Társaságban ma este folytatta Dániel Arnold a mult héten megkezdett „Nagybirtok és mezőgazdasági termelés” című előadás sorozatát, amelynek folyamán a világgazdasági konjunkturának a földművelésre s az egyes birtokkategóriákra való hatásával foglalkozott.

Az előadó részletes fejtegetések alapján kimutatja, hogy a gabona olcsósága szerves összefüggésben áll a munkabéreknek Nyugat- és Közép-Európában mutatkozó emelkedésével s egyszersmind a fejlődő husfogyasztással, s arra a következtetésre jut, hogy az európai mezőgazda mindaddig, míg a tengerentuli gabonaverseny tart, magas munkabérekkel lesz kénytelen számot vetni, ugyanakkor, mikor az emelkedő husfogyasztás kedvező kilátást nyújt az erősebb állattenyésztés s a belterjesebb gazdaság számára. A nagy számú közönség, mely az előadót természet zsufolóság megtöltötte, feszült figyelemmel hallgatta előadó fejtegetéseit s nagy tetszéssel fogadta azokat.

— **Szerencsétlenül jár követ.** Londonból érkezett jelentések szerint Uzurov basa török követ ma meghalt. A mult héten Uzurov olyan szerencsétlenül vágódott el szobája padlóján, hogy térde eltört és két operációnak vetette alá magát. Uzurov 66 éves volt.

— **Nagy adomány a vendéglősöknek és kávéosoknak.** Gundei János a Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának ma tartott választmányi ülésén bejelentette, hogy az Első magyar részvény sertiöde igazgatósága a Vendéglősök és pinczerek menedékháza javára 20.000 koronás alapítványt tett. Mindaddig, amig a menedékház felépül, a tőke kamatait jótékonyczéllra fordítják, és pedig felerészben elszegényedett vendéglősök, felerészben a nyugdíjintézet segélyre szoruló tagjainak istápolására. A választmány a bejelentést lelkesedéssel fogadta és a serfözde igazgatóságának a nagylelkü adományért jegyzőkönyvileg elismerő köszönetet szavazott.

— **Nők a mentőkért.** A fővárosban működő orvosnők és medikus kisasszonyok tegnap délután felkeresték a mentő-egyesület igazgatóságát és az egyesület igazgatósága előtt kijelentették, hogy követni óhajtván a fővárosi vendéglősök és kávéosok mozgalmat, elhatározták, hogy Szilveszter estéjén ök is gyűjtést indítanak a mentők javára. Tenni fogják ezt pedig olykép, hogy valamennyi nőismerősüket felhívják, hogy Szilveszter estéjén azokban a körökben, társaságokban, vagy családoknál, ahol ez estén megfordulnak, gyűjtsenek a mentők javára.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-léle
 Használatá valódi áldás a gyomorbaesoknak és székazorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz
 az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kapható mindenütt kiz és nagy ávegokban.

— Gyürky Ödönt elfogták. Szenzációs hír érkezett ma éjszaka Nagyváradról. A nagyvárad rendőrség hivatalosan jelentette a budapesti főkapitányságnak, hogy ott ma letartóztatták Gyürky Ödönt, a Katolikus Szemle és az Uj Lap egykori szerkesztőjét, aki mintegy 100.000 korona elikkasztása után 1906. év november hó 15-én megszökött a fővárosból. Gyürkyt azóta Amerikában keresték s ma csak a véletlen vezette nyomra a nagyvárad rendőrséget. Gróf Berényi János, a katolikus szövetkezetek központi intézője ugyanis üzleti ügyekben Nagyváradon járt és a délután folyamán a város főutcáján sétálgatott. A sétálgató gróffal egyszerre egy gyanus alak jött szembe, akiben a gróf felismerte Gyürky Ödönt. A gróf életében csak kétszer találkozott Gyürkyvel s alaposabb megismerés végett nyomon követte Gyürkyt, aki midőn észrevette, hogy követik, menekülni iparkodott, de a gróf mindenütt a nyomában maradt. Üldözés közben Gyürky a Csengeri-utca egyik átjáró házába ment, ahol is a gróf elvesztette szemét elől. Gróf Berényi erre a rendőrségre sietett és ott Elemérfy rendőrkapitánynak előadta az esetet, mire a kapitány az egész rendőrséget mozgósította Gyürky nyomozására. A rendőrök Zilahy rendőrbiztos vezetésével megjelentek a Csengeri-utcai átjáró házában, ott azonban senkit sem találtak. Erre visszamentek a főkapitányságra, ahol már ott találták Gyürky Ödönt, akit a Vizvezeték-utca 13. számú házában tartóztatott le Vass Károly detektív. Gyürky a kapitányságra kísérése közben megvallotta, hogy már 1907. január óta Nagyváradon lakik övezgy Adamovicsné nál Balog Jenő nyugalmazott néptanító álnév alatt. Gyürkyt, akinek kihallgatása a rendőrségen a késő éjjeli órákig tart, teljes beismerésben van, s azt állítja, hogy spekulációk tették tönkre. Gyürkyt a letartóztatása alkalmával összesen 50 krajczárt találtak, ami állítása szerint összes vagyona.

— A magyar posta tanulmányozása. A budapesti táviró és távbeszélő szolgálat műszaki berendezéseinek tudvalevőleg nagyobb szabású átalakításokat végeztek. A román posta- és táviró igazgatósága értesülve ezen átalakításokról, arra kérte Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert, hogy két csoportban hét műszaki tisztviselőjét, nevezetesen Konstantin Berleoco, Auréliu Marini, Carol Vidic, Jean Miculesco, Matei Chirstodor mérnököket és Alexandra Radulescu és Serbanescu Stefan műszerészeket ezen berendezések tanulmányozására Budapestre küldhesse. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a kérést teljesítette és értesítette a román igazgatóságot, hogy kiküldöttjeit szívesen látja és gondoskodni fog arról, hogy azok berendezéseiket minél alaposabban tanulmányozhassák.

— Gyilkosság tőzsdeveszteség miatt. New-Yorkban történt az alábbi megrázó eset. Geiger Károly nevű ember tegnap délután látott Olyphant James előkelő tőzsdelátogatóra és halálosan megsebesítette, aztán öngyilkosságot követett el. Geiger Károly azelőtt orvos volt az angol hadseregben, majd New-Yorkban telepedett meg, a legutóbbi pénzválság idején minden vagyonát elvesztette a tőzsdén és adószedő lett.

— Kedvezmény a trafikosoknak. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszter a bélyegkísérőknak a bélyegjegyek és bélyeges kincstári váltóirapok elárulásáért járó 1 és fél százalékos jutalékot 1908. évi január 1-től 2 százalékra emelte fel s a kir. pénzügyigazgatóságokat és a bélyegnagyáruddként működő hivatalokat utasította, hogy 1908. évi január 1-től teljesített megrendeléseknél ezt a magasabb eladási jutalékot vegyék számításba.

— Megrepedt vízvezetési cső. Az éjszaka a József-körút és Baross-utca keresztezésénél megrepedt a vízvezetési cső. A hirtelen előtörő víz felszakította a kövezetet. Nagyobb baj nem történt. A megrongálódott utczereszt elzárták a forgalom elől és most dolgoznak a helyreállításán.

— Katonai botrány Zágrábban. Ugyancsak párját ritkító, majdnem hihetetlen botrány híre érkezik Zágrából. Több katonatisztból álló társaság tegnap éjjel tájban nagy zsvajjal vonult át az utcákon. Ablakokat, lámpákat vertek be s a rendőrök nem mertek gálat vetni az utcai furcsa mulatozásnak. Végül a katonák egy szemétkocsit kerítettek elő valahonnan és arra felpakkolva bevonultak Zágráb egy nyilvános házába, ahol a garázdálkodást olyan rémes arányokban üzték, hogy a tulajdonos nagyobb számú rendőrséget volt kénytelen segítségül hívni. Valóságos harcz támadt a tisztek és a rendőrök között, amely a tisztek győzelmével végződött, akik diadalmenetben vitték be a rendőröket az őrszobára. A tréfa azonban rosszra fordult; a rendőrség értesítette a hadtestparancsnokságot. Járőrök bevitték a tiszteket s az eljárást megindították ellenük.

— A kormányzó merénylője. Moszkvában az a fiatal asszony, akit Hörschelmann fő kormányzó ellen elkövetett bombamerénylete miatt tegnap felakasztottak, felesége Bielanow moszkvai egyetemi hallgatónak, akit nemrégiben kivégeztek. Az asszony merénylőlete minden valószínűség szerint boszu műve volt.

— Különös rablótámadás. Engel Márk ötvenhat éves ügynök Haas József kereskedőnél, az Árpád-utca kilenczedik száma alatt van alkalmazva. Haas a hét elején elküldte Engelt, hogy a Csillaghegyen Pomázon és Békásmegyeren hajtsa be a cég követeléseit. Engel hétfőn eltávozott s nem jelenkezett csütörtökre. Ekkor telefonon értesítette a gazdáját, hogy negy-száz koronát beszédett s szerdán este a Békásmegyeri országúton hazafelé igyekezett. Egyszerre az árokba előugrott egy magastermelő csavargó és rákiáltott:

— Add ide a pénzedet!
Engel nem ijedt meg és védekezett. Erre egy alacsonyabb csavargó is előkerült a sűrűből és ketten megfogták, összeverték s meg is szúrták, de a kés megcsuszott a belső zsebében levő irományokon. Az ütésektől azonban elvesztette az eszméletét s mire magához tért, támadói elmene-kültek. Magukkal vitték a beszédett pénzt, csak negyven koronát hagytak nála. Haas gyanusnak találta az esetet, bejelentette a főkapitányságon, ahol tegnap éjszaka kihallgatták Engelt. A pénzbeszedő ragaszkodik a rablótámadáshoz s hivatkozik arra, hogy még szerdán jelentést tett a csendőrsőn meglátogatásáról. A rendőrség a különös ügyben megindította a vizsgálatot.

— Felrobbant fegyverkereskedés. A palermói Ajelló-féle fegyverkereskedésben történt pusztító robbanás nemcsak Palermóban, de egész Olaszországban nagy izgalmat okozott, különösen egyes lapok tulzolt jelentései miatt, amely több száz halott-ról beszélt. Pedig a katasztrófia a maga valóságában is megrázó. A robbanás következtében beomlott két ház romjai alól ugyanis, mint Palermóból jelentik, negyvenhárom halottat és kilencvenkilenc sebesülteket húztak ki. Az áldozatok legnagyobb része Amerikából hazatérő olasz kizivandorló, akik a hajóról kiszállva, egy napot akartak Palermóban eltölteni, hogy azután folytassák útjukat szülőfalujukba. Tegnap este Ajellót, az üzlet tulajdonosát még élve, de eszméletlen állapotban húzták ki a romok alól. A sebesülteket a kórházba szállították. Egy Carapitta nevű ember élve került napvilágra, de az izgalom következtében megőrült. Az érsek meglátogatta a sebesülteket a kórházban. A katasztrófia oka az a vizsgálatlanág, amelyvel Olaszországban a tüzijátékokat készítik. A tüzijátékok elkészítésénél ugyanis a legveszedelmesebb robbanó keveréket használják s nagy szerepet játszik az annyira veszedelmes robbantató is.

— Gyújtogató örült. Az éjszaka a kelenföldi pályaudvaron hirtelen kigyuladt Pap István állomásfelvigyázó szénakazla. A tűz körül egy idősebb ember futkosott, aki ujjongva örült a lángoknak. Nyomban lefogták s bevitték a főkapitányságra. Itt megállpaltották, hogy Takács Péter ötvennyolc éves napszámos az illető. A főkapitányságon dühöngeni kezdett. A rendőrorvos megvizsgálta s konstátálta, hogy Takács piromaniakus. Ő gyújtotta föl a szénakazlat is. Bevitték a lipótmezei tébolydába.

— Karácsony a muzeumokban és a könyvtárakban. A karácsonyi szentünnep alatt a muzeumok és könyvtárak nyitási rendje is változást szenved. A Magyar Nemzeti Múzeum tárai karácsony első napján, december 25-én zárva maradnak, de a második ünnepnapon reggeli 9—12 óráig valamennyi nyitva lesz. A múzeum Széchenyi Orsz. Könyvtára a két ünnepnapon zárva marad. A Szépművészeti Múzeum tárai december 25-én zárva lesznek, a második ünnepnapon azonban a rendes nyitási időben, 10—2 óráig látogathatók. A Mezőgazdasági Múzeum mindkét ünnepnapon a rendes időben, 10—1-ig lesz nyitva. Az Iparművészeti Múzeum, valamint az ott rendezett amatőr műgyűjtők kiállítása, a karácsonyi vásár és a Horti-féle ereklyekiállítás az ünnepek előtti napon, december 24-én csak délután 4 óráig látogatható. December 25-én zárva maradnak és csütörtökön, karácsony második napján délelőtt 9—1 óráig lesz nyitva. A Technológiai Iparmúzeum az első napon zárva marad, a másodikon 9—1-ig látogatható. Az Akadémia Könyvtára január 2-ig zárva marad. Az Egyetemi Könyvtár csak a két ünnepnapon nem nyitják ki.

— A leghíresebb nőszabó meghalt. Pacquin, a világhírű nő ruhaüzlet főnöke, ma reggel hosszas betegség után negyvenöt éves korában Párisban meghalt. Az előkelő hölgyközséget, már azt, a mely Párisban varrta ruháját, bizonyára fájdalmasan fogja érinteni a nő divat művésznő halála. Pacquin feleségével ezernyelcszáznyolcvankilenczben alapította a rue de la Pax-ban világhírű üzletét, a mely csakhamar annyira fölvirágzott, hogy ezernyelcszázkilenczvenhatban tizenkét millió frankkal megalakult részvénytársaságnak tudta átadni. Pacquin azonban továbbra is a vállalat igazgatója maradt és néhány évvel ezelőtt megkapta becsületrend kitüntetését. Pacquin műhelyében valóságos remekeket készítettek a női divat terén. Ezek a remek nemcsak Európában keltettek feltűnést; a ruhaüzletének leghálásabb vevői az amerikai dollárkirálynők voltak.

— Kisiklás. A Szuchaliora állomárról induló 1023. számú személyvonat egy emelkedésről lefelé jövet a nyílt vonalon kisiklott. Két utas és két vasuti alkalmazott megsérült. A forgalmat átszállással tartják fenn. A kisiklást a nagy kanyarulatnál való sebes haladásnak tulajdonítják.

— A kód. Ma délelőtt Nagyida és Csécs állomások között egy hajtvány és a 8404. számú motor összeütköztek. A hajtványon utazott Hodinka osztálymérnök négy hajtványossal, kik a veszedelmet látva leugráltak a hajtványról, azonban a hajtványosok közül egyik oly szerencsétlenül ugrott, hogy fején és lábán súlyos sérüléseket szenvedett. A megsérült munkást a kassai kórházba szállították a motorral. Ugy a motorvezető, mint a hajtványosok, daczára a nagy kódnak, még idejekorán észrevették a veszedelmet s iparkodtak megállni. Ennek köszönhető csak a nagyobb szerencsétlenség elkerülése. A hibát állítólag a nagyidai állomásvezető okozta, ki a motorral szemben a hajtványt elindította.

— Letartóztatott betörők. Vasárnap éjszaka betörték Weisz Samu Rákóczi-ut 24. számú üzletébe s onnan 500 korona értékű árut vittek el. A rendőrség kinyomozta a tetteseket Jellinek Károly és Blum Károly suhanékok személyében. A betörésből származó holmikát először egy Wesselényi-utcai nyomdász pinczéjében rejtették el. Onnan elvitték a Zichy Jenő-utca 26. szám alatt lakó Guttmann Jakabné, született Schönau Irén rendőri felügyelet alatt álló nőhöz. A két betörőt és orgazdájukat, Schönau Irént letartóztatták. — Gráciban letartóztatták Baján Nándor 27 éves inast, aki báró Aczél Elemér Hermina-utí vilájból 900 korona értékű holmit lopott el.

— Nemzetközi építőművészeti kiállítás Bécsben. Az 1908-ban tartandó VIII-ik nemzetközi építész-kongresszussal kapcsolatosan építőművészeti kiállítást is rendeznek Bécsben, a Parkringen levő Gartenbaugesellschaft termeiben. A magyar osztálynak egyik legelőkelőbb helyet biztosították az osztrákok. A magyar osztály keretén belül külön csoportosították majd a magyaros törekvésű alkotásokat, mert ha van valami, mivel sikerülhetünk el nemzetközi versenyen, úgy az csak nemzeti sajtáságunk kidomborítása lehet. A kiállításra szánt művek bejelentésének határideje 1908. január 15.; a nagyobb modellek és interieurok azonban még 1908. január 1-ig jelentendők be a kiállítási bizottságnál, a Magyar Mérnök-és Építész-Egylet czimén (IV. Semmelweis-u. 2. H.). A kiállítandó művek ugyanazon czimre küldendők be 1908. április 12-én déli 12 óra határidőre.

Nagyszombati cacao és csokoládégyár Nagyszombat.
Kérjünk: földrajzi, történelmi, természetrajzi és mesecsokoládét.

— A pump-kassza. A napokban megtört, hogy Szabó László vendéglős elnöklete alatt a múlt évben betéti társaság alakult, amely megtakarított pénzt Szabóra bízta. A napokban lett volna a felosztás, amikor rájöttek, hogy Szabó a pénzzel megszökött. A rendőrség e vádra beidézte Szabót, aki előadta, hogy egyáltalán nem volt szándékában megszökni. A pénz egy részét hajlandó is átadni a tagoknak, de az összeg többi részére vonatkozólag elszámolási viszonyban van a tagokkal. A vitás ügyben folytatja a nyomozást a rendőrség.

— A közbiztonság című rendőri hetilap, melyet a minap megalakult M. R. O. E. hivatalos lapjává tett, vasárnapi számában terjedelmes tudósítást közöl a rendőrtisztviselők alakuló közgyűléséről. A tárczarovatot a megalakulás intimitásairól szóló sikerült közlemény foglalja el.

— Halálozás. Dr. Krepelka nyug. főtörzsorvos ma Eperjesen, rövid szenvedés után, 82 éves korában meghalt. Az elhunyt évtizedeken át működött Budapesten, ahol az előkelő társaságnak egyik közfiszteletben álló tagja volt. Ez év őszén költözött Eperjesre, ahol most váratlanul elhunyt. Halálát nagy és előkelő rokonság gyászolja.

— A váltón. A Budapest nyugati pályaudvarról 12 óra 35 perckor elindult nagymarosi személyvonat mozdonya a váczi bejárati váltónál kisklott. A kisklás oka, mert a váltót előzetesen bekenték és ez azután nem jól záródott. A mozdonyvezető nagy ébersége akadályozta meg a szerencsétlenséget s így kocskiban és emberben nincs kár. Néhány sín tört össze. A forgalmat csekély késéssel egy sínparon bonyolították le.

— Elgázolás. Ma reggel a nyugati pályaudvar fűtőházi tornyánál a Szolnokról jövő 6701 számú személyvonat elütötte Podbutni Károly magyar államvasuti fűtőt. A mentők az eszméletlen embert a Rökusba vitték, ahol még az éjszaka meghalt.

— Hirtelen halál. Tegnap este az Elemér-utca huszonharmadik számú házában egy 68–70 év körüli rongyos ruhájú ember, aki kéregetett, hirtelen rosszul lett és meghalt. Zsebkendőjében P. S. monogramot találtak. Holttestét a törvényszéki bonczitani intézetbe vitték.

— Fratelli Delsinger fiúmei cég Budapesten a királyi bérapalotában árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
páratlan
HASHAJTÓSZER

x Rotschild milliói eltörpülnek annál az értéknel, melyet az Alföldi fehérkeresztes Sósorszesz rejt magában. Megrendelhető az Első Alföldi Cognacgyár r.-t.-nál Kecskeméten.

x Ha azt akarja, hogy izmai rugékonnyak, bőre minden kifitéstől mentes tiszta és üde legyen, használja az Alföldi fehérkeresztes Sósorszeszt, melynek hatása csodás és mesés.

x Legujabb kötött Berliner bluz, figaro és paletók Rösernél, Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Házipari cikkek karácsonyi vására. A házipari cikkek Arucsarnoka Vadász-utca 7. szám alatti helyiségében izléses vásárt rendezett, hol karácsonyi ajándékokul alkalmas művészi himzésű zubbonyok, asztalterítők, futók, csipkék, szőnyegek, népies agyag-, kőedény- és játékarúk stb. nagy választékban kaphatók.

x Férfiaknak való karácsonyi ajándék a „Penkala föltő irón”, ez a szabadalmazott új találmány, melynek az az előnye, hogy a hegye soha el nem török. Formája rendkívül tetszetős, kényelmesen elfér a mellényzsebben is és szerkezete egyszerű, de felülmúlhatatlan. Van egyszínű és két színben író. Vannak gyönyörű kivitelű ezüst Penkala irónok is. Kapható Feltsch Izidornál, Király-utca 34. és minden papírkereskedésben.

x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét a Holzer-áruház mai számunkban közzétett hirdetésre.

x Uj czimbalom. Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az acélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a legtokéletebb hangszerek közé emelte. Bő ismertést ingyen küld a feltaláló.

x Ha jó és olcsó divatárucikkéket akar, forduljon Vass Jenő céghez Budapest, Erzsébet-körút 22. szám.

x Dr. Hönig Izsó elektroterapeutai és Röntgenintézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve páratlanul áll a fővárosban és főképp idegbeteg (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsábadban, álmatlanságban szenvedők stb., találhatnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x A magyarok találkozási helye Bécsben az „Arany Bányá” szálloda. Ezen szálloda, amely Bécs kellő közepében fekszik, közel az összes látványosságokhoz, kényelem és tisztaság szempontjából az első között foglal helyet. Különösen megemlítsé méltó az, hogy ezen szállodát majdnem kizárólag magyarok látogatják s a tulajdonos igaz magyaros vendégszeretettel fogadja is őket. A szobák árai rendkívül mérsékelték. Érdekes megemlíteni azt is, hogy a szállodán magyar felírás van alkalmazva.

x Bob-hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

x Kéjutazás a tengeren. Az Osztrák Lloyd-társaság Thália gőz-yachtján 1908. évi január hó 22-én igen érdekes luxus-utazást rendez Syria és Egyiptomba. A nagy fényűzéssel berendezett hajó Triestből indul és útjában Piraeust, Rhodust, Makrit, Farmagostát, Haifát, Jaifát, Beyruthot, Alexandriát, Kandiát és Velenczét érinti. Visszaérkezés Triestbe február 17-én. Részletes prospektus és felvilágosítás a Központi Menetjegyirodában (Budapest, Vigadó-tér 1.) kapható, ahol a hajókabinok is előjegyezhetők.

x Semler J. czég csász. és kir. udvari szállító V., Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarkán, igen kedvező alkalmat nyújt karácsonyi ajándékok vásárlására urak részére. Öltöny, nadrág, Paletot és divatmellény. Holgyek részére: costum, posztó, angol Plüsch (Scal) kabátokra, Himalaya Plaidek, kendők és kocsitakarók, külön osztályban kelme-maradékok, melyen leszállított áron.

SARBO CIPŐ KÜLÖNLEGESSÉGEI
Koronaherczeg-utca 5.
TELEFON.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A vetélytárs.

(Színmű 4 felvonásban. Irták: Kistemeckers Henry és Delard Eugene. Fordította: Huszár Imre. Bemutató a Nemzeti Színházban.)

Színadai szempontból és tartalmilag egyformán érdekes darabot mutatott be ma a Nemzeti Színház. Az összes külsőségek, amelyet egy szindarabot vonzóvá tudnak tenni, összehalmozódznak ebben a darabban. Biztos technika, amely tisztában van a színadai eszközökkel és az eszközök használatával; erős, majdnem a nagyszerűségig menő ökonomia, amely az erőt lassankint fejleszti, tónust, stilt, cselekményt, bonyodalmat tudatosan fokoz, mindaddig, amíg a cselekménybeli katasztrófa be nem következik; a szerepek kitünő beosztása s szinte csodával határos, gördülékeny s drámailag tömör dialóg; ezek a külsőségek. Ezekhez tartoznak még a színadai berendezés, a hely megválasztása. Ezek a francia szerzők valóban értenek a drámai építkezéshez.

Azonban a külsőségek akármilyen érdekesek is, ha benső tűz és — ami ennél értékesebb — benső igazság nem adna melegséget, tartalmi érdekességet a műnek, összeesne az egész s nem maradna meg talán semmi belőle a néző lelkében, legfőképp az emlékezetében. De éppen az, hogy a darabban benső tüzláng lobog, hogy az igazság élteti és hevíti, az teszi értékessé a két francia társszerző színadai munkáját.

Attól fogva, hogy a szenvedély első tüze fel-

lobog a cselekményben, a közönség lelke érintve van s a szerzők győzelme biztosítottak látszik. Embereket állítanak elének a szerzők. Nem a pusztá képzelet szülötteit, vagy fantomjait. Olyan embereket, akik éreznek, akik viaskodnak önmagukkal, szenvedélyükkel és környezetükkel. És miután igazi embereket látunk, kell, hogy észrevegyük a darabban az eleven élet lüktetését. És elsősorban ez az, ami érdeklődésünket megragadja és ébren tartja.

Két asszony áll egymással szemben vetélytárs gyanánt a darabban. Ez a két asszony a központja a színműnek s az ő szenvedélyeik harca a tengely, mely körül az egész cselekmény forog. A két vetélytárs a feleség és a szerető.

Egy szobrász, aki már művészi hivatásánál fogva rabja szenvedélyeinek, belészeret egy leányba, aki ideiglenesen az ő házában lakik. A leány apja haszontalan, ingyenélő himpellér. A mi rut dolog benne van a könnyelműségben, az mind benne van a leány apjának könnyelműségében is. Leánya, Simone, nem látott talán sohasem mást, mint aljasságot az apja karakterében. És egyszerre eszményi emberek társaságába kerül. Simone sohasem ösmerte anyját s nem akar emlékezni arra, hogy van apja. Ő maga idealizmusra hajlik s észreveszi, hogy egy férfi, akit igazi férfinak tart, égő tekintettel kíséri lépteit. Lehetetlen, hogy egy tisztalelkű leány lelkét az ilyen férfi közelsége ne érintse. S annál varázosabb lehet előtte a férfi, mert kéjvádaszok, gonoszságban és aljasságban megizmosodott férfiak ólálkodnak körülötte s szeretnék hálójukba keríteni. A szerzőknek sikerült emberileg megvilágítani a leány lelkét. Látjuk a mozgató erőket, látjuk a tényezőket, amelyek ellentállhatlanul csábítják ezt a leányt a szobrász karjaiba.

Ez egyik legfinomabb vonása a darabnak. A szerelmes leány akaratánál nagyobb hatalom hatása alatt áll. Finom és érzékeny lelkének zavara kitérül előttünk. Megértjük, meg is bocsátunk neki s rokonszenvünket nem tagadjuk meg tőle.

Vele szemben áll a szobrász felesége, aki igaz asszony és igaz feleség. Sejtí, hogy a leány vetélytársa. De nem lép föl ellene a harag és brutalitás eszközeivel. Ő is szép, művelt, nagylelkű; az ő lelke is tele van szép álmokkal, egyszerű ábrándokkal. Minden erejét, nőiességének minden varázsos báját ütköztetbe viszi, hogy megtántorodott férjét visszahódítsa.

Ez ismét egyik szubtilis rajza a darabnak, amely fényt, szinte káprázatos sugárzást önt a színműre. A két asszony viaskodása a férfiert, a boldogságért, a szerelemért megindító és megrendítő. Mindkét nőnek egyforma joga van a szerelemre és boldogságra.

E két viaskodó nő közt van a szobrász, akinek szenvedélyeit a leány lángra lobbantotta s akinek érzelmeit a szenvedély rabba ejtette. Az érzékiség hatalma alól nem tud menekülni, különösen, mikor megtudja, hogy a leány anyának érzi magát. Feleségének nem volt gyermeke. Apai örömeiket eddig nem érzett. Most, hogy az apai örömeik sejtelmé meghoranjá, sorsa is eldőlt. El akarja hagyni a feleségét, hogy szertőjével élhessen.

A szenvedélyek ütköző pontja ott éri el legmagasabb fokát, ahol a feleség meg akar bocsátani a férjnek a múlt tévelyedéseit s a nőiesség megható s száz színben égő eszközeivel vissza akarja hódítani férjét. Itt az érdeklődés a közönség részéről feszültté válik. Nem az akció, hanem a szenvedély és nőieség rajza a megragadó.

A szobrász érzelmeinek dühöngése itt emelkedik magas fokra. Feleségétől elválik; kész szobrát kalapáccsal összerombolja s megy ösztönei után, vakon, brutálisan.

Itt tulajdonképpen véget ér a dráma. A negyedik felvonás csak arra való, hogy a szerzők megbizonyítsák, hogy alakjaikkal már nem tudnak mit tenni. A leány gyermeke meghal. A szobrász most kiábrándul a szeretőjéből s vissza akar térni a feleségéhez. Ez lélektanilag már érdektelen. Ha véletlenül gyer-

A világ legjobb gyomorvize
Baldóczi

Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál
specifitizium. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok mint **legjobb** természetes gyógyvizet különösen ajánlják. A legszegényebb emberek is ihatják, mert a legolcsóbb gyógyviz. Tovább elárusítók minden helységben kerestetnek.
Magyarországi főraktár:
Budapest, Régiposta-utca 10. sz.
Telefon 79-02. o Telefon 79-02.

meke meg nem hal, talán soha visszatérni nem akarna feleségéhez. Amíg a három előző felvonásban a szerzők mindent a szenvedélyek tüzkohójából merítenek s lélektanilag mindent megvilágítanak, addig a negyedik felvonásban már csak tapogatóznak s bizonytalanokká lesznek. A három első felvonás erősen megrázta a nézők lelkét; a negyedik felvonás, végső akkord gyanánt, a közönséget majdnem kiábrándította.

Az előadás a kiválóok közé tartozott. A darab sorsa két kiváló művésznőre, Márkus Emmára és Cs. Alszege Irmára volt bízva. Így hát erős művészi erők biztosították a sikert. Méltók is voltak egymáshoz. Márkus Emma győzte szenvedélyvel, az indulatok intenzív ábrázolásával, a játék művészi erejével, Alszege Irma a nőesség nagyszerű interpretálásával, az asszonyi lélek tündöklő szépségének feltüntetésével. A harmadik felvonásban egyformán ragadták meg a lelkeket s egyformán dominált játékok. Orosz ma erőteljes, férfias volt. Ő játszotta a szobrászt s úgy a nagy kitörésekben, mint a csendes jelenetekben művészi igényeket elégített ki. De a szerzők művészetét az bizonyítja legkésebben, hogy a kis szerepek is művésziességgel megjártak voltak. Mihályfi, Gyenes, Pethes, Vizvári Mariska, Molnár Rózi, kifogástalanul játszották el ezeket a szerepeket.

Az első felvonás után alig volt taps. De ettől fogva a közönség érdeklődésének s tetszésének minden felvonás után zajos kifejezést adott.

Tímár Szaniszló.

Színházi level.

Budapest, december 21.

Van Budapestnek egy kedves, kedélyes, furcsa és látogatott színháza, amelyről az ördög se tud semmit. Itt van a közelünkben és mégis száz mérföldnyire van tőlünk. Azaz, hogy mondjuk ki magyarárn, a várban van. Akár Vácson volna, vagy Esztergomban. Éppen annyi idő alatt juthatnánk oda.

Mert a villamos vasút szép találmány, de a külvárosokból kétszeres, háromszoros átszállással több kell egy félóránál, míg a lánchídhöz érünk. Akkor ott a várhegy, avagy a sikló. Szóval: aki elindul a József- vagy Ferencvárosból a Várszínházba, az korábban keljen aznap és számoljon vele, hogy éjjel előtt érjen haza.

És mégis végtelenül kedves egy kis színház az. Históriai emlékek egész raja veszen körül bennünket, mikor a várhegyre lépünk. Nemcsak a „kaczagányos hősök“ kora az, a mi megillet bennünket. Azoknak a kora lejárt. Minket a Kelemen László szelleme veszen körül.

Ne felejtjük el, hogy ebben a színházban hangzott az első magyar szó magyar színészek ajkáról. Ne felejtjük el, hogy szent tradíció az, ami ebben a régi karmelita templomban a nézőt fogadja. Az első magyar színészek emléke veszen körül.

És ezt a színházat hanyagolják el mainap a legjobban. Sok mindent elhanyagolnak, elfelejtenek, de ezt nem volna szabad sem elfelejteni, sem elhanyagolni.

Eredetileg a nemzeti színház fiókja volna. Hanem olyan fiók, a melyben csak a lomtárt tartják. Még akkor is régi, ha odaát a legújabb. Mert, isten tudja, míg átér az új darab a Dunán, úgy jár, mint a bor a tengeren, nem bírja el a sós vizet. Elveszti az erejét.

Régóta akar már szabadulni a nemzeti színház ettől a nagy tehertől. Nagy és terhes a repertoircsinálás, a színészek átvitele és több efféle. De az igazi nehézségeket majd csak később mondok el.

Tudniillik a várszínház fölött sajátságos vég-

zet árnyéka lebeg. Kimondották a halálos ítéletét már esztendőkkel ezelőtt. Kipécézték szépen az új szabályozási tervet, mely szerint a várszínháznak pusztulnia kell a föld színéről. Lerombolják és kőkövön nem marad. Napvilágra kerülnek megint az ó pillérek, melyek a karmeliták régi templomát tartották, lehull a régi vakolat, mely alatt ki tudja miféle várfalakból vett kőcsozákat, vagy régi sírköveket fognak találni? És egyenlővé lesz a földdel az a régi emlékezetes hely, mely előtt vesse le saruját az utókor színésze, mert szent a hely, a melyen áll. Itt mondta el a legelső magyar ígét hivatásos színész igazi magyar színpadon. 1790. október 25-ikén itt játszották, először az „Igazházi egy kegyes jó atya“ című színművet.

Ki gondol ma már azzal? Az ősök szelleme már nem kísért. Annak idején gróf Keglevich István megírta velem még a bucsuztatóját is. El is játszották. Az volt benne elmondva, hogy miképpen rombolják le az ősi templomot, s mikor a pusztulás szellemei csakánnyra akarnak kelni, hogy belévágják a feszítő vasat a szent falakba, előáll a mult idők szelleme s még egyszer végig engedni vonulni a régi színpadon a rég porló színészeket, elkezdve Kelemen Lászlótól egészen az új és legújabb nemzedékig. És a fényes sorban ott ragyognak a minden idők legnagyobb magyar színpadi nevei, köztük Egressy, Szentpétery, Bartha, Lendvay, Szerdahelyi, Kántorné, Lendvayné, és Laborfalvy Róza. Nem utolsó köztük Déryné.

Az „epilogus“, ahogy a szent-iván-éji álomban mondják, eljátszották, a publikum hazament, a színészek egy-két könyvet töröltek ki a szemekből, aztán csend lett az ócska szent falak között, — és várták a csakányt és a pusztulást, amely eljövendő vala a közmunkatanács kegyelméből. De ahelyett jött egy kormányválság, és a változó kormányval változtak az emberek, a szándékok, és a következő esztendő október hónapjában megint megjelent a falon a jól ismert „Bérleti Hirdetmény“, amely felszólítja Budá csendes polgárait, hogy prénúmeráljanak megint zárt-székekre, páholyokra, mert hetenként egyszer vagy kétszer lézsen nagy előadás.

Es lőn csakugyan nagy előadás. Mint az egyszeri rabbinus, aki hivei között ülve, megjövendölte a szomszéd khile rabbijának a halálát, s mikor az nem következett be, hanem nagy gaudiumára a hitközségnek a rabbi még meg is házasodott, a szemehányások tengerében a nyugodt jövendőmondó csak annyit mondott híveinek:

— Mit jajgattok? Örüljétek, hogy nem halt meg!

És örvendezett Buda csendes népe, hogy a Várszínház nem halt meg, hanem úgy járt, mint az az ember, akinek halála hírét költik. Száz esztendeig él.

A Várszínház már túl van a száz esztendőn. 1786 óta szól már benne a Muzsa, hol magyar, hol német nyelven, néha megnémul, hogy annál hangosabban kezdje újra megint. De nem halt meg a leányzó, hanem aludt. Nagyokat és gyakran, de csak aludt és nem halt meg.

Mindig volt Budán valaki, aki nem engedte végkép elaludni. Nagy kényelem is az, mikor valakinek a helyébe hozzák a nemzeti színházat. Át sem kell menni a hidon és mégis gyönyörködhetik a „nemzeti“ művészeinek a játékában. Sőt, majdnem minden darabjában is. A bukottakban bizonyosan, mert azokat áthozták okvetlenül egy kis tisztességes eltakarításra. Sőt volt olyan-halálra szánt darab nem egy, amelynek a premiérje is Budán volt. Némelyik kitört a mohos kövek közül és eget ként, más itt maradt és úgy odaragadt a karmelita templom falához, hogy még a história se tudja levakarni onnan.

És ez jellemző. Probirmamzellé tették a várszínházat, amelynek a publikuma tudvalevőleg nem valami nagyon lelkes. Gondolták: ha ott tetszik, akkor mehet, akár Bécsbe. De ha ott megreked: akkor ne próbáljunk vele szerencsét ideát. Buda tehát valóságos színpadi másvilág, amelyről nagyon kevesen jöttek még vissza, újdonságok.

Így volt nagyrészt az előadásokkal is. Sebteben ütötték össze a budai reportoiret abból, ami ideát megmaradt. Valóságos „katzentisli“ lett belőle, ahol a maradékok táltáltak. Volt aztán idő, mikor, különösen Paulay alatt, féltő gonddal örködtek a budaiak érdeke fölött s a javából juttattak nekik. Igaz, hogy akkor külön díjazták a budai föllépéseket, ami nagyon helyes volt, mert mégis csak anomália, hogy egy gáziért két színházban tartozzék játszani a színész. Nem napszámos az, aki, ha ráér, hát dolgozzon más szérűn, csak hogy ne lopja a napot, hanem szellemi munkás, akinek a munkáját meg kell fizetni, ha extrát kérnek tőle; már pedig a budai játék mindig extra volt és az is maradt, amíg Keglevich, a nagy jóltévő, el nem vette tőlük ezt a pár garast. Nagyon szerette őket.

Legújabb időben tervben volt, hogy a fiatal nemzedéknek csinálnak ott gyakorló helyet. Hosszu évek során át a színésznövendékek játszottak benne vasárnaponként, egy hónapban többször is. Volt igazgató, aki, nagyon helyesen, a fiatalabb generáció első nagyobb kísérleteinek színhelyévé tette a várszínház színpadát. Sok nagy siker első felvonása játszódott le ott és játszódniék le ma is, ha megengednék, hogy amit odaát nem dicstelentül kezdtek, folytathassák ideát, teljes dicsőséggel.

Itt van tehát a legjobb utmutatás: mit csináljon az igazgató a várszínházban. Játszassa a nagyokat, a híreseket, de közben engedje meg, hogy a törekvő új nemzedék próbálkozzék oly nagy feladatokkal, melyeket a pesti kritikus publikum előtt azonnal nem lehet megkoczkáztatni. A darab-bemutatókkal azonban hagyjanak föl Budán. A nemzeti színház fiatal gárdája, ha Budán játszik, mindig együtt játszik a régiekkel. De, hogy az új darabokban van-e keveredve valami a régi jókból, nagy kérdés és ha van — az már maga kritika.

Mert az egyszeri vén kisasszony is, aki előtt valami csintalan anekdotát akartak elmesélni, azzal tiltakozott ellene:

— Ahhoz, kérem, mégis nagyon fiatal vagyok!

Így a várszínház is. Lehát olyan vén a magyar színházak között, mint Mathuzsálem, de rossz premiérek sületlenségeit megemészteni — mégis nagyon fiatal!

Váradí Antaf.

(*) Thibaud Jacques hangversenye. Ez a hegedűművész, midőn ma a koncert-terem dobogójára lépett, méltán elgondolkozhatott a művész-pálya változó esélyein. Két héttel ezelőtt, amikor a filharmonikus hangversenyén bemutatkozott, a Vigadó zsúfolásig megtelt nagytermének publikuma végnélküli tapsviharral igyekezett tőle egy kis „ráadást“ kicsikarni — de mindhiába. Ma pedig a Royal-nak aránytalanul kisebb termében füres széksorokat talált maga előtt. Lehet ugyan, hogy éppen a művész multkori hajthatatlansága a magyarázata a mai részvétlenségnek. A filharmonikus hangversenyek közönsége ugyanis hozzá van szokva ahhoz, hogy amikor „ráadást“ követel, azt meg is kapja. Ezt a törvényerőre emelkedett szokásjogot nem szabad megsérteni. Ezért a sértésért fizethetett ma a publikum — a távolmaradásával. Lehet azonban, hogy közelebb fekvő, gyakorlati okai is voltak a mai művész-est eredménytelenségének. Minderre az elmélkedésre csak az készlet bennünket, hogy meztiséget találjuk a fővárosi publikum nemérdeklődéséhez — egy ilyen ki-

WIKUS

CSOKOLÁDÉ GYÁR
BUDAPEST

IV DEAK FERENCZ-UTCA 12

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁD

WIKUS

CACAOPOR

váló művészszel szemben. Mert Thibaud Jacques a legelső művészek közül való. A francia iskolának minden értékes tulajdonságával rendelkezik. A finom elegancia, az a játéki könnyedség, ahogy a vonót mindenkor kezeli: valóságos bámulatba ejti az embert. Tónusa előkelő, előadása kissé rapszodikus, de minden pöz nélkül való. Feltétlen biztos technikája Bach „Chaconne”-jának előadásánál sem ismert nehezséget. Mozart „Hegedűverseny”-ét, St. Saens „Habanaise”-át és a műsor egyéb számaint éppoly bravurral játszotta. Az a néhány ember, aki a hangversenyen ott volt, igyekezett is kárpótolni a művészt az ürességtől tátongó padosorokért. Minden szám után lelkes kihívásokban részesítette. A zongorakíséretért Blitz D. zongoraművészt illeti elismerés.

(*) **Annuskát, Gárdonyi Géza** vigjátékát játszották ma a színész-akadémia növendékei, és pedig, mint örömmel konstatáljuk, elég tisztes sikerrel. Annyi balszerencse és oly sok vizsaly után végre egy előadás, amely egészséges, tiszta levegőt vitt a színpadra és őszinte megelégedést tudott kelteni. A darab igen jó választásnak bizonyult, az alakjai hozzáférhetők a növendékek számára, jól megértették és jól vissza tudták adni. A közönség jól mulatott és sokat tapsolt, különösen tetszettek: Hunyady Andor, Alapi Nándor, Kiss Lajos, Andrassy Dénes és Mártonffy Róbert, a nők közül Nagy Etel, Tóth Irma, Benes Ilona és Dobos Margit. Szóval az akadémia az idén is tud jó előadásokat rendezni, ha akar.

(*) **Diszeloadás a Vigszínházban.** Kiss József 40 éves írói jubileumát a Vigszínház diszeloáddal ünnepli meg. Színe kerül a „Dérnyé ifjasszony”, Herczeg Ferenc népszerű színjátéka. A diszeloáddal a rendes szereplőkön kívül résztvesz Blaha Lujza, Fráter Lóránd, Gál Gyula, Góth Sándor, Hegedüs Gyula, Jászai Mari, Márkus Emilia, Sándor Erzs, Szamosi Elza és Varsányi Irén, akik Kiss József egy-egy költeményét adják elő. Ezenkívül az illusztris költő maga is elmondja egyik legszebb versét. Az énekeseket Tarнай Lajos zongoraművész kíséri. A diszeloáddat hétfőre, e hó 30-ikára tűzték ki, és a jegyeket holnaptól, vasárnaptól fogva árúsítják. A Vigszínház r.-t. részvényesei erre a diszeloáddra legkésőbbben kedden, e hó 24-én, déli 1 óráig válthatják meg jegyeiket, azontul ki nem váltott jegyek is a nagyközönség rendelkezésére bocsáttatnak.

(*) **Népszínház-Vigopera.** A Népszínház-Vigopera jövő heti műsorának esti előadásait Martos és Huszka új operettje, a „Tündérszerlem” tölti be. Della Donna Eugéniával a fő női szerepben. Szerdán délután, karácsony első napján mérsékelt helyárrakon a „Báلكirálynő” kerül színre a czimszerepben Küry Klárával, csütörtökön délután pedig „A piros bugyelláris” megy Blaha Lujza asszony felléptével. Ugyancsak a „Báلكirálynő” megy Küry Klára felléptével e hó 29-én, vasárnap délután is, szintén mérsékelt helyárrakkal. Ez lesz a darab 27-ik előadása.

(*) **A „Magyar Figaró” karácsonyi száma.** Ötletében gazdag, kivételben művészi számot adott karácsonyra a „Magyar Figaró”. Színes czimlapján ott van táborkarával Faragó Jenő. A „Magyar Figaró” kitérő szerkesztője. A lap hasábjain egymást érik a pompás dolgok. Két oldalt a szinagazgatók kiválóan megrajzolt karrikaturái töltenek meg, nyolcz oldalról a főváros ismert szinikritikusainak torzképei nevetnek felénk. Márk, Jeney és Faragó pompás munkái ezek. Nagyon érdekes egy körinterjú, amelyben művészek és művésznők nyilatkoznak kollegáikról. Különösen tetszetős négy színes naptár-lap, amelynek kivitele Kunossy Frigyes műintézetét dicséri és amely melléklete a díszes karácsonyi számnak.

(*) **Hangverseny Kecskeméten.** A kecskeméti református jogakadémia ifjusága a kecskeméti Otthon-szálló disztermében fényesen sikerült bált rendezett, melyet valóban magas színvonalon álló hang-

verseny előzött meg. A kecskemétieknek ezuttal ritka művelzetben volt részük, amennyiben közreműködött a hangversenyen Kazal Biri énekművésznő. A művésznőt mindvégig ünnepelte a közönség. A koncerten közreműködött még Farkas Imre ismert költő, dr. Papp Dezsőné művészi szavalatával és Koller tanár, ki mesteri hegedűjátékával érdemelte ki a közönség tapsait. Kazal Biri Darnay István kísérte disztinvált művészettel.

(*) **Vidéki színeszet.** Besztercebányán a múlt napokban volt jutalomjátéka Novák Ilonkának, a közönség kedvelt szubrettjének. A jutalmazott „Niobe”-ben lépett föl és sok tapsot, virágot és koszorút kapott. A jutalomjátékon a főispán is megjelent.

(*) **A Cabaret karácsonya.** A „Budapesti Cabaret Színház” a Teréz-köruton a karácsonyi két ünneppal alatt négy előadással ürvendeztetni meg közönségét, mely minden este zsufolásig tölti meg a Cabaret helyiségét, hogy a pompás deczemberi műsor kitünő produkcióinak tapsoljon. Szerdán, deczember 25-én és csütörtökön, deczember 26-án a rendes esti előadásokon kívül délutáni előadás is lesz a Cabaret-ban négyórai kezdettel és mérsékelt helyárrakkal. E délutáni előadásokon, melyre a Cabaret Teréz-köruti pénztára árúsítja az olcsó jegyeket, az összes eddigi műsorok legnyobb sikert ért szindarabjai, szinpad tréfái és Cabaret-számai kerülnek előadásra. Délután is, este is élén Nagy Endrével, László Rózsival és Ferenczy Károlylyal fellép az egész művészszemélyzet.

(*) **Gyermekszínház.** Holnap, vasárnap adják először Feld Mátyásnak, az „Ezer-egy éi, vagy Paprika Jancsi és Tojás Peti kalandja” című varázsgregjét. Ez ujdonságra, — mely bővelkedik mulattató jelentekben, kedves ének- és táncokban, — az igazgatóság fényes kiállítást készített. A darab iránt a gyermekvilágban nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek előre válthatók a rendes elővételi helyen és a színház pénztáránál (Révay-utca 18. szám).

(*) **Színészeti almanach.** Immár nyolczadszor jelent meg dr. Incze Henrik tanár jól szerkesztett „Színészeti almanach”-ja, amely bőven ismerteti a magyar színművészet és zeneművészetnek az elmúlt évben történt eseményeit. Az idei almanach „Színművészeti lexikon”-nal bővült s ismerteti a magyar színművészet összes szereplőit A—C betűig. A többi része a lexikonnak a jövő évi almanachban jelenik meg. Ára két korona, kapható a szerzőnél (Vigszínház).

(*) **A gyermekszobából.** Ezzel a czimvel Gráber Lajos a „Szerelmi vágy” és „Merengő dalok” talentumos szerzője dallamos, harmóniában gazdag zongoradarabot írt. Az ugy előadás, mint tanulmány szempontjából elsőrangú szerzemény Zipser és König czég kiadásában jelent meg. Ára egy korona ötven fillér.

(*) **Hangversenyek.** A Morva Tanítók Dalszövetségének két hangversenye, amelyet az 50 tagból álló világhírű énekkar jövő csütörtök, deczember 26 és péntek, 27-én, mindenkor esti fél 8 órakor rendez a Vigadó nagytermében, az idei szezon egyik legérdekesebb eseménye lesz. A szövetség fogadtatására eddig több mint 35 magyar énekkar küldöttsége jelentkezett, amelyek valamennyien részt fognak venni az estélyeken, valamint a morva dalosok tiszteletére rendezett bankettekben. A művészársaság különvonattal érkezik Brünnből karácsony első napján Budapestre és a Royal-szállóban telepedik le.

Gerhardt Elena, a Németországban rendkívül ünnepeft fiatal hangversenynekesnő az első, aki az újévben rendez önálló dalestélyt először Budapestben, csütörtökön, január 9-én. Gerhardt kisasszony egy lipsei híres művészesalád sarja, Nikisch Artur vezetése alatt kezdette meg művészi pályáját alig 4 éve s ma már a berlini zenei közönség dédelgetett kedvence, ki nem ismer mást, mint zsufolt termeket.

A Cseh vonósnégyes második bérlati kamaraestélyét kedden, január 14-én rendez a Royal-teremben dr. Adler Mihályné, a nagy tiszteletben álló magyar zongoraművésznő közreműködésével. A Morvák, Csehek és Gerhardt hangversenyeit Méry Béla hangversenyirodája rendez, amelyet vasárnap, a karácsonyi ünnepre való tekintettel, délelőtt nyitva tart.

FŐVÁROS.

A fővárosi tisztviselők helyzete.

— Tüntető felvonulás a városházán. —

Budapest, deczember 21.

A fizetésrendezéssel elégedetlen tisztviselők ma délben nagy tüntetést rendeztek a központi városházán. Déli egy órakor százával gyülekeztek a városház folyosóin, azzal a törekvéssel, hogy a polgármester elé járulnak. Délben azonban éppen tanácsülés volt és a polgármester ott volt elfoglalva. A tanácsülés folyama alatt értesült a polgármester a tüntetésről és szóvátette a tanácsban, hogy miképpen lehessen legalább ideiglenesen segíteni a megszorult tisztviselőkön. Elmondta a polgármester, hogy deczember 16-án a tisztviselők közgyűlést tartottak és ebből a gyűlésből egy kérvényt adtak be hozzá azzal, hogy sürgősen javítson a főváros kétségbeesett helyzetükön, mert segítség nélkül alig képesek ellátni kötelességüket. A polgármester, miután a tanács eddigi előterjesztései a közgyűlésen nem mentek keresztül és nem is kerültek közgyűlés elé, azt javasolta a tanácsnak, hogy a törvényes kereteken belül legalább ideiglenesen szavazzon meg egy nagyobb segélyösszeget a tisztviselői kar részére. A tanács erre hajlandó is volt és megállapodott abban, hogy az 1907. évi költségvetés keretén belül elért megtakarítás egy részét átengedik a tisztviselőknek.

Amikor ez megtörtént és az ülés véget ért, a polgármester kiült a folyosón várakozó tisztviselőknek, hogy szívesen látja a küldöttséget. Erre a tisztviselők bevonultak a tanácssterembe, ahol nevükben Száva Gábor elmondta, hogy milyen kétségbeesett helyzetben vannak és ugyszólván teljesen fejtellenül állanak ma; mert mindazok a biztatások, amelyeket a tanács, vagy a közgyűlés részéről kaptak, nem váltak valóra. Arra kéri a polgármestert, akinek jószívéről meg vannak győződve, hogy legalább az ünnepekre eszközöljön ki valamit, akár segítséget, akár előleget. Bár elismeri, hogy egyrészt a maguk hibájából jutottak ebbe a kétségbeesett helyzetbe, másrészt azonban azoknak a reménysegeknek a meghiusulása sodorta őket ebbe az állapotba, amely eddig azzal biztatta őket, hogy a fizetésrendezésüket megkapják.

Bárczy István polgármester válaszában kijelentette, hogy az alkalmazottak helyzetének komolysága ösmeretes a tanács előtt is és az előkészített javaslatnak célja az volt, hogy a közgyűlés még a karácsonyi ünnepek előtt szavazza meg a drágasági pótlékot. Ezt a törekvést azonban nem a tanácsból függő körülmények meghiusították. A tanácsnak nincs jogalapja az előlegadásra és ha ezt megtenné, törvénysértést követne el. Ilyent pedig a tisztviselő a tisztviselőtől nem követelhet. Azonban hajlandó a tanács azokat, akik arra rászorultak, segélyben részesíteni. És noha erre fedezet nincs, póthitelt fog igénybe venni. A tanács felhatalmazását bírja arra nézve, hogy háromszáz tisztviselőnek 50—100 koronáig terjedő segélyösszeget folyósíthasson, tekintet nélkül arra, hogy van-e most segélyük. Akik erre igényt tartanak, hivatalfőnökeik utján jelentkezzenek a főjegyzőnél.

Ezekután kijelentette a polgármester, hogy a tanács a legjobb meggyőződése szerint fog harcolni az alkalmazottak kívánságaiért s egyéni meggyőződése az, hogy a közgyűlés többségében is megvan az a törekvés, hogy az alkalmazottak helyzetén javítsanak. Felkéri tehát őket, várják meg nyugodtan a közgyűlés elhatározását, addig pedig felhívja őket a hivatali fegyelem szem előtt tartása mellett kötelességeik teljesítésére s reméli, hogy ezt részükrol fokozottabb mértékben fogja tapasztalni.

A polgármester kijelentéseit éljenzéssel fogadták a megjelentek, akik ezután az ott jelenvolt Vázsonyi Vilmost kérték, hogy támogassa kérésüket. Vázsonyi kijelentette, hogy új jövedelmi

Charles Heidsieck

PEZSGŐ Imperial Cont: **Reims**

Américain

források nyitása szükséges arra, hogy a drágasági pótlékok megadhatók. O vállalja az új jövedelmi források nyitására a felelősséget és reméli, hogy a közgyűlés többi tagjai is vállalni fogják. At van hatva az alkalmazottak és tisztviselők kívánságának jogosultságától és tőle telhetőleg azon lesz, hogy ezek a kívánságok mielőbb teljesüljenek. A jelen voltak megéljenzék Vázsonyit.

(A tüzoltóság felmondja a szolgálatot. A tanács mai ülésében érdekes bejelentést kapott. Arról értesítették a polgármestert, hogy az egész tüzoltóság január elsejére harmincz napra felmondja a szolgálatot, ha a főváros addig nem rendezte a fizetéseket.

(Közvilágítás ügye. A közvilágításra felügyelő bizottság ma Vosits Károly tanácsos elnöklése mellett ülést tartott. A bizottság ezuttal a légszestársulatnak és a két villamvilágító-társulatnak az 1908. évre szóló árjegyzékét tárgyalta. Továbbá bővebben foglalkozott a lámpagyújtogatók helyzetével és az Átlói-uton most engedélyezett légvizetékü villamos világítással.

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlhat beszerzési források

BUDAPESTEN.

Angol férfi- és női- szabó.

Fohner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26 Párisi-utca sarkán. Állandó nagy válasz a legújabb divatszövegekben.

Biztosítás.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermek- és élet biztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítotott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-dig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Assicurazioni Generali (Trieszi ált. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 300 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint sttuellatási és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, befőrees lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jögbiztosítás a Magyar Jég- és vízöntőbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Benke Gyula. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték főelárusító helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 13; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2., VIII., Üllői-ut 6. sz.

Bélvárosi takarékpénztár r.-t. Budapest, IV., Kilyó-tér 1. sz. Alapítók: 10 millió korona. Alapítotott 1892.

Víz- és légszestvezeték csatornázás.

Fizsurnyi L. nőfia Janisch János és fia Budapest, VII., Josika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádagos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszest- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszékek, vizeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz-gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő-tűzhely összeköttetéssel vagy saját tűzhelyvel. Ambergi légszestfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszest-készülék minden házbán. Telefon 29-83.

Háztartási cikkek.

Drogna es háztartási cikkek V., Báthory-utca 9. sz. „Szabadság“-kávéház mellett.) Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12-30. Hess Izidor és Társa „Korona“-drogeria.

Megkezdődött
a rendkívüli
nagy elárusítás

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányára báró Bánffy Dezső elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a Horváth Sándor-alapítvány jutalomdíját Laitner Elek min. tanácsos, besztercei erdőigazgatónak ítélte oda. Tárgyalás alá került azután az adóreform, amelynek az erdőgazdaság szempontjából leendő beható tanulmányozására dr. Bedő Albert elnöklése alatt bizottságot küldöttek ki. Elhatározta továbbá a választmány, hogy egy országos erdőgazdasági tanács létesítése ügyében felír a kormányhoz.

(—) A Pedagógiai Társaság ma délután dr. Fináczy Ernő elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. Waldapfel János folytatta a múlt ülésen megkezdett előadását az iskolán kívüli oktatásról. Az előadást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

TÖRVÉNYSZÉK.

Dr. Kreutzer István bűnügye.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 21.

Dr. Kreutzer István bűnkrónikája egy tízenkétezer koronás óvadéksikkasztással bővült a mai nap elhangzott tanuvallomásokból.

A sok érdekes részletben bővelkedő tárgyalás lefolyásáról részletes tudósításunk a következő:

A tárgyalás mai negyedik napján a bíróság a dr. Bauer Lajos orvos által panaszolt sikkasztási ügyet vette tárgyalás alá.

Kreutzer ugyanis azzal az ürüggyel, hogy az orvos fivérének gyógytáji engedélyjogot szerez, 12.000 koronás letéti könyvet csalt ki tőle. — Kreutzer ezen vád tekintetében is ártatlannak vallotta magát.

Ezen védekezésre azonban alaposan ráczáfolt Janitsáry Iván gyógyszerész eskü alatt tett tanuvallomásában. Elmondta, hogy Kreutzer gyakorlati bejárta a Krieger-féle patikába. Egy napon 1905. augusztus havában nagy bizalmasan közölte vele Kreutzer, hogy egy kegyelmes ural van bizalmas összeköttetésben s ezen meghitt viszonyt arra akarná felhasználni, hogy egy gyógytáji jogot szeretne kijárni egy derék tisztességes uri ember számára. Pénzt ő ezért nem fogad el, de azt nem bánja, ha sikerül a jog kieszközölése, az illető honorálja közreműködését. Kérte Janitsáryt, hogy ha tudna alkalmas embert, aki részére ezen jogot kieszközölni kellene, közölje vele. Janitsáry régi meghitt barátját, Kibling Béla gyógyszerészségét ajánlotta neki. Vasárnap Janitsáry legnagyobb meglepetésére arról értesült, hogy Kreutzer megjelent dr. Bayer Antal gyógyszerésznél, akinél Kibling mint segéd volt alkalmazásban, s rávette ezt, hogy 12.000 koronát adjon biztosítékul. Dr. Bayer értékpapírjait tette Kibling Béla utján pénzzé s a pénzt Kibling fenntartással takarékpénztárba helyezte el. Miután ez az óvatos eljárás nem volt inyere Kreutzernek, rávette Kiblinget, hogy e pénzt a Terézvárosi Takarékpénztárból vegye ki és helyezze el a Pesti Hazai Takarékpénztárnál. Kreutzer azonban itt a pénzt már fentartás kikötése nélkül helyezte el. Mikor erre ráíott Kibling nagyon megijedt s közölte a dolgot Janicsáryval. Ez nyomban felelősségre vont Kreutzer aki megígérte, hogy másnap készpénzben leolvassa a pénzt neki. A jelzett időben Janitsáry meglelt Kreutzer-nél, aki egy K. jelzésű betéti könyvet adott át neki 12000 koronáról. A patikajogból természetesen semmi sem lett szeptember 12-én, mikor a pénzt Janitsáry felvenni akarta, arról értesült a takarékpénztárnál, hogy a 12000 koronáról szóló „K“ betéti betéti könyv nem Kreutzer István, hanem dr. Bauer Lajos gyermekorvos nevére szól. A károsult fél maga a tanu volt, mert ő kifizette azt a 12000 koronát Kiblingnek, melyet ez aztán visszaadott dr. Bayer Antalnak. A tanu mint károsult fél, kérte a vádlott megbüntetését.

Ezután a többi apróbb esetek tárgyalására tért át a bíróság.

Elnök a tárgyalás berekesztése előtt konstata, hogy a tegnapi napon a Razsovszky-féle váltó-ügy tárgyalásáról irt hírlapközlemények félreértésen alapulnak, mert az egyik váltót nem kocsmáros, hanem dr. Kocsmáros nevű ügyvéd irta alá.

Elnök ezután a tárgyalás folytatását hétfő délelőttre halasztotta el.

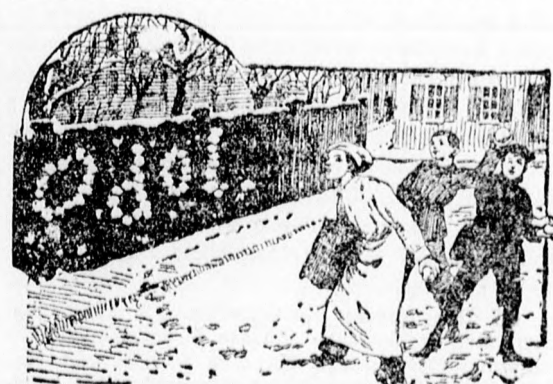
§ A szaboles-utczai rabló apró büne. A budapesti büntető járásbírósnál Wiener járásbíró ma vonta felelősségre két rendbeli sikkasztás vétségéért Greguss Gáspár napszámot, aki pár nappal ezelőtt Spatina Venczel nevű társával együtt kirabolta lakásadónőjét s azután megszöktek. Az önként jelentkező rablók közül Greguss Gáspárnak apróbb ügyei is akadtak. Két fűszerkereskedő, akiknél mint háziszolga alkalmazásban állott, feljelentést tett ellene sikkasztás miatt, mert Greguss a rábizott pénzt elmulatta. A beismerésben levő vádlottat ma a bíró ezen két sikkasztásért 8 napi fogházra ítélte.

§ Perorvoslat a jogegység érdekében. Egyik újpesti hetilapban három évvel ezelőtt dr. Boross Mór újpesti ügyvéd megtámadta dr. Cserba Dezső újpesti ügyvédet, aki nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés miatt feljelentette a cikk szerzőjét. A panaszos feljelentését a budapesti törvényszéknél tette, amelynek vádtanácsa vád alá is helyezte dr. Boross Mór és az ügy elbírálására a budapesti büntető-törvényszéket nyilvánította illetékesnek. A koronaügyész sérelmesnek találta a budapesti büntető-törvényszék illetékességét, mert a cikk Újpesten, tehát a pestvidéki törvényszék területén készült és jelent meg s így elbírálására a pestvidéki törvényszéket találta illetékesnek, azért az ügyet a Kuria teljes ülése elé vitte. A Kuria ma foglalkozott az ügygel és dr. Baumgarten Izidor koronaügyész-helyettes indítványára alaposnak találta a perorvoslatot s kimondotta, hogy a budapesti törvényszék vádtanácsának az ügyben hozott határozata a törvényt megsértette.

§ Milliós per. A bolgár kormány által Gesov, a nemzeti párt vezére ellen indított ismert pert a milliós örökség miatt a felebbviteli törvényszék Gesov javára döntötte el, amennyiben a felebbviteli törvényszék a bolgár bíróságokat illetékteleneknek mondotta ki abban, hogy a román törvények által hozott döntést megváltoztathassák.

§ A drágakő. Thomay János Gusztáv egy évvel ezelőtt postagyakornok volt a fővárosban. A Király-utcai postahivatalban azonban egy 1500 korona értékű, drágaköveket tartalmazó postaküldeményt elsikkasztott, amiért elcsapták. Thomay azóta szédelgésekből élt. Nemrég ítélte el a budapesti büntető törvényszék család büntetettért, mert egy barátja nevében megrendelő-lapot irt alá és egy 150 korona értékű képet csalt ki egyik fővárosi képkereskedőtől. Ma magánokirathamisítás büntetettért ítékezett fellette a bíróság, mert Heinrich Gyula hivatalnok nevében készíttető nyilatkozatot állított ki s ezzel a Höcköm Hubmann szabócézsnél 90 korona értékű ruhát rendelt. A törvényszék az elzüllött fiatalembert négy havi fogházra ítélte.

§ Sajtóperek a panádi eset miatt. A „Tribuna“ a panádi eset miatt annak idején heves támadásokat intézett a magyar honvédség ellen. A nagyváradi ügyészség e cikkek miatt most két rendbeli sajtópert indított a „Tribuna“, illetve a cikkek írója, Pepa Antal ellen. Az ügyészség Pepa ellen a hadsereg rágalmazása miatt emel vádat.

3000 darab Frottir-törülköző 25 król kezdve. Játékárak, disztergyak minden elfogadható árban amíg a készlet tar.

Vidéki rendelések pontosan eszközöztetnek.

Pfeiter Pál és Testvére
IV, Kecskeméti-utca 6. szám

és
Andrássy-ut 17. sz.

Tennis flanel néterje	most	13 1/2 kr.
120 cm. angol chevrot, női ruhákra	most	39 kr.
Uri galér, egész finom	csak	12 kr.
Fegyhabban kötött női harisnya	csak	20 kr.
Kötött férfi divat harisnya	csak	33 kr.
Férfi ing puha mellü	csak	1.55 kr.
Egész finom, férfi köpör nadrág	csak	1.45 kr.
Férfi Jäger ing és nadrág	csak	1.38 kr.
12 dr. angol batiszt zsebkendő	csak	1.25 kr.
Flanel portrió, egész nagy	csak	18 kr.
Férfi háló ing, egész finom	csak	1.75 kr.
Női ing ajour betétel	csak	98 kr.
6 szem szines káves ajour készlet	csak	2.95 kr.
Női glassé kesztyű, egész finom	csak	98 kr.
Tiszta elyem férfi nyakkendő	csak	39 kr.
Selyem előtt szoknya, ajour fodrozal	csak	3.75 kr.

KÖZGAZDASÁG.

A Hitelbank negyvenéves jubileuma. Csendben és minden különös ünnepség nélkül lépte át a Magyar Általános Hitelbank működésének negyvenéves évfordulóját. 1867-ben alakult meg a bank és nagy utat tett meg azóta, hogy a Kreditanstalt kicsiny affiliált intézetéből kifejlődött egy hatvan millió alaptőkéjű, azonfelül európai súlyu hatalmas bankká. Ez a csendes jubileum azonban, mely a magyar gazdasági életnek is ünnepe, kell, hogy legyen, nem marad teljesen ünneplés nélkül, amennyiben az a banknak valószínűleg márczius 19-én tartandó rendes közgyűlésén fog lefolyni, lévén ez a negyvenedik rendes közgyűlése a banknak. A Hitelbank vezetősége — amint értesülünk — ezt az évfordulót emlékeztetéssel akarja tenni a tisztviselők számára is, amennyiben a teljes nyugdíjigényre jogosító negyvenévi szolgálati időnek harminczöt évre való redukálását tervezi és egyben annyiban kívánja módosítani a nyugdíjszabályzatot, hogy a tisztviselők a lakbér 20%-át is megkapják nyugdíjaztatás esetén. A jövő esztendő egyébként is nevezetes a bank történetében. Május 13-án lesz harmincz éve, hogy Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, a bank kiváló elnök-vezérigazgatója belépett az intézet kőtelékébe. Mint fiatal igazgató kezdte pályafutását Kornfeld a banknál és azt hisszük, felesleges az ő nevéhez, működésének jellemzéséhez bárminemű kommentárt fűzni. Kornfeld szerénysége nem engedte, hogy az ő huszonöt éves jubileumát ünnepljék, de hisszük, hogy kiváló munkásságának harmincz éves évfordulója fölött nem fog nyomtalanul elsiklani sem a bank vezetősége, sem a gazdasági közvélemény, mert az ő működése egybefűződik a magyar közgazdaság ujjáébredésével.

Az Osztrák-Magyar Bank új váltóbíráját. Ma tartott ülést az Osztrák-Magyar Bank budapesti igazgatósága Tarkovich József alkormányzó elnökletével, amelyen többek között a magyarországi bankintézeteknél megüresedett váltóbíráját tisztséget töltötték be. A budapesti főintézethez a sorrend szerint kilépő váltóbírálok: Breitner L. Zsigmond, dr. Förster Aurél, hatvani Hatvani-Deutsch Károly, Hirsch József Lajos, Jális Ferencz, Markó Albert, Mautner Mihály és Vuk Gyula újból meghívtattak.

Személyi változások a Wiener Bank-Verein főkönyvitelénél. Emellettük, hogy a Wiener Bank-Verein magyarországi főkönyvitelénél legközelebb betöltésre kerül a Weiner Sándor igazgatónak a bécsi központba való berendelésével üresedésbe jutott állása. Ez az állás az általunk jelzett módon töltetett be. Ugyanis a Bank-Verein igazgató-tanácsa tegnap megtartott ülésében Schwartz Alfrédet, a magyarországi főkönyvitel eddigi igazgató-helyettesét és Pirnitzer Gyulát, a volt kereskedelemügyi miniszteri titkárt a magyarországi főkönyvitel igazgatóivá nevezte ki és őket koordinált állásban a főkönyvitel vezetésével megbízta. Az igazgató-tanács ugyanezen ülésben dr. Gelinck Adolf vezértitkárt és Merio Lajos levelezési főnököt igazgató-helyettesekké a központban, ugyanott Weiner Lajost cégvezetővé, Messzer Miksát pedig a magyarországi főkönyvitel cégvezetőjévé nevezte ki.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Hitelezői Védegyelet ma csak két cég fizetéseketelenségét jelenti.

Ezek: Löwy Lajos kereskedő Szatmár; Joszits György kereskedő Temesnagyfalva. Ez utóbbi ellen csődöt rendeltek el.

Az „Agrária” felszámolása. Lapunk annak idején elsőnek jelezte, hogy az „Agrária” magyar gépforgalmi r.-t., mely 1903-ban alakult 200.000 korona alaptőkével és azóta változó szerencsével folytatta üzletét, legközelebb ki fogja mondani a felszámolást. A gépiüzletnek már hónapokkal ezelőtt bekövetkezett kedvezőtlen konjunkturája, illetve a visszszámítási hitelek megszorítása, ami ebben az üzletben különös fontossággal bír, mert a gépek hosszú lejáratu váltók ellenében adatnak el, ezt a vállalatot is megingatta és a felszámolásnak be kellett következnie. A részvényeseket most jövő év január 5-ikére hívták egybe rendkívüli közgyűlésre, melynek egyedüli tárgya, határozathozatal a részvénytársaság további fennállása vagy feloszlása tárgyában. Valószínű, hogy az utóbbi következik be és amint arról korábban is már megemlékeztünk — hír szerint — Kellner Antal, a társaság jelenlegi vezérigazgatója veszi át az üzletet, aki azt saját szálájára szándékozik folytatni.

Beszűntették az árufelvételt Ruttká felé. A kassa—oderbergi vasut megint korlátozta az áruforgalmat. Így — mint értesülünk — az árufelvételt (az állatok s romlásnak kitett élelmiszerek kivételével) Ruttká felé megszüntette. Reméljük azonban, hogy ez a korlátozás csak rövid ideig fog tartani.

Új vonal megnyitása a közúti vasutnál. A Budapesti közúti vasút r.-t. — amint értesülünk — ma két új vonalán nyitotta meg a forgalmat. Az egyik a Palota—Ujfalu fekvő máv. északi főműhely telephely vezető új szárnyvonal, a másik pedig az Újpest belterületén a Mária-, Ősz-, Vida-, Széchenyi- és Vasut-utazákon keresztül vezetett új körforgalmi vonal. E viszonylatokban a nyugati pályaudvartól indulnak közvetlen kocsik.

Szállítások. A Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara irodájában a következő pályázati hirdetmények tekinthetők meg: A m. kir. földművelésügyi minisztériumé: az 1908—10. évben kiadandó könyv-alaku kiadványainak nyomdai előállítására, beny. h. i. december 28. déli 12; ugyanazé: az 1908—11. évben szükséges hivatásos nyomtatványok és egyéb kezelési nyomdai munkák előállítása, kezelése és szállítására; beny. h. i. december 30. déli 12; a szerb kir. pénzügyminisztériumé: az 1908. évben szükséges irodai szerek szállítására, beny. h. i. december 28.

Az Ipari szakoktatás fejlesztése. Ismeretes az, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter az 1907. évi költségvetés indoklásában bejelentette, hogy az ipari szakoktatás fejlesztése szempontjából első feladatnak fogja tartani, hogy az országban minden jelentősebb ipari gócpontja megfelelő iparoktatási intézettel elláttassék. A szerzett tapasztalatok — ugyanis — azt mutatják, hogy rendes nappali tanfolyammal bíró ipariskolák leginkább azon városokban mutatnak fel kiváló eredményt, amelyek nagyobb számú kézműiparosnak nyújtanak hajlékot, mire nézve jellemző az illető városokban levő iparostanonczok létszáma. A kisebb községekben levő ipari szakiskolák tanulónak létszáma ellenben sokszor csak mesterséges eszközökkel tartható fenn. Új iskolák létesítése alkalmával mindenesetre az ily városok érdemlik meg első sorban a figyelmet, eltekintve speciális indokoktól, melyek egyes városok mellett fennforognak. Már a lefolyt évben is ily irányba igyekezett terelni Kossuth az ipariskolai hálózat fokozatos kiépítésének ügyét. A már régebben tervezett szatmárnémeti faipari szakiskola tényleg megnyitott, Debreczen és Pécs városok részére egy-egy fémpipari szakiskola létesítését kilátásba helyezte és Miskolcz városával megindította az erre vonatkozó tárgyalásokat. A szegedi felső-ipariskolát gépészeti és elektrotechnikai szakosztályal a tárgyalások eredményes befejezte esetén egyelőre a jelenlegi szakiskola helyiségeiben, lehetőleg már az 1908. év őszén kívánja a miniszter megnyitni. Az 1908. évi költségvetésben pedig 2.127.600 koronát irányozott elő a miniszter ipari és

kereskedelmi szakoktatási célokra az 1907. évi 2.022.325 koronával szemben. Az 1908-ik évre tehát 105.275 koronával több van előirányozva.

A szegedi kereskedelmi kamara a drágaságról. A szegedi kereskedelmi- és iparkamara tegnap tartotta teljes ülését, amelyben többek között foglalkozott az élelmiszerdrágaság ügyével is, és javaslatot közt a baj gyökeres orvoslását oly nemzetközi megállapodásban keresi, amely a termelés védelme mellett a fogyasztót is védelemben részesíti. A drágaság forrásának ismeri egyfelől a csaknem állandósult sztrájkokat, a munkabér folytonos emelkedése mellett ellenértékének, a munka-teljesítménynek csökkenését, másfelől a kartellek kinövését. Ezeket a bajokat törvényhozás útján lehetne enyhíteni oly kartell-törvényvel, mely nem korlátozná a termelés és kereskedés szabadságát, de megtorolná a visszaéléseket, oly sztrájk-törvényvel, mely biztosítaná a munka szabadságát bármely oldalról jövő korlátozás és terror ellen. A huszdrágaság főokát a szerbiai határ elzárásában látja; korlátozandónak tartja a borjuvágást, támogatni kívánja a marhatenyésztést, melynek emelése növeli a tejtermelést is. A baromfitenyésztés, sertéshizlalás, lapintenyésztés előmozdítása mind hozzájárulna a drágaság megszüntetéséhez. Az örlési forgalom megszüntetése a barnaliszt és kenyér árát emelte fel. Kívánatosnak tartja a kamara az ország egészséges fejlődése érdekében, hogy a vidéki nagyobb gócpontok a fővároshoz hasonló tarifális kedvezményben részesüljenek. A Maros szabályozása olesó fát, szenet, különösen pedig az utak építéséhez szükséges követ szállítana az Alföldre. Fára és szénre olesóbb tarifát kér, a vasutak részére pedig saját szénbányákat. Az élelmiszerek fogyasztási adójának mérséklését és munkástelepek létesítését sürgeti. Az ülésen egyébként több közérdekű ügyet intéztek el.

Új faüzleti részvénytársaság. Többször megemlékeztünk már arról, hogy a Diósi Ignác fia Lajos nagyváradi fakeskedő cég barátosi erdő-üzletét átveszi a Hitelbank alapította Fatermelő r. t. és pedig oly formában, hogy nevezett társaság ez üzlet számára egy külön részvénytársaságot alapít. Ez az alakulás — amint jó forrásból halljuk — az utóbbi napokban befejezett dologgá vált és a részvénytársaság két millió korona tőkével alakul meg. Az alakuló közgyűlést legközelebb megtartják; a társaság czége még nincs megállapítva. A Diósi-cég megkapja a barátosi üzlet fejében a két millió korona névértékű részvényt, melyekre a Hitelbank másfél millió korona lombard-kölcsönt folyósít a cégnek. Az új társaság elnökéül Weisz Károly a Magyar folyam- és tengerhajózási r. t. igazgatója, ügyvezető igazgatójával pedig Frank Albert a Fatermelő r. t. főkönyvelője vant kiszemelve.

A gazdák és az uzoratórvényjavaslat. A Magyar Gazdaszövetség igazgató választmányának ülésén Bujanovics Sándor elnök tett jelentést arról, hogy Günther Antal igazságügyminiszter a képviselőház elé terjesztette az uzoratórvényjavaslatot. Az elnök rámutatott arra, hogy a magyar gazdasáradalom régi és igen sokszor hangoztatott óhaja valószínűleg ezzel a törvényjavaslat benyújtása, annak szerkezete, főbb intézkedéseiben a Magyar Gazdaszövetség küzdelmeinek jelentékeny győzelmét láthatja. Az igazgató választmány nagy érdeklődéssel hallgatta meg az elnök fejtegetéseit és azok kapcsán elhatározta, hogy a törvényjavaslat benyújtása alkalmából feliratban üdvözlő Günther Antal igazságügyminisztert.

A fiumei kikötő kibővítése. Az egész kereskedelmi világ régi kívánsága, hogy Fiume kikötője tengeri forgalmunk fejleszthetése érdekében kibővítessék a végből a Mária Terézia hullámgát meghosszabbíttassék és egy új móló létesíttessék. Az új móló építése már folyamatban van, amely munkálatok befejeztével a hajók számára — mint értesülünk — új kikötési helyek fognak rendelkezésre állni. Ezenkívül a Fiumében tatarozás és javítás alá kerülő hajók számára egy új uszodokknak a beszerzése is szükségessé vált, mivel ez idő szerint Fiumének nincs dokkja. Ismeretes az, hogy a munkálatok céljaira az 1904. évi XIV. t.-czikkel 6.750.000 korona engedélyeztetett, mely összeg 1904. évtől kezdve öt év alatt használandó fel. 1904. évre, mint első részlet 1.250.000 korona szavaztatott meg. 1905. évben második részletként 64.431 korona 97 fillér vétetett igénybe, 1906

SZÉN, koks, briket, antracit összes gazdasági, ipari és házi célokra
 Telefon: Detall 75-26. Engros 164.

Radnay Károly
 BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80.
 Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

évre mint harmadik részlet 2,935.568 korona és 1907. évre mint negyedik részlet 1,500.000 korona engedélyeztetett. Az engedélyezett hitel terhére — mint ismeretes — a Mária-Terézia mólónak 300 méterrel való meghosszabbítása és a záró építése van folyamatban 4,975.519 korona 50 fillér vállalati összeggel. Az építés 1905. év tavasza óta folyik s a munkák az 1904. évi december 15-én megkötött szerződés értelmében 1908. évi december 15-éig fejezendők be. Az építési munkák programszerűen folynak s az alapköhányások létesítésén s a partfalak viz alatti alapfalaihoz szükséges mesterséges zömök falazásán dolgoznak. A kikötőben felállítandó uszodok építési munkáitainak végrehajtására nézve 1907. évi június 1-én a Danubius-Schoenichen-Hartmann egyesült hajó- és gépgyár részvénytársasággal szerződés kötött, melynek értelmében nevezett cég — amint értesülünk — a kérdéses uszodokot 1,498.500 korona vállalati összegért 1910. május hó 12-ig elkészíteni tartozik.

Külkereskedelmi forgalmunk az 1906. évben. A m. kir. központi statisztikai hivatal ma tette közzé a magyar szent korona országainak 1906. évi külkereskedelmi statisztikáját. Eszerint az 1906. évi külkereskedelmi forgalmunk értékösszege — a nemes fém és ércpénz-forgalom nélkül — első ízben haladta meg a 3 milliárd koronát. A behozatal 1,555,617.000 korona, a kivitel 1,508,813.000 korona volt. Külkereskedelmi forgalmunk — mint általánosan ismeretes — legnagyobb részét Ausztriával bonyolítja le. Az 1906. évben Ausztriának ez a döntő szerepe külkereskedelmi forgalmunkban még jobban érvényesült. Volt ugyanis 1906. évi ausztriai behozatalunk értéke 1,195,140.000 korona, vagyis egész behozatalunk 76.8 százaléka, kivitelünk értéke 1,072,912 ezer korona, vagyis egész kivitelünk 71.1 százaléka. Az előző években mintha emancipálódni kezdtek volna az osztrák termelés alól: az ausztriai eredetű import részesedése egész behozatalunkban 1901-től 1905-ig visszament, ugyanis 78.9 százalékról 74 százalékra; ezzel a fejlődéssel szemben az 1906. év eredménye tetemes visszaesést jelent. Ausztria 1906. évi részesedése kivitelünkben körülbelül megfelel az előző évek átlagának. Adataink szerint 1906. évi külkereskedelmi mérlegünk Ausztriával szemben nem kevesebb, mint 122 millió koronával passzív. Ausztrián kívül csak Németország szolgáltat jelentősebb hányadot behozatalunkhoz: az 1906. évben behozott német áruk összes értéke 108.8 millió korona volt (egész behozatalunk 7 százaléka). A német birodalmat követi fontosságra nézve Brit-India 2.2 százalékkal, 1—1 százaléknál nagyobb rész jut még behozatalunkból Boszniára, Olaszországra, Franciaországra, Nagybritanniára, Romániára, Szerbiára és az Egyesült-Államokra. Kivitelünknek Ausztrián kívül legfontosabb piaca ugyancsak a német birodalom. Az oda 1906-ban kivitt áruk értéke 146.2 millió korona volt, egész kivitelünknek tehát 9.7 százalékát képviselte. Két-két százaléknál nagyobb része kivitelünknek helyeztetett el Boszniában, Olaszországban, Nagybritanniában és Romániában, míg Franciaországba, Oroszországba, Brit-Indiába kivitelünknek csak 1—1 százaléknál nagyobb töredéke szállított. Behozatalunk legfontosabb árucsoportját, — egész importunk értékének 14.25 százalékát — a pamutárak képezik; az 1906. évben behozatali értékük 221.7 millió koronát tett, amiből 218.9 millió korona Ausztria javára esett. Második helyen állnak a gyapjúárak 129.1 millió korona behozatali értékkel, melyből ismét 123.9 millió korona illetve Ausztriát. Vasárúrkért 66.6 millió koronát, gépekért és készülékekért 60.2 millió koronát, kikészített bőrökért 58.9 millió koronát, felsőruhákért 33.5 millió koronát, köszénért 32 millió koronát fizettünk 1906-ban a külföldnek. Kivitelünk kiemelendő áruja a gabonaliszt kiviteli értéke — 185.8 millió korona — az Ausztriában elhelyezett liszt értéke egymaga 159.7 millió koronát képvisel. Második helyen áll szarvasmarhákivitelünk 126.9 millió korona értékösszeggel (ebből Ausztriára esik 108.6 millió korona); ezt követi a buza, kivételesen magas kivitel értéke: 103.9 millió koronával, amelyből 99.9 millió korona Ausztriát terhel. Bárdolt és fűrészelt mifa 69.9 millió koronával, árpa 62.2 millió koronával, sertések 59.8 millió koronával, a rozs 40 millió koronával, a zab 34.5 millió koronával, tojás 31 millió koronával, a fogyasztási cukor 30.8 millió koronával és a bor 30.7 millió koronával járul kivitelünk értékösszegéhez. Érdekesek a külkereskedelmi statisztika azon adatai, amelyek a forgalomban a nyersanyagok, félgyártmányok és gyártmányok arányát tüntetik fel. Ezek szerint az 1906. évi behozatal: Nyersanyagokban 20.09, félgyártmány 13.45, gyártmány 66.46 százalék. A kivitel: Nyersanyagokban 52.91, félgyártmány 12.25,

gyártmány 34.84 százalék. Magát Ausztriát tekintve, behozatalunkban a gyártmányok szerepe még jóval nagyobb: meghaladja a 77 százalékot.

A pénzpiacról. A nemzetközi pénzpiacra már javában folyik az évzárta felé szokásos nagyobb pénzbeszerzés, melynek nyomában feszültség támad az összes piacokon. Az angol bank, mint ilyenkor rendszeresen, erősen igénybe van véve, mivel azonban a külföldre kevés arany özönlik ki és a banknak módjában volt a piacra beérkező rudaranyat megvásárolni, az aranykészlet a legutóbbi kimutatás szerint 11 millióról 31.1 millióra növekedett, tehát még kedvezőbb, mint a múlt évben. A nyílt piacra aránylag kedvezőek az állapotok, ma a magánkamatláb csökkenését jelentették; ez 5¹/₁₀-on jegyez, tehát több mint 1%-al áll a ráta alatt. A francia bank legutóbbi kimutatása nem mutat föl lényegesebb változást, a piac eléggé el van látva pénzzel, sőt a német piacoknak is ajánlanak pénzt, egy elsőrangú berlini pénztintézet 8¹/₁₀-al kapott Párisból egy nagyobb tételt. Berlinben még mindig eléggé feszült a pénzpiac helyzete; utimó-pénzért tegnap 9—9¹/₁₀-ot fizettek, a magánkamatláb állandóan 7¹/₁₀ körül mozog. Érdekes megemlíteni, hogy elsőrangú német bankcégek — amint arról meggyőződünk — 5%-ot is fizetnek budapesti ügyfeleiknek check-számlán, holott azok nem állandó, hanem rövidlátu betétek, míg a régi jó időkben, még 1—1¹/₁₀ évvel ezelőtt 2—2¹/₁₀-ot adtak. Az is jellemző, hogy egy elsőrangú német iparvállalat 9%-ot is hajlandó volt fizetni egy nagyobb budapesti intézetnek hitelért. A belföldi piacról nincs semmi különösebb följegyezni való, a forgalom szűk keretben mozog, a tételek változatlanul feszültek. A jegybank budapesti főintézeténél ma négy milliót nyújtottak be, az esedékségek ezzel szemben három millióra rugtak. Megemlítjük, hogy elsőrangú intézetek értékpapír lombard után ma 7¹/₁₀—8%-ot igényelnek (elsőrendű papirosoknál), mi bizony nem szolgálhat ösztönzésül arra, hogy a publikum a relatív olcsó értékpapír-árnyományokat nagyobb bevásárlásra használja föl.

Czipészipari mester tanfolyam. A kereskedelmi miniszternek kisiparunk fejlesztése érdekében tett intézkedései közül a legfontosabbak egyike a mestertanítás. Ennek célja a vidéki kisipari központokban lakó és iparukban jeleskedő kisiparosok oly mértékű továbbképzése, hogy azok lakóhelyükön iparostársaik munkaszíntek idején szakirányban oktathassák. Az első ideirányuló és mestertanítási tanfolyam záróvizsgáit a technológiai iparmuzeumban az érdekeltek hatóságok és ipargazdasági ténylezők képviselőinek jelenlétében ma tartották meg. A tanfolyam hallgatói a szakmájukba vágó fontos ismereteket teljes mértékben elsajátították és a közlés és tanítás módszerében is járatosak.

Walla József cég részvénytársaság lett. Ismeretes, hogy Walla József mozaik-, műkő- és cementgyáros visszalépett a cégétől és üzletét fiának engedte át. Az üzlet az utóbbi időkben nagy mértékben fejlődött, a cég egy új cementtelepet vásárolt. Ifj. Walla József a céget — mint értesülünk — részvénytársasággá alakította át, mely ma alakult meg az Angol-Osztrák Bank helyiségében „Walla József cementgyár r. t.” czim alatt 350.000 korona alaptőkével. A részvénytársaság átveszi a cég összes ingóságait és a társaság igazgatójává ifj. Walla Józsefet választották meg.

A borászati és szőlészeti kongresszus határozatai. A Pécsen az év őszén tartott országos szőlő- és borgazdasági nagygyűlés határozata értelmében a kongresszus vezetősége legutóbb részletesen indokolt felterjesztést intézett a pénzügyminiszterhez, amelyben a boritaladó törlesztés, a szeszdó felemelését, a pálinkamérések korlátozását és azok kötelező vasárnapi munkaszünetének elrendelését kéri. Hasonló tárgyú felterjesztést intézett a törvényhozáshoz is. A földművelésügyi minisztértől többrendbeli indokolt felterjesztésben kéri a kongresszus: 1. Az ingó jelzáloghitel meghonosítására megfelelő törvényjavaslat készítését; 2. A szőlőfajták megválasztása tárgyában 1896-ban kiadott rendeletnek a haladó kor követeléseinek megfelelő módosítását; 3. A zöldre fásoltással való szélesebb körű kísérletek elrendelését; 4. Az amerikai szőlőalanyokkal való kísérletezéseknek az állami telepeken való folytatását s azok eredményeinek közzétételét. A kongresszus egyes határozatainak pártó-

lására a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete felkérte az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet és a Magyar Gazdaszövetséget is.

A telefon terjedése. A kereskedelmi miniszter rendeletére a tiszaszentimrei (Jász-Nagykun-Szolnok megye) törvényhatósági távbeszélő hálózatát az egész belföldi helyközi távbeszélő-forgalomba bevonták.

Az Országos Munkásbetegsegélyező- és Balesetbiztosító Pénztár igazgatósága most tartotta ülését Hatvany Deutschi József elnöklése alatt. Az elnök bejelentette az igazgatóságnak, hogy az Állami Munkásbiztosítási Hivatal az Országos Munkásbetegsegélyező- és Balesetbiztosító Pénztár igazgatóságának kérésére ügyvezető tisztviselőnek kiküldötte Herczegh Ferencz miniszteri osztálytanácsos, bírót. Az igazgatósági ülésen jelenlevő dr. Herczegh Ferencz miniszteri osztálytanácsos bejelentette, hogy hivatalát már átvette és hivatalos működését az Országos Munkásbetegsegélyező- és Balesetbiztosító Pénztárnál már meg is kezdte.

Hajózás. A Dunagőzhajózási társaság közli, hogy a személyszállító hajójáratakat Belgrád—Sabad között a hó 21-én megszüntette, szintugy az árufelvéltet a szávai állomásokon. A helyihajó Zimony—Belgrád—Pancsova között továbbra is közlekedni fog.

Nyílt-tér.

(E rovatban közlőttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Liqueurs
ROCHER
Frères
La Côte St. André
Cherry-Brandy

Vérgyógyítás.

Hemopatia

VU, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvolykór-, szívdült gyomor-, bél- és ideggyógyításban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számolt be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelt intézete van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymóda.

Téli fürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró-meleg kőnes források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennaomi thermalis fürdők, vizgyógykezelés, massage. Lakás és gondos ellátás. Csusz, köszvény-, ideg-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra elől, kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budapest-Budán.

„Szt.-Lukácsfürdő“ Részv.-Társaság.

Értesítés.

GÉCZY GYULA vad- és baromfikereskedő

a IV., Semmelweis-utca (volt Ujvilág-utca) 4. sz. alatt főüzletét megnyitotta, miről a t. c. vevőközönséget tiszteltetl értesíti. — Telefon 76—33.

Fióküzlet: Központi-Vásárcsarnok 44—45 Telefon 58—58.

KALIPTAS

a legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** os. és kis udv. szál Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 8. yógyszerés, árgoria és finomabb üzletekben. Kis tubus 40 fillér. Nagy tubus 1 korona. **Fogpép**

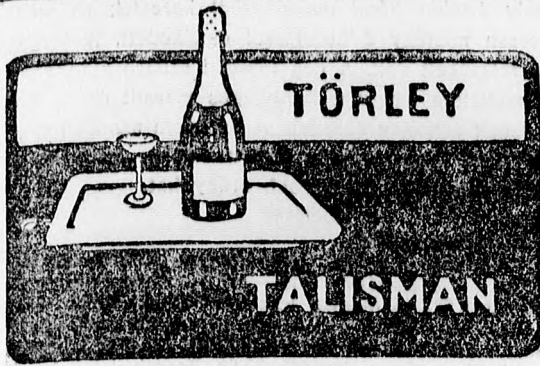
„LIFT“ személy- és teherfelvő- mindenféle üzemre.

TELEFON 29--66.

Budapest, VIII., Nap-utoza 22. szám.

HAVERLAND ANTAL

TELEFON 29--66.

TÖZSDÉK

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDÉ

Tőzsdéi hangulatok.

Karácsony felé a könyvesboltok kirakatai meg-
telnek szép, cifra meséskönyvekkel. Meséskönyveket kapnak a jó gyermekek, akik nem szopták az ujjukból, olyan meséket, — amelyeket mások szoptak az ujjukból. A konvenczióknak engedve, hadd kerüljön sor itt egy pár gazdasági mesére, a nagy gyermekek számára. Nagy gyermekeknek készültek ezek a mesék, olyanoknak, akik egész nap játszottak, de nem papírhajókkal, hanem gyakran egy hajóra való papírossal, vagy egy hajórakomány papirosbuzával, egész nap nyargaltak, vesszőparipákon vagy váltók-
kal, egész nap szaladgáltak, például a bankokhoz pénzért és este fáradtan térnek nyugalomra. Hát, mondom, ilyen öreg gyermekeknek valók ezek a mesék, olyankorra, amikor este fáradtan adják át magukat a pihenésnek. Amikor belebujtak a kályhánál megmelegített hálóingbe, letették a parókát az éjjeli szekrényke márványasztalára, vízbe rakták a fogukat, elolvasták az esti lapjukat, bevettek egy adag altatót, végül lecsavarták a villamos lámpát és elnyújtott „Aaaach Gott!” sóhajtással elhelyezkedtek az ágyban és körülbelül olyanokról elmélkednek, mivel nekik vagy egyáltalán nincsenek, vagy már nincsenek színes, dőre álmaik, hogy „vajon mi jön holnap Amerikából?”, avagy „ugyan fizet-e holnap az a Roth?"; hát mondom, ilyenkor kell szépen sorjában elmesélni azokat a meséket a nagy gyermekeknek, amelyek itt következnek.

A bölcs tanács.

Egy ifju, aki nagy könnyelműen vágott neki az életnek, megpróbálta a szerencse korrigálását és játszani kezdett a tőzsdén. De a szerencse és az ifju folyton kerülgették egymást és az ifju, ahogy arrafelé mondani szokták, teljesen készen lett, bekracholt. Egyedüli reménye valami omnibusz-részvényekben volt, amelyeket vagyona romjain vásárolt, de ez az üzlet sem akart sikerülni. Végül kétségbeesésben a börze remetéjéhez ment, aki a tőzsdeterem egyik sarkában lakott árfolyamlapokból készített konyhában, és kötegyekből vetett ágyon hált. Ezt a remetét nagyon tisztelték a tőzsdén bölcs tanácsaiért és egyben irigyelték is, mert térdig érő fehér szakállal volt s így nem kellett neki soha tiszta inget és kravátlit venni, hanem elég volt neki időnkint a szakállát vegyileg tisztíttatni.

— Ugyan kérem édes Rosenzweig ur, akarom mondani — Remete ur — szólította őt meg az ifju — segítsen rajtam, hiszen maga bölcs ember és mindenre tud kádenciát, mit csináljak az omnibusz-részvényeimmel, hogy fölmenjenek...

— Hm... mondotta a remete és megismogatta a frissen tisztított szakállát, nagy baj, de majd segítünk rajta. Menj ki édes fiam az utcára és végy egy csomó lufballont. Aztán kössél föl minden lufballonra egy-egy omnibusz-részvényt, akkor egész biztosan fölmennek...

Az ifju hallgatott a bölcs tanácsra, a részvények föl is mentek, de a vagyona romjainak utolsó köveit is belefolta a lufballonokba. Ilyenek a bölcs tanácsai a börzén és sokszor másutt is.

A jó czéger.

Volt egyszer egy tudós, akinek már ifjkorában nagy jövőt jósoltak, megmondták róla, ez az ember

egykor még bejut az Akadémiába, ha nem is levelező — de legalább könyvelő-tagnak. A tudós a gazdasági élet problémáit boncolgatta és végre vaskalapot emelt előtte az Akadémia is, bevásárolván őt tagjai sorába. Keresete azonban, az bizony nem volt és a tudósnak fölkapott az álla. Irta, írta a nagy pénzügyi munkákat — mert ebben a szakmában jeleskedett, — elismert kapacitás volt már, de a pénz, amelynek tanulmányozása egész elméjét betöltötte, zsebét üresen hagyta. De azért nem csüggedett és egyszerre két vaskos kötetet lépett a nyilvánosság elé. Most csak sikerül — gondolta — legalább kenyeret vehetek magamnak.

Az egyik könyvnek az volt a címe: „Medió, vagyis a hó közepe, mint olyan, mely a pénzpiacozon nevezetes és némelykor kellemetlen jelentőséggel bír.” A másiknak ezt a címet adta: „Egynemely figyelemreméltó észleletek a pénzügyi viszonyok tekintetében, ügyelettel a hazai viszonyokra, nemkülönbön a külállamokban fennálló állapotokra.”

Hasztalan remélt, a könyvekből nem kelt el egy sem, hiába heverték a könyvkereskedő üzletében. Egyszer csak kapta magát a tudós, bement a kereskedőhöz és megváltoztatta a munkák címét. Az elsőnek ezt a nevet adta: „Medió gyötrelmei”, a másiknak a címe röviden ez lett: „Pénz-viszonyok”, azzal kirakatta a könyveket az üzletbe. Másnap két tucat bakfős és három tucat gimnázista jelent meg a boltban és elkapkodták a könyveket. A bakfősok „Medió gyötrelmei” alatt egy fiatal leányka élettörénetét sejtették, kinek Medió a becéző neve és ráköltötték a könyvekre az oszonnapiézeket. A gimnázisták „Pénz-viszonyok” alatt hamiskás történeteket véltek fölfedezni vén bankárokról és fiatal színövéndékekről s a zsebpénzüik ment rá a könyvekre. A bakfősok azonfelül még a „Pénz-viszonyok”-ból is vettek s így került a tudóshoz a gyakorlatban is pénz, mit eddig csak elméletben ismert.

Mindebből pedig az a tanulság kedves gyermekeim, hogy többet ér egy gramm ravaszság, mint száz mázsa tudomány.

Karrier.

Egy híres, nevezetes familia volt egyszer valamire, amelyről azt mondták az emberek, hogy a tagjai közül valamikor négyen jártak egy lóval, most pedig egy jár négy lóval. Szóval, a familia nagyon megszedte magát és főleg sok-sok részvénynek lett a birtokosa. Egyszer csak trónörökös jelent meg a pénzkirály palotájában, a gólyát is inas kísérte, nehogy utközben baja essék a kis princznek. Alig volt néhány napos a princz, már mondták róla a familiában, ebből nagy fináncz-zsenie lesz. Akkor még pályában volt, nem igen értett más üzlethez, tehát bevásárolták a Palánkai gözmosoda r.-t. igazgatóságába. Mikor az első czipőcskét kapta, már jelentkezett nála az üzleti tehetség és bevásárolták a „Párja három, finomabb öt krajczár czipőszinörgyár r.-t.” igazgatóságába. Így nőtt, növekedett a gyermek és mikor felserdült, udvarolni kezdett egy cukrászkisasszonynak, s mivel ezzel ehhez a szakmához való tehetségét igazolta, a familia bevásárolta őt az „Érkeserii cukorgyár r.-t.”-ba is.

Aztán lassankint öreg ember lett az ifjúból. Nemességét is kapott „osztályéki” előnévvel. Már akkor kaniult hordott a torkában aranyból és mivel így az aranyhoz is értett, bevásárolták valami erdélyi aranybánya, az „Alvidéki aranybánya r.-t.” igazgatóságába. Több száz társaságnak volt már ekkor az igazgatósági tagja és amint meséltem, mindegyik szakmához értett. De öreg volt már nagyon és közelíteni érezte a halált, azonban nem akart a földről távozni anélkül, hogy valami nagy alkotással ne gazdagítsa a hazáját.

Becsöngette a titkárt és közölte vele egy nagy tervét. At fogom alakítani részvénytársasággá az Enterprise-t — mondotta.

— Méltóságodnak igazán zseniális ötletei vannak — jegyezte meg mély hajlongások közepette a titkár és azzal a finánczmeveletet megcsinálta a titkár, a nagyurat pedig... bevásárolták az igazgatóságba.

Azután meghalt a nagyur, bebizonyítván, hogy az utolsóul említett üzletághoz is ért. Kár érte, mondták az emberek, nagy kapacitás volt, mindenhez értett, még a halálával is ezt igazolta.

Nem mind arany, ami fénylik.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy fiatal király, aki mindenáron boldoggá akarta tenni a népét. Az országát tenger vette körül, javakban dúsgazdag volt a föld, semmi sem hiányzott a nép jólétéből. Csak a pénz volt egy kissé kevés az országban és az ifju királyt emiatt nem hagyta nyugodni a lelke, folyton azon törte a fejét, hogyan tehetné boldogabbá a népét, hogy tudna több aranyat szerezni az országnak. Egyszer csak a király összetalálkozott egy varázslóval, akivel elbeszélgetett és mikor megtudta, hogy a varázsló nyugodalmasabb polgári foglalkozás után néz, megszerezte tőle a varázsló vesszőjét egy csomó vasutengedélyért és ipari szubvenzióért. Ennek a varázsvesszőnek abban volt az ereje, hogy aranyat lehetett vele előteremteni a földből, ahol csak ráütöttek vele a földre, arany kelt a nyomába.

Boldog volt a király nagyon, most már gyönyörűség lesz az élete a népének. Hivatta is sebtiben a kincstárnokot, akitől megkérdezte, mi történnék, ha millió meg millió mázsa aranyat teremtene elő a földből a varázsvesszőjével.

— Akkor felség, válaszolt a kincstárnok — éhen halnánk.

— Bolond vagy, mondta a király és haragossá vált az előbb még boldogságtól sugárzó arcza. De a kincstárnok nem hagyta annyiban hanem előszedett egy csomó nagy könyvet, amelyeken az állt: „Az államtudományok enciklopédiája” és azok közül kivette a „Közgazdaságtan” kötetet és elkezdett magyarázni a királynak. Azt mondta, hogy az a végtelen sok arany lenyomná az arany vásárlóképeségét meg a csereértékét és ennek más jóságok ára adná meg az árát, amiből pedig nagy baj lenne.

— Bolond vagy, mondta a király másodszor is és az is lett a szegény kincstárnok, a király lecsapta a tisztségéről és megtette őt udvari bolondnak, az udvari bolondot meg kinevezte kincstárnoknak. Az új kincstárnok helyeselte a király tervét. Kipp-kopp, kopogott a varázsvessző és aranyhegyek keltek ki a földből, nagy hejehuja lett az országban, hogy is ne, mikor annyi arany szalad ki egyszerre a földből.

Hanem a vigasságból nagy szomorúság lett hamarosan. Amit a szegény régi kincstárnok mondott, beteljesedett. Az arany vesztett értékéből, a jóságok ára meg szaladt a magasba. Képzeliétek csak gyerekek, egy pár sevrő-czipő háromszáz pengőbe került, egy szmoking tizezerbe és egy automobil... tyűh, ezt már csak a matematikusok tudták kiszámítani. Az emberek lázongtak és a pokol fenekére kívánták a sok aranyat, amit nekik kiosztogattak.

Erre megijedt a király. Hivatta a régi kincstárnokot. Keserű szenvedés jött rá — mondta — segíts az országon.

— Hordasd az elővarázsolts aranyat a tengerbe felség — mondta ez nyugodtan — akkor rendbejön minden.

— Én most nem a bolondtól, hanem a kincstárnoktól kérek tanácsot, szólta a király, te ismét kincstárnok vagy, beszélj tehát okosan.

— Így is csak azt a tanácsot adhatom, felség.

És úgy is történt. Az asszonyok sirtak ugyan és sajnálták a sok aranyat, amit a tengerbe hordtak, meg a király varázsvesszőjét, amit az utána hajtott a vízbe. De a férfiak, akik mindenütt inkább értenek a pénzdologhoz, megértették a kincstárnok tanácsát, hát uram-fia és házibarátom fia, egyszerre csak helyreállott a nyugalom és ment minden, mint a karikacsapás a régi kerékvágásban. Ebből pedig az a tanulság, hogy az aranyból, ha kevés van, az is baj, de ha igen sok volna, még nagyobb baj lenne.

Eddig volt, hol volt, hol nem volt, sőt — azt hiszem — elég is volt, talán (sőt egész bizonyosan) igaz sem volt és teljesen légből kapott, minden alapot nélkülöző koholmány volt.

Tincktek meg, kedves gyermekeim, ugy-e elég volt. Mert ha még sokáig mesélnék, nem tudnátok elaludni, hasztalan nyeltétek le az opiumot. Már pedig nektek aludnotok kell, hogy erőt kapiatok a holnap napra. Hogy legyen mit lenyelnetek nappal is, nem csak vesepecsenyét és Kuglert, hanem mérget is, ha nem úgy jön Amerika, ahogy nektek jól jön, vagy az ügyvéddel kell felszólíttatni azt a czuda Róthot, mert nem akar fizetni...
Kova.

Gabonatözsde.

Az amerikai tözsdék 1/4 cent emelkedése dacára nálunk az üzlet gyengébb árfolyamokkal kezdődött és csak délfele mutatkozott áprilisi búzában véltelkedv és fedezési hajlam, miáltal ezen határidő kurzusa néhány fillérrel emelkedett. Az októberi terminusban ellenben vidéki számlára eladások eszközöltettek. Az eddigi favoritezikk, a rozs, el van hanyagolva. Tengeri és zab pedig fizetlennel. A készáru-piaczon nagyon vontatott az üzlet. A malmoknál még mindig nincs véltelkedv. A forgalomba került 8000 métermázsza affig tartott változatlan áron kelt el.

Az amerikai termés.

Washingtonból táviratozzák: Az idei aratásról szóló végleges jelentés a következő: A learatott terület a következő: őszi buza 28,132,000 acre (tavaly 29,599,000 acre), tavaszi buza 17,079,000 (17,705,000), tengeri 99 millió 931,000 (96,737,000), zab 31,387,000 (30 millió 958,000), árpa 6,448,000 (6,323,000), rozs 1,926,000 (2,001,000). Tényleges terméseredmény őszi buza 409,442,000 bushel (492,888,000), tavaszi buza 224,645,000 (242,372,000), tengeri 2,592,320,000 bushel (2,927,416,000), zab 754,443,000 (964,904,000), árpa 155,317,000 (173,916,000), rozs 31,566,000 (33,374,000) bushel. A búzának átlagos sulya 58.9 font bushelenként, a tavaszi búzáé 56.9, a zabé 29.4 font bushelenként.

Eladottai:

Buza. Tiszavidéki. 135 mm. 77 kg. 26.20 korona, 400 mm. 76.5 kg. 25.80 korona, 300 mm. 75.5 kg. 25.60 korona. Pestvidéki. 100 mm. 76 kg. 25.70 korona, 100 mm. 77 kg. 25.70 korona. Fejérmegyei. 400 mm. 77.8 kg. 25.95 korona. Felsőmagyarországi. 300 mm. 77 kg. 25.70 korona. 1860 mm. 77 kg. 25.70 korona. Tolnai. 2300 mm. 75.3 kg. 25.20 korona. Árpa. 190 mm. 15.30 korona, 3 hó. Zab. 100 mm. 16.90 korona, 100 mm. 16.80 korona, 150 mm. 16.80 korona, 200 mm. 16.75 korona. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. december 19-től december 20-ig.

Table with 4 columns: Buza, Rozs, Elszállított, Erkezett. Values: Buza 15017, Rozs 2184, Elszállított 101, Erkezett 1445.

Table with 2 columns: Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa. Values: Arpa 4617, Zab 1676, Tengeri 513, Liszt 403, Korpa 9393, 2422.

A határidőpiaczon kötöttelt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint): Buza 1908. áprilisra 13.27, 13.22, 13.26. Buza 1908. októberre 11.16, 11.11, 11.07, 11.14. Rozs 1908. áprilisra 12.16, 12.08, 12.11. Rozs 1908. októberre 9.93, 9.89, 9.91. Zab 1908. áprilisra 8.46, 8.47. Tengeri 1908. májusra 7.34, 7.35, 7.33, 7.36.

1 óra 30 perczer zárulnak:

Table with 2 columns: áprilisi buza, októberi buza, áprilisi rozs, októberi rozs, áprilisi zab, májusi tengeri. Values: áprilisi buza 13.28, októberi buza 11.16, áprilisi rozs 12.12, októberi rozs 9.94, áprilisi zab 8.48, májusi tengeri 7.35.

Délutáni forgalom.

Délután Berlin 3 és fél márkával magasabb kurzusokat küldött argentinai esőzésekre, amire nálunk élénk forgalom fejlődött, emelkedő árak mellett.

4 óra 30 perczer zárulnak

Table with 2 columns: Buza 1908. áprilisra, Buza új októberi, Rozs 1908. áprilisra, Rozs új októberi, Zab 1908. áprilisra, Tengeri 1908. májusra. Values: Buza 1908. áprilisra 13.33, Buza új októberi 11.16, Rozs 1908. áprilisra 12.20, Rozs új októberi 9.97, Zab 1908. áprilisra 8.47, Tengeri 1908. májusra 7.36.

Értéktözsde.

Az értéktözsdén a mai nap folyamán valamivel kedvezőbb hangulat jutott érvényre. Különösen az előtözsdén fordult szilárdabba az irányzat, mi a déli tözsdére is átmozdított.

A mai előtözsdén a külföldről beérkező jelentések kielégítőek voltak, ennek folytán barátságos hangulattal és csekélységgel a tegnapi záratlán magasabb jegyzésekkel nyílt meg az előtözsde. Különösebb érdeklődés azonban csak a Magyar hitel-felé fordult,

amely értéket bécsi megbízásból kerestek és mely gyorsan mintegy 2 koronával emelkedett. A forgalom mérsékelt volt. A déli tözsdén szilárd alapirányzat mellett a hangulat barátságos maradt és az ár-folyamok tartottan zárultak. A forgalom azonban csekély volt. Az utótözsdén tartott volt az irányzat, a forgalom nem öltött nagyobb arányokat.

Előtözsde

Előtözsde szilárd. Kötöttelt: Osztrák hitelrészvény 632.75-633.50. Magyar hitelrészvény 755.-757.-. Osztrák-magyar államvasut 672.75. Magyar leszámítolóbank 476.25-477. Jelzálogbank 415.50-416.-. Közüti vaspálya 560-561. Városi villamos vasut 280.50-280.75. Magyar koronajáradék 93.-. Orosz járadék 89.60. Kereskedelmi bank 3310.-3315.-.

Déli tözzsde.

A déli tözzsde tartott. Kötöttelt: Osztrák hitelrészvény 632.50-633.75. Magyar hitelrészvény 756.25-757.50. Osztrák-magyar államvasut 672.75-673.-. Déli vasut 151.76. Rima-murányi vasut 514.75-515.50. Magyar leszámítolóbank 477.25-478.50. Jelzálogbank 422-422.25. Közüti vaspálya 559.50-561.-. Városi villamos vasut 280.-280.50. Magyar koronajáradék 93.05. Hazai bank 282.-283.-. Kereskedelmi r.-társ. 580.-. Központi takp. 1643.-1645.-. Salgótarjáni köszénbánya r.-t. 574.-574.75. Athenaeum 180.-.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 3.-4.- K, 8 napra 8.-10.- K, december végére 12.-14.- K.

Utótözsde.

Az utótözsde irányzata tartott maradt. Kötöttelt: Osztrák hitelrészvény 633.-634.-. Magyar hitelrészvény 756.75-757.-. Déli vasut 152.-. Végül maradt: Magyar hitelrészvény 757.-.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, december 21. (Az Egyetértés távirata.) A mai hetitözsdén az ünnep közelsége miatt jelentékenyebb forgalom nem fejlődhetett ki, csak egyes kisebb kötések fordultak elő, az irányzat gabonamérteiben lanyha. Buza 10-15 fillérrel olcsóbb, mint nyolcz nap előtt. Kötöttelt 78 kg. tótfelvidéki 12 kor. 25 fill. Pozsonyból, 79 kg. 12.30 korona Galantáról, 12.25 korona januárja Nagyszombatból, 77 kg. marchfeldi urasági áru 12.40 kor. Bécsből, marchfeldi 12.05 kor. Bécs, Államvasut, pestmegyei 12.20 kor. Bécs. Árpában mindössze egy kötés volt. 3000 métermázsza tót-

Large table with multiple columns: Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Rencse, Bureonya, Egyéb gabonamérteik, Különféle armények, Faj, Hasznosít, Szalonna, Szilva, Cseremag. Includes prices for various types of grain and products.

Table with multiple columns: Államadósság közközléséről, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Ríztozó társaságok, Gözmalomak, Különféle vállalatok. Lists various financial institutions and their shares.

Table with multiple columns: Ujlaki téglák és mászerzők, Bácskai téglák, Szegedi téglák, Pécsi téglák, Békéscsabai téglák, Gyöngyösi téglák, Kézdivásárhelyi téglák, Kiskőrösi téglák, Kiskút téglák, Kiskút téglák, Kiskút téglák. Lists various types of bricks and their prices.

Vasár... felvidéki... Dél... Bécs... Budapest... Berlin... napi düss... ben való... megnyílvá... dorfi bány... hangzott... kedvező... től a tegn... ról szóló... ban való... bányaérté...

felvidéki urasági áru 9.77 kor. Klein-Schwechatból. Tengeri 10, zab 5 fillérrel olcsóbb.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.10-13.50 korona, mosoni 12.30-13.70 korona, tótfelvidéki 12.40-12.90 kor., déli vasúti 12.33-12.60 korona, marchfeldi 12.10 12.35.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12.22-12.40 korona, csepeli 12.15-12.35 kor., pestmegyei 12.20-12.40 kor., különféle magyar 12.10-12.35 kor., osztrák 12.-12.20 korona.

Arpa: morvaországi 9.40-10.-kor., marchfeldi 9.-9.50 kor., bácsvidéki 8.90-9.50 kor., tótfelvidéki 8.25-9.90 kor., csepeli 8.40 9.65, gyöni 8.30-9.25 kor., déli vasúti 8.10-9.75 kor., tiszavidéki 7.20 8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.-8.20, új 7.55-7.75 korona, cinquantin 8.80-9.-, új 8.50-8.80 korona.

Magyar zab: selejtes 8.40-8.50 kor., közepes -korona, elsőrendű -kor., válogatott 9.-9.25 korona.

Liszt üzlettel és noha a malmok hajlandók voltak árendeményekre, forgalom nem fejlődött ki. Korpa iránt az érdeklődés csekély, az irányzat ismét lanyha.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, december 21. Ma a külföldi tőzsdékről kedvezőbb hírek érkeztek be, melyek jó hatással voltak az előtőzsdére. Az érdeklődés központjában ma is a vasipar-részvények állottak, míg az államvasúti részvényeket elhanyagolták, de azért árfolyamuk nem csökkent. Az általános kedvező irányzat tartós, ambar a budapesti piac tartózkodó álláspontot foglalt el. A déli tőzsdén a forgalom nyugodt, az árfolyamok változatlanok. A Länderbank részvényei javultak. Berlinből javuló irányzat híre érkezik. A zárlat nyugodt volt, Alpine részvények keresettek voltak.

II órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 633.-, Magyar hitel. 756.-, Länderbank -.-, Államvasut 672.75 -.-, Elbavölgyi vasut -.-, Déli vasut 152.25 -.-, Alpesi bányatársulat 590.-, Rimamurányi 514.50, Májusi járadék 96.40, Magyar koronajár. 93.-, Orosz érték -.-, Török sorsjegy 182.50, Német márka 117.78.

A déli tőzsde változatlanul nyílt meg.

I órákor jegyeztek:

Osztrák hitel 632.50, Magyar hitel 756.-, Länderbank 408.50 Unio-bank 530.-, Államvasut 673.-, Angol-bank -.-, Bankverein -.-, Déli vasut 151.50, Gőzhajó -.-, Alpesi bányarészvény 589.50, Májusi járadék 96.40, Magyar koronajár. 93.-, Török sorsjegy 182.50, Német márka 117.73, Elbavölgyi vasut -.-, Rimamurányi 514.50, Orosz járadék -.-, Keleti vasutak -.-, Skoda -.-, Magyar jelz. -.-, Kárpáti petroleum -.-

Bécs, december 21. (Osztrák értékek zárulata.)

4.2 százalékos papír-járadék 96.50, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.75, 1860-as sorsjegy 148.-, Osztrák hitelsorsjegy 458.-, Angol osztrák bankrészvény 288.50, Bécsi Bankverein 512.25, Osztrák-magyar bank 17.70, Déli vasut 151.-, Dunagőzhajózási társaság 976.-, Dohány részvény 403.-, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.77, Osztrák Lloyd 420.-, 4.2 százal. ezüst járadék 96.45 98.25, Osztrák koronajár. 96.70, 1864-es sorsjegy 252.50, Osztrák hitelintézeti részvény 632.25, Unio-Bank 529.-, Osztrák Länderbank 407.75, Osztrák-magyar államvasut 672.50, Elbavölgyi vasut 423.-, Alpesi részvény 588.25, 20 frankos 19.17, Londoni váltóár 241.77, Lipótkohó 401.-, Töröksorsjegy 182.- Szilárd.

Bécs, december 21. (Magyar értékek zárulata.)

4 százalékos arany-járadék 110.75, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 142.50, Magyar hitelbank részvény 755.65, Magyar leszámítoló és váltó részvény 475.-, Rimamurányi 515.-, Magyar cukoripar -.-, Adria hajózási részvénytársaság -.-, Magyar koronajár. 93.-, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. -.-, Magyar nyer.-k. sorsjegy 189.25, Kassa-Oderberg vasutársaság -.-, Magyar jelzalogbank 421.-, Magyar keresk. bank -.- kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, december 21. (Tőzsdéi jelentés.) A tegnapi düsseldorfi bányáértéktőzsde jelentései a szénben való folytonos és jó eladásokról, a vaspiacra megnyilvánuló nagyobb vételkedv, valamint a düsseldorfi bányáértéktőzsde tegnapi évi közgyűlésén elhangzott nyilatkozatok, amelyek alapján a vasipar kedvező alakulása várható, megfelelően ellensúlyozták a tegnapi düsseldorfi nyersvasárak alábbi szállásáról szóló híreket, valamint a félgártrányok Belgiumban való árszállításának bejelentését, úgy, hogy a bányáértéktőzsde megtartotta szilárd irányzatát és

kedvezően befolyásolta az összirányzatot. A new-yorki tőzsde tegnapi szilárdsága is fokozta a kedvező hangulatot és amerikai vasutak árfolyamemelkedésére adott okot. Az üzlet azonban általában szűk határok között maradt és az árfolyamjavulások csak jelentéktelenek voltak. A készpénzpiac ipari értékeinek mai szilárdsága és árfolyamemelkedésük végre is kedvező befolyással voltak az összirányra. Az üzlet azonban nem igen élénkült. Magánleszámitolási kamatláb 7 1/4%, napi pénz 6 1/4%, utimópénz 9 1/8-9 1/4%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék -.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.90, osztrák hitelrészvény 198.10, Déli vasut 28.30, orosz bankjegyek 214.35, 4 százalékos új orosz kölcsön -.-, Disconto Commandit 170.-, Dinamit-truszt 155.80, Harpeni 195.30, Unifikált török járadék 94.25, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.75, Magyar koronajár. -.-, Osztrák-magyar államvasut 144.-, Bécsi váltóár 84.80, Olasz járadék 103.60, Ait. villamossági Edison 196.-, Gelsenkircheni 193.10, Laurakohó 216.50 Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) december 21. 4.2 százalékos papírjáradék 98.-, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 97.-, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.90, Osztrák hitelintézeti részvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut 143.50, Északnyugati vasut -.-, Bustiehradi vasut -.-, Londoni váltóár 204.85, Bécsi Bankverein 129.50, Villamos részvény 145.70, 3 százalékos magyar arany kölcsön 79.-, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.10, Osztrák koronajár. 96.20, Magyar koronajár. 92.75, Osztrák-magyar bank 127.60, Déli vasut részvény 28.30, Elbavölgyi vasut -.-, Bécsi váltóár 84.81, Párisi váltóár 81.35, Unio bankrészvény -.-, Alpesi bányarészvény 294.- Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) december 21. 4.2 százalékos ezüstjáradék 97.70, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut 28.10, 4 százalékos Aranyjáradék 96.50, Osztrák hitelrészvény 198.10, Osztrák-magyar államvasut 143.75, Olasz járadék 103.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.10 Nyugodt.

London, december 21. Angol consol 83 1/8.

Páris, decz. 21. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.42, Osztr. aranyjáradék 96.10, Magyar aranyjáradék 94.25, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 495.-, 4 százalékos Olasz járadék 103.75, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.-, 5 százalékos marokkói járadék 513.-, 4 százalékos 1890. Román kölcsön -.-, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 86.75, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 87.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 94.27, 5 száz. Orosz kincstartó utalvány 1904. 501.-, 4 száz. Szerb járadék 1907. -.-, 4 százalékos spanyol járadék 93.20, 4 százalékos unifikált török jár. 93.37, Török sorsjegy 168.15, Török dohányrészvény -.-, Osztrák földhitelintézet 10.72, Osztr. Länderbank 446.-, Magyar jelzalogbank 450.-, Banque de Paris 14.38, Banque Ottomane 666.-, Osztr. magyar államvasut -.-, Déli vasut -.-, Meridional vasut -.-, Keleti vasutak -.-, Waggon Lits -.-, Hartmann gépgyár 612.-, Rio Tinto 16.77, Sucerie d'Egypte 33, Tula 391, Thomson Houston -.-, Urikányi köszén 145.-, Chartered 23.50, De Beers 372.50, East Rand 97.50, Jagersfontein -.-, Transvaal Consols -.-, Transvaal Land Company 46.-, Váltó Amsterdamba (rövid) 207.56, Váltó német piacokra (rövid) 122.81, Váltó Bécsre (rövid) 104.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/8, Olasz aranyváltó (rövid) pari Váltó Svájcra (rövid) 7/8, Csek Londonra 25.21, Magánkamatláb 4.- Szilárd.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás.

Budapesti, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Elektromágneses gyógyítás.	Általános idegesség (neurasthenia, hysteria.)
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Ideggyengeségi állapotok
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Almatlanság.
Kék fényvel való kezelés	Hűdések (Paralysis).
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).	Idefájdalmak, zsábák. (Neuralgiák, Ischias).
Villamos fényfürdők.	Szívbetegségek.
Villamos massage (Vibratio).	Köszvény és csusz (Rheuma, huygasavas lerakódások, izületi és csontbajok.)
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Székrekedés.
Villamos vízfürdők.	Anyagserebajok. (Elhízás)
Szénsavas fürdők.	Bőrbajok Bőrviszketeg
	Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság.)
	Aranyeres csomók.

- Rendelés d. e. 8-11-ig, d u. 2-6-ig. -
Kezelés egész napon át. - - Kívánatra prospektust.

Felhívás

tisztelt olvasóinkhoz!

Az alanti rovatban felsoroltuk mindazokat a magyar kereskedőket, akik magyar árukat adnak el és akiknek, ha küszöbét átléptük, magyar kereskedő boltjában vagyunk.

Hazafias lelkesedéssel ajánljuk t. olvasóinknak ezen magyar beszerzési forrásokat és felszólítunk minden magyar érzésű embert, hogy a magyarság mostani nagy idejében a magyar kereskedőket támogassa.

Mellinger Szigmond keféáruháza Budapest, VI., Nagy-mező-utca 43. Telefon: 12-28. Mindermemű keféáru háza, Ipari és gazdasági célra. Acélkefék.

Házilpari Cikkek Árucarnoka Budapest, V., Vadász-utca 7. Izabella főhercegnő ó cs. és kir. fensége magas védőségével működő pozsonyi háziipar-egylet készítményei, erszébetházai, felsővidéki és temesi hímzések, kalotaszegi varrottások, torontáli szőnyegek, népies köedény és agyag-áruk.

Magyar élelmiszer szállító részvény-társaság, Budapest, V., Nagykorona-utca 17. sz.

Kern Róbert vasnagykereskedése Budapest, Iroda V., Lipót-körút 24. szám, raktár V., Váci-ut 20. szám.

Dus raktár minden fajta légszeszcsovékból és összekötő darabokból, kúcsövékből, forresövékből, fúrócsövékből, fűtőhengerek, szénsavtartályok, csökigyók, öntött vascsövek, szivattyúk, kutak, kifolyó állványok. Nagy dus választéku raktár mindenféle hengereit rud- és idomvasból, hengereit vasgerendákból és U-vasakból. Vaslemezek, légszesz-, gőz- és vízvezeték szerelvények teljes választéka. Szerszámgyár, csavarnetvágyók, új javított rendszerű gyorsfúró és közörfúró gépek. Különlegesség: csigafurók.

Gelb M. és Fla. cs. és kir. udvari kárpitosok és asztalók, Budapest, VI., Teréz-körút 46.

Ezüst. Ezüsttárgyak kicsinyben való árusítása Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai készrész ezüsttáruháza. IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldisz, tálak, fényűzési cikkek, evészökö stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Hungaria Műtrágya-, Kénsav- és Vegyipari Részvénytársaság. Budapest, V., Fürdő-utca 8. Szuperfoszfátot, strassfurti kálintot, stassfurti kálitrágyasó 40 százalékal káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb műtrágyaféleket, azonkívül rézgálicot (98-99 százalékal) szállít ellismert kiténő minőségben legolcsóbban.

Szőnássy Béla papírnemű-telepe és rajzeszköz-gyára Budapest, IV., Molnár-utca 35. Levélpapír-áruháza IV., Ferenciek-tere 9. Gyárt: iskolai író- és rajzfüzeteket, rajztömböket, vázlatömböket, körzőket, rajzeszközöket, üzleti könyveket. Szabadalmazott "Árpád" rajzeszközök gyártása.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamossági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos-vasutakat, Bányavasutakat, Egeráramu, forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Kristály-víz, szénsavval telített ásványvíze hasznos ital étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél. A legtisztább és legegészségesebb asztali és borvíz. Határozó szomszcsillapító. - Vidékre és külföldre fuvardíjmentes szállítás. - Kérjen árjegyzést. - Szénsavtelítés-nélküli töltés is rendelhető, mely hasonló enyhésége folytán pótolja a francia Evian és St. Galmier vizeket. Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja 1904. St. Louis Grand Prix. Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdői Kristály-Ásványvízzel! Szt.-Lukácsfürdő Kútállalat Budán.

Akinek találmánya van, az forduljon Török László okl. gépészmérnök hítes szabadalmi ügyvivőhöz (Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. Telefon 87-02), ki a szabadalmak, védjegyek és mintaoltalmak ügyeit a világ minden államában a legszakszerűbben intézi el.

Keféáruk, házi tisztítószerek, fűsük, pipore és illatszerek stb. eladása V., Fürdő-utca 7; VII., Erzsébet-körút 36. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szt. Margitszigeti Gyógyfürdő Budapest. 43. C. Kénes hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos fény-, mesterseges szénsavas-, forrólég-fürdők, a legmodernebbül berendezett vizgyógyintézet bejárók részére is, jutányos árak, gondos kiszolgálás. - Svéd gyógytorna-terem. - Napfürdő. - Dr. Bulling-féle belégző-gyógyimód. - Fango-gyógyimód. - Csusz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztőszervi bajok, szívbetegség, vesébántalmak, vészegénység, ideggyengeség ellen. - 150 hold árnyékos park. 250 szoba teljesen ujonnan átépített és legnagyobb komforttal berendezett két szállóházban. Folytonos összeköttetés a fővárossal hajón és villamos vasuton.

Téli fürdőkúra a Szt. Lukácsfürdőben. Természetes forrómeleg, kénes források. Iszapfürdők, iszapborogatások, mindennemű thermalis fürdők, vizgyógykezelés, masszázs. Lakás és gondos ellátás. Csusz, köszvény, ideg-, bőrbajok gyógykezelése és a téli fürdőkúra felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága Budapest-Budap

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest—Kőbánya.

Budapest, december 21-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 120—122 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 123—125 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 126—128 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 250 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig, könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi december 19. napján volt készlet 25262 drb., 1907 december hó 20-án felhajtott 50 darab, 1907 december 20. napján elszállított 359 darab, 1907 decz. 21. napjára maradt készletben 24953 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, decz. 21. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 325 darab sertés, 364 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 1283 darab sertés, 110 darab süldő, — darab malacz, összesen 1608 darab sertés, 474 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1457 darab sertés, 73 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 151 drb sertés, 401 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsulyban 100—104 fillér, ételsulylevonással 122— fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 96—100 fillér, ételsulylevonással 108— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 120—128 fillérig, ételsulylevonással — fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig 120—128 korona, ételsulylevonással — fillérig, könnyű 220 kg.-ig 120—128 korona, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő — korona. Horvát süldő 84 100 korona. Malacz — korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendők.) A vásár irányzata élénk, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 21. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Berta Ilonát, a budapesti Erzsébet nőiskola állami polgári iskolai tanítóképző-intézetének tanárnőjét a VII. fizetési osztály 3. fokozatába, Zöllner Erzsébetet, a budapesti Erzsébet nőiskola felsőbb leányiskolájának tanítónőjét, a IX. fizetési osztály 3. fokozatába, Fischerné Szebeny Antóniát, a budapesti Erzsébet nőiskola állami felsőbb leányiskolájának tanítónőjét, a X. fizetési osztály 3. fokozatába, Odor Vilánt, a budapesti Erzsébet nőiskola állami felsőbb leányiskolájának tanítónőjét, a X. fizetési osztály 3. fokozatába, Hány Vilánt, a budapesti Erzsébet nőiskola állami felsőbb leányiskolájának tanítónőjét, a X. fizetési osztály 3. fokozatába, Mezger Ferencziskát, a budapesti Erzsébet nőiskola állami felsőbb leányiskolájának tanítónőjét, a XI. fizetési osztály 3. fokozatába, Hány Vilánt, a budapesti Erzsébet nőiskola állami felsőbb leányiskolájának tanítónőjét, a XI. fizetési osztály 3. fokozatába, Dulcz Irmát, a budapesti Erzsébet nőiskola állami felsőbb leányiskolájának tanítónőjét, a XI. fizetési osztály 3. fokozatába, Cseprenzhv Endre kiskunfélegyházi állami tanítóképző-intézet igazgatóját a VII. fizetési osztály 3. fokozatába, Kovács Zoltán máramaroszi állami tanítóképző-intézet igazgatóját a VII. fizetési osztály 3. fokozatába, Steinitzer Vilma hődméztvársárhelyi állami övönöképző-intézet igazgatóját a VII. fizetési osztály 3. fokozatába, Bobok Karola pozsonyi állami tanítóképző-intézet tanitónőt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Jankó László pápai állami tanítóképző-intézet tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Marianné Gintler Anna pozsonyi állami tanítóképző-intézet tanitónőt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Kárpáti Ernő máramaroszi állami tanítóképző-intézet tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Grósz Ernő csáktornyai állami tanítóképző-intézet tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába; a kereskedelemügyi miniszter Bornemissza Ferencz díjokat a kir. zálogházakhoz számgyakornokká; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Staub János gyulai Schlemmer Sándor zalacgerszegi díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká, valamennyit a zalacgerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Kulcsár Sándor debreczeni díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a beregszászi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez;

a pozsonyi ítélőtábla elnöke Donát Andor, Borovánszky László, Bachó Ede, Paulovits Sándor, Knapp Artur Ignác és Makoviczky Imre díjtalan joggyakornokokat a vezetése alatt álló ítélőtábla területére díjas joggyakornokká; a központi statisztikai hivatal igazgatója Kocsárd Ferencz statisztikai hivatali állandó díjokat statisztikai gyakornokká és a soproni pénzügyigazgatóság Soós Károly vámgyakornokjelöltet a soproni fővármivatalhoz ideiglenes minőségű díjtalan vámgyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Gál László dr. kolozsvári járásbírói és Pap István kolozsvári törvényszéki aljegyzőket kölcsönösen áthelyezte.

Pályázatok. A nagysomkúti járásbírósnál járásbírói, a monori járásbírósnál egy, a kisvárdai járásbírósnál két albirói, a nagyszentmiklósi és hajduszoboszlói járásbírósnál aljegyzői, a topolyai adóhivatalnál ellenőri, a körmöcbányai járásbírósnál telegkönyvvezetői, a belobreskai mellékvámhivatalnál vámmellenőri és az ipolyváci adóhivatalnál díjas gyakornoki állásra 2 hét és Kisházán (Biharvármegye) postai ügynöki állásra 3 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for dates (december 20. decz. 21.) and names (Dana, Morva, Rába, Dráva, Jára, Száva, Szamos, Keresztény, Latorca, Uua). It lists various names and their corresponding measurements in meters.

Felelős szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadótulajdonos: Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND

FONTOS! PHOEBUSZ!

Reisenleitner F. ur Bécs, I., Franz Jossesquai 59 a következő levelet írta a Phoebusz világító vállalatnak Budapest, VI., Dávid-u. 1. Raktár: Andrássy-ut 21.

1906. évben kávéházamban 2 villanyos ívlámpa és 26 villanyos iszólámpa volt felszerelve, melyekösszesen 2200 gyertyafénynek feleltek, ezért havonként a nyári hónapok, ban 732 koronát fizettem. — Az idén eltávolítottam a villanyos világítást és helyette az önkönl vásárolt

6 darab, 6 égővel ellátott «PHOEBUSZ» gázlámpákat

alkalmaztam. Ezen lámpák összesen 5300 gyertyafény világosságot adtak és világításért havonként csak 398 80 fillért fizettem, tehát a «Phoebusz» gázlámpa világítással

mégegyszer oly erős világítást nyertem és megtakarítottam 45% késpénzt

Kiváló tisztelettel Reisenleitner F. kávécs.

KALLAI LAJOS motorgyára. BUDAPEST, VI., Gyár-utca 23. szám. (Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.) Teljes jótállás kitűnő eséplésért! KALLAI LAJOS-féle bíreves villamos benzinkocsi mobil eséplőkészletek, melyek gépész nélkül bárki által könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlatok. GÖZGÉPEK BECERÉLTETNEK. Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Koszma József Kadarkút, Homogymegye, Tóth Péter bagi földbíró okos, Csantavér, B. R. m. G. Biró József földbíró okos, Czegled, Pestmegye. Olcsó árak részlete. Arjegysek ingyen.

Ne vásároljunk külföldön! „Gloria angyalharangocskák“

Advertisement for Gloria angel harangocskák. Includes an illustration of a bell and text describing the product as a popular gift. Price list: 5 darab 2.10 frt, 6 darab 3.00 frt, 8 darab 2.70 frt, 10 darab 5.10 frt. Gyönyörűen ragyogó bíreves fényűző karácsonyfa-dísz arany ezüst sodratok, üveggolyók, reflektorok, angyalok, girlandok, gyöngyök, madár, harang stb. 1-3 számú láda 80 darab 1.25 frt. — 2. sz. láda 151 drb 2.50 frt. 8. sz. láda 241 darab 5 frt. Okulva a multakon! Minthogy közvetlen az ünnepek előtt, vidéki rendeléseket már nem fogadunk el, saját érdekében is kérjük a t. közönséget, hogy szükségletét jelen hirdetésünk után azonnal rendelje meg. Plokl és Haas sportüzletének karácsonyfadísz idegyosztályát, Budapest, VI., Andrássy-ut 13. 6084

GAVALLER csak az új szabad. endkivüli praktikus. boka védőt viselheti. Kapható minden divatárúüzletben.

FEREIAKÉSI NOKNEK. makacsabb heveny és idült folyásoknál befeccsendezés nélkül legbiztosabb gyógyszernek a SANID TOKOCSKÁK. (szonyultak. Egy dobozt (100 tablettát) használati utasítással 6 korona utánvét mellett. Kezdő gyógyszer és impotentiának egyedül biztos szer a híros dr. TIMKO-féle erőlehdarok. Egy üveg ára 10 korona, küld a Gyógyssortár, Budapest, V., Marokkó-utca 2/a.

SZÍNHÁZAK
Vasárnap 1907. december 22-én
Nemzeti színház III. Kir. Operaház

Délután fél 3 órakor
Romeo és Julia.
Tragédia 5 felvonásban. Írta Shakespeare. Fordította: Szász Károly.
Eaculus tejedelm Pálfi
Paris fiatal nemes Nadai
Montague árvaja Hetényi
Két ellen-ég ház feje Bartos
Kapolett Latabár
Romeo Odi
Metsuecia Pethes
Hendello Mihályfi
Dibald Iványi

Este fél 8 órakor
A vetélytárs.
Színmű 4 felvonásban írta: Henri Kistenackers és Eugen Delard. Fordította Huszár Imre. Brizoul Andre Odi
De Mortagnes Gyenes
Janne Cs. Amzege
Simonne P. Markus
De Chamblay Bóna
De Chambaynó V. Molnár R
Ponle roux Mihályi
Rafidoll Rózsahegy
Sormiers Náda E.
Chisouil báró Pethes
Chisouil báróné Vízvári M.
Orag színház Bartos

ROMÁN SZÍNHÁZ
Délután fél 4 órakor.
Pénz ö felsége
Este fél 8 órakor
A babona.

Várszínház
Zárva
CHICAGO
színház.
VII., Istvan-ut 39 szám.
Telefon 93-09. szám.

E heti ujdonságok:
Az éjjeli ór. A tengerész leánya. Egy női kalap sorsa. Egy ballépés következményei. A polgármester büne. Japán bűvészet. Egy belső eleményei. A béres. Kezdeté vasárnap délután 3 órakor, hétköznap 5 órakor. Vége este 10 órakor.

ROZSATEJ
kitűnő telet-apolósszer 2 K balzsamszappanhoz—,60
OSAN kitűnő fog-apoló szájvíz 1 K 76 fill. Fogpor —,88 K.
TANNINGENE
legjobb háfestősszer 5 kor.
ANTON J. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. u., Wallfischgasse.
Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Selyem Fűgöny Smyrna Vászon
és szövet ujdonságok. Ágyterítő és paplan. és Axminster szőnyegek. és asztalneműek
Olcso választék. Olcso árak.
Rosenberg és Quitt
VII., Király-utca 32. szám.
Alapítva 1895.

Legjobb szerkezetű s kitűnő hangu
czimbalmok
saját készítményű
pedal nélküli 35 frttól, pedálos 70 frttól. Ugy-szintén hegedűk 3 frt 50 krtól, gramofonok 15 frttól, fonografok 3 frt 50 krtól feljebb.
Marnitz Frigyes hangszerkészítő mester
Budapest, VIII., József-körút 37/39. szám.

Veszek zálogcédulákat
elzálogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket a legmagasabb összegig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem
DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

Nagy Karácsonyi vásár
Szővet blons frt 1.20-tól kezdve.
Bársony flanel blons forint 2.25.
Selyem blons frt 3.50-től kezdve a legfinomabb kivitelű.
Ostipke blons frt 6.50, 7.50, 9. — felsőbb árúkat mértek után is készülnék
Redlich J. Lipót, Bpest,
Andrássy-ut 58. és Andrássy-ut 50.
Ostipke sarok.
Úri és női divat áruházában.
Ugyanott cretonok, flanelok és szövetek méter száma is kaphatók.

Sár- és hoczipók, vadászmeisny, lábszavardó, járdák, galasruházat és kocsitakarók
FÖLDVÁRY IMRÉNÉL,
Kossuth Lajos-utca 18. és Rákóczi-ut 7.
Artegyzék bérmentve.

Karácsonyi rendeléseit
fénykép, nagytások, festmények és selyem arcképos dísz tárgyakról, kérem mielőbb megtenni.
RIVOLI fényk. és fest. műterem.
Budapest, Rákóczi-ut 30.
Esti felvételek. Telefon. Vidékre árjegyzék díjtalanul.

Kérje ingyen és bérmentve na y árjegyzékemet pontos órákról gyári árakon: Omega, Billede, Intakt, Schaffhausen, Graziosa és vándi kakas-órák 7.50 frttól feljebb.
J. HANN JÜRKO órák, és és kir. bíróságai hites becsúsz
Wien, III/4. Rennweg No. 75.
Arany és ezüstárak kivétel háza, órák és javítások műhelye. Minőségjára zseborákra egy ki rugó ára 40 kr. Valódi svájci ezüst Remonteur óra 3.90 frttól kezdve. Ezüstárak 1 frttól feljebb. Briliánsgyűrűk, gyémánt gyűrűk, és egyéb ékszerek. Nagy rakár órákban 5 frttól feljebb. Jó ebresztó óra 1.20 ft. Minden nálam vásárolt vagy javított óráért szívesen jóírtást vállalok. Visszérő teljeseen kizárva.

„VÉNUSZ”
10 korona
legkedveltebb legrakosabb al-facon, mely általános kedveltséget csupán annak köszönheti, hogy az erős, mint karcsu alakú nőgyökök remekül áll. Köröskörű mely falánka van rakva, melyet csipón költöztek, alul pedig gazdagon nyúnak szet. Darabja — kompiel és tincm kivitelben — mérték után készíve
10 korona; igen jó minőségű leg- kiválóbb kostüm kelmékből, szürke, drapp, barna, oly esikos vagy kockás angol mintázásokban, vagy pedig fekete és sötétek prima al-facon kamarából.
„Zur Schossenfabrik“
Bécs, XVI. Neulerchenfelderstrasse 2.
Magyar levelezés.

kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borai vannak, felkérhetnek cégüknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolunk.

Kérjünk és ioyunk
KIRÁLY GYÖNGYET
Kapható minden jobb kávéházban s vendéglőben.
Nagyban
WEIGL JÓZSEF
bornagykereskedőnél, Szent-Endre.
Vezérképviselő
KALLAI JENŐ
Dávid-utca I. szám.

„VÉNUSZ”
10 korona
Zur „Schossenfabrik“, Bécs, XVI., Neulerchenfelderstr. 2.
Körök utánvétellel — darab „Venus“ aljat
Szín
Schluss Aljhossza elől oldal hául
Csipő
Különös megjegyzések
Név:
Cím:

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDFANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17.
Ma vasárnap:
két nagy előadás
kezdetük d. u. 4 és esti 8 órakor.
Este:
RUTH ST. DENIS!
Bővebbet a falragaszok.
Jegyelővétel a nappali pénztárnál 10-1-g és d. u. 8-6-ig
A előkertben reggeli 5 óráig **VORÓS ELEK** cigányzene-kürt hangverseny

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám.
December hó 16-tól
FRED EDLAWI
a világhírű átváltozó-művész fellépte.
EGY VIG SZOMORUJÁTEK 23 átváltozás 15 perc alatt.
CARUSO UTOPIÁBAN énekes varázsláték 11 szereplővel.
KOMPONISTA-KONGRESSZUS 80 világhírű zeneszerző bemutatása.
Azonkívül az összes ujonnan szereződött attraktiók és magánszámok fellépte.
— Az előadás kezdete este 8 órakor. —
Mindon ünnep- és vasárnap délután 1/2-4-kor előadás morskelt helyárrakkal.
A előkertben reggeli 5 óráig **HEGEDUS GYULA** elsőrendű cigány zenekara hangverseny.
A előkertben éjjeli 12 óráig reggeli 5 óráig
NAGY BALL MABILLE
HATSCHEK BÉLA
optikai műintézet
emberi-műszerek gyári raktára és formák készítője, (operatív teljes mellőzése.)
Szemüvegek vagy orrszorítók minden szemhez és orra külön-külön választok; orvosi receptek szerinti megrendelések pontosan készíve.
Található naponta reggel 10-ig, d. u. 1-4-ig, este 8-10-ig.
Budapest, VII., Király-utca 69., földsz. 3

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látászékek is legelőszöbben kaphatók.
Magyar Királyság Államának Bécsben

SZÍNHÁZAK

Budapest, Vasárnap, 1907. december -én, Vigszínház Király színház

Délután 3 óraker Nincs elvámolni valója?

Böhözát három felvonásban. Irák Vaber Pierre és Hennequin Maurice. Fő círtotta Góth Sándor.

Este fél 8 óraker. Az aczékirály.

Szím 4 felvonásban. Irta Suire Alfréd. Fordította: Sebestyen Károly.

Délután 3 óraker A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Irák Leon és Stein. Zenejét szerzette Lohar Ferencz.

Este fél 8 óraker Varázskörfingő

Operett 3 felvonásban. Irák Dörmann és Jacobson. Fordította Meroi Adolt. Zenejét szerzette Strauss Oszkár.

„SIGULIA” nével ellátott füvek valódiak. A legjobb gyógy és asztali itatóviz. A gyomorégést azonnal megszünteti. Pápatlan nyálkaoldó és étvágygerjesztő.

Calderoni és Társa Budapest IV., Váci-utca 1. sz.

A világ legjobb zongorája Winkelmann zongora ZEITTER és WINKELMANN braunschweigi udvari zongoragyár főraktára: azelőtt: Párisi-utca 2. most: Erzsébet-tér 10. szám I. emelet, Deák Ferencz-tér sarkán.

FOLIES CAPRICE. RÉVAY-UTCZA 18. Igazgatók: LEITNER és KELETI. Rendező: ROTT SÁNDOR. Az előadás kezdete 8 óraker.

TATRA-MULATÓ VII., KIRÁLY-UTCZA 77. Sensatiós deczemberi műsor. Este 10 óráig: VARIÉTÉ MŰSOR.

Nászajándékok részletfizetésre is kaphatók jutányos áron POLGÁR KÁLMÁN műórák ékszertelepén Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.

Női nyeles látesővek. Alumínium színház-látesővek. Katonai utazási, vadász és verseny látesővek.

Orgona-harmoniumok Pajkr Rezső és Tsa Budapest, X., Delej-utca 11/II.

Alapított 1850 évben. SEMLER J. posztó kereskedés cs. és kir. udvari szállító Bpest, V. Deák Ferenc-u. és Bécsi-u. sarkán

legszólidabb ajándék egy Rákóczi gramofon WAGNER HANGSZER KIRÁLY-nál Budapest, VIII., József-körút 15.

Michelstädter Utóda Oskó Géza BUDAPEST, IV., Váci-utca 3. ss. Cipő-különlegességei, szabottáraka talpa vésvé.

ROMULUS REMUS 15 kor. Legdivatosabb és gyönyörű szép fecon, mely erős, mint karcsu hölgyeknek kitűnően áll, mely ránc-okba rakva, melyek körökörül a csipőn feathoz simulók és alul gazdagon nyílnak szél.

Vasárnap, deczember 22. Napszámok: 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29

SZÍNHÁZAK

Vasárnap 1907. december 22-én

Népszínház-Viopera

Délután 3 óraker. A vereshaju.

Népszínmű 8 felvonásban. Iria Lukácsai Sándor. Örv. Sajgó Jánosné... Székely... Bátor G... Abolovszky... Kőrthy... Pázmán... Kaposi... Blaha... Nagy... Zöldi V... Falán A... Némédi... Izsóné

Magyar színház

Délután 3 óraker. Ejjeli szállás.

Jelenet az élet mélségeiből. Kozsillov... Rátkai... Vaszilisa... Polgar I... Medvidew... Körme nd... Pádpel... Somla... Szán... Papp... Garas... Tóras... Vágó... Császár... Borostyán... Harmos i... Bora P... Tarnál... Molnár... Bársony

Este 8 óraker

Tündérszerelme

Fantáziás operett 8 felvonásban. Iria Martos Ferencz. Zenejét szerző: Huszka Jenő. Személyek: Máté... Kőrthy... Borbála, a felesége V. Agó I... Gergő, a fiuk... Kőrnyi... Orszo, a lányuk... Tallián... Csalsabér, baktör... Nagy... Csalsabérné... Izsóné... Vizi király... Horváth... Csilla, leánya... Della Donna... Zimczér, tucskó király... Virág... Remola... Székely... Mari, parasztleány... Bátor G.

Este fél nyolcz óraker

A dada.

Színmű 3 felvonásban. Iria Bródy Sándor. Bolygó... Z. Molnár... Bolygóné... P. TárnokiG... Erzsébet... Mézáros G... Péter... Torzs... Viktor... Csorlos... Frigyes... Vágó... Frigyesné... Forrai R... Elza... Haros M... Nagypapa... Rátkay... Nagyanya... Erdel B... Szekácsné... Harmos i... Kvártélyos asszony... Bora P... Krisztina... Fábán C... Járászorvos... Császár

MODERN SZÍNHÁZ KABARET

A Ferenovárosi angyal. Heltal Jenő és Molnár Ferencz... Modern gyermek... Szomaházy István... Az aloszikó színmű... Pesti élelken... Kabaret... Fellepnek: Medyasza Vilma, Vörösi III, Pódr Lili, Ural Mella, Kökeny Ilona, Gregus Margit, Kardos Ilona, Déri Blanka, Sütes Nelli, Nyáral, Kardos, Kabók, Solyom, Szentirmai, Bársony. Kezdeté 9 óraker.

PAPOLÓ-SZÍNHÁZ

Karácsonyi ajándék. A tengerész gyermeke. Egy tolokodó agyók. Japán játékok. Gyermek-sportball. Orv. vadászok. Téli álom. A ki mindenáron Sherlock Holmes akar lenni. Kezdeté 8 óraker.

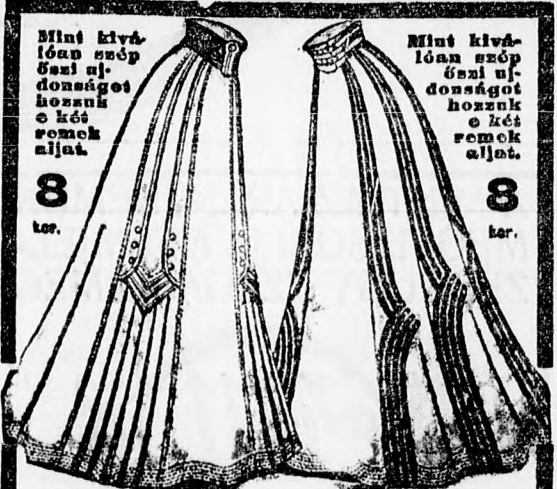
Gerhardt

Elena első dalestéye Budapesten. Jegyek kizárólag Méry Bólánál. Andrassy-ut 12. szám.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM,

Reményi Mihály céég. m. kir. zeneakadémia házi hangszerek-készítője nyerte el. Ne verjen tehát Harmoniumot, míg REMENYI tegyább képes Harmonium árjegyzékét át nem olvasta. Mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestre. VI., Király-utca 58. szám.

Iskolák, dalárdák, kápolnák és templomok... Telefon 27-84

Páris. Sikkes divattal győzött... London. Meglepően sikkes... Ugy a Páris mint a London... ZUR SCHOSSENFABRIK... Magyar levelés. Bécs. Magyar levelés.

Csak ROGÁTSY-féle BORAX-ot kérjünk !!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bőrötökét üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitünő és elismert Rogátsy-féle

Magyar Pipere Borax-ot,

mely mint testápoló és szépítő szer felülmúlhatatlan, hatása biztos és gyors.

Table with 4 columns listing various products and their distributors. Columns include 'Arany kanál', 'Ezüst kanál', 'Ezüst kanál', and 'Ezüst kanál'. Each entry lists a name and location, such as 'Dr. SAJNA ELEMÉR, Budapest' and 'Koroz Rózika, Debreczen'.

FOLYTATJUK. Egy doboz ára 30 és 75 ft., 10 nagy doboz vidékre bérmentve Magyar Pipere Borax-Crém 1 téglly 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál: ROGÁTSY ALMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz. Figyeljünk a „ROGÁTSY“ névre. Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el !!

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott... Arjegyzéktingyen küld Mogyoróssy Gyula... Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71. Telefon 58-20.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-kört 28. Telefon 52-88.

(BONBONNIERE). A CABARET KARACSONYA: Szerdán, decz. 25-én és csütörtökön, december 26-án DELUTANI ELŐADÁSOK. Kezdetük 4 óraker. Mérsékelt helyárak. Minden este a nagyszerű deczemberi műsor. 4 SZINDARAB, 4 SZINPADI TRÉFA: 25 CABARETSZÁM! - Fellepnek: Nagy Endre, László Rózi, Ferenov Károly, Balogh Böske, Bibor Olga, Kept Jolán, Huszár Károly, Sajó Géza, Gabányi László, Máhr Nándor, Kóváry stb. Jegyek: Báránál Kossuth Lajos-utca és Andrassy-ut, Zipser-nél Andrassy-ut 4. és a Cabaret pénztáránál, Teréz-kört 28.

HELVÉZIA KAVÉHAZ

Andrassy-ut 35. szám. Minden este ozigányzene.

SCHMIDT M... Budapest, VIII., Rákóczi-ut 22. sz. Ajánlja saját gyártmányu kosszó- és levágó-szerszámait. Mindennemű utazó és kézi bőröndök, táskák, szatyrok, csomagok stb. készíti. - Arjegyzék bérmentve.

HETI MŰSOR.

Table with 8 columns: December, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigaszínház, Király-Színház, Népszínház (Viopera), Magyar Színház, Vár Színház, Uránia. Rows list dates from 23 to 29 and corresponding plays and performers, such as 'Hétfő', 'Kedd', 'Szerda', 'Csütörtök', 'Péntek', 'Szombat', 'Vasárnap'.

A LEGJOBB
KÁLYHÁT ÉS KANDALLÓT
 SZÁLLIT **GSÁSZ. ÉS KIR. HEIM H. UDV. SZÁLLÍTÓ**
 Budapest, Thonet-udvar.
 Különlegességek, osaládi házak, iskolák, kaszárnyák, irodák stb. részére. — Százekenél több van belőle használatban.
 Vattól csak a védjegyet
MEIDINGER-OFEN H. HEIM
 Prospektust és költségvetést ingyen és bérmentve.
 Eredetiben kaphatók csak fenti helyen v. Bécs, I., Schwarzenbergstrasse 8.

Hölgyeim!

Weiner Mátyás karácsonyi occasió eladásával **olcsóság tekintetében az egész országban** feltűnést kelt.
 Az általános kedvezőtlen viszonyok folytán az őszi és téli áruraktár nagyrésztben visszamaradt. — Mintán **sulyt helyezek arra**, hogy őszi és téli szövet újdonságaimon még ez idényben tudadjak, **karácsonyi nagy szövetvásárt** rendezek és a teljes raktárt: selyem, bársony, mosókemle és ruhaszövetekből

December hó 31-ig saját beszerzési áramon adom el.

- Eladásra kerülnek:
- 5000 vég mindennemű a legdivatosabb ruha szövet **38** krtól feljebb
 - 10.000 vég különböző minőségű mosó kelme, pongyola blúz-flanelle és delainek **21** krtól feljebb
 - 800 vég Kord (rezés) ruhabársony minden színben (az idény újdonsága) stb., most **85** kr.

Aránhárom látogatóinak a világhírű „Buterick-téle” karácsonyi kiadási divallap állandóan ingyen lesz szíjjel oszva; vidéki megrendelőimnek pedig a csomaghoz mellékelem.
 Tessék figyelmet felkeresni és meg fog győződni arról, hogy ruhaszövet szükségletét egyedül csak nálam veheti meg a legolcsóbb, meg soha nem létezett olcsó áron.
 Mintakát vidékre csak gyapjú és mosó keimekből ingyen és bérmentve küldök.
 20 koronán felüli megrendeléseket bérmentve küldök.

WEINER MÁTYÁS
 női divatruháza
 BUDAPEST, VI., ANDRASSY-UT 3. SZ.
 A világhírű „Zsolnai” fényposztó-lárusítóhelye.

Telefon 56-10

Kérem! Ne tévedjen!
 Ügyeljen a cégre
Lukács Gyula
 lérti-szabó
 VI. Károly-körút 14

- Felöltő K 20
- Öltöny . 26
- Gallér . 14
- Gaszdászati kabát K 20
- Szőrmebéléssel K 34
- Téli kabát . 30
- Nadrág . 10
- Fü- és gyermekruha és válasz-tekab.

!! Tisztigallérok !!

Mérték szerinti megrendelésekre csakis kiváló minőségű Honi és Angol szöveteket tartok raktáron. Telefon 56-10

2¹/₂ millió
 Összegű fő- és melléknyereményekre játszik,
évenként 6 huzásban
 ha megrendel nálunk 1 darab konvertált magyar **jelzálog sorsjegyet**
 Havonta fizetendő darabonként:
 21 havi részletfizetésnél --- K 8. --- 30 havi részletfizetésnél --- K 6. ---
 25 havi részletfizetésnél --- K 7. --- 40 havi részletfizetésnél --- K 4.75 ---
Minden sorsjegy okvetlen nyer! Egy sorsjegy több főnyereményt is csinálhat!
Legközelebbi huzás december 27-én!
egy millió korona főnyereménnyel.
 Ha megküldi az első részletet, azonnal megkapja a sorsjegy számmalval ellátott részletívét és ennek kézhezvételével a sorsjegyre eső minden nyereményt Önnek kifizetünk. Az utolsó részlet kifizetése után kizolgáltatjuk magát az eredeti sorsjegyet is. A havi befizelésekhez postacsekket, minden huzás után sorsolási jegyzőket küldünk.
Központi Váltóüzlet R.-T. Budapest, V. kor.
 Alapított 1896-ban a Magyar Országos Központi Takarékpénztár Altal.

A MINT AZ ARANYNEMÜN MEGVIZSGÁLJA A FÉMJELEZÉST UGY VIZSGÁLJA MEG

KÖLNI VIZÉNEK ZÖLDARANYJELZÉSÉT.

Ez a jele a minőségnek

Ez a jele a minőségnek

MINDENÜTT KAPHATÓ.

6 évi jótállással 6 ÓRÁK
 arany- és ezüst-lánczok, ÉKSZEREK
 OSEKÉLY RÉSZLET- * * * FIZETÉSRE. DIAMANT S.
 BUDAPEST, JÓZSEF-KÖRUT 9. SZÁM az udvarban.
 Képes árjegyzék ingyen. Osekély részletfizetésre.

Helyiségváltozás

miatt **Neumayer Fülöp**
 Bpest, V., Váci-körut 2-4. nagyszabásu **karácsonyi vásárt** rendez.

Mindennemű szőnyegek, butorszövetek, függönyök, ágy- és asztalterítők, átvétők, matraczok stb. cikkekben ..

1908. elején üzletét V. Deák-tér 1. sz. aldi helyezi át.
 Telefon 11-21. Telefon 11-21.

GYUMMI szerek
 Valódi francia és amerikai gyártmány! Orvosiig ajánlva! Feltétlen biztos! Gumi.
 Eredeti csomagolásban:
 Arak: 12 db. finom minőségű K 2-4
 12 db. francia gyártmány: 6-10
 12 db. eredeti amerikai: 10-12
 Capot american (gövd): 4-6
 12 db. dr. finom: K 6-10
 Halhólyag „Non plus ultra”: 12-16
 Minta-gyűjtemény: 20 db. K 6.-
 20 db. K 6.-
Női övszer „Fennem ocsu-átvóm” K 3-5
Sérvkötő orvosi rendeltetésű valódi angol szel rugóval K 7-10. Cs. és kit. szabad. Kelett-téle pneumatikus pe-lottával K 12.-
 Suspensor (heretartó) darabja K 1-2.40
 Havibaj kötés darabja K 5-14
 Haskötő darabja K 7-24
 Gumi görcsér-harlanya darabja K 3-12
 Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5-0
 Ujj „Auto vaginal Spray” legmegbízhatóbb női higiénia-egység K 13.-
 Szétküldés titoktartás mellett. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
KELETI J. gumiárak és beleg-ápolási eszközök gyára.
 Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17/1.

Törekvő emberek

figyelmébe! T. Szűts Mihály és Tsa özög Nagyváradon. Fűzési faterék 3 szám. Ajánlja ujalaku és igen czélszerű törvényesen védett hornyolt ozement tetőcserep kézigépeit czezent- és homok-keverékből előállítandó igen szilárd tetőcserep gyártására, amely által homokos vidéken, vagy homokos löty közelében kevés pelekétséssel szép fövadoimet biztosító tizlet létesíthető. Na jobb városokban gépünkkel farsul is elmozgyunk. Kérjük érdeklődni és bővebb értesítési szemelyesen vagy levél útján fenti czégtől beszerezni sziveskedjék, ahol a gyártás módja a kész cserép és az ezzel eszközölt tetőfedés is megtekinthető.

Elismert fenyképeszeti készülékek legjobb nagy választékban, olcsó áron. Minden vásárló megkapja az Utasítás Műtermünkben czinul munkát. A ki egy jó készüléket akar vásárolni forduljon bizalommal cégünkhez. Figyelmeztetés! Azon cégek, akik 10% engedményt igényelnek, azok az eredeti árakat ugyanannival, sőt többel emelték.
R. LEONNER (WILH. & ÜLLER) es. és kir. udvari fenyképeszeti készülékek üzlete. Fenyképeszeti készülékek gyára. Második intezet működve Wlen Graben 81

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
kik bármily

nemi betegségben szenvednek

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vésztel zavarkok, éjjeli magömlések, sebék és bujakoros bántalmak (syphilia), az önfertőzés utóhatásként fellépő idegbajok, korai fertőzések elgyengülés, bármily bőrkülessek stb. nőknél fehérleány, méh bajok, alapon, gyors és gyökéres gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyögmédjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cz. és kir. osztály főorvos országos bíró és a legrégibb 82 éve fennálló rendelő intézetét
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőűkítő segégyével.
Vidékiek levelekre kimorl 6 válassz és csaknem tanácsot nyernek, gyögyemerről gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

ÉVŐESZKÖZÖK

EZÜSTBÖL ÉS ALPACCA EZÜSTBÖL,
DISZTÁRGYAK. ALKALMI AJÁNDÉKOK
A LEGELÖNYÖSEBBEN

POLGÁR KÁLMÁN EKSZERTELEPÉN

BUDAPEST, VIII. Erzsébet-körut 29.sz.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK.
ÁRJEYZÉK 2000°RAJZZAL BÉRMENTVE KÜLDETIK.

HÁZTARTÁS

Kürthy Emília lapja, a magyar gazdaszonyok nélkülözhetetlen közlönye 1908. januárban kezd meg XIV. éviolyamat Mintegy 100 rovata a külső és belső háztartás minden ágára kiterjed. Ezenkent ezernél több konyhatcezept.

Előfizetési ára:

Negyedévre 3 kor. Félévre 6 kor. 1 évre 12 kor.

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., József-körut 31/B.
Tessék mutatványszámot kérni.

DELI S.

csemege-különlegességek

Ferencz József-tér

Gresham-palota.

MEGCSALT ASSZONYOK.

— REGÉNY. —

írta: E. GABORIAU.

45

Most már Fanny is elvesztette a fejét.

Ahelyett, hogy látszólag beleegyezett volna a kívánságába és Párisba utazik, utközben megnyugtathatta volna és gyanúját eloszlatja, ha pedig nem sikerül, végül is a Páris utczáin levő tolongásban elszökhetett volna, ehelyett most igyekezett menekülni. Az ajtóhoz rohant, felrántotta, de Sancresy már ott állt mellette és vasmarokkal megfogta karját, aztán bevágta az ajtót, hogy az egész ház megrendült.

— Nyomorult hazug teremtés! — kiáltotta dühösen. Miután bezárta az ajtót, a kulcsot pedig zsebre vágta.

— Most pedig add ide azt a levelet!

Fanny nem felelt.

Ekkor elkezdett dühöngeni, rávetette magát, a csuklóit annyira rázta, hogy majd kitérte őket és egyre csak kiáltotta:

— A levelet! ide a levelet!

— Engedjen el! Hiszen fájdalmat okoz nekem — nyöszörögte Fanny.

— A levelet!

— Igen adom már, csak ereszsen el!

Sancresy elengedte a leány kezeit, de ott maradt előtte és nem eresztette egy pillanatra sem szem elől, míg a leány zsebeiben kotorászott.

— Itt van, nem, ez más papir, különös, azt hittem, hogy nálam van, de igazán nincs itt, lássa csak, nincs itt!

És mialatt egy csomó különböző tárgyat szedett ki a zsebéből és odatartotta neki, egy kis papirgomolyagot, amit előzőleg összesodort, villámgyorsan a szájába dugott és le akarta nyelni.

De nem tudta, mert Sancresy észre vette, a mozdulatot és most torkon ragadta és fojtogatta annyira, hogy Fanny azt hitte, hogy megfullad.

A leány hörgött és félig elfojtott hangot

hallatott és a papirgomolyag kiesett a szájából. — Végre! — lihegte Sancresy.

A keze azonban annyira reszketett, hogy nem volt képes kiegyenesíteni.

Vége egy pillantást vetett az írásra, nem csalódott a feltevésében, a levél a feleségétől származott!

Leült, a szeme vörös fátyolt látott és meg kellett fogózkodnia az asztalszélbe, hogy el ne dőljön.

A levelet elakarta olvasni, de nem tudta, mert a betűk tánczoltak a szeme előtt, a füle zúgott, a halántéka pedig annyira lüktetett, hogy nem értett semmit.

Gépiesen nyult a vizes üveg után, poharába töltött és egy haitásra kiüritette. A hideg víz kissé megnyugtatta, most már olvasni is tudta a végzetes kis levelet:

Ne ránduljon ki holnap Bourgba, azaz jöjjen még a délelőtt folyamán vissza. Éppen most adta ő az értésemre, hogy Melunba kell utaznia s csak későn tér vissza. Így tehát az egész nap a miénk!

Most már semmi kétsége sem volt többé, a felesége Hektor kedvese volt!

Ez a gondolat annyira rettenetesnek látszott előtte, hogy nem is hitt benne.

A felesége — a barátja!

Ez a két szó folyton a fejében, az agyában zúgott. Nem tudott tisztán gondolkozni, úgy érezte, mintha villám által volna sújtva.

Ott állt és maga elé meredt, üres, merev pillantással, mintha a világ összedült volna. S ő most ott fekszik a feneketlen mélységben.

Fancy, midőn látta a lesújtott férfit, mélyen megbánta cselekedetét.

Ő már régen sejtette ezt a viszonyt és Sancresynek is azért irt, hogy felvilágosítsa. S ezáltal Hektoron és kedvesén megboszulja magát. De mialatt beszélt Sancresyvel és úgy tapasztalta, hogy a pusztá gyanu is milyen izgalomba hozza, belátta, hogy ő volna ezáltal legmélyebben sújtva és megsajnálta. Szerette volna a szavát visszazívni, de már késő volt.

Habozva közeledett Sancresyhez s halkán megszólította:

— Sancresy ur, bocsásson meg!

Mintha nehéz álomból riadt volna fel, és zavartan kérdezte:

— Mit, mit akar?

Azután kezével végigsimitotta homlokát.

— Igaz, igen, Hektorról beszéltünk és hogy egyezzék bele, miszerint ő nősülhessen; itt van, fogja az összeget a lemondásért...

És pénztárczájából kivett néhány ezerfrankos bankjegyet. Ő még fog többet is küldeni, de a jövőben hagyjon neki is, nekem is békét!

Azután a vállára vetette a fegyverét, kizárta az ajtót és elment.

A mozdulatai, a beszéde teljesen gépiesek voltak, ami Fancyt nagyon megrémítette. Nem is merte ezért követni.

Odakünn a kutyák nagy örömmel ugráltak körül, Sancresy azonban feléjük rugott s azok vonitva lapultak meg.

TIZENHETEDIK FEJEZET.

A köd ezalatt engedett s finom átható, hideg eső hullott.

Sancresy fedetlen fövel ment a földek mentén. Olyan volt, mint egy részeg. Támoogyott, félig szaggatott mondatokat ejtett ki, azután megállt és maga körül bámult, hogy ismét céltalanul támolyogjon tovább.

A parasztok, akikkel utközben találkozott, csodálkozva nézték és tanakodtak, vajjon a valfeulli birtokos nem bolondult-e meg hirtelen.

Nem volt örült, sőt lassankint visszatért a csodálkozási képessége. Még mindig nem tudta felfogni, hogy Berta, akit bálványozott és a barátja, akit olyan szives örömmel fogadott be házába, ilyen rútul megcsalják!

Ennyi rosszság nem is lehetséges!

És mégis, ha alaposan meggondolta, ha a kettőnek szemét és arcjátékát észébe idézte, be kellett látnia, hogy ezideig teljes sötétségben és tudatlanságban élt s nem fedezhette fel azt a hitvány árulást. Most már értette, miért volt Berta olyan zavart, midőn neki Hektor tervezett házasságáról beszélt és hogy Hektor miért hasznotta mindezeideig a Laura megkérését.

Oh ez iszonyu volt!

Sancresy teljesen meg volt semmisítve, nem lehet!

(Folyt. köv.)

Tessék
a címre
ügyelni!

Gramofonok

a legjobb minőségben 30 korona értékű lemezrel együtt, csekély havi részletfizetés mellett már 85 koronáért (és feljebb) kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

hangszeráruházában

Budapest, VII., R. Köczy-út 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ez idén rendkívül nagy választék

valódi
perzsa szőnyegekben

minden létező fajta és minőségben

Agobián és Adorján

IV., Váci-utca 36. (Klotild-palota).

*Eredeti Indiát, Perzsa, és Török
hímzések.*

KÜLÖNFÉLÉK.

Pitymallat.

Miként a nap előre küldött öre,
Dermedten állnak a topolyafák.
Megannyi kémlélőn hajol előre,
Mint hogyha uruk léptit hallanák...
A felhőkön egy rezzelés fut által
S egy-egy el is pirul közülök itt,
A többi meg szerelmi megadással
Lehajítja vad, bozontos üstököt.

A hegygerinczen, titkos rezzelésre,
Már felveti fejét a sziklafoék...
Mindenkinél előbb ő veszi észre,
Amint uruk, a hős nap, felragyog!
S im' a vérfoltos égre ösvényt vágva,
Egy óriás kar tűzcsóvát hajít
S a lepergő szípkörök fénynyalábja
Felgyújtja a tengernek habjait...

Balla Ignác.

(A tudomány hősei.) Annak idején sokat írtak az újságok Garnault párisi orvos kísérletéről, aki arra határozta el magát, hogy beoltatja magát az állati tüdővész mérgével. A német orvostanár, a híres Koch véleményét akarja ezzel kipróbálni. Kísérletének eredményétől teszi függővé, vajjon az emberi szervezetre csakugyan hat-e az állati tüdővész. Ha beoltása után életben marad, akkor Garnault csalódott feltevésében. Ha ellenben belepusztul, akkor igaz van. Ez a kísérletének a célja.

Amikor ennek a vakmerő elhatározásnak híre ment, az egész orvosi világ megtámadta Garnault orvost az „esztelensége” miatt.

— Mit akartok? mondja ő; — ha joga van az embernek véget vetni életének, miért megunta; ha joga van golyót röpíteni agyába, anélkül, hogy abból bárkinek haszna volna, sőt szomorúsággal tölti el

hozzátartozóit... hogyne volna jogom tehát feláldozni a magam életét a magam akaratából a tudomány, az egész emberiség jóvoltáért!...

Garnault orvost hősként ünneplik Franciaországban, akinek neve Desgenettes, Peter, Bochefontaine mellé kerül az orvosi tudomány történetében.

Az újkori tudomány egyik legérdekesebb hőse volt Desgenettes, a nagy Napoleon orvosa, aki az egyiptomi hadjárat alatt szerzett magának feledhetetlen érdemet. Annak a hadjáratnak, mint a történelemből tudjuk, borzalmas kísérője volt a pestis. Százával hullottak el Napoleon katonái a keleti rém pusztításaitól, úgy, hogy Napoleon hódító útja mármár vereségnek illett be.

Desgenettes, aki mindenütt ott volt s önfeláldozással gyógyította a gyógyíthatatlan betegeket, fontos felfedezésre jutott. Arra, hogy a pestis ellen való beoltás védetté teszi a szervezetet a vész ellen. Napoleon katonái közül azonban egy sem engedte, hogy a veszedelmes méreggel, amelynek hatását Desgenettes ki sem próbálta, mert még csak feltevés volt az egész eredmény, beoltassák magukat. Erre Desgenettes saját magát tett kísérletet. Maga köré gyűjtötte a katonákat s azok szeme láttára a saját vérébe fecskendezte a pestis mérgét. A kísérlet bevált s a katonák immár nem idegenkedtek a beoltás ellen.

Egy másik ilyen hős volt Peter orvos, aki ugyan nem ilyen körülmények közt, de nem kevésbé életveszélyes kísérletet tett önmagán, szerencsés eredményrel s a tudomány nagy hasznára.

Bochefontaine párisi orvos még rettenetesebb dolgokra vállalkozott. Píulát készített, amely egy kolera-beteg mérges váladékát tartalmazta. A píula nem okozott semmi elváltozást az egészségén, ami felett az egész orvosi világ bámult.

Ilyen hősök még igen sokan voltak, Garnault tehát nem hiába jelentette ki, hogy joga van életét a tudománynak feláldozni.

(A leggyorsabb halak.) Legújabb megfigyelések szerint a delfin, ha üldözik, képes óránként 32 angol mérföldet is megtenni. A lazac, bár kisebb kitar-

tással, óránként 40 mérföldnyi gyorsasággal uszik. A kisebb halak között a spanyol makrelák usznak a leggyorsabban. Az összes ragadozó halak rendszerint óriási gyorsasággal usznak, mert különben nem juthatnának elegendő zsákmányhoz és éhezniök kellene.

(Csunya nagy emberek.) A kiválóságot, amivel a természet nagy embereket szellemi tulajdonságaikban megajándékozta, megtakarítja a külsejükön. Való, hogy egy csomó nagy ember igen szép ember is volt, de a legtöbb igénytelen, semmitmondó alak volt, sok közöttük a feltűnően csunya és nem kevés a nyomorék. Milton vak volt, Pope püpos, Swift olyan rut, hogy meg lehetett ijedni tőle. Shakespeare és Byron biceztek, Shakespeare a jobb lábára, Byron a ballábara. Hume ijesztően formátlan alak volt. Gibon-nak kiálló pófacsonthajánál kisebb volt az orra. Följegyezték róla, hogy egy nő, mikor bemutatták neki, rosszul lett.

(Versenyevés.) Goshen new-yorki városkában különös versenyt tartottak a napokban. Tizenkét ember vállalkozott a versenyben való részvételre, a melynek az volt a célja, hogy megmutassa: ki a legnagyobb evő. A díj egy ezüst serleg volt. A versenyevők buzalistszból készült lepénykéken próbálták ki gyomruk képességét. Hogy jó gyomru emberek lehettek a versenyevők, mutatja az eredmény. A versenyt ugyanis Flynn Móricz nyerte meg, aki 97 lepényt evett meg, míg az utána következő 95-ig vitte.

(Tetovált fejedelmek.) Edvárd angol király még walesi herceg korában jobb vállára kékszinű indiai diszitéseket tetováltatott. Alexandra királyné is tetoválva van, valamint Olga görög királyné, akinek karján kék horgony látható. Ez jelképezi tengernagyi rangját. Valdemár dán herceg neje bal vállára egy parányi horgonyt tetováltatott, mely fölött apró korona látható. Oszkár svéd király és az orosz császár szintén hódoltak a tetoválás divatjának. A legszebb tetoválásokkal György görög király kérkedhetik, akinek mellén szétterjesztett szárnyu sárkány látható. Azok a német hercegek, kik a tengerészetnél szolgáltak, az utóbbi időben állítólag szintén tetováltatták magukat.

Karácsonyi ajándék!

Vásároljon

női divat
áruházában

UNGAR

BUDAPEST,
Kossuth Lajos
utca 2. szám.

Souterrain:

(Bejárat Városház-utca sarok)

Plüsskabát asztrachan-plüssből	24	K
Téli-kabát posztóból	16	"
" paletó 100 cm. hosszu	24	"
Szőrmekabát francia caninból	40	"
Színházi paletó	36	"
Kosztüm angol cheviottból	24	"
Alj ^{K 6-tól} _{10-ig} bluz szövetből	8	"
Selyembluz ^{K 12-től} _{16-ig} csipkebluz	24	K és felj.
Gyermekkabát	10	"
Collier	3	K és felj.
Pongyola velezflanelből	10	"

Első emelet:

Plüsskabát angol silplüssből	60	K
Posztó téli-kabát fin. kivitelben	32	"
" paletó 100 cm. h.	50	"
Szőrmekabát valódi szőrméből	80	"
Estélyi köpenyek	60	"
Városi és utazóbundák	60	"
Kosztüömök	50	"

Estélyi bluzok, aljak, pongyolák,
szőrmecollierek elegáns kivitelben.

Kérje a karácsonyi árjegyzeket.

●● Ma vasárnap az üzlet délig nyitva van. ●●

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS
v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebeket, bújakört (syphilis), lóherét, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is, ontogézet és annak utóhatait, ideg- és hárgonczbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.

Budapest, VIII., József-körut 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

A Vállalkozók Lapja
és annak németkiadása a
Der Bauunternehmer u. Lieferant
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapesten, VII., Erzsébet-körut 8.
alatt van.

E szaklapokra, melyek Lakatos Lajos, Komor Marcell építész és főigazgató szerkesztésében jelennek meg és XVIII. éviolyamukat járják, azzal hívjuk fel a vállalkozók, mérnökök, építésszerkesztők, rajzoló, szállítók, gyárosok, építőiparosok, lakások, munkavégzők, szakmáncsok és bérlők figyelmét, hogy elapokban teljes szakcikkekben kívül közlve vannak az országban felmerülő összes építkezésekre, szállítókra, berletekre és adás-vételekre vonatkozó árjegyzékek és árverések; a vasútépítési, vízszállítás, valamint minden más téren előforduló vállalkozások; a mérnöki és általában a technikai szakba vágó mindennemű termpályázatok. Előfizetési ár akár a magya, akár a német kiadásra egész évre 1 K., fél-évre 8 K. Előfizetni lehet minden postahivataltól, valamint nevezett lapok kiadóhivatala an

**Hol kell
Erényi-lehtiol-
Salicilt használni?**

1. Ahol a viszketegységi bőrbaj ellen nem lehet találni más megbízható szert.
2. Ahol a sömörös viszketegységtől nem tudnak megszabadulni.
3. Ahol a sebek vagy kisebesedések sok bajt és kellemetlenséget okoznak.
4. Ahol az aranyeres fájdalmak napirenden vannak.
5. Ahol végbél-bántalmak óriási fájdalmakat okoznak.
6. Ahol az excema gyakran mutatkozik.
7. Ahol a feldörzsölés és kisebesedés égetési fájdalmakat okoz.
8. Ahol a test bármely része vagy a lábak izzadnak.
9. Ahol a viszkető fájdalmak jelentkeznek.
10. Ahol az ótvár nem volt eddig gyógyítható teljesen.

As eredeti „Erényi-lehtiol-Salicil” 8 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla DIANA-
gyógyszertára
Budapest, Károly-körut 5.

(Postal megrendelések utánvétel mellett aznap szállítanak.)

Több mint egy millió köszönőlevél érkezett be a világ minden részéből.

**Még mindég tart karácsonyra
30.000 drb díszárgyának ingyen kiosztása**

és pedig minden vevőm vagy megrendelőm részéről ezen rendkívüli kedvezményben, mely 1 darab jegeczett (tifany) asztali díszárgyból vagy vázából áll, melynek értéke 1 frittől 3 forintig, ezen kedvezményt az egész országban elismert legnagyobb és legolcsóbb tüveg-, porcellán-, konyhaberendezés, dísz- és nászájándék áruháza nyújtja

Karlsbádban végzett személyes vásárlásaimról megérkezve értesítem t. vevőim és rendelőimet, hogy óriási mennyiségű árut partiba vásároltam és azok ugyanily partib árban kerülnek eladásra és pedig:

6 személyes ebédő készlet festett aranyozott csak	frt 95
6 személyes boros, sörös vagy vizes készlet festett és aranyozott csak	frt 2.50
6 személyes fehér porcellán ebédő készlet	frt 3.25
6 személyes fehér porcellán préselt ebédő készlet	frt 3.50
6 szem. ebédő készlet festve és ar. rococo stílusban csak	frt 6.95
12 személyes ebédő készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 52 darab csak	frt 14.50
12 személyes ebédő készlet festve és aranyozva, rococo stílusban, 84 darab csak	frt 25.00
6 szem. kávé v. teás készlet festve és aranyozva	frt 3.00
6 szem. kávé v. teás készlet fest. és ar. rococo stílusban csak	frt 3.50
1 telj. angol mosdókészlet csak	frt 3.00
1 nagy	frt 5.00
Porcellán tányérok csak 5, 7 és 9 kr. Vizes v. boros pohár csak 5 és 6 kr. 12 darab zománc edény	frt 2.50
1 asztali lámpa ernyővel	frt 1.00
1 asztali lámpa nagy díszes tulipánnal	frt 2.50

**Óriási választék függőlámpákban 4 forinttól feljebb.
Ingyen láda, ingyen csomagolás.**

TAKÁCS FERENCZ
VIII., Baross-tér 5. sz.

Ekszerek ezüstneműek, egyházi szerek, ötvös-művek, órák, angol ezüst különlegeségek a legjutányosabb árban beszerezhetők

részletfizetésre is

SÁRGA JÁNOS ékszergyárosnál

KOLOZSVART. Képes nagyjegyzék ingyen. Gyar: Görög templom-u. Főraktár: Mátyás k.-t. 13.

Akác-csemete
Mautner magból.

Kétéves, 1 m. és 40 centim. magasnövésű, *eszenként 6 forint.*
Kétéves akác, 120 centim. magasnövésű, *eszenként 5 forint.*
Egyéves akác, 70-80 centim. magas *eszenként 3 forint 50 kr.*
Kétéves gleditsia csemete, élősövénynek 120-140 centim. magas, *eszenként 6 forint.*
Kétéves, 100 centim. magas, *eszenként 5 forint árbav.*

Díjmentes csomagolással a tisztalői állomáson feladva. Kisebb és nagyobb mennyiségben, jó minőségben kapható alulirotnál. Száz-ezeren felüli rendelésnél 5%-tőli kedvezmény.

DOBOS IMRE, főszolgabíró
TISZALÖK (Szabolcsmegye).

6 évi jótállással 6

ÓRÁK

arany- és ezüst-lánczok, **EKSZEREK**

RÉSZLET-FIZETÉSRE.

KOCH J.

BUDAPEST, IX. FERENCZI-KÖRUT 41. SZ.

Képes árjegyzék ingyen. Csekély részletfizetésre.

»Hermes« levélrendező, »Hermes« számlarendező, »Hermes« gyorstűző, »Hermes« iratgyűjtő, »Hermes« iratdobozok

minden jobb papírüzletben kaphatók, hol nem, úgy kérem közvetlenül hozzám fordulni.

Kertész M.

Irodai cikkek, különlegességek gyára. BUDAPEST, VII., Hársfa-utca 12. (saját házában), Telefon 27-48. Képes árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve.

Felesége keres

gépkötséssel hetenként 20 koronáig.

A gép megvételénél garantált kap arra nézve, hogy folytonos munkával ellátja és hogy oktatásban részesítik. Fávolság nem képez akadályt. Férfiaknak is alkalmas. Elismerő levelek rendelkezésre állanak. Kérjen prospektust. Schöndorfer F. Wien VII., Nollengasse 170.

KARÁCSONYI AJÁNDÉK

gyermeknek számára

Mennok-mondogóknak. Mesék és történetek. Irtá: Sebők Zsigmond. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.- korona.

Ispiláng, ispiláng. Gyermekversék. Irtá: Pósa Lajosné. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.- korona.

Kert alatt. Mesék és történetek. Irtá: Sebők Zsigmond. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.- korona.

Vörös-könyv. Daloskönyv. Szerkesztették: Dr. Kiss Aron, Péterfy Sándor, Pósa Lajos és Tihanyi Agost. Színes és színezetlen képekkel. Ára kötve 3.- korona.

Singer és Wolfner kiadása Bpest, Andrassy-ut 10.

Minden háztartásnak karácsonyra

SINGER

VARRÓGÉP

a leghasznosabb ajándék

Azon üzletek, melyekben SINGER varrógépek árusítatnak, mindannyian ezen cégről ismerhetők fel.

SINGER CO.

varrógép részvény-társaság Budapest.

IV., Semmelweis-utca 14. VII., Rákóczi-ut 32.
IV., Múzeum-körut 27. VI., Király-utca 52.
II., Pó-utca 49. VIII., József-körut 77-79

AGRARIA

Kérje minden gazda az összes

Gazdasági gépek árjegyzékét

Levélczím.

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék, vetőgépek, gőzcséglők, motorok stb.-ről.

AGRARIA

Feltétlenül helyesen jár el, ha gyermekei számára egy Horgony-Kőépitőszekrényt választ, mert ezen szekrény tényleg több mint huszonöt év óta a gyermekek kedvenc játéka.

Ha minden egyéb, gyakran sokkal drágább játékszerek már régen sutha kerültek, a Horgony-Kőépitőszekrény nemcsak továbbá is szorgalmasan használtatik, hanem a gyermekek még be sem várhatják azon időt, míg egy Riegészítő szekrényt kapnak, hogy még nagyobb és szebb építményeket felállíthassanak. Egy valódi Horgony-Kőépitőszekrény tehát sohasem válik értéktelenné, hanem kiegészítőszekrények hozzávásárlása által mindig nagyobb és élvezetesebb lesz és idővel ennél fogva a legjocssóbb ajándék is.

A Richter-féle **Horgony - Kőépitőszekrény** ezért egy karácsonya alatt se hiányozzon. Bővebbet tudlun, ezen híres építési játékról és a kiegészítéssel szolgáló Horgony-Hidépítőszekrényekről, valamint az új Richter-féle Rakási játékokról, Golyó-mozalkjátékokról, stbről az új képes kőépitőszekrény-árjegyzékben, melyet minden anya, aki gyermekeinek nevelésére szívet fektet, - azonnal hozassa meg magának. Bérmentve és ingyen beküldetnek.

A Richter-féle Horgony Kőépitőszekrények minden finomabb játékszerüzletben K 1.75 3.-, 3.50, 6.- és azonnallal kaphatók és a Horgony-védjegy által felismerhetők.

Richter F. Ad. és Ta. Cs. és kir. udv. és kam. szállítók

roda és raktár: **BÉCS** Gyár: G. III. (Hietzing), Operrgasse 10. Rudolfst. Nürnberg, Olten (Svájcz), Rotterdam, Szt. Pétervár, New-York.

Aki zenekedvelő és egy mediantkat zenélőművet beszerezni akar, az hozassa meg magának a legjutább árjegyzékét a híressé vált Imper. zenélő-művekről, képek acélhanglemezekkel és ki egy beszélőgépet bír, vagy beszerezni akar, az kérje a beszélőgép- és hanglemezarlapot; abban a legjobb beszélőgép- és hanglemezek feltüntetve vannak. A Horgony-hanglemezek erős és természet hű hang, valamint nagy tartósság által kitűnnek és ezért szívesen vásároltatna k.

MAGYARHON ELŐ CSORNAVORE ÉS LEGIOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapítator 1847.

Bräusweller János

Szegeden Cs. és kir. kieszélgősség, szab. óronomist és műtész, felállítója a temetői inga-órának stb. stb.

ÓRÁK, EKSZEREK 10-évi jótállással RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve, javítások pontosan eszközöltenek.

Cs. és királyi

udvari szállító

HOLZER DIVATHÁZA

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 9. szám.

Világvárosi áruház!

Felvonók!

Váró-, olvasó- és írótermek!

!! Karácsonyi occasio !!

SOUTERRAIN:

Flüss-kabát	asztrahán-plüssből, szinórdiszszal, bélelt	K 34.-
Szövet-kabát	finom fekete kekméből, divatos szabásu, szinórdiszszal, bélelt, vattás	K 25.-
Szövet-paletot	160 cm. hosszú, legújabb fekete posztóból, dus díszítéssel és divatos szabásu, bélelt	K 38.-
Kosztüm	divatos angol kekméből, bélelt kabáttal és elegáns aljjal	K 40.-
Estélyi köpeny	minden színű divatkekméből, divatos szabásu, dus himzéssel, vattás, bélelt	K 35.-
Szőrmefigaro	mindennemű szőrméből, kitűnő minőségű gallérdiszszal, bélelt	K 68.-
Pongyola	női posztóból, minden színben, divatos szabásu, díszszal	K 24.-
Alj	angol szövetből, divatos szabásu	K 12.-
Bluz	divatos csikos bársonyból, különféle színekben	K 10.-
Bluz	divatos angol flanelből	K 3.50
Alsó	tafota selyemből, dus fodordiszszal	K 15.-
Also	posztóból	K 7.-
Szőrmecollier	divatos fazon	K 3. felj.
Ridikul	bőről, divatos elegáns kivitelben	K 4.-
Ernyők	selyemből	K 9. felj.
Övek	bőről	K 3.-

FÖLDSZINT:

Bluz	divatkekméből	K 50.-
Bluz	mindennemű selyemből	K 20.-
Bluz	csipkéből	K 24.-
Alsó	eisörendű tafotából, világos és sötét színekben	K 24.-
Pongyola	kiváló minőségű, elegáns kivitelben	K 24-50.-
Alj	tafotából	K 45.-
Alj	bársonyból	K 50.-
Alj	fekete posztóból	K 30.-
Kosztüm	(eredeti modellek) posztóból, Homespun, bársony, selyem, stb. kekméből	80-100. és felj.
Toilettek	(eredeti párisi modellek) női és estélyi	K 80-200.-
Ridikul	elegáns kivitelben	K 6.-
Színházi shawlok	(örök kőszimnka)	K 14.-
Utazó plaid-ek	angol gyapjuból	K 8.50.-
Kalap	(eredeti párisi modellek)	K 15-50.-
Övek	orosz himzéssel és bőrből dus választékban	

FÉLEMELET:

Külön osztály!

Külön osztály!

Karácsonyi ajándékul!

Leányka- és gyermekruhácskák, paletók, köpenyek stb.

ELSŐ EMELET:

Úri paletók		35
Paletók	fekete posztóból	45
Flüss paletók és kabátok		50
Estélyi köpenyek		60
Szőrmével	bélelt paletók és kabátok	90
Szőrme paletók	és kabátok	100

Fiókjézet: Kassán.

Dus választék collierek és muffokban. (Coboly, nyest, hermelin, fehér róka és kék rókaszőrméből).

Fiókjézet: Temesvárott.

DÓSA KÁROLY

első budapesti ablak és lakástisztítási vállalata

Budapest, VII., István-tér 16. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkákat, ugymint adlóbeeresztést, ablaktisztítást, feregmont esítést stb legolcsóbban és teljesen megbízható eredménnyel!

Ezüst. Bachruch A.

Ézüsttárgyak kicsinyben való árusítása
cs. és kir. udv. és kamarai ékszerész ezüsttárgyára.
IV. ker., Királyi Pál-utca 13. szám.
1908. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárati földszint.)
E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldisz, talak, fénylősi cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható. Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben, szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

HA FÁJ A FEJE,

ne félővézzék hanem használja azonnal
Bereivás-féle MIGRAIN-pasztillár
Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.
mely 5 perces alatt mindenféle természetű, ideges fejfájást még ha krónikus is megszüntet. Felülmúl minden eddigi ismert szert. Hatása bámulatos, még a leghoroszabb fejfájásnál is.
24 pasztillát tartalmazó doboz 1 kor. 20 fill.
Főreklár: Bereivás Tamás Kispeszt, Bákóczy utca 8.
Ingyen postai szállítást 3 doboz rendelésnél.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat megszerző a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. czég)
BUDAPEST, VII. kerület, Erzsébet-körút 17. szám.
Fővilágosítás díjtalan. 25578 TELEFON 24-20.

Elsőrendű uri-szabó üzlet

Kizárólag mérték szerint
Oszli zakkó öltöny Raglán v. téli-kabát 40 és 50 kor.-ert Dus választék bel- és külföldi szövetekben. Nyáron készült egész rinom télikabátok 50 koronáert kaphatók.
Mechlovits és Fái törv. bej. uri szabók, Budapest, V., Váci-körút 76.

Most jelent meg közel 400 lapon az

ATHENAEUM 49-ik ÉV. FOLYAM. AZ 1908-ik NAPTÁRA SZÖKŐ-ÉVRE.

Mindeneket érdeklő, bőséges tartalommal jelent meg az Athenaeum Nagy Képes Naptárának 49-ik évfolyama, melynek minden sora fontos és érdekes tudnivalót mond. Tiszti Cím-tára pontos, hivatalos adatok alapján készült, melyek a nyomás napjáiig tüzetesen kijavítottak. Tartalmából a következőket emeljük ki: Bélyegilleték, csillagászati naptár, nevezetes korszakok és korszámítások Törvénykezési szünnapok. Országos színek. Uralkodóház. Az elmúlt év összes eseményei, számos képpel. Gazdag tartalmu ismeretterjesztő rész. Szép-irodalmi részét a legnevesebb írók szolgáltatták. Közhatalmi részében a kitűnően tájékozott Budapesti Kalauz. Sorsolási értesítő. Posta-és távirat-árszabály. Tudnivalók a postatakarék-pénztárról. Bérkocsi-szabályrendelet. Külföldi uralkodók. Névnaptárjegyzék. Érepenz- és útmérték összehasonlító táblázat. Teljes Tiszti Cím-tár. stb. stb.

ANagy Képes Naptár tartós, kemény, félvászonkötésben 2.60 K.

Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben és a kiadó Athenaeum Irodalmi és nyomdai r.-t. (Budapest, VII., Rákóczi-út 54).

A Könyv

Az
ATHENAEUM

irod. és nyomdai
résztársulat
Könyvkiadóhivata-
lában a Következő
Karácsonyi és új-
évi ajándékoknak
Kiválóan alkalmas
munkák jelentek
meg

a legbecselesebb és legértékesebb karácsonyi és újévi ajándék.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA. A Magyar Irodalom Története.

Teljes enciklopédia tizenkét kötetben.

Megjelent kötetek:

- I. kötet: **A technika vívmányai.** Szakfelfrak közreműködésével szerkesztik **Hollós József** és **Pfeifer Ignác.** 574 szöveggel és 50 műmelléklettel. Második **Klupáthy Jenő** szerkesztői közreműködésével átdolgozott kiadás. Díszes félbörkötésben **24 K**
- II. kötet: **Az ember.** Testi és lelki élete, egyéni és faji sajátosságai. Szerkesztették: **Alexander Bernát** és **Lenhossék Mihály.** 470 szöveggel és 39 műmelléklettel. Díszes félbörkötésben **24 K**
- III. kötet: **A világegyetem.** A Föld és a csillagvilág fizikai tüneténekeinek ismertetése. Írták **Cholnoky Jenő** és **Kövesligethy Radó.** 379 szöveggel, 37 műmelléklettel és egy forgatható csillagterképpel. Díszes félbörkötésben **24 K**
- IV. kötet: **A Föld.** A Föld múltja, jelene és felfedezésének története. Írták **Cholnoky Jenő,** **Littke Aurél,** **Papp K.** és **Trütz Péter.** 302 szöveggel és 63 műmelléklettel. Díszes félbörkötésben **24 K**
- V. kötet: **Az élők világa.** I. rész: Növényország. II. rész: Állatország. Szerkesztették **Entz Géza** és **Mágócsy-Dietz S.** 817 szöveggel és 31 műmelléklettel díszítve. Díszes félbörkötésben **24 K**

III. kiadás. Képes díszmű két kötetben. A legjelesebb szakfelfrak közreműködésével megindította és vezeti: **Beöthy Zsolt.** Szerk.: **Badics Ferenc.** Több mint 500 szöveggel és körülbelül 100 műlappal. A két kötet ára díszesen aranyozott félbörkötésben **48 K,** könyvtári félbörkötésben **44 K**

Madách I.: Az ember tragédiája.

Ötödik díszes kiadás, nagy 4°. **Zichy Mihály** hársz rézfénymásolatú képpel. Díszes kötésben **32 K**
Tizenegyedik kiadás, **Zichy Mihály** öt képpel és szerző arcképpel. Nagy 8°. Díszes vászonkötésben ára **7 K 20 f**

A Magyar Birodalom Története.

Írta: **Acsády Ignác.** Acsády munkája népszerűen a művelt nagyközönség igényeinek megfelelően beszéli el nemzetünk ezeréves történetét. I. kötet: 2 színes térképpel, 8 színes, 22 más melléklettel és 298 szöveggel, 1903. Ára díszes félbörkötésben **18 K**
II. (befejező) kötet: 2 színes térképpel, 7 színes, 18 más melléklettel és 225 szöveggel, 1904. Ára díszes félbörkötésben **22 K**
A két kötet ára kötve **40 K**

LEGÚJABB!

LEGSZEBB AJÁNDÉK!

Irodalmi kincsek.

Finom bőrkötésű kötetek. Öt kötet egy tokban.

- Beöthy Zsolt. A magyar irodalom kis tükre.** III-ik kiadás. A szerző arcképpel. Finom kötésben **3 K**
Madách Imre. Az ember tragédiája. Drámai költemény. **Alexander Bernát** bevezetésével. Szerző arcképpel. Ára bőrkötésben **3 K**
Kisfaludy Sándor. Himfy szerelmei. **Szöchen A.** bevezetésével. Szerző arcképpel. Finom bőrköt. **3 K**
Vörösmarty Mihály válogatott lírai versei. **Beöthy Zsolt** bevezetésével. Szerző arcképpel. Finom bőrkötésben **3 K**
Heine H. Dalok könyve. Fordította és bevezetéssel ellátta **Endrődi Sándor.** Szerző arcképpel. Finom bőrkötésben **3 K**
Mind az öt kötet együtt **15 K.** Kötetenként is kaphatók.

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

A Kaukázus.

Utazásaim, élményeim és kutatásaim. — Írta: **Déchy Mór.** 20 rézfénynyomású melléklettel, 6 nagy látképpel és kb. 200 remek szöveggel díszített mű. Ára díszes kötésben **30 K**

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

Túl az erkölcs világán

(Jenseits von Gut u. Böse)

H. Lichtenberger bevezetésével. Fordította **Vályi Bódog.** Ára fűzve **2 K 50 f,** kötve **3 K 50 f**

UJDONSÁG!

UJDONSÁG!

Nagy Magyarok Élete.

Életrajzok felnőttek és a serdültebb ifjúság számára. Írta **Benedek Elek.** Számos képpel. Öt kötetes kiadás. I. kötet tartalma: **Attila, Arpád, Szent István, Szent László, Könyves Kálmán, IV. Béla, Nagy Lajos, Hunyady János, Mátyás király, Werbőczy István, Zrínyi Miklós, Tinódy Sebestyén, Balassa Bálint és Báthory István.** Díszkötésben **6 K**
II. kötet tartalma: **Bocskay István, Bethlen Gábor, Pázmány Péter, Szenczy Molnár Albert, Apáczai Csere János, Zrínyi a költő, Thököly Imre, II. Rákóczi Ferenc, Mikos Kelemen.** Ára díszkötésben **6 K**
III. kötet tartalma: **Bessenyei György, Révai Miklós, Kazinczy Ferenc, Gvadányi József, Csokonai Vitéz Mihály, Kisfaludy Sándor, Kőrösi Csoma Sándor, Berzsenyi Dániel, Kölcsey Ferenc, Kisfaludy Károly, Katona József.** Ára díszkötésben **6 K**

UJDONSÁG!

Bánó Jenő, Bolyongásaim Amerikában.

Útleírások a tropusok vidékéről. Számos képpel. Ára fűzve **10 K**
Díszkötésben **12 K**

REMEK KIÁLLÍTÁSÚ DÍSZMUNKA!

A Magyarhoni Protestáns Egyház története.

Décsi L., Farkas J., Kovács S., Pokoly József közreműködésével szerkesztő **Zsilinszky Mihály.** Közel 300 szöveggel, tizenkét melléklettel és számos kézzírathasonmással. Ára díszes vászonkötésben **17 K**
könyvtári félbörkötésben **19 K**

Bárony István: Erdőn, Mezőn.

Természeti és vadászati képek. — **Spányi Béla, Pataki László, Mesterházy Kálmán, Ujváry Ignác, Goró Lajos** és más művészek eredeti rajzaival. Nagy díszkiadás. Harmadik kiadás. Ára díszes vászonkötésben **24 K**
Egyszerű szövegkiadás. Fűzve **5 K**
Ugyanaz díszkötésben **6 K**

Víg világ. Mulattató történetek, kalandok, adomák a vadász-, erdész- és gazdaéletből, a falu és pusztá világából. 25 műmelléklettel. Illusztrálta **Garay Ákos** és **Neogrady Antal.** Ára díszkötésben **24 K**

Mulattató vadászrajzok. Vidám kalandok és adomák gyűjteménye. **Széchy Gyula** eredeti rajzaival. Ára díszes vászonkötésben **8 K**

Tóth Béla: Szájrul-szájra. A magyarság szálló igéi. Második kiadás. Vászonkötésben **7 K**

Mendemondák. A világtörténet furcsaságai. Gyűjtötte és magyarázza **Tóth Béla.** II. kiadás. Vászonköt. **8 K**

Magyar ritkaságok. Képekkel és hasonmásokkal. II. kiadás. Vászonkötésben **8 K**

Reviczky Gyula összes költeményei. Új olcsó kiadás. — Ára vászonkötésben **3 K**

Hock János. Vigasztalások könyve.

Elmélkedések és hangulatok. — III. kiadás. **Honti Nándor** rajzaival. Vászonkötésben **8 K**
Dombornyomású bőrkötésben **15 K**
Képek nélkül. Vászonkötésben **6 K**
Bőrkötésben **10 K**

Jézus Élete. A jó gyermekek számára. 20 színes képmelléklettel, számos szövegrajzzal. Ára celluloid díszköt. **8 K**

Imakönyve. Finom kiadás. Változatos keretrajzokkal s acélmetszetű képpel. Bőrkötésben **10—20 K**
Bőrkötésben, bőrtokkal **28—30 K**
Valódi elefántontkötés **44—70 K**
Közönséges kiadás. Keretrajz nélkül, két acélmetszetű képpel. Vászon- és bőrkötésekben **3—10 K**
Kisalakú díszkiadás, színnyomatú keretekkel. Finom, sima bőrkötésben **6—15 K**
Modern, hosszukás kiadás, piros szegélykerettel. Ára különböző bőrkötésben **15—25 K**

Imakönyv serdülő ifjak és leányok számára. (Bérmaimakönyv.) — Ára különböző kötésekben **2—14 K**
Kis gyermekek imádságai. Különléte kötésekben. Ára **130—8 K**
Öregbetűs kiadás idősebb hölgyek részére, vászon- és bőrkötésben. — Ára **6 K-tól** fejjebb.

A Szocializmus története és tanításai. Írta: **Dr. Farkas Pál.** Harmadik kiadás. Ára fűzve **2 K**
kötve **3 K**

Szana Tamás. Száz év a magyar művészet történetéből.

1800—1900. 235 szöveggel és 20 önálló műmelléklettel. Ára gyönyörű díszkötésben **40 K**

Petőfi Sándor összes költeményei. Harmadik teljes kiadás, a költő arcképpel. Kis 8-adrét, 4 kötet, finom angolvászonban, két kötetben, díszesen kötve **10 K**

Összes költeményei.

Baditz O., Benczur Gyula, Bihari Sándor, Böhm Pál, Ebner Lajos, Eisenhut Ferenc, Hegedűs László, Karlovszky Bertalan, Révész I., Spányi Béla, Vágó Pál, Vaszary János, Wagner Sándor eredeti rajzaival. Ára négy kötetben, vászonkötésben **12 K**
Ugyanaz 2 kötetben díszes bőrkötésben **20 K**

UJDONSÁG!

A művészet kis-tükre.

Teljes műtörténet 600 képpel. Írta: **Reinach Salamon.** Fordította és a magyar művészet adataival bővítette: **Dr. Lázár Béla.** Vászonkötésben **5 K**
Díszes egész bőrkötésben **7 K**

A magyar nép multja és jelene. Írta: **Benedek E.** Két kötetben. Számos képpel. I. kötet: A szolgaságtól a szabadságig. II. kötet: A bölcsőtől a sírig. Ára kötetenként **16 K**

Kaphatók az **ATHENAEUM** résztársulat könyvkiadóhivatalában **VII., Rákóczi-út 54.** és minden könyvkereskedésben.

Mindenütt kapható a legfinomabb
Weider tejszín és Zsolna csokoládé
 Csokoládé desszert bonbonok,
Weider Ármin és Béla
 csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

Vigyázz!! Jön a vonat

 Mit hoz?
 Óz-órámú és villamos vonatokat, gőz-hőlég és villamos gépeket, fizikai kísérleti eszközöket. Kinematográfokat és Laterna Magikákat, társasjátékokat.
Hol kapni? Kizárólag CHIMURA S. Első magyarországi villamosgőzre berendezett lát., műszer és lánsszor szakintézetében
Budapest, Ferenciek-tere 2.
 Telefon 79-37. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Legszebb Karácsonyi ajándék
A KÖNYV
 Részletes Karácsonyi könyvjegyzéket Kívánatra ingyen küld
AZ ATHENAEUM
 IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZV.-TÁRSULAT
KÖNYVKIADÓ-OSZTÁLYA
BUDAPEST,
 VII. KERÜLET,
 RÁKÓCZI-ÚT 54.

hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Csemegesző
 postakosaránkint fagymentes csomagolással 4 korona, téli nemos fajalma és óriás borsalma postakosaránkint 3 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házilag főzött barniczok levár 2 40 kor. Kőrös borsalma-sajt 2 kor., Cukoredes szilvaíz 1,40 K. kilója. Fűboroknak hecclőteret 50 koronától szállítja Szabó X.I. Csongrád.

Gyorsírás
 (Gabelsberger)
Gereben
 gyorsíró nőiskolája kiképzés után állást garantál. Németül tudóknak tandíjkezdmény. Irógépkutatás növendékeknek díjmentes.
 Kristóf-tér 2. 17643

Gamsbua
 Udonság!
 — K. 380-tól felfelé. —
A. Sachsel Bécs
 Kalapkészítő
 XVII. Kalvarienberg. Nr. 34.
 II. Taborstrasse Nr. 39.
 XVI. Neu erfelderstr. Nr. 2.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

BUTOR
 árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bórfolelek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban

Parketagyár
 Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.
Stenográfia
 Diftalan gépirás oktatás az összes gépeken. Diftalan és biztos a lá: közvetítés. Minden hónapban új gyorsírási és gépirási tanfolyamok nyílnak az okleveles gyorsíró tanároktól vezetett Stenográfia országos Gabelsberger, magyar, német gyorsíró és gépiróiskolában. Levelező és vitairású tanfolyamok, kereskedelmi szaktanfolyamok, kereskedelmi akadémiái rendszeres tanár vezetés alatt. Tanítás reggel 7 órától este 9-ig. Copying office, sokszorosítási iroda. Kérjen prospektust. Az intézet helyiségei Váci-körút 33. alatt vannak. Azelőtt Kazinczy-utca 8 (B054)

INGYEN!
 és bérmentve küldöm szülő-olgyány és vesszőkötő árjegyzékemet, mely minden szülő- és kerttulajdonosnak nélkülözhetetlen tudnivalókat tartalmaz.
 Az árak meglepő olcsók. Számos elismert levelező igazolja olgyány- és vesszőanyagaim tisztaságát.
Delawarét rendeljen, mert ezen lát nem kell sem nevelni, sem permetezni.
Szűcs S. fia szülőlelape Biharodszeg.

Modern urasági butorok
 alkalmi vétel és eladás
 háló-, ebéd-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz butorokban.
GROSZ SANDOR és társa
 Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. azelőtt Gyár-utca
 Telefon 14-09.

Allást
 mindenkinek minden irányban ingyen közvetít Huszar. Budapest, Gresham-palota. Csak vidékieknek. (Válaszbélyeg.) Elsőrangú ajánlások.

Akar finom rumot!
 Igen akkor fardassz nélkül felmentéskényen jobban és l-oseonban onmagá készítheti otthon.
 1 liter Jam, rum-eszencia 6 liter legfinomabb Jamaikkai rumnak fardassz nélkül otthon való készítése 60 kr. Egy-egy liter likőr-eszencia otthon való készítése három-három liter finomabb likőrnél, mint: állás-krem, altwater, sárvíz, magacör, karlsbadi keserű, puncs, alpen-könig stb. 60 kr. 3 liter csak 1 lit 10, gyors ivéskor csak az összes beiktatás után (fordé-lyekben is szállít, 3 literet postai utánvéttel is bérmentve minden postaszállomásra pontos használati utasítással).
 Hitt ebmann eszencia-nyártása, Humpletz 69 Csehország.
 Sok ezer elismerő-irat

Bőrszékikar
 bőrsajtolás és bőrfaragás

KENDI ANTAL
 Budapest, IV., Károly-utca 2
 az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékek és karosszékekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.
 Gasmáll székek átalakítása bőrszékekre olcsó árban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok

A Fakogen
 tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII. Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Részlettel vétésre kaphatók

Vadászfegyverek
 1, 2, 3 csövűek Flóber-tek revolverek, legio-keletesebb kivitelben
ártelemeles nélkül
Szenási és Kardos
BUDAPEST,
 Andrássy-ut 1. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat
 és legteljesebb berendezéseket (gyárakat és üze-eket is) vesztek és eladók.
Nagy Zsigmond
 VI. Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).
 Gyönyörű választék a legfinomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagoni pliszander vagy másfajta háló-, ebéd-, uriszoba és szalonbutorokban. Rézhálószobák, borszék-árak és kárpitosfélékben. Perzsa, smyrna és más szőnyegekben és függönyökben. Modern bronzcsillárokban gáz, villamos stb.-hez.

Polgári árak!
 Pontos kiszolgálás!
Kitűnő szabás!
 Vidékre mintái küldők, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zeliszka János
 nagy ur aszobát-nyes
BUDAPEST,
 Andrássy-ut 58. 1. em.
 Alkandó választék a legolcsóbb angol és bol-földi szövetekből.

Kolozsvári
 jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítettünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Válatojzshól speciális tanfolyam melyre korlátolt számban v-azsunk fel hallgatókat. Csakis a vizsga sikere után igen osekély díjazás al-vevel-beli érdeklődésekre ki-merítő-n válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

BUTOR
 Alkalmi vételi
 Butorvásárlók ügyel-mébe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebéd- és uriszobák, valamint egyes butor darabok, osz-tálatos olcsón, minden elfogadható áron kaphatók
PECHNER N.
 butor-nagykereskedő
 Király-u 28. az udvarban.
 TELEFON 38-71.

A Schnitzer-féle TEÁT
 kiváló tea és kiadóságáról fogva a legjobb családokban, internatusokban, szanatóriumokban stb. minden magyar tea főlé helyeznek.
Schnitzer Mór
 orosz, ceyloni, kínai tea, valamint cognac, rum nagy-bani behozatala
 Bpest, VI., Váci-körút 9.
 Fióküzletok:
 V. Váci-körút 80.

Egészen új!

Penkala Töltő írón
 Rendkívül érdek es újcsónsá
 Kényelmesen visehető a mell-lényzobában. — Elegáns! — Mindig használati-akész, soha-som kell hogyzani. Hogy-vikonyos csós, nem örik. Fe-tümlőhatlanul egyszerű szerkezet. A szótálatot soha fel nem mondja!
 Árak: Grafit vagy másoló 1-20 K., (Nagyobb dupla-czeruza két színben író 2-40 K.)
 Ajándékul különösen alkal-mas: Ezüst-ozeruza 6 kor. és 9 kor. 60 utler. Minden jobb papír-kereskedésben kapható. Ahol nem volna, oda próauküldé-ményt utánvevél küld-dm. MUSTER et Co. gyáros, Zágráb.
 Gyárti raktár: Leitich János, 1. post., VI., Király-u. 34. Képes árjegyzék ingyen!

hirdetési rovatban minden szöveg... 4 fillérrel, kompakt betűk... 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

hirdetési rovatban minden szöveg... 4 fillérrel, kompakt betűk... 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó ár... Budapest, V. Ráday-utca 6/C. 286

Erdőbirtokot

vagy erdőt sürgősen keresek megvételre... 27368

Gallérok, kézelők, legszebben tisztítottak... 27368

Könyvelők

raktárnokok, irodaszemélyzet, gazdasági személyzet... 5497

Polgári

iskola bármely két osztályát száz forintért készíti... 27508

Cseplőgépeseknek ingyen küldök részletes ismeretést... 27477

Vendéglősök

és magánfogasztók figyelmébe ajánlom saját termelésű... 27577

Üzletvételt

és átadást minden irányban ingyen közvetít... 27577

Ügynökök,

a kik fővárosban engedélyezett sorsjegyek eladásával... 27577

Házak,

villák, falvak, gyártelepek, gyártelepek a főváros... 27577

Finom

őszi juhturót 5 kg. bődön 6 koronáért... 27483

Singer varrógépek, egész új 30 frt, szakértőleg javítottak... 27483

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket... 26316

Jogi-, politikai szigorlatokra, alap-és állami vizsgákra... 26764

Réthy

név látható a valódi pemetetű cukorka... 721v

Veszek zálogcédulákat, elzálogosított brilliántokat... 27642

Magán építő iparos iskola előkészít építő, kőműves... 27225

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel... 25465

Csemege szállít

legnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva... 26973

Mérnöki műszerek elvétel, eladás, cserél, lejtmérők... 39

HATSHEK EMIL

Andrássy-ut 13. Flókjai: Erzsébet-körút 39

HATSHEK EMIL

Andrássy-ut 13. Flókjai: Erzsébet-körút 39

Veresáfonyabefőt BARTA-féle, 6 kilós... 80972

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szönyvek, kényesítő körölmények... 26616

Régi ezüsttárgyakat és zálogcédulákat veszek... 26764

Kanári madarak kiképzett előnevelésnek... 27642

Páthető fürdőkád. 50 koronától feljebb... 27642

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra... 25465

Magánkutató iroda Rákóczi-ut 75. Kényes megbeszéléseket... 26973

Fenyőborovicska (Juniperus) BARTA-féle... 26973

Polgári iskolai reáliskola, gimnáziumi, kereskedelmi... 26314

Narancsot édes, vékony héjút 5 kilós... 789

Építkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését... 789

MAGYAR TEXTILIPAR Polyoírát. A gyapjú-, gyapot-, len-, kender-, selyem-, juta-ipar... 26971

Megjelenik havonta kétszer. Előfizetési ára egy évre 12 kor.

Butor új és használt beraktározásból visszamaradt... 10-11-12

Ki a YES-OUI-SI

ezimű lapot megrendeli, játszva minden megérthetetlen nélkül... angol és francia nyelveket... 97. szám.

Pénzt butorra zongorára, varrógép, kezező, kényes, koskák, automobille... 83-97

Szepességi csemegek BARTA-féle veresáfonya... 26973

Onnek övni kell a feleségét! Minden család részére... 50

Hasszonyok vigyázzatok. Minden családra névző legfontosabb... 26/E

Csemegealma tartósságáról és kitűnő minőségéről... 27440

BELHURUT, (hasmenés) gyomorgörős legjobb... 26971

Gimnáziumi, reál, kereskedelmi, polgár egyéves önkéntességi... 39. II. emelet 10.

Pénzkölcsönt magánpénzt azonnal, takaréktól legyorsaliban... 27428

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok Rézagy... 3,50

WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

Magyar harci kanári tenyeszde Debreceben. Egy kis fru... 27584

Pénzkölcsönt 4, 4 1/2 és 5% alapon földirtokra... 27584

Pénzkölcsönt 4, 4 1/2 és 5% alapon földirtokra... 27584

Ajtók ablakok, VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK... 27584

Lefkovits Jakabnál Epest, V. Csáky-utca 26. 27584

Nagy és Fia BUDAPEST, Semmelweis-utca 21. TELEFON 17-77.

Nagy és Fia Lakberendezési összes tárgyak.

Nagy és Fia modern butorok: machagoni, palisander, ében-és citromfa.

Nagy és Fia Angol bőrgarnitúra, francia, olasz stílusú butorok.

Nagy és Fia Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia Venezei tükrök üveg, csillárok festmények stb.

Nagy és Fia CSILLAR ÜZLET. Valódi perzsa és smyrna szőnyegek.

Nagy és Fia Flóküzet nincsen össze nem tévesztendő... 27584

Nagy és Fia Vesz és elvállal teljes lakás, szálloda és kastély berendezéseket... 27584

Nagy és Fia Állandó butor és antiquitások beszerzése... 27584

Megbizottak a kontinens minden nagy városában. 27584

KÖZIGAZGATÁS.

Válasz az adóreform című cikkre.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, december 21.

Méltó megütközést keltett, azt hiszem országos, egy közigazgatási szaklapnak az az indítványa, hogy az adókiadás alkalmával üzött és rendszerre vált visszaélések ellenőrzését a községi jegyzők vegyék magukra.

Az „Egyetértés” jól megfelelt erre az ötletre, engedje meg azonban a szerkesztőség, hogy más szempontból is hozzászólhassunk a dologhoz, mely a most folyamatban levő s a leglényegesebb adónemekre nézve három évi érvénynyel bíró adókiadás alkalmából még akkor is aktuális lenne, ha nem volna a nyakunkon az új adóreform s a megtanulásra váró rengeteg adótörvény-labirintus.

Az a gyakorlati szempont, amelyből mi jegyzők tekintjük a kérdést, nem lehet más, mint hogy a mai pénzügyi, közigazgatási rend mellett mi már most is túl vagyunk terhelve az adóügyekkel, amivel nemcsak rajtunk esik sérelem, de a szegény községeken is, amelynek lakossága maga szegényes keresetéből fizeti a jegyzőt, a munkájának hasznát azonban nem ők látják, mert a jegyző az adóügyek miatt a község ügyeit ellátni csak ritkán ér rá, a lakosok ügyeinek ellátására sohasem.

Sokszor gondolkoztunk már mi községi jegyzők arról, hogy mit lehet itt tenni, mit várhatunk, hová fog ez fejlődni, és mi lehet a dolog megoldása? Egy megyei jegyzői egyesületi ülésen egyszer fölvetette valaki azt a kérdést, hogy nem lehetne-e az államtól azt kívánni, hogy az egész adóügyi munkálkodást kapcsolja ki a jegyző teendői közül és erre a munkára alkalmazzon egy állami közeget.

Ez azonban a többségnek nem tetszett. Azt mondták rá tudniillik, hogy ez a jegyzőkre nézve nagy hátránnyal járhatna, mert hosszú évekig nem részesülhetnének fizetésemelésben, anélkül, hogy le ne torkolnának őket. Más részről az se kö-

zömbös ránk nézve, hogy a községenként kinevezendő adóügyi állami közeggel szemben minő helyzetbe kerülünk? A közvélemény álláspontja ma az, hogy mindennemű államosítástól tartózkodni kell, így tehát nincs mit tartani egyelőre.

Sokkal több kilátás van annak a tervnek a megvalósítására, hogy az adóügyek ellátására minden tulterhelt jegyző mellé rendszeresítsenek egy segédjegyzőt, aki kizárólag az adóügyeket lássa el s aki az állampénztárból kapja ugyan a fizetését, de azért községi közeg maradjon s mint a jegyző alárendeltje, ennek a felügyelete és felelőssége mellett végezze dolgait.

Ha ez megvalósulhatna, akkor egy csapásra megváltoznék a helyzet. Akkor aztán csakugyan azzá lehetne a jegyző, ami hajdan volt: a község szellemi vezére és anyagi érdekeinek lü őre. Akkor elérkeznek az ideje annak is, amit ma olyan megütközéssel vettünk tudomásul, hogy a nyakunkba akarnak varrni, akkor tudniillik elvállalhatnánk a községi lakosok adóügyeinek ellenőrzését, illetőleg a kivető bizottságok visszaélései elleni küzdelmet. Mi is nyernénk e reformmal, de nyernének a község lakosai is s anélkül, hogy az adóügyi leszámoló irodát ől kellene állítani, senki tulterhelve nem maradna.

Nézzük azonban, hogy járna emellett a harmadik faktor: az államkincstár?

Akár állami közeg, akár segédjegyző legyen az, akit az adóügyek vezetésével jövőre megbízónának, egy előnye mindjárt kezdetben lenne az újításnak és pedig az, hogy amint külön hivatalnok kezelné a község adóügyeit, ez meg tudná akadályozni azt, (ideje lévén szemmel tartásra), hogy adóköteles személyek, tárgyak és jövedelmek egy jelentékeny része kimaradjon a megadóztatás alól. Gondja lenne továbbá arra is, hogy a kincstári követelések idejében befolyjanak s ne történhessék meg, ami most napirenden van, hogy némelyek elválnak, mások indokolatlanul leírásba kerüljenek.

Csodálatos dolog, hogy nálunk, ahol annyi mindentől csinálnak statisztikát, régen ki nem számították, hogy az államnak a fenti módokon elvesző jövedelme mennyire rughat évenként és mennyit lehetne abból megmenteni, ha

önálló adóügyi segédjegyzőket alkalmazva, ezeknek a fizetését az állam vállalná el. Azt hiszem, bőven kitelne ezek fizetése, sőt még maradna is szép tiszta haszna a reformnak.

A leginkább tulterhelt jegyzőségek számát ezerre téve és egy segédjegyző évi fizetését 1000 koronára, kiderül, hogy az egész reform nem kerülne többbe egy millió koronánál, ami nagy pénz ugyan, de ha két millió koronát menthet meg vele az állam, akkor mindjárt nem kiadást jelent, hanem egy millió tiszta hasznot.

Ezért ne az adószámítolási irodát sürgessük, amely akármilyen czélszerű is, de egyhamar aligha kerül megvalósításra, hanem ott üssük a vasat, ahol meleg: sürgessük a segédjegyzői állások rendszeresítését, amit a mostani belügyi kormány ugyis felvett a programjába. És akkor, ha e tekintetben a gyorsabb tempót elérnünk sikerül, belátható időn belül segíthetünk egy a magunk baján, mint a községén és még az államot is haszonhoz juttatjuk.

R. S.
községi főjegyző.

TANÜGY.

Felfordult világ.

Ágoston Péter, nagyváradi jogakadémiai tanár neve átszállt a Dráván s visszhangra lett a horvátországi német sajtóban. Az „Agramer Tagblatt” december második számában vezércikk szól róla, mint aki a magyarországi nagybirtok történeti fejlődését a magyaroknál ma ritkán található elfogulatlansággal és igazságszeretettel tárgyalta.

Az elfogulatlanság és igazságszeretet bizonyosságul aztán föllegyzi a zágrábi sajtó Ágoston Péter javára, hogy kurtán elbánt az „ösi erények” nemzedékről nemzedékre szóló meséjével, s egyuttal világosságot árasztott a magyarság jelenlegi állapotaira is.

Ágoston Péter mutatta volna ki, hogy a magyar nemzet csak akkor foglalhat helyet a művelt népek között, ha az igazságtalan uton szerzett nagybirtokok mostani élvezői átalakulnak s megjavulnak.

Ugyancsak Ágoston Péter oktató voltna ki a Dráván innen és Dráván túl mindenkit, hogy

John Hunter.

Írta: Thea Harbon.

Kedves Pá! Ha megesküszöl írásban, hogy megkímélsz ezentúl házassági terveiddel, úgy e kis európai utazásom után visszatérek hozzád. Leveleidet kérem „Teiler & Braun Hamburg” címre. Szótfogadó fiad Johnny.

Amikor John Hunter megírta ezt a levelet, így szól:

— Ez ugyan a legmerészebb irónia, de legalább megtudja, hová vezet, amikor egy apa okvetlenül szerencsétlenné akarja tenni a fiát! Engem megházasítani — ments Isten! Azután meg német leány a boldogtalan és Izabellának hívják! Nincs is annyi szabad időm, hogy naponta kimondhassam a nevét!

Hosszu tagjait a fedélzeten lévő legkényelmesebb székbe helyezte el, és olyan ember megelégedésével, aki va banque-ra játszott és nyert, figyelemmel kísérte, mint tűnik el a hullámokban Newyork kikötője az óriási szabadságszoborral együtt. Közben nyitott szemekkel álmodozott; ezt az álmodozási vágyat német anyjától örökölte.

— Arra vagyok kíváncsi, kikötünk-e majd abban a csunya, vén Hamburgban, vagy pedig a megboldogultak szigetén vetünk horgonyt. Bámom is én, akárhogy lesz! Fődolog, hogy ne találkozzam azzal a lehetetlen nevű nőszemélyvel! Szinte látni vélem: hosszú, szőke, sovány, lesütött szemű, a hangja pedig olyan, akár az egérczincogás. És mindenre csak azt feleli: „Igen papa!” „Amint kívánod papa!” Még ha arról is van szó, hogy egész életét egy férféhoz kösse, akit nem is ismer — és csak azért, mert

az apáink Európában együtt jártak iskolába. Isten őrizz — csak nem veszek nőül — egy automatát! Nekem asszony kell — azaz dehogy kell — hagyjanak nekem békét!

Ezzel a kissé erőszakos logikával John Hunter behunyta a szemét, kezét a gyomrán összekulcsolta és engedte, hogy a hajó ritmikusan hintázza. Alig öt perce, hogy ily nyugodtan pihent és már-már szundikálni akart, amikor mellette, a napellenző ponyva mögött — amely mint egy válaszfal, a földig ért — egy könyv vagy más aféle a földre esett és egy csengő hang megszólalt:

— Hadd ott szivecském! Tulságosan örülök, amugy se tudnék olvasni! Istenkém, gyerekek, de boldog vagyok! Ugy érzem magamat, mintha megnyertem volna egy nagy csatát!

— Pedig aligha, csak most kezdődik majd az ütközet! — mondta valaki, akit John Hunter madonna-arcúnak képzelt el magának.

— Ah Lizi — ne butuskodj! Jól tudom, úgy örülsz neki, mint én, hogy a társaságot odaát megtreftáltam! Csak nem engedem magam eladni — fu! Szívesebben kirándulok Indiába!

— Gyönyörű leány! — mondta John Hunter.

— De Iza, Iza, mit mond majd a papád?! — kérdezte nevetve a másik.

— Legelőször majd én mondom neki valamit! — szól a felbőszült bűnös és a hallgatódzó John látni vélte, mint villognak a szemek.

— Hallgass meg, apuskám! — így kezdem majd, ha az a te illuziód, hogy mindenhez, amit te és bolondos vén barátod Bostonban kigondoltok, igent és nemet mondok — akkor ez tényleg csak illuzió! Rosszul ismeritek az apám egyetlen leányát! Nagyon szeretlek, de azt nem kívánhatod, hogy iskolai barátság miatt olyan férfi

legyen az uram, aki nem is férfi, akinek nincsen szíve, sem pedig érzése! Mert különben nem tűrné, hogy úgy küldjenek neki feleséget, mint valami árucsomagot. Nem is igyekezett előzőleg megismerni! Megtettem neked a szívességet, áthajóztam öreg pajtásodhoz, hogy nagyitójával vizsgálhasson meg, de a kedvenced eltiint és apuskáját biza meg az ügy elintézésével. Ó csak aláírni akarta az életre szóló kész szerződést! És ezt türjem?! Nagy szeretettel, de így beszéljek majd az apuskámmal és ha ezután még egyetlen egyszer felemlíti nekem az ő Johnnyját, akkor — na — akkor kivándorlok! Diksz!

John Hunter lélekzetvétele már harmincz másodperc óta szünetelt. Most azonban olyan alaposan felsőháitott, hogy fehér öltönyének valamennyi varrása hallhatóan megfeszült és a napellenző mögött ijedt „psz” hallatszott.

— Eh, mit! — szól az energikus fiatal hölgy odaát — valószínűleg valami unalmas amerikai!

Közben közeledett a hang és hirtelenül kissé felemelte valaki a napellenző ponyvát. John Hunter görcsösen behunyva tartotta a szemét, de előbb villámgyorsan megnézte azt a nőfejet a ponyva mögött. Aranyos, finom, energikus fejecske volt, fekete szemöldökkel és az izgalomtól remegő piros ajakkal. John mereven feküdt és mély alvást szimulált.

— Alszik! — suttogták odaát. — De szent Isten, Lizi, ezt az embert én ismerem! Vagy pedig láttam valahol az arczképét! De hiszen ez — nem!

— Igen! — mondta Lizi nagy ijedten. — Persze, hogy ismered az arczképét! Lenn van a bőröndödben!

Elfojtott, halk sikoly, a ponyva lepördült és mély csönd következett azután. John Hunter

Magyarország társadalmi állapotai tarthatatlanok s a magyar nemzet fejlődésében demokratikus alapon új rendnek kell előállni, mert csak ezen az alapon tekinthet a magyarság kedvezőbb jövő elé.

Nem is olyan rossz a zágrábi újság utolsó következtetése, mint a mai felfordult állapotok közt horvát részről várni lehetne, hogy még jövőt enged számunkra és pedig a mainál kedvezőbbet, olyant, melynek rendje demokratikus alapon áll elő.

Ennek a rendnek az előkészítéséhez azonban idő kell, nem úgy, mint a társadalmi bajok hivatlan és hivatás nélküli orvosai, a szociáldemokraták vélik, kik az átalakulást „adj isten, de mindjárt” szóra egy éjjelen keresztül akarnák vinni.

Nem gomba a társadalmi rend, hogy nyári esőre kibújjon a földből. Hiszen még a gombának is csirára van szüksége, melyet a kövér rét, erdő őriz, érlel, hogy kedvező feltételek közt százával felüsse fejét.

Vak, aki nem látja, hogy a magyar társadalomban a demokrácia csirája érlelődik mindenféle s érlelődik hosszú történetünk minden lépésén. Ennek a történetnek a megbecsülése épp oly szükséges a jövő kedvező alakulására, mint az erdő, vagy a mező tisztelete és kultusza a következő tavasz javára.

S éppen ebben a kettőben: a jövő kivárásában s a mult megbecsülésében hibáznak a szociáldemokraták — egyéb kiabáló hibáikat nem említve — kik közé tartozik Ágoston Péter is. Ugy látszik, hogy még a Társadalomtudományi Társaság is megsokallotta szándékait, mert rövidebb időt engedett neki felolvasása megtartására, semhogy a nagybirtok egyik fájának, az egyházi nagybirtoknak történetét is tárgyalhatta volna. Szorított ekként a világi nagybirtok történetének előadására, mely czímen annyi rosszat elmondott a magyarországi nagybirtokok kiképződéséről és időnként való birtokosaik zsákmányolásáról, amennyit elmondani csak tudott.

Abból a rövid kivonathól, melyet a „Huszadik Század” e havi száma Ágoston felolvasásából hozott, az tűnik ki, hogy a nagybirtok keletkezésében az erkölcsi motívumokra nem volt semmi szükség, hanem „az erőszak és a fedelem rendelkezésére, illetőleg mint később kimutatja, egyedül az erőszakra.” Kétszám, hogy a közneves Verbőczy István birtokát ez alapon Ágoston kimagyarázhatja.

Akadna ezenkívül előadásában nem egy kétféle alá eső adat, melyeknek elősorolása és kiporolása valóban nem tartható e cikk keretébe. E cikk keretébe az az intelem való, s nem is íródott másért, mint azért az egy követelmé-

nyért, hogy a professzor urak tanulják meg re-spektálni a történelmet. Ágoston Péter előadásában — noha megmondta, hogy a nagybirtok keletkezésében, s ez mindenesetre javára számít, a magyar állapotok nem különböznek a nyugati állapotoktól — a történetek faktora az erőszakos ember, kit a vele egy huron pendülő szociáldemokratákkal együtt, a gazdasági viszonyok automobiljának tart s hivatásának azt véli, hogy minden utjába eső élő lényt elsöpörjön, maga után pedig fojtó büzt hagyjon. Menkö rosszul van felvilágosítva Ágoston Péter s mindazok a professorok, akik a Társadalomtudományi Társulatban, valamint egyéb felolvasásaikban a kor élén állóknak akkor vélik magukat, ha mentől több szokatlant tudnak elmondani magukról és hitványságot felebarátjaikról. Azok teszik ezt, akik Marx elméletében feneklettek meg s nem veszik észre, hogy a materializmus minden lehető kapcsolatában megszünt korszakmozgató eszme lenni, s hogy a legilletékesebb fizikusok, kémikusok, fiziológusok keresik a kapcsolatokat a szellemi és erkölcsi élet jelenségei felé, mert csak ezek egybefoglalásával vállalkozhatnak a dolgok magyarázására, minden tudomány főczéljára.

Egészen felfordult világ, hogy míg a tárgyilag-os kutatás világszerte ebben a mederben halad s mind mélyebb s biztosabb nyomot ver maga után, addig a tisztán erkölcsi téren, az ember és intézményei hivatásaival foglalkozók abban lelik gyönyörüket, hogy előzőiknek a világ s a nemzetek történetéről írott munkáitait megfordítják s boldognak boldogtalannak azt bizonyítják, hogy a szönyegnek nem a himes színe, hanem a kuszált fonákja a szép és utánozni való.

Dr. Bokor József.

A tanítóképzés.*

Az általános képzést megnyitó tanintézetek egységes kapcsolatba hozatala maga után vonja a tanító- (tanár) képzés átalakítását is. A jelenlegi állapotok kasztszerűek, minélfogva az általános nevelés nem lehet egységes, tehát a hazafias nevelés is sok helyt csak kérdés. Az egységes és hazafias nevelés pedig a haza jövőjére nézve annyira fontos, hogy annak intézésére csak az állam lehet jogosult, ennél fogva a tanító- és tanárképzés is csak az állam joga és teendője.

Az elemi iskolai tanítói kvalifikációról szólva, amennyiben az ifjak a képzőintézetbe csak a közép- vagy a polgári iskola IV. osztályából léphetnek s oklevelet 4 évi tanfolyam igazolása után nyerhetnek, tehát céljuk elérésében az érettségít

* Lásd az Egyetértés dec. 1. számában a Reform kérdések, dec. 8. számában a Polgári iskola, dec. 15. számában a Középkiskola cikkeket.

tevékkel ugyanannyi időre van szükségük, a tanítói oklevél értékét részint miniszteri rendeletek, részint kuriai döntvény az érettségi bizonyítvánnyal egyenlő értékűnek minősítették. Ezen intézkedés pedig világos elismerése azon lehetőségnek, miszerint kimondhassuk, hogy Magyarországnak tanítói pályára csak oly egyén léphessen, aki az egységes középkiskolát bevégezte.

Mert ha az elemi tanító képzettsége egy színvonalon áll a középkiskolát végzettével, akkor a középkiskolát is képes lett volna elvégezni. Tehát mi szükség a kasztszerű képzésre? Talán az a célzat, hogy a népek másféle nevelés kívánatos, mint a középosztálynak? Vagy talán az általános ismereteken kívül a tanító-képzőkben jobb hazafikat nevelnek, mint a középkiskolákban? Vagy az a pedagogia? Téved, aki azt hiszi, hogy ennek megtanulására 4 évfolyamu beosztásra van szükség. Igen, azoknak, akik éretlen korokban tanulják, magolják. Vagy talán a gyakorlati képzés? Ez ott semmi! Hanem igenis, hoz onnan a növények elméletet, melyet, ha előbb az egységes középkiskolát bevégezi, fél év alatt sajátíthat el, a gyakorlatra pedig az élet tanítja meg. Alakítsuk csak át tanító-képzőinket egységes középkiskolákká, tanítóaspiránsainkat pedig utaljuk előbb a középkiskola bevégezésére, akkor csak egy évi pedagógiai kurzus után is bizonyára oly kiképzett s intelligens tanítói kart nyerünk, amely a nyugatiakat bármilyen tekintetben messze túlszárnyalja.

Azon aggodalmas feltevés, hogy középkiskolai végzettséggel a tanítói pályára ki sem vállalkozik, alaptalan. Mert amidőn e pályát a középkiskolai végzettség feltételéhez kötik, akkor felemeljük, nimbuszát felmagasztaltuk, s mivel anyagilag is megfelelően lévén róluk gondoskodva, többen fogják keresni, mint eddig, annival is inkább, mert a képzőintézetek középkiskolákká átalakításával is annyi egységes középkiskolát nyertünk, hogy az egyes osztályok kisebb létszámú növendékei között a tanárok a tanítványban az arra való ráteremtésüket könnyebben felfedezve, szeretettel fogják a tanítói pályára serkenteni.

Aki a tanítói pályára lép, nem egykönnyen hagyja el, hacsak a nyomor és végső inség, vagy egyéb ok nem kényszeríti. Számos példáját látjuk az elemi tanítóknak, akik mint felnőtt emberek, több évi tanítói szolgálat után, nagy szorgalmu magánkézfűléssel érettségít tetek, s pályájukat még sem hagyják el. Emeljük csak a tanítót a honorácziórok sorába s tegyük lehetővé, ami már nem soká késik, az állásának megfelelő megélhetést, akkor bizonyára az egységes középkiskolai végzettséggel a kezükben többen fogják keresni a tanítói pályát, mint akár a vasutit, postát, irodatisztit vagy más aktagyártó-állást, mert a tanítói pálya magasztos, mert fele-embereket emberekké, hazafiakká nevelni fenséges feladat. De folytassuk az előbbi fonalat.

Ha a tanítói pályára eddig többnyire oly egyének kerültek, akik vagy szellemi fogyatkozásuk, vagy valami más okból a középkiskola alsóbb osztályaiból kizsorszultak, valószínű-e vagy valóság-e, hogy nevelésük ügye gyenge kezekbe volt letéve?

— Nyissad ki a füledet jól — mondta John. Ha egy őrizetlen pillanatban a tengerbe hajíthatod annak a hölgynek a kis kutyáját, öt font sterlinget kapsz jutalmul. Megértettél?!

Hogy mennyire megértette a ficzkó, azzal bizonyította be, hogy csakhamar nagy kavardás keletkezett a fedélzetén.

John Hunter tisztán hallotta Iza könyörgő hangját és a kapitány sajnálkozó, de kéréllhetetlen válaszát.

— Mi történt? — kérdezte nyugodtan a mellette lévő matróztól.

Iza kisirt szemü arczocskája felé fordult. — A lady kutyája a tengerbe esett és a kapitány egy kutya miatt nem szakíthatja meg az utazást — volt a szánalmas válasz.

— Well, akkor majd egy ember miatt teszi! — szólt ilegmatikusan John Hunter, levette tenniszcipőjét és kabátját és gyönyörű ugrással belevetette magát a tengerbe.

— Mesés! — ez volt az első gondolatja, amint alámerült a langyos vízbe. Azután hatalmas tempókban arra felé uszott, ahol egy czapp-lizó kis fekete pontot látott, amely hol felbuk-kant, hol pedig alásülyedt. A hajó fedélzetén nagy izgalom uralkodott. Egy kétségbeesett aszszonyi sikoly és a kapitány energikus parancsa hangzott legjobban. A gőzös hatalmas teste meg-reszketett a gép erős hátrafelé való mozgásaitól. Fenn a hidon egy világos, karsu alak állott és messze előrehajolva, ijedt szemekkel kísérte az uszót.

John Hunter pompásan érezte magát és nagyon szeretett volna kurjantani örömben. Most elérte a kutyát, szörénél megfogta és a hátára fektüdt pihenni. Azután szép kényelmesen víz-

nem mozdult — azt hitte, meg van babonázva! Szeretett volna kiáltani, kurjantani — ok nélkül, hirtelenül elkezdett kacagni és kacagott, kacagott. — — —

Ilyen mesés dolog még nem történt vele életében soha. Kimerülten támaszkodott hátra és — Jaj — a mennydörgös! — káromkodással felugrott helyéről. Előtte a földön egy kis, fogait vi-csorgató négy lábú szörnyeteg ült, aki úgy lát-szott, hogy sértésnek nézte John Hunter élénk mozgásait és egy dakszli szemtelenségével láb-ikrájába harapott a csendzavarónak.

— Hej, gyönyörű kis kutyus vagy te, bará-tocskám! — szólt John Hunter és felemelte a kezét, hogy a kis gonosztevő hátát megsimo-gassa. A kutyus ám nem értette meg a tréfát és felborzolt szörrel kapott feléje. Ha utolsó pillan-tatban nem sikerült volna torkon ragadnia a kis mérgezt, szép fehér pantalonjából csak foszlá-nyok maradtak volna meg. John Hunter türelme véget ért.

— Oh, te pokol szülöttje! és a következő pil-lanatban oly irtóztató vonítás hangzott végig a fedélzetén, mintha élve nyuzná a kis görbelábú szörnyeteket.

E pillanatban újra felemelkedett a ponyva, amely mögött villángyorsan tünt el a kutya. Tulajdonosnője s védangyala azonban megjelent és szeméi, melyek még pillanatokkal ezelőtt csintalanul és győzelmesen csillogtak, most le-nézően villantak a szegény Hunterre.

— Uram, hogyan merészkedik megbántani a kutyámat?

— Nevelje jobban a kedvencét! — védeke-zett Johny, aki szintén méregbe gurult — ne-hogy békés embereket megtámadjon!

— Ha megtanítana reá, hogyan kell dakszli-kutyát nevelni, nagyon lekötelezne! — szólt lenéző gunynyal a nehezeltő istennő. — Természetesen, érzéstelen ember lelkiifurdalás nélkül érezheti rossz kedvét védtelen állatokkal. Épugy, mint ahogy bizonyos esetekben nem tud viselkedni embertársaival szemben!

John Hunter meghajította magát, de már csak a ponyva előtt — mert szép ellensége el-tünt és három napig csak nagy távolból láthatta. John ezalatt csodálatosképp úgy érezte, mintha hiányzanék valamije, amire az életben nagy szüksége van. Valahányszor meglátta a fehér, karsu alakot, feltette magában, hogy megszól-lítja, de Lenhusen Iza ügyesen kikerülte ezt és John nem akarta, hogy azok a szép kék szemek újra mérgesen, vagy lenézően villanjanak reá. Végre is mit akarhatott tőle? A leány ki nem állhatta, ő pedig gyűlölte a leányt — ennél egyszerűbb dolog nincs! Három nap múlva meg-érkeznek, szárazföldön vannak — és az egész életre elválnak egymástól.

John Hunter felsőhajtott — természetesen emiatti megelégedése folytán. A tulsó oldalon sétált Miss Liza, olyan volt, mint egy szép fiatal napsugár, a „dakszli” mellette volt. Pillantásaik találkoztak és a leány nézése valósággal jeges lett. Lehajolt, megsimogatta a kutyáját és John Hunter hallotta, amint odaszólt hozzá:

— Maradj mellettem, lumpi! Sok szivtelen ember van, akinek jól esik, ha egy szegény álla-tot bántalmazhat!

Hogy teljes közönyét feltüntesse John, kényelmes székébe ült és magához intett egy kis portugál gyereket, aki mint „mindenes” utazott velük a hajón.

Ha ez való, akkor nemzeti ellenálló erőnk sem volt kellőképp kultiválva. Ezen feltevés már magában eléggé szükségessé teszi, hogy nevelésügyünk a jövőben oly kezébe adassék, akik az általános képzés teljes mértékében résztulva, a tanügyet a tudás csorbanélküli fegyverével szolgálhassák, ami ismét ok arra, hogy az egységes középiskolának végzettsége, illetőleg az érettségi vizsga az elemi tanítóknak nézve is kötelező legyen.

Ezen intézkedés reakciót szül ugyan a tanítónők körében, de amely reakció szerencsére az egyesekre nézve nem káros, a közönségre, vagy mondjuk az államra nézve pedig csak haszon lehet. Nevezetesen:

Ama humánus elvnek végrehajtása, hogy mivel a tanítónő nem családfenntartó, kevesebb fizetéssel is beéri, mint a családfenntartó férfitanérő, s mivel így az iskolafenntartóknak kevesebb kiadást okoznak, képezzünk minél több tanítónőt, — a tanítónők túltermelését okozta. A túltermelés pedig, ellenére annak, hogy a nyomorral, inséggel küzdő, állás nélküli okleveles tanítónők szálmalmat gerjesztő jajkiáltása fel-felhallatszik, tovább foly. Igen. Mert a tanítónők képzését, ha már megvannak, csak be kell népesíteni! Hogy tehát ne kelljen benépesíteni, alakítsuk át 6 éves tanfolyamu egységes leány-középiskolákká s később, amint a szükség kívánja, ugyanilyen fiúiskolákká.

Ily intézkedés folytán egy 14 éves leány mindenestre meg fogja fontolni, hogy a tanítónői pályára eléréséig meg tud-e küzdeni a 6 évi középiskolával és még 1 évi pedagógiai kurzussal? Annyi biztosra vehető, hogy felső népiskolai végzettséggel ily megszorító körülmény miatt a tanítónői pályára helyett több nő megy a vasúthoz, postához, kereskedelemhez, stb. más pályára, mint eddig, s így a tanítónői túltermelés megszűnésének is be kell következnie. Míg tehát, mint fentebb fejtegetve volt, a 6 éves középiskolai végzettség feltételével a férfi tanítók számában nyerünk, addig a tanítónők felszaporodott számát apasztjuk.

A tanítónők eddigi túltermelése folytán a nő nem iránt tartozó előzetkenység és mondjuk rokonai vagy más érdekek folytán is, már eddig is szerfelett sok elemi fiúosztály került nőtanító nevelése alá, holott nyilvánvaló, hogy a nő a gyengébb fizikai szervezete, meg-megtörő enerzsiája, ha leány, jövője iránti kétségkedés, ha férjzet, a családjának tartozó gondjai miatt, pláne fiúosztályban, a legnagyobb szorgalom mellett sem töltheti be hivatását úgy, mint a férfi-tanérő.

A tanítónőknek a leányosztályokban való alkalmazása sem valami szerencsés fogás, különösen jellemképzés tekintetében. Mert a leánygyermek is, mint a családi életben az apát, úgy az iskolában s a férfit tekintti imponáló erőnek. Míg a leánytövéndék a férfi-tanítónak a komoly, higgadt, szigorúsággal párosult igazságot, s rajta a kopott kabátot látja, addig a nőtanításban a méltóságjeljes, magára tulzoltan tartó, néha játszi vezetőségét rajta minduntalan a finom kelméjét (mert ma ugyanazon fizetése van, mint a családfenntartó férfi-tanérőnek), legujabb divatu ruhát s a csillogó ékszereket fedezi föl, s ha a példa vonz, vajjon

azt a zsenge leányteremtést az utóbbinak láttára — ha szegénysorsu, annyival inkább — nem szállja-e meg a birvágy vagy az irigység, vagy legalább is az a gondolat, bárcsak ő is tanítónő lehetne? Hogy pedig az ily csirák, ha idejekorán le nem törtetnek, mily erkölcsi pangásra vezetnek, elég példáját látjuk az életben.

Ha tekintetbe vesszük, hogy az iskolai helyes fegyvelmezésre, ami pedig ép oly fontos kellék, mint maga az ismeretterjesztés, a férfival szemben a nőnek még a hangja sem alkalmas; ha tekintetbe vesszük, hogy honunk bekövetkező védelmére nemcsak a férfiakban, hanem az anyákban is vissza kell plántálni és edzeni, szilárdá, szivóssá, kitartóvá, törhetlenné tenni a hazafias erőnyeket, amely feladat teljesítésében a nő az iskolában csak gyenge faktor lehet; eléggé kívánatosá teszik, hogy az elemi iskolákban a leányok nevelését adjuk vissza a férfiak kezébe.

Ezen intézkedés által a nők az egységes középiskola s utána még a tanítói kurzus végzése helyett a felső népiskolából inkább az óvónői képzőkhöz fordulnak, ami által a kisdödvási törvény végrehajtása is nagyobb lendületet nyer, a jelesebbjei számára pedig, mint tanítónőknek fennmaradnának: a felső népiskola, az egységes leány középiskola, a tanítónői kurzusok állásai, a leánynevelő-intézetek stb. Egyébiránt a szegénysorsu intelligens nők számára az elemi népiskolai tanítónői pályán kívül ma már annyi más tisztességes pálya nyílik, hogy a tisztességes megélhetés feltétele ma már nem csupán a tanítói pályához van kötve.

De térjünk vissza fonalunkhoz.
Ha az általános képzést nyújtó intézetek szervezete a fentebb jelzett elvek szerint alakul át, természetesen lesznek elemi-, felső-nép- és középiskolai tanítók. A mennyiben pedig a jelöltek valamennyien érettségi vizsgával rendelkeznek s amennyiben a pedagógiai tudomány bármely foku iskolára nézve csak egy és ugyanaz lehet, készüljön a jelölt bármely foku iskolára, mindnyájan egy és ugyanazon pedagógiai kurzusra átadandók.

Tekintettel arra, hogy a tanító jelöltek a pedagógiai kurzusra általános képzésre nem szorulnak, a pedagógiai tárgyak, nevezetesen: a neveléstan, testtan, lélektan és módszertan elméleti, valamint a gyakorlati tanítás ismeretének elsajátítására már előképzettséjük alapján 1 év elegendő, ezen pedagógiai kurzus időtartama csak 1 évre terjedjen.

Ezen 1 évi pedagógiai kurzus végzettsége: elemi népiskolai tanítóságra képesít. A felső-népiskolai kvalifikáció csakis a pedagógiai kurzus végzetével még 2 évi felső-népiskolai, a középiskolai pedig a felső népiskolai kurzus végzetével még szintén 2 évi középiskolai tanárképző kurzus végzésének feltételéhez legyen kötve. Míg így tanárszükség esetén ideiglenes szolgálateltételre a középiskola alsóbb osztályaihoz a felső népiskolait, a felső népiskolához az elemi iskolait is bevezényelhetjük, addig tanárszaporulat esetén a középiskolai sem fogja átallani akár a népiskola katedrájára is a szolgálat hozzászámítása feltételével ideiglenesen betölteni. Azon körülmény pedig, hogy

ily módon az elemi iskolát tanítók elől a magasabb foku kvalifikáció megszerzése még a gyakorlati működés közben sincs elzárva, tanügy-politikai szempontból csak nyereség lehet.

Az ily képzés mellett összeomlik a különböző foku tanító személyzet között az eddig megvolt kasszterüség, emelkedik és erősödik a tanítóság társadalmi pozíciója, megszilárdul az egység érzete, az egység érzete pedig meghozza az egységes irányu nemzeti nevelést.

Az általános képzést nyújtó alsóbb és felsőbb foku tanintézetek hézagatlan tanulmányi kapcsolatba hozatala, valamint a tanítóképzés egysége, maguk után vonják a tanulmányi felügyelet egységesítését is. Hogy eddig úgy a népiskolák, mint a középiskolák, külön-külön felügyelet alá voltak rendelve, érthető a különböző foku iskolák tanító személyzete kvalifikációjának nagy különbözősége miatt. Ha azonban az összes tanítóságnak ugyan azon általános alapképzettsége s a mikor a középiskolai tanár egyuttal elemi tanító is leend, a természetesség is magával hozza, hogy egy-egy vármegye területén mindegyik foku iskola fölötti felügyeletnek egy és ugyanazon kézből, a vármegyei tanügyi királyi főigazgató kezében kell összpontosulni, a ki az alsóbb és felsőbb foku iskolák tanfelügyelőivel, szakfelügyelőivel, valamint az elemi iskolai járási felügyelőikkel és segéd személyzettel a vármegye összes iskoláinak ügyeit (az egyetemet természetesen kivéve) intézi és vezeti.

És hogy ez az intézkedés magának a legmagasabb fórumnak, a tanügyi kormányzatnak is a munkáját, a beható áttekintését, az egész vonalon való egységes irányítást megkönnyíti, nemzeti nevelésünk sikerét az eddigiehez képest felette nagyobb mértékben elősegíti és biztosítja, kétséget nem szenved.

A különböző foku iskolák hézagatlan tanulmányi kapcsolata, a tanítóképzés egysége és a tanulmányi felügyelet összpontosítása magával hozza az alsóbb és magasabb foku iskolák tanítóinak egységes tömörülését is.

Igaz, hogy a külön érdekek a külön tömörülést is szükségessé teszik, de ez nem zárja ki, hogy a magasabb foku iskolák tanárai is a vármegyei általános tanító egyesületnek szintén tagjai ne legyenek.

Eddig az elemi népiskolaiak, a polgáriak, a középiskolaiak, sőt a népiskolaiak még felekezetenként szerint is annyira kasszterültek, hogy egyik egyesület a másiknak működéséről még csak tudomást is alig szerzett, tehát akár az önművelődés, akár a tanügy fejlesztése, akár az egyéni érdekek előbbre vitele tekintetében a czélt magukban egyenkint véve meg sem közelítették. Hogy tehát egygyé tömörülve s kellőképp szervezve a tanügy és a közjó érdekében az eddiginél nagyobb horderejű munkát végezhesse, kívánatos, hogy a vármegyei tanító-egyesületnek a vármegye területén működő mindenrendű és fokozatu tanító (tanár), továbbá a tanfelügyelet személyzete, valamint a pedagógiai kurzusok tanárai is tagjai legyenek.

Tanügyünk fejlődésére és felvirágoztatásának elősegítésére nagy fontosságú egy oly tanügyi közlönynek létesítése, mely a haza összes tanügyi mozgalmait nyilvántartsa. Eddig a különböző foku iskolák tanítói (tanárai), egymás szellemi életéről még csak tudomást is szerezni alig tartották érdemesnek. Mindegyik fokozatnak meg van a saját közlöny. Ezt olvassák, a másikkal mit sem törődnek. Pedig sok esetben a mint a népiskolai tanító a képzetesebb középiskolaitól, úgy amaz is különösen módszertani fogások tekintetében a népiskolaitól is tanulhat. De különösen szükséges az ily közlönynek létesítése az egységes közszellemnek megteremtése és az egységes irányu nemzeti nevelés intenzívebbé tételének elősegítése szempontjából is.

E dolgozat csak vázlat. De ha vázlat is, tanügyi rendszerünk átalakításának szükségességére még e vázlatban is elég meggyőző indokot meríthetünk. De hát mi is a cél? A cél az, hogy munkálkodjunk úgy, hogy megszűnjene a társadalom ferde kitérésű. Emeljük tanügyünket oly irányra, hogy megszűnjék a társadalom izolált irányu gondolkodása. Az alsóbb és felsőbb foku iskolák hézagatlan tanulmányi kapcsolata által nyissunk az eddiginél okszerűbben utat a nemzetgazdasági pályákra. A középiskolába csak az odavaló elemet juttassák be. Szüntessük meg a túltermelést és a pályatövést számát. Küszöböljük ki a nyugati befolyást. Pusztuljon a kasszterütség, a mesterkétség és az alakoskodás. Tegyük nevelési rendszerünket mindegyik foku iskolában a legalsóbbtól kezdve a legfelsőbbig egységesé, kapcsolatosá nemzeti irányban. Cs akkor? Megszűnnek a nemzetközi szakszervezetek, szilárdul a hazaszeretet, erősödik a vallási érzetet, gyökeret ver a kötelesség teljesítés, megelégedettség honol minden fűzhelynél s a haza fényre derül.

És akkor nem küldjük többé jeleseinket nyu-

szauszott zsákmányával és a villámgyorsan leeresztett mentőcsónak már előtt érte és felvette.

— Nagyon szép volt! — szölt Hunter, amikor meggyőződött róla, hogy a dakszli életben van, de olyan állapotban, hogy a jövő félóra tartama alatt nem képes semmiféle merényletet elkövetni.

A fedélzeten földre tette a kutyát, mereven meghajította magát annak urnője előtt és el akart távozni.

— Mr. Hunter! — szölt félig sirva, félig nevetve egy kőrő hang.

— Tessék!

— Oly végtelen sokat köszönhetek önnek...

— Kérem! — utasította vissza fagyosan a csuromvízes hős.

— Ah, kérem, ne nehezitse annyira a dolgot! Igazán, végtelenül hálás vagyok...

— Oh, kérem! — mondta John Hunter újra.

— Egész egyszerűen megfürdöttem és közben egy kutyát halásztam ki a vízből. Ezért lehetetlen köszönetet elfogadnom!

— De hiszen az életét veszíthette volna!

— Nem lett volna kár, úgy hiszem, ilyen szivtelen emberért? — mondta csipősen Hunter.

— Vallja be őszintén Mr. Hunter — mondta Iza villogó szemekkel — mit gondolhattam egy férfiről, aki olyan — olyan — — —

— Szivtelen!

— Igenis szivtelen!

— De hiszen nem is akartam! — védekezett John — és amikor érthetetlenül nézett reá Iza, kivette levélárczájából az apíához irt levelet.

Iza Lenhusen elolvasta és mélyen elpirult. Aikai remegtek a visszafojtott nevetéstől — a szemek találkoztak — és most vége volt mindennek. Egyszerre olyan kacagásba kezdtek, hogy az öreg oceán aligha hallott még hasonlót.

— Kvittek vagyunk tehát! — szölt Iza és kezét nyújtott Johnnak, aki olyan energikusan kapott utána, hogy Iza feljajdulva huzta vissza agyonnyomott ujjcskáit.

De John bátor lett és nem engedte el a kis kezét.

— Iza kisasszony — mondta hizelegve — tévedtünk egymásban! Ha beleegyezik, küldjünk egy kábelsürgőnyt az öregemnek: „Miss Lenhusen és John Hunter e perczen eljegyezték egymást a „Nürnberg“ gőzösön!”

Az eljegyzési lakomán, melyet a kapitány kajütjében ünnepeltek, a nap négylábu hőse is résztvett.

— Tulajdonképpen ő az oka, hogy megkaptam az én Johnymat! — mondta Iza és jóízű fatalokat adott a kutyusnak.

— Hm! — mondta John a szalvéta mögül, a kapitány pedig megfenyegette a furiangos völegényt.

— Mondja kapitány ur, már küzdött ön egyszer egy asszony megnyeréséért? — kérdezte John.

— Nem?!

— No, ki tudja, vajjon ilyen esetben nem-e cselekedne meg külön dolgokat, mint megvesztegetést, öngyilkossági kísérletet és kihágást a hajószabályok valamennyi paragrafusára ellen!

gatra iskolai tanulmányokra, hanem igenis a nyugatiak jöhetnek e célból hozzánk, mint a hogy a vasminiszter alatt özönlöttek ide zónrendszeret tanulni.

A szeretet tanítása.

Dicsőség magasságban az istennek,
Békesség légyen földön embereknek!
És jóakarattal mindenféle népnek
És nemzetségnek.

Igy tanultam valaha ezt a karácsonyi énekszöveget. Bizony mondom, hogy megérdemelte. Mert az emberi szeretetnek, embertársaink iránt tartozó hajlandóságnak olyan melege árad felénk ezekből a külső formájukban klasszikusan egyigytű, de tartalmukban annál fenségebb sorokból, amint az embernek, ennek a szenvedések és megpróbáltatások között élő lénynek minden körülmények között és minden időben szüksége lesz. Hiszen társas tömörülésére, ennek kisebb-nagyobb körére: a családalapításra, a társadalmi összerakozásra, az államalkotásra az embernek első sorban is a szeretet után való sóvárgás, az egymásra való utalás adta meg az első lökést. Ha ez a szeretet, embertársainkhoz való ösztönös vonzódás, a lelkek kicsérélődésére irányuló nemes törekvés nem oltatott volna az ember keblébe a teremtőtől, akkor az egyes ember élete üres lett volna, mint a pusztá, amelyen egy fűszál, egy szálfirág sem mérsékli a lélekemésztő kiellenségét. De talán örökre állat is maradt volna, vagy legalább is nem fejthette volna ki méltólag lelkének képességeit.

És sajtóságos, hogy bár az embereknek egymás iránti vonzódása, szeretete egyfelől, az egyéni és egyetemes értelem, erkölcsi és anyagi javak erősítése másfelől adta meg az első lökést a szorosabb együttélésre és társulásra, napjainkban mégis azt tapasztaljuk, hogy az emberek ezeket a már kipróbált kapcsolatokat durva kezekkel kezdik kettétörni. A társadalmi torzalkodások napirenden vannak. Az állam, mint a legszervezettebb és így legbiztosabb menedéket nyújtó intézmény pilléreit esztelen módon kezdik bontogatni. Az egyének lelki közössége is kialvó félben van. Nem embertársunkat látjuk többé egymásban, hanem erkölcsi és anyagi javaink megromlói. Sőt a legszentebb asszociáció: a családi élet melegsége is kezd immár dermesztővé válni. Ugy látszik, hogy nagy neveltségében és tanultságában épen most a legneveltebb és legtanulatlanabb az ember. A jelent nem jó szívet és nem okosan nézi. A jövőt pedig oktanul látja. E helyett, mint az örült: rombol. Mert ezt kívánja állatias dühe, amely értelmét háttérbe szorította; kihűlt szive, amelyben a nemesebb érzések elhomályosodtak.

Mi azt hisszük, hogy itten igen súlyos természetű patológiai jelenséggel állunk szemben. Amely már annál fogva is aggodalmas, mert csaknem egyetemes. Ezt a beteges jelenséget azért, amely nyire lehet és orvosi eszközeink megengedik: gyógyítani kell. Ki kell vezetni értelmes szeretettel ebből a lelki vakságból az embereket és rávezetni őket az okos értelem, a bölcs belátás és az erkölcs tisztá útjára. Kikre várhatna pedig illettekesebben kisebb tömörületű helveken ez a nehéz feladat, mint azokra, akik a néppel közvetlenül érintkeznek és köztük forognak: a tanítókra, a papokra, a jegyzőkre és talán még a bírókra is. Vegyék fel azért ezek társadalomtanító szerepüket és tanítsanak, oktassanak és jóra vezéljenek. A népreható erkölcsi erejüket ne hagyják heverni. Hanem vigyék be abba a cselekvőséget. A község, a család, az egyes külön és összevéve mind inferioritásban van az ő értelmiségük mellett. A győzelem tehát, ha az megfelelő tapintattal történik, habár lassu tempóban is, nem maradhat el.

De a szabadtanítás is, amely épen most eresztgeti első durványait, szintén igen sokat tehet a tévelygők észretérítésében különösen városokban, nagyobb tömörületekben. A szó varázsa, az értelem és a jóakarattal figyelmeztetés ereje mindig nagyhatalom volt az emberi nem kapacitálásában és meggyőzésében. Azért valamint Herkules, aki már bölcsőjében felhasználta istenadta erejét a kigyók megfojtására, azonképen a szabadtanítás tanítói is már működésük bölcsőjében használják fel értelmi és erkölcsi erejüket, szavok csillapító hatalmát arra, hogy az elbolondított sziveket és a demoralizált erkölcsöket önmaguknak visszaadják. Ne az egyes futni való és vezérülésre utazó bolondokért tegyék ezt meg, hanem az ország, a társadalom, a család és a megmetyezetti, de egyébként jóra való egyesek immár veszendőbe menő nyugalmáért. Vigyék be társadalmi tanításukba főleg a szeretetet. Mert az értelem is csak ugy hat, ha az szeretet melegétől hevített. A szabadtanításnak ennél a hittérítő munkájánál magasabb missziója nem is lehet. Mert az isten alkotó erejének egyes kalandorok által eltorzított remekét szorítaná vissza eredeti mintájába. Mert világszóra vinne a vakságra, hallást

a siketségbe, értelmet az értelmetlenségbe, erkölcsöt az erkölcselenségbe, nyugalmat a nyugtalanságba, szeretetet a gyűlöletbe.

Azokat pedig, akik a tudomány örve alatt kiváltságos helyzetekkel visszaélve, az erkölcsi világrénd felforgatására, az erkölcsök és a felebaráti szeretet kicsufolására, az ország belbékéjének megzavarására használják fel állásukat: ki kell seprűzni a tudomány templomából. Mert mérget helhelnek a még fejlődésben lévő lelkekbe. Akik, ha az álpróféták szárnyai alól kikerülnek, magokkal viszik a fertőző anyagot az életbe is. És ott fogják tovább terjeszteni a magokba szitt dögleletes belegység csiráit.

Mondatja pedig velünk ezt az ország belbékéje, a félrevezetett emberek iránti szeretet. Annak a krisztusi szózatnak a melege, amely hajdanában ugy hangzott el, hogy: szeresd felebarátodat, mint magadat.

Szabó Kálmán.

Tanügyi hírek.

A felekezeti béke. A budapesti protestáns főiskolai ifjuság Bethlen Gábor-köre szeretetvendégségén Beöthy Zsolt emlékezett meg a magyarság nemzeti hivatásáról, melynek felekezeti hovatartozását is alárendeli. Kiemelte, hogy ami lelkiismereti kényszer, hitbeli erőszak, felekezeti türelmetlenség, vallásüldözés nálunk történt: annak az eredeti forrása nem magyar lélek volt. A protestáns részről indított hadak védelmezték a lelkiismereti szabadságot és ennek megsértett biztosítékait, de ezzel együtt szolgálták mindig, kivétel nélkül a nemzeti közszabadságot is. Majd így folytatja:

Ilyenek voltak Bethlen háborúi is. Milyen példával szolgál az ő századának két legnagyobb magyarja: a róm. katolikus Zrínyi és a kálvinista Bethlen?

Amaz tele róm. katolikus lelkesedéssel, melynek egyik leghatalmasabb kifejezését adta nagy hősköltevényében; de ennek a lelkesedésnek benső világában, képzelete fenséges imájában áldoz. Az életbe csak azt viszi ki belőle, a mi összeköt: a hitnek erősítő, bátorító támogatását a haza ellenségei ellen. Életének vezéreszméje: a haza felszabadítása, a nemzet egyesítése nagy feladatra. Ennek érdekében nem akar szétválást, szakadást: elítéli az erőszakos térítést, a politikából kiutasítja az egyházi befolyást és szót emel protestáns felei mellett. Ime a róm. katolikus magyar!

És Bethlen? Akiiket tanulni küld idegenbe, mind Pareushoz küldi, mert Pareus a kálvinista és lutheránus unio barátja. 1623-ban, nagyszombati táborozásakor magához hivatja a jezsuitákat s Káldinak 1000 tallért ad bibliája kinyomatására, mert a magyar lélek szava szól belőle s a közös magyarságot van hivatva szolgálni. Ime a protestáns magyar!

Napjaink eseményei közül a fentiek mellé sorakozik a következő példa, melyet tanulságos voltá kivül azért is szükségesnek tartunk feljegyezni, mert a nemzeti nagy hagyományok egyenes megnyilatkozásaként üdvözölhetjük. Apáthy István, kolozsvári egyetemi tanár a Magyar Társadalomtudományi Egyesület felolvasó ülésének megkezdésével fiziológiai alapon demonstrálta a nemzeti érzelm hivatását a társadalomban és az államalkotásban. Meggyőző módon fejtegette ki továbbá azokat a kapcsolatokat, melyek az ember szeméni, művészi, vallási életében alkotó szerepet visznek, de mindig nemzeti, nálunk tehát magyar alapon. E ponton hivatkozott arra, hogy a magyarság bátran vallhatja magát szocialistának, anélkül, hogy akár a fekete, akár a vörös szocializmus martalékává válnék. Ebbeli fellegását azzal, a hírlapi tudósításokból kimaradt, a jelenlévőkre azonban nagy hatást tett példájával bizonyította, hogy egy hajduböszörményi lakos véleményét többre becsüli magyar dolgokban, mint akár tíz olasz származású pápát. Minden hallgatójának Bismarck porosz sovínizmusát jutott eszébe, melylyel hirdette, hogy egy pomerániai gránátos csontrajta neki becsesebbek az egész bolgárügynél.

Gróf Apponyi Albert pedig, kit protestáns részről sürin felekezetiesség gyanujával terhelnek, senki által kétségbe nem vont nemzeti érzelmét szegezi támadói ellen s Apáthy Istvánnak táviratilag kíván szerencsét újabb hazafias működése fényes megkezdéséhez.

Szakértő iskolalátogatók. A vallás- és közoktatásügyi miniszter múlt hó 22-én kelt rendelete nagy érdeklődéssel találkozott népközlési körökben. Azt adja tudtúl a rendelet, hogy az 1908. évi költségvetés

keretében 40, mond negyven új segédtanfelügyelői állást szervezett a miniszter, melyre a tanfelügyelőségi tollnokok közül az arra hivatott és érdemes egyéneket, azután a néptanítók közül a legarravalóbbakat fogja kinevezni. A költségvetés törvényerőre emelkedését meg sem várva, szakértő iskolalátogatók czímen 35 egyént bízott meg a miniszter a nem magyar tanítási nyelvű elemi iskolákhoz azzal a feljogosítással, hogy a felekezeti népközlőket meglátogassák és azokban a népoktatási törvények, különösen az 1907. évi XXVII. t.-czikkben foglalt állami és népművelődési fontos érdekek biztosítása felől meggyőződést szerezzenek.

Igen valószínűnek tartjuk, hogy a megbízott iskolalátogatók a költségvetés megszavazása után segédtanfelügyelőkké fognak kineveztetni. Van köztük 22 tollnok, 10 állami elemi iskolai igazgató, 2 állami polgári iskolai tanár, egy javítóintézeti családőr.

Az elemi iskola hat évfolyama. Ezelőtt negyven esztendővel már hat évfolyamúvá tervezte a törvény az elemi iskolát. Az idő mult, de a törvényt szülő század alig látott egyebet négy osztályos elemi iskolánál. Az állami elemi iskolák gondnoksága rég óta kiadott utasítás kötelezőleg rendelte el a hat osztályos elemi s az a főlé szervezett három osztályos ismétli tanfolyamát. Ma pedig újra rendeletben sürgeti meg a miniszter az elemi iskola s az ismétli tanfolyam teljes kiépítését, sőt kész fegyelmet akasztani azoknak a tanítóknak a nyakába, akiket mult vagy mulik a rendelet fogatnia. Erre a lépésre az a szomorú tapasztalat indította a minisztert, hogy ujabban javult ugyan némileg a helyzet, „azonban az évről-évre felterjesztett adatokból még mindig az tűnik ki, hogy az állami elemi iskola 5 és 6-ik osztályát még most sem gondolják eléggé és az ismétli iskolázás terén is sok a kívánni való”. Ezt igazolja a következő példa: A mult iskolai évben 303.588 állami elemi mindennapi iskolás közül csupán 38.205 tanuló, tehát csak 12.5% járt az ötödik és a hatodik osztályba.

Az Országos Polgári Iskola-Egyesület december 28-án délelőtt a budai Pedagógium disztermében (Györi-ut 15. szám) közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Elnökválasg. 2. Az igazgatótanács munkaprogramja. Előadó dr. Kovács János 3. A fizetésrendezés ügye. Előadó Földes Vilmos. 4. A községi iskolák sérelme. Előadó Óó Dezső. 5. Titkári, szerkesztői és pénztári jelentések. 6. Folyó ügyek és indítványok.

A tanítóképző-intézeti tanárok országos egyesülete 1908 január 5-én Budapesten az I. ker. állami tanítóképző-intézetben kongresszust tart, melynek célja az intézeti tanárok fizetésének javítása. A választmány szükségesnek tartja, hogy a közpiskolai tanárokkal egyetértve ugyan, de tőlük függetlenül járjanak el, mert a közös érdekek mellett vannak speciális érdekeik is, melyek kidomborítása és megvalósítása csak így lehetséges.

A rovatvezető üzenetei.

Polgári iskolai tanár. Köszönettel megkaptuk a Közlöny beküldött füzetét. Kérem ne álljon vele szoba. Mink nem tesszük, bármit írjon rólunk. Azt az urat mindjárt szerkesztői pályára kezdenék azzal bélyegeztük meg, hogy tudja nem mond igazat. Ezzel megszünt a szóváltás lehetősége vele. Hogy mit teszünk a polgári iskoláért, azt nem ő bírálja meg. Hletéktelen reá.

IRODALOM

* **Bodrogh Pál: Idegen költők** (Heine, Béranger, Byron és mások). Most jelent meg ez a kiváló gondallal megszerkesztett s igen szépen kiállított kötet, másfél év alatt a második kiadásban, amit legjobban bizonyítja hasznosságát és kelendőségét. Ára 2 korona s minden könyvkereskedésben kapható.

* **Egy igen hasznos könyv.** Általános a panasz mai társadalmunk nótáigjaira, hogy a háztartási dolgokkal való foglalkozást nem szeretik. Ennek csak egy orvossága van, s ez az, hogy meg kell kedvelni leányainkkal a háztartási dolgokkal való foglalkozást. A megkedveltetés módja pedig az alapos tanítás. Egy ilyen, iskolát pótló könyv Lakos Imréné „Háztartási Tanácsadó”-ja, mely 4 év alatt már harmadik kiadásban forog közlésben. Kiterjedő gondossággal és világosan megérthető magyarázattal tanítja az összes háztartási dolgokat az 550 lap terjedelmű vaskos könyv. Ára csinos, egész vászonkötésben 5 korona. Megrendelhető szerzőjénél és kiadójánál Lakos Imréné Pécskay Ilonánál Nagyváradon, Szatmármegyén.

* **A Magyar Turf-Krónika** ezuttal is a szokásos kitérő összeállításban, igen hasznos és gazdag statisztikai kimutatásokkal jelent meg s e minden kö-

tenyésztőnek és sportsmannek nélkülözhetetlen segédkönyvet mindenki azonnal díjtalanul megkapja, aki a Sportélet-Magyar Turfura 1908. évre, akárcsak egy negyedévre (9 korona) előfizet.

*** Olcsó Könyvtár.** A komoly és maradandó becsü munkákat népszerűsítő, Gyulai Pál kitűnő szerkesztésében megjelenő vállalatnak ismét öt új füzetet hagyta el a sajtót. Taine-nek Balsac-ról szóló essay-je, Grillparzer egy romantikus novellája: A szendomiri kolostor, dr. Balogh Jenőnek Nyomor és büntettek című tanulmánya, Heine híres „Harzreise”-je s végül Bereczik Árpád: A pozsonyi diéta-ja. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent népszerű füzetek egyenként is kaphatók és minden könyvkereskedés után beszereshetők.

*** Bözsike.** Körösi Henrik Bözsike című gyermekregénye az Olcsó ifjúsági iratok közt jelent meg a karácsonyi könyvpiacra. A piros vászonkötésbe kötött és képekkel díszített, karácsonyi ajándéknak felelt alkalmas gyermekregény Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) Részvénny-Társaság kiadásában jelent meg; ára 2 kor. 50 fillér.

*** A Kis Könyvtár új kötetel.** Benedek Elek Kis Könyvtárának öt új kötetet hagyta el a sajtót, bizonyára ösztönözve a magyar ifjúságot, mely ebben az immár több mint 100 kötetet tevő vállalatban a legolcsóbb és legszebb ifjúsági iratokat kapja. A kemény papirkötésbe kötött s rendkívül olcsó — számonként 50 fillér — áru sorozatos vállalat a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) Részvénny-Társaság kiadásában jelent meg s kötetenként külön is minden könyvkereskedésben kapható.

*** Wildo Flórenczi Tragédiája,** egyike a költő legszebb drámai alkotásainak, most jelent meg a „Magyar Könyvtár”-ban, mint e vállalat 506-ik száma. Benedek Marcell fordítása valóban minden dicsőre méltó. A „Flórenczi Tragédia”, melynek előadására két budapesti színház is készül, 30 fillérért kapható minden könyvkereskedésben.

*** Beöthy nagy képes irodalomtörténete** második kötete is harmadik kiadásban íme jelent meg. Beöthy magyar irodalomtörténetének rendkívüli sikere azt bizonyítja, hogy ennek nem annyira a közönség, mint az illető szerzők az okozói. Ennek a hatalmas vállalatnak, melyet Beöthy Zsolt indított meg és vezet most is és melynek szerkesztője Bács Ferencz, csupa olyan munkatársa van, ki mestere a tollnak és ki különben is megszokta, hogy szélesebb körű közönségnek írjon. Ennek illusztrálására a második kötet (Kisfaludy Károlytól—napjainkig) munkatársai közül ezuttal csak Beöthy Zsoltot, Rákosi Jenőt, Gyulai Pált, Riedl Frigyes, Alexander Bernádot, Radó Antalt említhetjük meg. Valamennyiben kiváló tudós és fényes író egyesül egy személyben. A kiadótársulat a régi képanyagot átjavította és tömőtelenebbé tette a képek gyarapítását, noha már az előző kiadásokat is több mint 100 művel díszítette. A két kötetből álló teljes munka ára díszes könyvtári félbőröttesben 44 korona, művészi stílusú aranyozott díszkötésben 48 korona. Kapható a kiadó Athenacumnál és minden könyvkereskedésben.

*** Rákóczi szabadságharcza.** Rákóczi szabadságharczáról egységes, összefüggő, e nagy korszakot kezdetétől végig felölölő történeti munka még mindig nem jelent meg. A szent hánvak hazahozatala alkalmával egy a sajtó, mint a közönség nemzeti szükségletként hangzottatta egy ilyen történeti munka megírását. Ezt a szükségletet kívánja kielégíteni Farkas Emőd azzal, hogy nagyszabású történelmi munkát bocsát közre, melyhez Thaly Kálmán írt előszót. A házagot pótló, kiváló gondtal szerkesztett történelmi mű heti füzetekben jelenik meg. Egy-egy füzet ára 30 fillér.

*** A hegyek mögül.** (Messze földről, kaszárnyából.) Ezalatt a cím alatt a katonaleletből vett leírásait adta ki Rózsa Pál. Az idegenbe vetődött magyar katonaleletének leírása ez a könyv színes rajzokban. A könyvet, melyhez Tömörkény István írt előszót, Engel Lajos könyvnyomdája adta ki Szegeden s ára 2 korona.

*** Apró emberek könyvtára.** Ezzel a címmel válogatott olvásmányokat ad ki Singer és Wolfner a magyar gyermekvilágnak. Karácsonyra most négy szép könyv jelent meg, amelyeknek egyik fődekkességük, hogy színes képek igazán művészi és magyar ízü képek. Sebők Zsigmond két könyvvel szerepel a kis könyvtárban. Pósa Lajosné könyve, Az ispiláng-ispiláng... Játszi pajkos versek gyűjteménye. Ugyancsak verseket, köszöntőket tartalmaz a Kiss-Péter-Pósa-féle Verseskönyv-Daloskönyv. Ezenkívül egy csomó gyermekdal kottáit is melléklí. Kedves, vidám dalokat, melyeket felnőttek játszhatnak öblből apróságokkal. Szülők, tanítók, nevelők számára különösen alkalmas. E képeskönyvek ára egyenként 3 korona.

*** Maczkó ur szárazon és vizen.** Irta: Sebők Zsigmond. Maczkó ur újabb kötetben, ezuttal a negyedikkben mondja el élményeit és kalandjait, amely bizonyos, hogy pesti és nem pesti gyerekek közt hamarosan szóbeszéd tárgyja lesz. Friss, közvetlen hangú, eleven, ötletes, tréfás könyvek. Ma már fogalom ez a Maczkó ur, nagyon kedves típus, tözs-

gyökeres magyar ízü alak, akár a „felnőttek” birodalmában Göre Gábor. A mai gyerekekzipőben járó generációnak igazi házipajtása. Eddig az ifjúsági könyvek közt népszerűség és hatás tekintetében egy könyv sem versenyzett Maczkó ur utazásaival. A könyv gyönyörű díszkötésben 7 korona.

*** Pekingtől—Párisig automobilon.** Egy olasz szerző munkája járja be most a világ könyvpiacát: Pekingtől—Párisig automobilon Barzini Luigi, a Corriere della Sera kiváló munkatársa mondja el itt egy hosszú és izgalmas ut történetét, amit Borghese herceg társaságában automobilon élt végig. Barzini annak idején az orosz-japán harcztérről hazaküldött tudósításaival keltett világszerte feltűnést. Mostani vállalkozása épp ily merész s a sport történetében egyenest páratlan. félvad országokon és népeken át rohan a modern haladás villanysekere: az automobilon s benne két európai ember — ez adja meg e vállalkozás kontrasztját, izgató érdekességét. Ugyanezek a helyeken sok európai tudós és utazó járt már azelőtt is. Barzini könyve mindazonáltal szembeötlően különbözik minden más utleírástól. Ujszerűségét az adja meg, hogy automobilonról nézve írta. Az olvasó szinte együtt halad az automobillal. Maga is, mintha sofför mellett ülne s valósággal átéli azokat a szeszázciókat, amelyek Borghese automobilljának útját kerestették. Ezt az illúziót Barzini irásművésze kelti fel, amikor nem tér ki főlélegesen fárasztó részletekre. Egy eleven útszírőszem megfigyeléseit kapjuk, száraz, sablonos, egyszerű látott dolgok helyett. Barzini könyve, amely egyaránt érdekelt a nagyközönség, az automobilsport, a kereskedelem és a tudomány szempontjából, tizenegy nyelven jelenik meg. Magyarul Singer és Wolfner adta ki, egy csomó eredeti, helyszínen felvett illusztrációval díszítve. Ára füzve 13 korona, díszkötésben 16 korona.

*** Nemzeti Irodalomismertető.** Mulattató, tanulmányos játék a serdülő ifjúság számára. Ez az igen érdekes játék 60 kártyából áll, melyekre 15 nevezetes költőnk vagy írónk arcképe alá 4—4 ismeretes művének címe van szedve. A játékhoz ismertetés van csatolva, mely magyarázattal szolgál, hogy a játék miképp használandó. Nemcsak régi nevezetes íróinkat foglalja magában, hanem tekintettel volt a jelenkorra is. Amellett, hogy igen tanulmányos, szórakoztat, mulattat és az ifjúságnak sok élvezetet is fog szerezni. A csinos kiállítási doboz Singer és Wolfnerrel jelent meg. Ára 1.50 korona.

*** Nagy magyarok élete.** Az Athenacum kiadásában hiánytöltő vállalatot indított meg nem régen Benedek Elek. Ennek a vállalatnak a célja, hogy népszerű formában megírt életrajzokban ismeresse meg a nagy magyarok életét az ifjúsággal és a nagyközönséggel, azoknak pályafutását és működését. A legutóbb megjelent kötet egyetlen egy István méltatásának van szánva: gróf Széchenyi István életét és tevékenységét ismerteti. Aki Benedek könyveit olvasta, az tudja, hogy nincs ma senki, ki világosabban és népszerűbben tudjon írni, még tudományos témákról is, mint ő. A szép kiállítású, számos képpel díszített, csinos vászonfedélbe kötött könyvnek ára 1 korona 50 fillér.

Szerkesztői üzenetek.

K. D. Budapest. 1. Nem húzták ki. 2. Intézkedtünk, hogy megkapja.

P. K. Kengyel. Talán valami uton-módon, bajtársak vallomásaival lehetne az igazolványt beszerezni. Tessék a jegyzővel, aki részletebben ismeri a körülményeket, az ügyet megbeszélni. A nyugdíj élyéréséhez feltétlenül igazolvány kell. Hogy ezt miképp szerezheti meg az illető, azt mi, teljesen kívül az ő körén, bizony nem tudhatjuk.

K. K. L.—c. Sorsjegyei nem nyertek.

Gazda. Szívesen. Itt közöljük:

„Pest vidéki buza” alatt oly buza értendő, mely jelleg tekintetében megfelel a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyében — a biál, pomázi és váci járáások kivételével — termelt búzákat átlagának s mely a nevezett vagy ezekkel szomszédos területeken termelt.

„Bánsági buza” alatt oly buza értendő, mely jelleg tekintetében megfelel a Torontál és Temes vármegyékben termelt búzákat átlagának s mely a nevezett vagy ezekkel szomszédos területeken termelt.

„Bácskai buza” alatt oly buza értendő, mely jelleg tekintetében megfelel a Bács-Bodrog vármegyében — a dunamenti részek kivételével — termelt búzákat átlagának s mely a nevezett vagy ezekkel szomszédos területeken termelt.

„Tiszai vidéki árpa” alatt értendő oly árpa, melynek jellege megfelel az Alföldnek a Tisza, a Maros és a Délkeleti Kárpátok által határolt részében termelt hasonló árpa átlagának s mely a nevezett vagy ezekkel szomszédos területeken termelt.

„Felsőmagyarországi árpa” alatt értendő oly árpa, melynek jellege megfelel a Tisza jobbparti vármegyékben és Nógrád vármegyében termelt hasonló árpa átlagának s mely a nevezett vagy ezekkel szomszédos területeken termelt.

„Dunántúli árpa” alatt értendő oly árpa, melynek jellege megfelel Magyarországnak a Duna,

a Dráva és az országhatár által körülvevett részében termelt hasonló árpa átlagának s mely a nevezett területen termelt.

Acsal. Levelét a posta nem kézbesítette nekünk s így — legnagyobb sajnálatunkra — nem is válaszolhattunk rá. Kérjük, szíveskedjék kérdéseit megismételni s mi azonnal felelni fogunk rá a legnagyobb készséggel.

Törekvő vasutas. Összetartozó tudomány. Föltétlenül kell az érettségi s az egyetemre való beiratkozás.

Rózsika. 1. Csak az lehet a jelentősége, hogy igen szép és ritka virág s ezért a legjobban megőrző helyre szokták tenni. 2. Menyasszonynak. Lehet névjegyet előre küldeni, de lehet az esküvő napján is átadni. 3. Semmi alapja nincs a félelemre. Nem is öröklő baj.

K. E. Nem közölhetjük.

Tüskebokor. Érdekes cikk, szépen is megírta, de az ilyen csak aktualitása tesz jogossá. Egyelőre nem aktuális.

W. S. R.—Sz. Nem húzták ki.

P. S. B. Hogy a Ferencz-csatorna-társaság mennyi államségélyt kap évente, azt — legnagyobb sajnálatunkra — nem tudjuk, valamin azt sem, hol vannak a társaság részvényei elhelyezve, mert azok a tőzsdén jegyezve nincsenek.

D. K. Szabadka. Legközelebb hozzuk.

L. E. Nagyon szívesen vesszük, ha „Jobbat igyekszik írni”, ez minden kedvessége dacára még nem közölhető.

K. S. Öcsöd. Mi magától a szerzőtől tudtuk meg, hogy a V. U. közölni fogja. Ha nem közölte, ennek okát csak a V. U. szerkesztőse tudná, talán karácsonyra hagyták.

I. Zs. L. A prózát nem hozhatjuk. A versekből válogattunk.

S. D. B.—t. Nem hozhatjuk. Kéziratát kivételesen megőriztük.

Dr. W. J. Nem hozhatjuk.

Csókai előfizető. Nem nyert.

M. B. Egyenként hozzuk.

H. A. Nem húzták ki.

Régi előfizető. Nyáron és télen is tíz órákor.

B. J. Köszönettel vettük. Alkalmadtán felhasználjuk.

Sz. E. Kolozsvár. Köszönjük, ezidőszereint nem.

H. F. Pap. Nem húzták ki.

Kaszinótág. Borossebes. Nem nyert.

K. Ferencz. Losoncz. Sorsjegyet 400 koronával kihúzták.

A lámpaüveg. Meg nem üti a mértéket.

L. Z. Lippa. Üzenetünk elkerülte figyelmét. Sorsjegyeit ki nem húzták. A nevezett bank még fennáll, de könyveibe természetesen nem tekinthetünk bele. Ugy tudjuk, nincs bukófélben.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központ intézet távirati jelentése 1907. december 21-én reggel 7 órákor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt — a délnyugati részek kivételével — csaknem mindenütt volt csapadék, melynek mennyisége nagyjából meghaladta az 5 mm.-t, Bihar-, Arad-, Temes- és Krassószörény megyék túlnyomó részén pedig 10 és 30 mm. között ingadozott. A hőmérséklet tovább emelkedett, és átlag 5 C°-al magasabb a normálisnál; maximum: Zágrábban 11 C° és a minimum: Ungvárt — 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható, helyenkint gyenge éjjeli fagygal és elvélve csapadékkal.

Állomás	Legnagyobb mínus	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet
					max.	min.	
Budapest	77.7	-1.5	SE	2	—	5	3
Békéscsaba	66.0	0.4	SE	2	4	1	2
Debrecen	64.1	1.8	—	—	—	—	—
Ózonda	66.6	-1.5	—	—	—	—	—
Szeged	65.6	3.0	—	—	—	—	—
Debrecen	65.6	6.8	SW	2	2	6	8
Székesfehérvár	66.2	1.2	SW	1	2	—	—
Székesfehérvár	66.6	2.2	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	67.9	6.8	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	68.3	4.8	N	3	—	—	—
Székesfehérvár	69.2	7.3	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	68.7	8.6	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	67.8	3.2	N	2	—	13	4
Székesfehérvár	—	—	S	1	—	—	—
Székesfehérvár	67.4	-1.6	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	66.5	1.0	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	—	—	SSE	1	—	—	—
Székesfehérvár	—	-0.6	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	—	0.4	E	3	—	—	—
Székesfehérvár	—	4.5	E	1	4	4	4
Székesfehérvár	—	2.2	N	1	2	—	—
Székesfehérvár	—	1.2	NW	1	3	4	8
Székesfehérvár	—	4.8	N	1	4	4	7
Székesfehérvár	—	0.8	NW	1	—	—	—
Székesfehérvár	—	7.8	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	—	0.3	—	—	—	—	—
Székesfehérvár	—	2.4	SW	1	2	1	4
Székesfehérvár	—	2.6	SW	2	4	7	3
Székesfehérvár	—	3.4	SW	4	4	13	4
Székesfehérvár	—	4.4	NW	2	4	6	5
Székesfehérvár	—	6.0	S	2	4	8	6
Székesfehérvár	—	7.8	SW	1	3	8	10

„LYROPHON“-HANGLEMEZEK!

Megjelent egy új sorozat rendkívül sikerült művészlemez (magy. felvételek.)

egyebek közt a „Varázskeringő” számai és a „Vig özvegy” újabb énekszámait Környei Bélától énekelve

Tessék katalógust kérni.

Hanglemezeink minden fővárosi és vidéki jobb szaküzletben kaphatók.

„LYROPHON” berlini hanglemezgyár magyarországi vezérképviselete: **Káldor Manó és Társa** BUDAPEST, IV., Semmelweis-utca 23.

LEGESZEBB... LEGJOBB... LEGOLCSÓSBÁ,
PAP, LAN, PAP, LAN, PAP, LAN

darabja 1 ft
50 kr-tól felebb

GICHNER JÁNOS
ágyonmű réz- és vasbutor-gyáros
szőnyeg, függöny, pokróc, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.
Főközpont:
Rákóczi (Károlyi) út 22. sz.
Gyár:
Kertész-utca 7. és 9.
Árjegyzéket
bármikor ingyen és bér-
mentve küldök.
Még nem feleltél árul kiscserdém vagy a pénzt vízcserdém.

Összeosztható vaságy kivételénél
8 matracossal 10 ft.

Sodronyágybottók méret
mestral 6 főtől felebb.

Összeosztható vaságy kivételénél
8 matracossal 10 ft.

Összeosztható vaságy kivételénél
8 matracossal 10 ft.

DIESEL-motorral
a tényleges léerő
óránként csak 1 fillérrel
kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel
készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.

Leghasznosabb
karácsonyi és ujévi ajándékok:

Amerikai redőnyös és lapos íróasztalok, „Multiform”
amerikai összerakható könyvszekrények, okm. szekrények,
amerikai forgatható székek és könyvtárlányok, Paragon-
levélrendezőik lyukasítás nélkül.

„Kartothek” korszerűtálló amerikai egytetemes nyilvántartási
rendszer, ma már minden szakmában a legkülön-
féle címekre rendszeres alkalmazást talál. Felülmúlja az összes eddig
létező nyilvántartási rendszereket, mert időt s pénzt takarít. Az incas-
sót lényegesen emeli. Állandóan gyors áttekintés és ellenőrzést nyújt

Glogowski és Társa
Budapest, VI., Andrásy-út 12.

Legszebb és legalkalmasabb ajándék a
Hock János
IMAKÖNYVE

Az előkelő világ legszebb imakönyve.

Uj alakú zsebkiadás szövege művészi kivitelű színes keretrajzokkal díszítve.

Finom bőrvászonkötés, aranydiszítésekkel... K 5.-	Legfin. párnázott szaffiánbőrű, a legjobb kivitelben... K 6.-
Finom bőrvászonkötés, arany-metszéssel és rendkívül díszes aranyozással... K 4.-	Finom chagrínbőrűkötés, díszítésekkel... K 6.60
Legfinomabb szaffiánbőrűkötés, különféle aranydiszítésekkel... K 8.-	Finom párnázott chagrínbőrűkötés, díszítésekkel... K 7.-
	Legfinomabb párnázott borjubőrűkötés, dúsan aranyozott díszítésekkel... K 8.-

Kis alakú kiadás szövege gyönyörű fekete keretrajzokkal s három szép képpel ellátva.

Finom chagrínbőrű, keresztrel vagy aranypántnyomással K 10.-	Finom bélelt puha borjubőrűkötés különböző díszítéssel, színes kerettel... K 28.-
Finom párnázott chagrínbőrűkötés, csattal... K 11.-	Legfin. borjubőrűkötés, hordozható börtökben... K 82.-
Legfin. borjubőrűkötés, csattal és különféle díszítéssel K 20.-	Legfinomabb elefántcsont- és gyöngyházköt. K 60.-, K 90.-
Val. bagariaköt., színes bőr K 24.-	

Modern, keskeny, hosszukás alakú kiadás, vékony piros kerettel.

Fin. borjubőrű, arany-metszéssel, pántnyomással, csattal K 18.-	Ugyanaz bagariakötés, selyem előzékekkel... K 20.-
---	--

HOOK JÁNOS OREGBETUS KIADASA gyöngyszeműknek és lécses tüllgyöngyeknek.

Díszes vászonkötésben, vörös metszéssel... K 6.-	Finom chagrínbőrűkötésben, keresztrel v. monogrammal K 12.-
Finom bőrkötésben, vörös metszéssel... K 9.-	Legfin. borjubőrűköt. arany-metszéssel és kapocscsal... K 18.-

Hock János: VIGASZTALASOK KÖNYVE

Csinos vászonkötésben... K 6.-	Képekkel díszített kiadás.
Gazdagon aranyozott szaffiánbőrűköt., arany-metszéssel K 10.-	Nagyon csinos és erős vkt. K 8.-
Valódi borjubőrűkötés, bélelt puha táblában, arany-metszéssel... K 15.-	Fin. préselt nyomású bőrköt. K 15.-
	Rendkívül finom borjubőrűkötés, dombornyomással... K 24.-

Kaphatók az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VII., Rákóczi-út 54.) valamint minden haza könyvkereskedésben.

Igyekeztek mielőbb bennünket felkeresni, vagy egy levelező-lap útján bekérni a most megjelent

Vilghírű és versenyképes „Lyrophon“, Grammofon beszélőgépeink és hanglemezeink árjegyzékét, amelyeket gyári

Araikon hozunk forgalomba és garanciát vállalunk a szerkezet pontos működéséért.

Nagyon diszes áliványra épített „Művész“ grammofonjaink már megérkeztek

és megtekinthetők Budapesten, VI. ker., Teréz-körut 1c. I. emeleten levő helyiségünkben.

Vásárolni egy tökéletes grammofont olcsón ritkán lehet, míg nálunk

Aremelés nélkül eredeti gyári áron szerezhetők meg a Lyrophon beszélőgépek. Havi vagy negyedévi

Részletfizetést is engedélyezünk, dacára a részletfizetésnek áraink nem emelkednek.

Irjon tehát sürgősen árjegyzékért, melyet ingyen és bérmentve küldünk.

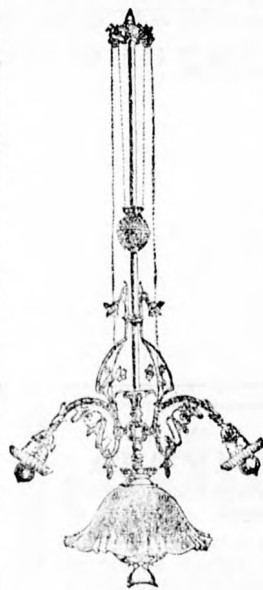
IVÁN és VÁRI
műipari üzletek kereskedelmi vállalatának beszélőgépek és hanglemez osztálya
BUDAPEST
VI., Teréz-körut 1c.

Magyar fém- és lámpaárugyár

részvény-társaság
Budapest-Kőbánya.

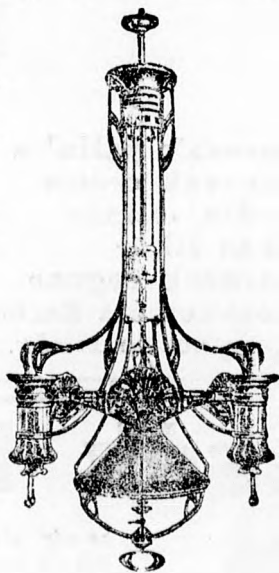
Petroleumlámpák, gáz- és villamos csillárok, fémdszmütárgyak.

Uj!

Optimus

nélkülözhetetlen
kezi tüztöltőkészülék
gyárakban, üzletekben,
i odákban.

Raktárak:

BUDAPESTEN:
II. Szilágyi Dezso-ter 3. sz.
V. Gizella tér 1. sz.
VII. Erzsébet-körut 19. sz.
VIII. Üllői-ut 2. sz.

VIDÉKEN:
POZSONY, Órmezőkapu-u.
KOLOZSVAR, Mátyás király-ter
DEBRECZEN, Simonffy-uteza.

PÉNZSZEKRENYEK

GELLÉRI ÉS SCHULLER CZÉGNÉL

BUDAPEST, IX., RAKOS-U 4.

GYARTANAK: TŰZ- ÉS BETÖRÉSMENTES PÉNZSZEKRENYEKET, KÖNYV- ÉS OKMÁNYSZEKRENYEKET, ANYAKÖNYVI SZEKRENYEKET, PÁNCZELSZEKRENYEKET ÉS PÁNCZELSZOBÁKAT LEGJOBB KIVITELBEN.

Allandó nagy raktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ABBAZIA

GRAND HOTEL BRISTOL

Újonnan épült, minden kényelemmel berendezett elsőrangú fényes szálloda. Nagyszobák, lift, központi fűtés, villamos világítás, telefon, melegvíz-vezeték stb. A déli és keletre nyíló összes szobák erkélyvel ellátva. Kávéházi ékező, olvasó- és zenetermek. Pompás kilátás a Quarnero egész vidékeire.

A Bristol szálloda igazgatója

RUDOVITS W.
tulajdonos.

GRAND PRIX PARISI VILÁGKIÁLLITÁS 1900.

KWIZDA-FLUID

Kigyó-védjegy.

(TURISTA-FLUID)

Régóta kitűnőnek ismert illatos bedörzsölés az izmok és inak erősítésére. Erősítő és erőmegújító céljából használják az összes turisták, kikapcsolók és lovagok turák után.

Ára 1 egész kor. 2.-, fél üvegen kor. 1.20

KWIZDA-FLUID

VALÓDI A GYÓGYTÁRAKBAN KAPHATÓ.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

Főraktár: TOROK JOZSEF gyógyszerésznél.

BUDAPEST, Király-utca 12. sz. és Andrásy-ut 26

A MÜLLER J. L.-féle

felhasználhatóan, a fogzást fehéríti és óvja tartja. Ha habos és melle, nagy 1 korona MÜLLER J. L. és az egész országban kapható. Budapest, Király-utca 2.

Ujdonságok disz- és ajándék-tárgyakban

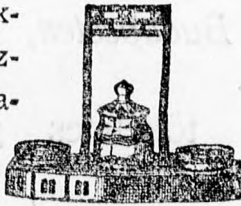
Würtembergi Fémárugvár

ezelőtt KOHLER A. és TARSAL társaság korlátolt felelősséggel budapesti fiókja

Váci-utca 18. BUDAPEST Váci-utca 18.

TELEFON 70-47.

Chinaezüst, vörösréz és nikkelárúk. Nagy választék háztartási és konyhaszerek, valamint súlyosan ezüstözött evőeszközökben.

TELEFON 70-47.

Javítások és ujraezüstözések olcsón számíttatnak.

Menyasszonyi ajándékok.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kedves ajándékot

küldök Önnek postafordultával ingyen és bérmentve, ha árjegyzékem szét-küldése czéljából **100 czímet** (csak vidéki) küld magán és állami hivatalnokokról, tanítókról, a magas klerusról, gazdálkodókról, gazdasági hivatalnokokról, gyárosokról, gyári hivatalnokokról, jól szituált magánzókról, kereskedőkről, iparosokról tisztán és olaszhatóan írva egy iv papírra lakóhelyüket és legközelebbi környéküket.

Szabadalmazott ujdonságok üzeme!
LEOPOLD WEISZ, WIEN.
III2. Lichtenauergasse 2.

Tündéres karácsonyfa!

Szép!

Ujdonság!

Karácsonyi ládák!

(Ár és kivételben a külföld felülmúlva) Izlées üvegdíszek, ezüstfonatok, golyók, nagyító díszítmények, ékes reflektorok, girlandok és sok tündéres éktítményekből összeválogatott gazdag tartalommal meg a pazar karácsonyfa hatásos kelleivel - Kaphatók négyféle sortímet-csoportban, egymin:

I. sz. csoportláda 1.25 frt. | III. sz. csoportláda 5. - frt.
II. sz. csoportláda 2.50 " | IV. sz. csoportláda 10. - "

To. **kommersz-láda** (kiskereskedőknek is igen ajánlható) tartalmaz 8 doboz (4 12 drb) csakis nagy és hatásos üvegdíszítményt, arany-ezüst fonatú és zsenillázott, festészeti ujdonságokat. Ily kommersz-láda 2 frt 38 kr. Ládák mindenkör ingyen. Törésmentes csomagolás ládánként 10 kr. A ládák kiadó sok tartalma és olcsó ársítása, az előzetes tömeg-összeállításával és csomagolásával magyarázandó.

Plökl és Haas sportüzletének karácsonyi idegyosztályja Budapest, VI., Andrassy-ut 13. szám.
A fenti ajánlatunkat kivéve az egyéb karácsonyi ajándékok, fátékek és sportoknál pedig ingyen árjegyzékünk foglalkozik.

Teljes közlömberendezések

valamint egyes alkotórészek, Gyűjtőkönyvek, valamint Reklam-részletekben

IPAR- és MEZEI VASUTAK

a. p. ácsok, kocsik, váltók, 7. díszek, kocsivassalatrészek stb.

Motorok és lokomobilok

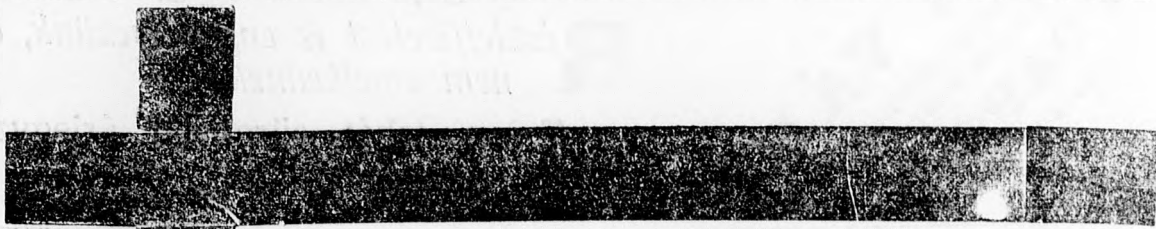
benzin-, gáz- és petróleum. Garancia mellett felszerelve.

Malmi téglagyári cikkek

valamint szerszámok, szerszámegység, vas- és gépezetmalmi cikkek használt és új állapotban kiválóan előnyösen beszereszhetők

SCHLESINGER ALAJOS-nál

BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 30. SZÁM.

LE A KALAPPAL!

az Első Alföldi Cognaggyár r-t. kecskeméti legkiválóbb fajú gyártmányai előtt.

- Baraczk pálinka
- Baraczk oréme
- Radial elixir
- 48-as likör
- Baraczk cognac
- Kecskeméti kereszt
- Menyecske likör.

Ne essék kétségbe,

ha még oly kimerültnék, idegesnek, gyengének érz magát, ha még oly nagyok fejt, hát, keresztfájdalm, csuzos, köszvényes és ideges bántalmak. Sőt jó reménnyel nézhet gyógyulása elé, ha évek óta minden kezelés dacára nagyfokú ideges-, szív-, gyomor-, bél- vagy hólyagbajokban is szenved, ha álmatlan, foródt, feledékeny, az az idegyongoság és hisztéria számos súlyos tünetében is szenved, sőt hűdéses bajok esetén is.

Mind ezeket és még számos ily alapon álló bajt és tünetet enyhít és meggyógyít az erősítő, edző, élénkítő, izgalomcsökkentő palván villamárám és ennek ideális képviselője az **Elektro-Vitalizer**, mint azt az eddig ily bajokból kigyógyult betegek sok százai bizonyítják.

A „Modern Villamos Gyógyászatról” szóló értekezés külön kötetben a férfiak és külön kötetben a nők részére nyújt felvilágosítást ezen kiváló gyógyeljárásról az ezáltal kezelhető bajokról, fenyesebbnél fényesebb gyógyeredményekről. Ezen könyvecskét díjtalanul, bérmentve és zárt borítékban kaphatja meg minden érdeklődő, a ki ezt e lapra való hivatkozással személyesen vagy posta útján kéri vagy alábbi szelvényt beküldi.

„ELEKTRO VITALIZER” orvosi rendelé-
telő intézet,
Budapest, Károly-körut 2. félemelet 10.

Elismerő levél.

Tóth Zsigmond, Mikeszásza. Az Electro-Vitalizer áldásos hatását magamon érzem, mert évek óta fennálló csuzos fájdalmaim megszűntek, ugyszintén megszűntek azok a bajok és fájdalmak, melyek lábom ficamodása után még iennmaradtak. A baloldalon volt nyilamlások és tájdalmak is teljesen abba maradtak. Hála érte az Electro-Vitalizer feltalálójának.

Az „Elektro - Vitalizer” orvosi rendelé-intézet Budapest Károly-körut 2., félemelet 10.

Itt levágandó

AZ „ELEKTRO-VITALIZER”

orvosi rendelé-intézet

Budapest, Károly-körut 2., félem. 10. sz.

Kérem küldjék meg nekem a művet a Modern Villamos Gyógyászatról ingyen és bérmentve zárt borítékban.

Név: _____
cim: _____